Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 7. jaanuar 2019

XT 21107/18

Institutsioonidevaheline dokument:
2018/0426 (NLE)

BXT 126

SEADUSANDLIKUD AKTID JA MUUD DOKUMENDID

Teema: Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI EUROOPA LIIDUST JA EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUSEST VÄLJAASTUMISE LEPING

PREAMBUL

EUROOPA LIIT JA EUROOPA AATOMIENERGIAÜHENDUS

NING

SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIK,

ARVESTADES, et 29. märtsil 2017 teatas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik („Ühendkuningriik“) oma kavatsusest Ühendkuningriigis toimunud rahvahääletuse tulemuse ja riigi suveräänse otsuse kohaselt Euroopa Liidust („liit“) ja Euroopa Aatomienergiaühendusest („Euratom“) välja astuda vastavalt Euroopa Liidu lepingu („ELi leping“) artiklile 50, mida kohaldatakse Euratomi suhtes Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamislepingu („Euratomi asutamisleping“) artikli 106a kohaselt,

SOOVIDES kehtestada Ühendkuningriigi liidust ja Euratomist väljaastumise korra, võttes seejuures arvesse nende edasiste suhete raamistikku,

ARVESTADES Euroopa Ülemkogu 29. aprilli ja 15. detsembri 2017. aasta ning 23. märtsi 2018. aasta suuniseid, millest juhindudes sõlmib liit lepingu, milles on sätestatud kord, mille alusel astub Ühendkuningriik välja liidust ja Euratomist,

MEENUTADES, et ELi lepingu artikli 50 kohaselt, koostoimes Euratomi asutamislepingu artikliga 106a ja võttes arvesse käesolevas lepingus sätestatud korda, lõpeb liidu ja Euratomi õiguse tervikuna kohaldamine Ühendkuningriigi suhtes alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast,

RÕHUTADES, et käesoleva lepingu eesmärk on tagada Ühendkuningriigi korrakohane väljaastumine liidust ja Euratomist,

TUNNISTADES, et vaja on ette näha liidu kodanike ja Ühendkuningriigi kodanike ning nende pereliikmete vastastikune kaitse, kui nad on kasutanud vaba liikumise õigust enne käesolevas lepingus sätestatud kuupäeva, ning tagada, et nende käesolevast lepingust tulenevad õigused on kohtulikult kaitstavad ja tuginevad mittediskrimineerimise põhimõttele; tunnistades ka seda, et sotsiaalkindlustusperioodidest tulenevad õigused peaksid olema kaitstud,

PÜÜDES TAGADA korrakohast väljaastumist, nähes ette mitmesugused väljaastumisega seotud sätted, mille eesmärk on vältida segadust ja tagada õiguskindlus nii kodanike ja majandustegevuses osalejate kui ka kohtu- ja haldusasutuste jaoks liidus ja Ühendkuningriigis, ning mitte välistades võimalust, et asjakohased väljaastumisega seotud sätted asendatakse edasisi suhteid käsitleva(te) lepingu(te)ga,

ARVESTADES, et nii liidu kui ka Ühendkuningriigi huvides on kindlaks määrata ülemineku- või rakendusperiood, mille jooksul – olenemata Ühendkuningriigi liidust väljaastumise kõigist tagajärgedest seoses Ühendkuningriigi osalemisega liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning eeskätt asjaoluga, et kõigi liidu institutsioonide, organite ja asutuste nende liikmete volitused, kes on ametisse nimetatud, määratud või valitud seoses Ühendkuningriigi liikmesusega liidus, lõpevad käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval – peaks liidu õigus, kaasa arvatud rahvusvahelised lepingud, olema kohaldatav Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis ning omama üldreeglina sama mõju nagu liikmesriikide puhul, selleks et vältida segadust ajavahemikul, mil toimuvad läbirääkimised edasisi suhteid käsitleva(te) lepingu(te) üle,

TUNNISTADES, et isegi juhul, kui liidu õigus on üleminekuperioodi jooksul kohaldatav Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, tähendab Ühendkuningriigi kui liidust väljaastunud riigi eripära seda, et Ühendkuningriigi jaoks on oluline, et ta saaks astuda samme uute, tema enda rahvusvaheliste kokkulepete ettevalmistamiseks ja sõlmimiseks, sealhulgas valdkondades, mis kuuluvad liidu ainupädevusse, tingimusel et sellised kokkulepped ei jõustu ega kohaldu nimetatud perioodi jooksul, välja arvatud juhul, kui liit on andnud selleks loa,

MEENUTADES, et liit ja Ühendkuningriik on kokku leppinud Ühendkuningriigi liidu liikmeksolemise jooksul võetud vastastikuste kohustuste täitmises ühtse finantsarvelduse kaudu,

ARVESTADES, et käesoleva lepingu õige tõlgendamise ja kohaldamise ning käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmise tagamiseks on väga oluline kehtestada sätted, millega kindlustatakse lepingu üldine haldamine, eriti vaidluste lahendamist ja jõustamist käsitlevad siduvad õigusnormid, mis austavad täielikult liidu ja Ühendkuningriigi õiguskorda ning Ühendkuningriigi staatust kolmanda riigina,

TUNNISTADES, et Ühendkuningriigi korrakohaseks väljaastumiseks liidust on vaja käesoleva lepingu juurde kuuluvate eraldi protokollidega sõlmida jätkusuutlikud kokkulepped, mis käsitlevad Iirimaa / Põhja-Iirimaa erilist olukorda ning Küprosel asuvate suveräänsete baasipiirkondade erilist olukorda,

TUNNISTADES samuti, et Ühendkuningriigi korrakohaseks väljaastumiseks liidust on vaja käesoleva lepingu juurde kuuluva eraldi protokolliga kehtestada Gibraltari suhtes erikord, mida kohaldatakse eelkõige üleminekuperioodi jooksul,

RÕHUTADES, et käesoleva lepingu aluseks on liidu ja Ühendkuningriigi hüvede, õiguste ja kohustuste üldine tasakaal,

MÄRKIDES, et paralleelselt käesoleva lepinguga on pooled koostanud poliitilise deklaratsiooni, millega kehtestatakse Euroopa Liidu ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi tulevaste suhete raamistik,

ARVESTADES, et nii Ühendkuningriik kui ka liit peavad astuma kõik sammud, mis on vajalikud selleks, et alustada pärast 29. märtsi 2019 võimalikult kiiresti ametlikke läbirääkimisi ühe või mitme kokkuleppe üle, millega reguleeritakse nende tulevasi suhteid eesmärgiga võimaluste piires tagada, et nimetatud kokkuleppeid hakatakse kohaldama pärast üleminekuperioodi lõppu,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ESIMENE OSA

ÜHISSÄTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärk

Käesolevas lepingus on sätestatud kord, mille alusel astub Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik („Ühendkuningriik“) välja Euroopa Liidust („liit“) ja Euroopa Aatomienergiaühendusest („Euratom“).

ARTIKKEL 2

Mõisted

Käesolevas lepingus on kasutatud järgmisi mõisteid:

a) „liidu õigus“ –

i) Euroopa Liidu leping („ELi leping“), Euroopa Liidu toimimise leping („ELi toimimise leping“) ja muudetud või täiendatud Euroopa Aatomienergiaühenduse asutamisleping („Euratomi asutamisleping“) ning ühinemislepingud ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta, edaspidi koos „aluslepingud“;

ii) liidu õiguse üldpõhimõtted;

iii) liidu institutsioonide, organite või asutuste vastuvõetud õigusaktid;

iv) rahvusvahelised lepingud, milles liit on osaline, ja rahvusvahelised lepingud, mille on liidu nimel sõlminud liikmesriigid;

v) lepingud liikmesriikide vahel, mille need on sõlminud liidu liikmesriikidena;

vi) Euroopa Ülemkogus või Euroopa Liidu Nõukogus („nõukogu“) kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate aktid;

vii) aluslepingud vastu võtnud valitsustevaheliste konverentside kontekstis esitatud deklaratsioonid;

b) „liikmesriigid“ – Belgia Kuningriik, Bulgaaria Vabariik, Tšehhi Vabariik, Taani Kuningriik, Saksamaa Liitvabariik, Eesti Vabariik, Iirimaa, Kreeka Vabariik, Hispaania Kuningriik, Prantsuse Vabariik, Horvaatia Vabariik, Itaalia Vabariik, Küprose Vabariik, Läti Vabariik, Leedu Vabariik, Luksemburgi Suurhertsogiriik, Ungari, Malta Vabariik, Madalmaade Kuningriik, Austria Vabariik, Poola Vabariik, Portugali Vabariik, Rumeenia, Sloveenia Vabariik, Slovaki Vabariik, Soome Vabariik ja Rootsi Kuningriik;

c) „liidu kodanik“ – iga isik, kellel on mõne liikmesriigi kodakondsus;

d) „Ühendkuningriigi kodanik“ – Ühendkuningriigi kodanik, nagu on määratletud Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse 31. detsembri 1982. aasta uues deklaratsioonis mõiste „kodanikud“ määratluse kohta[1] ning Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile lisatud deklaratsioonis nr 63[2];

e) „üleminekuperiood“ – artiklis 126 sätestatud ajavahemik;

f) „päev“ – kalendripäev, kui käesolevas lepingus või selle alusel kohaldatavas liidu õiguses ei ole sätestatud teisiti.

ARTIKKEL 3

Territoriaalne kohaldamisala

1. Kui käesolevas lepingus või selle alusel kohaldatavas liidu õiguses ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse käesolevas lepingus esitatud mis tahes viidet Ühendkuningriigile või selle territooriumile viitena:

a) Ühendkuningriigile;

[1] EÜT C 23, 28.1.1983, lk 1.
[2] ELT C 306, 17.12.2007, lk 270.

b) Gibraltarile määral, mil selle suhtes on enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva kohaldatud liidu õigust;

c) Kanalisaartele ja Mani saarele määral, mil nende suhtes on enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva kohaldatud liidu õigust;

d) Küprosel asuvatele suveräänsetele baasipiirkondadele Akrotiri ja Dhekelia määral, mil see on vajalik, et tagada selle korra rakendamine, mis on esitatud Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi Euroopa Liiduga ühinemise tingimusi käsitlevale aktile lisatud protokollis Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade kohta Küprosel;

e) ELi toimimise lepingu II lisas loetletud ülemeremaadele ja -territooriumidele, millel on Ühendkuningriigiga erisuhted,[1] kui käesoleva lepingu sätetes osutatakse ülemeremaade ja -territooriumide liiduga assotsieerimise erikorrale.

[1] Anguilla, Bermuda, Briti Antarktise ala, Briti India ookeani ala, Briti Neitsisaared, Kaimanisaared, Falklandi saared, Montserrat, Pitcairn, Saint Helena, Ascension ja Tristan da Cunha, Lõuna-Georgia ja Lõuna-Sandwichi saared ning Turksi ja Caicose saared.

2. Kui käesolevas lepingus või selle alusel kohaldatavas liidu õiguses ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse käesolevas lepingus esitatavat mis tahes viidet liikmesriikidele või nende territooriumile viitena, mis hõlmab liikmesriikide selliseid territooriumeid, mille suhtes kohaldatakse aluslepinguid, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 355.

ARTIKKEL 4

Meetodid ja põhimõtted, mis on seotud käesoleva lepingu mõju ning selle rakendamise ja kohaldamisega

1. Käesoleva lepingu sätted ja käesoleva lepingu alusel kohaldatavad liidu õiguse sätted toovad Ühendkuningriigile ja Ühendkuningriigis kaasa samad õiguslikud tagajärjed kui liidus ja selle liikmesriikides.

Sellest tulenevalt on juriidilistel ja füüsilistel isikutel eelkõige võimalik tugineda vahetult sellistele käesolevas lepingus sisalduvatele või selles osutatavatele sätetele, mis vastavad liidu õiguse kohase vahetu õigusmõju tingimustele.

2. Ühendkuningriik tagab siseriiklike esmaste õigusnormidega lõike 1 järgimise; see puudutab ka nõuet, mille järgi peavad kohtu- ja haldusasutustel olema volitused jätta kohaldamata käesoleva lepingu sätete või käesoleva lepingu alusel kohaldatavate liidu õigusnormidega vastuolus olevad või kokkusobimatud siseriiklikud sätted.

3. Käesolevas lepingus sisalduvaid liidu õigusele või selle mõistetele või sätetele viitavaid sätteid tõlgendatakse ja kohaldatakse kooskõlas liidu õiguse meetodite ja üldpõhimõtetega.

4. Liidu õigusele või selle mõistetele või sätetele viitavaid sätteid käesolevas lepingus tõlgendatakse nende rakendamisel ja kohaldamisel kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjaomase praktikaga kohtuasjades, milles on tehtud otsus enne üleminekuperioodi lõppu.

5. Käesoleva lepingu tõlgendamisel ja kohaldamisel võtavad Ühendkuningriigi kohtu- ja haldusasutused nõuetekohaselt arvesse Euroopa Liidu Kohtu asjaomast praktikat kohtuasjades, milles on tehtud otsus pärast üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 5

Hea usu põhimõte

Liit ja Ühendkuningriik abistavad üksteist käesolevast lepingust tulenevate ülesannete täitmisel täielikus vastastikuses austuses ja heas usus.

Nad võtavad kõik asjakohased üld- või erimeetmed, et tagada käesolevast lepingust tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad kõigist meetmetest, mis võiksid kahjustada käesoleva lepingu eesmärkide saavutamist.

Käesoleva artikliga ei piirata liidu õiguse, eelkõige lojaalse koostöö põhimõtte kohaldamist käesoleva lepingu alusel.

ARTIKKEL 6

Viited liidu õigusele

1. Kui käesolevas lepingus, välja arvatud selle neljandas ja viiendas osas, ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse kõiki käesoleva lepingu viiteid liidu õigusele viidetena üleminekuperioodi viimasel päeval kohaldatavale liidu õigusele, sealhulgas muudetud või asendatud õigusaktidele.

2. Käesoleva lepingu viiteid liidu õigusaktidele või nende sätetele käsitatakse vajaduse korral viidetena, mis hõlmavad liidu õigust või selle sätteid, mida kohaldatakse viidatud õigusakti alusel edasi ka juhul, kui see/need on kõnealuse õigusaktiga asendatud.

3. Käesolevas lepingus käsitatakse viiteid käesoleva lepingu alusel kohaldatavatele liidu õiguse sätetele viidetena, mis hõlmavad ka selliseid liidu asjaomaseid õigusakte, millega on neid sätteid täiendatud või millega neid sätteid rakendatakse.

ARTIKKEL 7

Viited liidule ja liikmesriikidele

1. Käesolevas lepingus käsitatakse kõiki käesoleva lepingu alusel kohaldatava liidu õiguse sätetes esitatud viiteid liikmesriikidele ja liikmesriikide pädevatele asutustele viidetena, mis hõlmavad ka Ühendkuningriiki ja selle pädevaid asutusi, välja arvatud juhul, kui neis sätetes käsitletakse:

a) liidu institutsioonide, organite ja asutuste liikmete nimetamist, ametisse määramist või valimist, samuti osalemist otsustusprotsessis ja institutsioonide koosolekutel;

b) osalemist otsustusprotsessis ning liidu organite ja asutuste juhtimises;

c) osalemist Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 182/2011[1] artikli 3 lõikes 2 osutatud komitee, komisjoni eksperdirühmade või muude samalaadsete üksuste koosolekutel või liidu organite ja asutuste eksperdirühmade või muude samalaadsete üksuste koosolekutel, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

2. Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse kõiki viiteid liidule viidetena, mis hõlmavad ka Euratomi.

ARTIKKEL 8

Juurdepääs võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele

Kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti, kaotab Ühendkuningriik üleminekuperioodi lõppedes õiguse pääseda juurde mis tahes võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele, mis on loodud liidu õiguse alusel. Ühendkuningriik peab võtma asjakohased meetmed tagamaks, et ta ei kasuta pärast selle õiguse kaotamist kõnealuseid võrke, infosüsteeme ja andmebaase.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

TEINE OSA

KODANIKE ÕIGUSED

I JAOTIS

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 9

Mõisted

Käesolevas osas ja ilma et see piiraks III jaotise kohaldamist, kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „pereliikmed“ – käesoleva lepingu artiklis 10 sätestatud isikulisse kohaldamisalasse kuuluvad järgmised isikud sõltumata nende kodakondsusest:

i) liidu kodanike pereliikmed või Ühendkuningriigi kodanike pereliikmed vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/38/EÜ[1] artikli 2 punktis 2 esitatud määratlusele;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ning millega muudetakse määrust (EMÜ) nr 1612/68 ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 64/221/EMÜ, 68/360/EMÜ, 72/194/EMÜ, 73/148/EMÜ, 75/34/EMÜ, 75/35/EMÜ, 90/364/EMÜ, 90/365/EMÜ ja 93/96/EMÜ (ELT L 158, 30.4.2004, lk 77).

ii) direktiivi 2004/38/EÜ artikli 3 punktis 2 määratlemata isikud, kelle kohalolek on liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike jaoks vajalik selleks, et kõnealuseid liidu või Ühendkuningriigi kodanikud ei jääks ilma käesoleva osa kohaselt antavast elamisõigusest;

b) „piirialatöötajad“ – liidu kodanikud või Ühendkuningriigi kodanikud, kes tegelevad kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 45 või 49 majandustegevusega ühes või mitmes riigis, mille elanikud nad ei ole;

c) „vastuvõttev riik“ –

i) liidu kodanike ja nende pereliikmete jaoks Ühendkuningriik, juhul kui nad kasutavad seal kooskõlas liidu õigusega oma elamisõigust enne üleminekuperioodi lõppu ja jäävad sinna elama ka üleminekuperioodi möödudes;

ii) Ühendkuningriigi kodanike ja nende pereliikmete jaoks see liikmesriik, kus nad kasutavad kooskõlas liidu õigusega oma elamisõigust enne üleminekuperioodi lõppu ja kuhu nad jäävad elama ka üleminekuperioodi möödudes;

d) „töökohariik“ –

i) liidu kodanike jaoks Ühendkuningriik, kui nad tegelevad seal piirialatöötajatena majandustegevusega enne üleminekuperioodi lõppu ja kui nad jätkavad sellega ka pärast üleminekuperioodi;

ii) Ühendkuningriigi kodanike jaoks see liikmesriik, kus nad tegelevad piirialatöötajatena majandustegevusega enne üleminekuperioodi lõppu ja kus nad jätkavad sellega ka pärast üleminekuperioodi;

e) „isikuhooldusõigus“ – isikuhooldusõigus nõukogu määruse (EÜ) nr 2201/2003[1] artikli 2 punkti 9 tähenduses, sealhulgas isikuhooldusõigus, mis on omandatud kohtuotsuse, seaduse või õigusliku toimega kokkuleppe alusel.

[1] Nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega, ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1347/2000 (ELT L 338, 23.12.2003, lk 1).

ARTIKKEL 10

Isikuline kohaldamisala

1. Ilma et see piiraks III jaotise kohaldamist, kohaldatakse käesolevat osa järgmiste isikute suhtes:

a) liidu kodanikud, kes kooskõlas liidu õigusega elavad Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu ja kes jäävad sinna elama ka üleminekuperioodi möödudes;

b) Ühendkuningriigi kodanikud, kes kooskõlas liidu õigusega elavadliikmesriigis enne üleminekuperioodi lõppu ja kes jäävad sinna elama ka üleminekuperioodi möödudes;

c) liidu kodanikud, kes kooskõlas liidu õigusega töötavad piirialatöötajana Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu ja kes jätkavad selle õiguse kasutamist ka üleminekuperioodi möödudes;

d) Ühendkuningriigi kodanikud, kes kooskõlas liidu õigusega töötavad piirialatöötajana ühes või mitmes liikmesriigis enne üleminekuperioodi lõppu ja kes jätkavad seda ka üleminekuperioodi möödudes;

e) punktides a–d osutatud isikute pereliikmed, kes vastavad ühele järgmistest tingimustest:

i) nad elasid vastuvõtvas riigis kooskõlas liidu õigusega enne üleminekuperioodi lõppu ja jäävad sinna elama ka üleminekuperioodi möödudes;

ii) nad on otseses suguluses punktides a–d osutatud isikuga ja elasid enne üleminekuperioodi lõppu väljaspool vastuvõtvat riiki, eeldusel et nad vastavad direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 punktis 2 sätestatud tingimustele siis, kui nad taotlevad käesoleva osa alusel elamisõigust käesoleva lõike punktides a–d osutatud isikuga ühinemiseks;

iii) nad on sündinud punktides a–d osutatud isikutele või on nende isikute poolt seaduslikult adopteeritud pärast üleminekuperioodi lõppu kas vastuvõtvas riigis või väljaspool, ning ajal, mil nad taotlevad käesoleva osa alusel elamisõigust käesoleva lõike punktides a–d osutatud isikuga ühinemiseks, vastavad nad direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 punkti 2 alapunktis c sätestatud tingimustele ning ühele järgmistest tingimustest:

– nende mõlemad vanemad on punktides a–d osutatud isikud;

– nende üks vanem on punktides a–d osutatud isik ja teine vanem on vastuvõtva riigi kodanik või

– nende üks vanem on punktides a–d osutatud isik, kellel on lapse isikuhoolduse ainu- või jagatud õigus kooskõlas liikmesriigi või Ühendkuningriigi perekonnaõiguse kohaldatavate normide ja rahvusvahelise eraõiguse kohaldatavate normidega, mille alusel tunnustatakse liikmesriigis või Ühendkuningriigis kolmanda riigi õiguse alusel antud isikuhooldusõigust, pidades eelkõige silmas lapse parimaid huve, ja ilma et see piiraks selliste rahvusvahelise eraõiguse normide tavapärast kohaldamist[1];

f) pereliikmed, kes elasid direktiivi 2004/38/EÜ artiklite 12 ja 13, artikli 16 lõike 2 ning artiklite 17 ja 18 alusel vastuvõtvas riigis enne üleminekuperioodi lõppu ja jäävad sinna elama ka üleminekuperioodi möödudes.

2. Isikutele, kes kuuluvad direktiivi 2004/38/EÜ artikli 3 lõike 2 punktide a ja b kohaldamisalasse ja kelle elamist vastuvõtvas riigis on kõnealune riik vastavalt kõnealuse direktiivi artikli 3 lõikele 2 enne üleminekuperioodi lõppu kooskõlas oma õigusaktidega hõlbustanud, tuleb käesoleva osa alusel jätta nende elamisõigus vastuvõtvas riigis, eeldusel et nad jäävad sinna elama ka edaspidi.

[1] Isikuhooldusõiguse mõistet tuleb tõlgendada kooskõlas määruse (EÜ) nr 2201/2003 artikli 2 punktiga 9. Seetõttu on mõistega hõlmatud ka isikuhooldusõigus, mis on omandatud kohtuotsuse, seaduse või õigusliku toimega kokkuleppe alusel.

3. Lõiget 2 kohaldatakse ka nende isikute suhtes, kes kuuluvad direktiivi 2004/38/EÜ artikli 3 lõike 2 punktide a ja b kohaldamisalasse, kes on enne üleminekuperioodi lõppu taotlenud riiki sisenemise ja seal elamise hõlbustamist ning kelle elamist on vastuvõttev riik seejärel hõlbustanud kooskõlas oma õigusaktidega.

4. Ilma et see piiraks mis tahes elamisõigust, mis võib olla asjaomastel isikutel endil, peab vastuvõttev riik kooskõlas oma õigusaktide ja direktiivi 2004/38/EÜ artikli 3 lõike 2 punktiga b hõlbustama riiki sisenemist ja seal elamist ka partnerile, kellega käesoleva artikli lõike 1 punktides a–d osutatud isikul on püsiv ja nõuetekohaselt tõendatud suhe, juhul kui see partner on enne üleminekuperioodi lõppu elanud väljaspool vastuvõtvat riiki ning eeldusel, et suhe on olnud püsiv enne üleminekuperioodi lõppu ja jätkub ka ajal, mil partner taotleb elamisõigust käesoleva osa alusel.

5. Lõigetes 3 ja 4 osutatud juhtudel peab vastuvõttev riik põhjalikult kontrollima asjaomaste isikute isiklikku olukorda ning põhjendama iga sellistele isikutele antud sisenemis- või elamiskeeldu.

ARTIKKEL 11

Elamisperioodi katkematus

Artiklite 9 ja 10 kohaldamisel silmas peetava elamisperioodi katkematust ei mõjuta artikli 15 lõikes 2 osutatud eemalviibimised.

Direktiivi 2004/38/EÜ alusel enne üleminekuperioodi lõppu omandatud alalist elamisõigust ei peeta kaotatuks, kui isik on viibinud vastuvõtvast riigist eemal artikli 15 lõikes 3 täpsustatud ajavahemiku jooksul.

ARTIKKEL 12

Mittediskrimineerimine

Käesoleva osa kohaldamisala piires ja ilma et see piiraks selles esitatud mis tahes erisätete kohaldamist, on vastuvõtvas riigis ja töökohariigis keelatud käesoleva lepingu artiklis 10 osutatud isikute igasugune diskrimineerimine nende kodakondsuse alusel ELi toimimise lepingu artikli 18 esimese lõigu tähenduses.

II JAOTIS

ÕIGUSED JA KOHUSTUSED

1. PEATÜKK

ELAMISEGA SEOTUD ÕIGUSED, ELUKOHADOKUMENDID

ARTIKKEL 13

Elamisõigus

1. Liidu kodanikel ja Ühendkuningriigi kodanikel on õigus elada vastuvõtvas riigis selliste piirangute ja tingimustega, mis on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklites 21, 45 või 49 ning direktiivi 2004/38/EÜ artikli 6 lõikes 1, artikli 7 lõike 1 punktides a, b või c, artikli 7 lõikes 3, artiklis 14, artikli 16 lõikes 1 või artikli 17 lõikes 1.

2. Pereliikmetel, kes on kas liidu või Ühendkuningriigi kodanikud, on õigus elada vastuvõtvas riigis vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 21 ning direktiivi 2004/38/EÜ artikli 6 lõikele 1, artikli 7 lõike 1 punktile d, artikli 12 lõikele 1 või 3, artikli 13 lõikele 1, artiklile 14, artikli 16 lõikele 1 või artikli 17 lõigetele 3 ja 4, võttes arvesse nimetatud sätetes esitatud piiranguid ja tingimusi.

3. Pereliikmetel, kes ei ole liidu ega Ühendkuningriigi kodanikud, on õigus elada vastuvõtvas riigis vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 21 ning direktiivi 2004/38/EÜ artikli 6 lõikele 2, artikli 7 lõikele 2, artikli 12 lõikele 2 või 3, artikli 13 lõikele 2, artiklile 14, artikli 16 lõikele 2, artikli 17 lõigetele 3 või 4 või artiklile 18, võttes arvesse kõnealustes sätetes esitatud piiranguid ja tingimusi.

4. Vastuvõttev riik ei tohi kehtestada lõigetes 1, 2 ja 3 osutatud isikute elamisõiguse omandamisele, säilitamisele või kaotamisele ühtegi muud piirangut või tingimust peale nende, mis on esitatud käesolevas jaotises. Käesolevas jaotises esitatud piirangute ja tingimuste kohaldamisel ei ole muud kaalutlusõigust peale selle, mis räägib asjaomase isiku kasuks.

ARTIKKEL 14

Lahkumis- ja sisenemisõigus

1. Liidu kodanikel, Ühendkuningriigi kodanikel, nende pereliikmetel ja teistel isikutel, kes elavad vastuvõtva riigi territooriumil käesolevas jaotises sätestatud tingimustel, on õigus kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikli 4 lõikega 1 ja artikli 5 lõike 1 esimese lõiguga vastuvõtvast riigist lahkuda ja sinna siseneda, kusjuures liidu ja Ühendkuningriigi kodanikel kehtiva passi või riikliku isikutunnistuse alusel ning nende pereliikmetel või teistel isikutel, kes ei ole liidu või Ühendkuningriigi kodanikud, kehtiva passi alusel.

Viis aastat pärast üleminekuperioodi lõppu võib vastuvõttev riik otsustada mitte enam aktsepteerida oma territooriumile sisenemiseks või sealt väljumiseks riiklikke isikutunnistusi, millel puudub Rahvusvahelise Tsiviillennunduse Organisatsiooni biomeetrilise tuvastamise standarditele vastav kiip.

2. Isikutelt, kellel on kehtiv dokument, mis on välja antud vastavalt artiklile 18 või 26, ei nõuta väljasõidu- ega sissesõiduviisat ega muud samalaadset ametlikku dokumenti.

3. Juhul kui vastuvõttev riik nõuab pereliikmetelt, kes ühinevad liidu või Ühendkuningriigi kodanikuga pärast üleminekuperioodi lõppu, sissesõiduviisat, annab vastuvõttev riik neile isikutele kõik võimalused vajalike viisade omandamiseks. Sellised viisad väljastatakse tasuta ja võimalikult kiiresti, kiirendatud menetluse korras.

ARTIKKEL 15

Alaline elamisõigus

1. Liidu kodanikel, Ühendkuningriigi kodanikel ja nende pereliikmetel, kes on kooskõlas liidu õigusega elanud vastuvõtvas riigis seaduslikult järjest viieaastase ajavahemiku või direktiivi 2004/38/EÜ artiklis 17 sätestatud ajavahemiku jooksul, on õigus elada vastuvõtvas riigis alaliselt direktiivi 2004/38/EÜ artiklites 16, 17 ja 18 sätestatud tingimustel. Alalise elamisõiguse omandamiseks vajaliku elamisperioodi arvestamisel võetaks arvesse liidu õiguse kohase seadusliku elamise või töötamise ajavahemikke enne ja pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Alalise elamisõiguse omandamise perioodi katkematus määratakse kindlaks kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikli 16 lõikega 3 ja artikliga 21.

3. Kui alaline elamisõigus on omandatud, kaotatakse see üksnes juhul, kui viibitakse vastuvõtvast riigist eemal kauem kui viis järjestikust aastat.

ARTIKKEL 16

Ajavahemike liitmine

Liidu kodanikel, Ühendkuningriigi kodanikel ja nende pereliikmetel, kes on enne üleminekuperioodi lõppu elanud direktiivi 2004/38/EÜ artiklis 7 sätestatud tingimustel vastuvõtvas riigis seaduslikult vähem kui viis aastat, on õigus omandada käesoleva lepingu artiklis 15 sätestatud tingimustel alaline elamisõigus selleks vajaliku elamisperioodi täitudes. Alalise elamisõiguse omandamiseks vajaliku elamisperioodi arvestamisel võetaks arvesse liidu õiguse kohase seadusliku elamise või töötamise ajavahemikke enne ja pärast üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 17

Staatus ja selle muutumine

1. Liidu kodanike, Ühendkuningriigi kodanike ja nende pereliikmete õigust tugineda vahetult lepingu käesolevale osale ei mõjuta nende staatuse – näiteks üliõpilane, töötaja, füüsilisest isikust ettevõtja või majanduslikult mitteaktiivne isik – muutumine. Isikuid, kellel on üleminekuperioodi lõpus elamisõigus liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodaniku pereliikmena, ei muutu artikli 10 lõike 1 punktides a–d osutatud isikuteks.

2. Käesoleva jaotisega sellistele liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike pereliikmetele ette nähtud õigused, kes on enne üleminekuperioodi lõppu nende kodanike ülalpeetavad, säilivad ka siis, kui nad ei ole enam ülalpeetavad.

ARTIKKEL 18

Elukohadokumentide väljaandmine

1. Vastuvõttev riik võib nõuda liidu kodanikelt, Ühendkuningriigi kodanikelt, nende pereliikmetelt ja teistelt isikutelt, kes elavad tema territooriumil käesolevas jaotises sätestatud tingimustel, et nad taotleksid uut elaniku staatust, millega antakse neile õigused käesoleva jaotise alusel, ja sellist staatust tõendavat dokumenti, mis võidakse väljastada digitaalsel kujul.

Elaniku staatust taotletakse järgmistel tingimustel:

a) taotlemismenetluse eesmärk peab olema kontrollida, kas taotlejal on käesolevas jaotises sätestatud elamisõigus. Kui taotlejal on selline õigus, on tal õigus saada elaniku staatus ja seda tõendav dokument;

b) taotluse esitamise tähtaeg ei tohi olla vastuvõtvas riigis enne üleminekuperioodi lõppu elanud isikute jaoks lühem kui kuus kuud pärast üleminekuperioodi lõppu.

Nende isikute puhul, kellel on käesoleva jaotise kohaselt õigus asuda vastuvõtvasse riiki elama pärast üleminekuperioodi lõppu, peab taotluse esitamise tähtaeg olema kas kolm kuud pärast nende saabumist või siis kohaldatakse esimeses lõigus osutatud tähtaega, olenevalt sellest, kumb on hilisem.

Elaniku staatuse taotlemise tõend antakse välja viivitamata;

c) punktis b osutatud taotluse esitamise tähtaeg pikeneb automaatselt ühe aasta võrra, kui liit on teatanud Ühendkuningriigile või kui Ühendkuningriik on teatanud liidule tehnilistest probleemidest, mis takistavad vastuvõtval riigil taotlust registreerida või punktis b osutatud tõendit väljastada. Vastuvõttev riik avaldab selle teate ning tagab, et asjaomastele isikutele edastatakse avalikult ja õigeaegselt asjakohane teave;

d) juhul kui asjaomased isikud ei ole punktis b osutatud taotlust esitanud tähtaegselt, hindavad pädevad asutused tähtaja möödalaskmise asjaolusid ja põhjusi, ning juhul kui nad peavad neid põhjusi mõjuvaks, määravad nad kõnealustele isikutele järgmise mõistliku tähtaja;

e) vastuvõttev riik tagab, et taotlustega seotud haldusmenetlused on sujuvad, läbipaistvad ja lihtsad ning et välditakse üleliigset halduskoormust;

f) taotlusvormid peavad olema lühikesed, lihtsad ja hõlpsasti kasutatavad ning peavad olema kooskõlas käesoleva lepinguga; taotlusi, mille pereliikmed on esitanud üheaegselt, tuleb käsitleda koos;

g) staatust tõendav dokument tuleb välja anda tasuta või sellise tasu eest, mille suurus ei ületa vastuvõtva riigi kodanikele samalaadsete dokumentide väljaandmise eest kehtestatud tasu suurust;

h) isikutel, kellel on enne üleminekuperioodi lõppu alalise elukoha tõend, mis on välja antud direktiivi 2004/38/EÜ artikli 19 või 20 alusel, või kohalik kehtiv sisserändedokument, millega on neile antud vastuvõtvas riigis alaline elamisõigus, on õigus vahetada see dokument käesoleva lõike punktis b osutatud ajavahemiku jooksul ja taotluse alusel uue elamisloa vastu, tingimusel et eelnevalt kontrollitakse nende isikusamasust ning tehakse kuritegeliku tausta ja julgeolekukontroll kooskõlas käesoleva lõike punktiga p ja saadakse kinnitus selle kohta, et nad elavad endiselt vastuvõtvas riigis; sellised uued elukohadokumendid väljastatakse tasuta;

i) taotlejate isikusamasuse kontrollimiseks peavad liidu kodanikud või Ühendkuningriigi kodanikud esitama kehtiva passi või riikliku isikutunnistuse ning nende pereliikmed ja teised isikud, kes ei ole liidu või Ühendkuningriigi kodanikud, kehtiva passi; selliseid isikut tõendavaid dokumente aktsepteeritakse nende kehtivuse alusel ja ühtegi muud kriteeriumi nende aktsepteerimiseks arvesse ei võeta. Juhul kui vastuvõtva riigi pädev asutus hoiab isikut tõendavat dokumenti taotlemismenetluse ajal enda käes, peab ta selle vastava nõude korral viivitamata tagastama ka juhul, kui ta ei ole taotluse kohta veel otsust teinud;

j) tõendavatest dokumentidest, mis ei ole isikut tõendavad dokumendid, näiteks perekonnaseisudokumentidest võib esitada ka koopia. Tõendavate dokumentide originaale võib nõuda ainult erijuhtudel, kui esitatud tõendavate dokumentide ehtsuse suhtes on tekkinud põhjendatud kahtlus;

k) vastuvõttev riik võib nõuda liidu kodanikelt ja Ühendkuningriigi kodanikelt lisaks käesoleva lõike punktis i osutatud isikut tõendavatele dokumentidele ainult järgmisi tõendavaid dokumente, millele on osutatud direktiivi 2004/38/EÜ artikli 8 lõikes 3:

   i) kui nad elavad vastuvõtvas riigis töötajana või füüsilisest isikust ettevõtjana vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artikli 7 lõike 1 punktile a, siis tööandja kinnitus töölevõtmise kohta või töökoha tõend või tõend selle kohta, et nad on füüsilisest isikust ettevõtjad;

   ii) kui nad elavad vastuvõtvas riigis majanduslikult mitteaktiivsete isikutena vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artikli 7 lõike 1 punktile b, siis tõendid selle kohta, et neil on enda ja oma pereliikmete jaoks piisavalt vahendeid, et mitte koormata oma elamisperioodi ajal vastuvõtva riigi sotsiaalabisüsteemi, ja et neil on vastuvõtva riigi üldine ravikindlustus; või

iii) kui nad elavad vastuvõtvas riigis üliõpilasena vastavalt direktiivi 2004/38/EÜ artikli 7 lõike 1 punktile c, siis tõend selle kohta, et nad on kantud mõne sellise õppeasutuse nimekirja, mis on vastuvõtvas riigis akrediteeritud või mida rahastatakse selle riigi õigusaktide või haldustavade põhjal, tõend selle kohta, et neil on üldine ravikindlustus, ning avaldus või mõni muu samalaadne tõend selle kohta, et neil on enda ja oma pereliikmete jaoks piisavalt vahendeid, et mitte koormata oma elamisperioodi ajal vastuvõtva riigi sotsiaalabisüsteemi. Vastuvõttev riik ei või nõuda, et sellises avalduses osutataks vahendite konkreetsele summale.

Piisavaid vahendeid käsitleva tingimuse suhtes kohaldatakse direktiivi 2004/38/EÜ artikli 8 lõiget 4;

l) vastuvõttev riik võib nõuda käesoleva lepingu artikli 10 lõike 1 punkti e alapunkti i või artikli 10 lõike 2 või lõike 3 kohaldamisalasse kuuluvatelt pereliikmetelt, kes elavad vastuvõtvas riigis kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikli 7 lõike 1 punktiga d või artikli 7 lõikega 2 elavatelt pereliikmetelt lisaks käesoleva lõike punktis i osutatud isikut tõendavate dokumentide esitamisele ainult järgmiste tõendavate dokumentide esitamist, millele on osutatud direktiivi 2004/38/EÜ artikli 8 lõikes 5 või artikli 10 lõikes 2:

i) dokument, mis tõendab perekondlikke sidemeid või registreeritud partnerlust;

ii) registreerimistunnistus või kui riigis registreerimissüsteem puudub, siis muu dokument, mis tõendab, et nendega koos elav liidu kodanik või Ühendkuningriigi kodanik elab tegelikult vastuvõtvas riigis;

iii) abikaasa või registreeritud partneri alla 21aastaste või ülalpeetavate otsejoones alanejate sugulaste või ülalpeetavate otsejoones ülenejate sugulaste puhul dokumentaalsed tõendid selle kohta, et direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 lõike 2 punktis c või d sätestatud tingimused on täidetud;

iv) käesoleva lepingu artikli 10 lõikes 2 või 3 osutatud isikute puhul vastuvõtva riigi asjaomase asutuse välja antud dokument kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikli 3 lõikega 2.

Piisavaid vahendeid käsitleva tingimuse suhtes kohaldatakse liidu kodanikest või Ühendkuningriigi kodanikest pereliikmete puhul direktiivi 2004/38/EÜ artikli 8 lõiget 4;

m) vastuvõttev riik võib käesoleva lepingu artikli 10 lõike 1 punkti e alapunkti ii või artikli 10 lõike 4 kohaldamisalasse kuuluvatelt pereliikmetelt, lisaks käesoleva lõike punktis i osutatud isikut tõendavate dokumentide esitamisele, nõuda ainult järgmiste tõendavate dokumentide esitamist, millele on osutatud direktiivi 2004/38/EÜ artikli 8 lõikes 5 ja artikli 10 lõikes 2:

i) dokument, mis tõendab perekondlikke sidemeid või registreeritud partnerlust;

ii) registreerimistunnistus või kui riigis registreerimissüsteem puudub, siis muu dokument, mis tõendab, et liidu kodanik või Ühendkuningriigi kodanik, kellega nad vastuvõtvas riigis ühinevad, elab vastuvõtvas riigis;

iii) abikaasade või registreeritud partnerite puhul dokument, mis tõendab perekondlikke sidemeid või registreeritud partnerlust enne üleminekuperioodi lõppu;

iv) liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodaniku või tema abikaasa või registreeritud partneri alla 21aastaste või ülalpeetavate otsejoones alanejate sugulaste või ülalpeetavate otsejoones ülenejate sugulaste puhul dokumentaalsed tõendid selle kohta, et nad olid liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodanikuga suguluses enne üleminekuperioodi lõppu ning et direktiivi 2004/38/EÜ artikli 2 lõike 2 punktis c või d sätestatud vanuse või ülalpeetavuse tingimused on täidetud;

v) käesoleva lepingu artikli 10 lõikes 4 osutatud isikute puhul tõendid nende püsiva suhte kohta liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodanikuga enne üleminekuperioodi lõppu ja selle jätkumise kohta pärast üleminekuperioodi lõppu;

n) punktides k, l ja m sätestamata juhtudel ei tohi vastuvõttev riik nõuda taotlejatelt tõendavaid dokumente, mis ei ole tingimata vajalikud ega proportsionaalsed tõendamaks, et käesolevas jaotises sätestatud elamisõiguse tingimused on täidetud;

o) vastuvõtva riigi pädevad asutused aitavad taotlejatel tõendada nende tingimustele vastavust ja vältida nende taotlustes vigu või puudusi; nad annavad taotlejatele võimaluse esitada täiendavaid tõendeid ning parandada võimalikke ebatäpsusi, vigu või puudusi;

p) taotlejate suhtes võib teha korrapäraseid kuritegeliku tausta ja julgeolekukontrolle, mille ainus eesmärk on teha kindlaks, kas nende suhtes tuleb kohaldada käesoleva lepingu artiklis 20 sätestatud piiranguid. Selleks võib taotlejatelt nõuda, et nad annaksid taotluse esitamise ajal teada varasematest süüdimõistvatest kohtuotsustest, mis on karistusregistris nende kohta registreeritud kooskõlas süüdimõistva otsuse teinud riigi õigusega. Vastuvõttev riik võib, kui see on oluline, esitada teistele riikidele taotleja varasemate karistusregistri kannete kohta päringuid, kohaldades direktiivi 2004/38/EÜ artikli 27 lõik 3 sätteid;

q) uus elamisluba peab sisaldama märget, et see on välja antud kooskõlas käesoleva lepinguga;

r) taotlejal peab olema võimalik algatada vastuvõtvas riigis kohtulik ja vajaduse korral halduslik kaebemenetlus, kui tema elaniku staatuse taotlus on tagasi lükatud. Kaebemenetlus võimaldab kontrollida, kas tagasilükkamisotsus ning faktid ja asjaolud, millel see otsus põhineb, on õiguspärased. Sellise kaebemenetlusega tagatakse, et otsus ei ole ebaproportsionaalne.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punktis b osutatud ajavahemikul ja punktis c osutatud võimaliku üheaastase pikenduse ajal loetakse liidu kodanikele, Ühendkuningriigi kodanikele, nende pereliikmetele ja teistele vastuvõtvas riigis elavatele isikutele kohaldatavateks kõik käesoleva osaga ette nähtud õigused, vastavalt artiklis 20 sätestatud tingimustele ja võttes arvesse artiklis 20 sätestatud piiranguid.

3. Selle ajani, kui pädevad asutused on teinud lõpliku otsuse lõikes 1 osutatud mis tahes taotluse kohta ja kui kohtuliku kaebemenetluse raames on tehtud lõplik kohtuotsus taotluse tagasilükkamise kohta pädevate haldusasutuste poolt, loetakse taotlejale kohaldatavaks kõik käesoleva osaga ette nähtud õigused, sealhulgas artikkel 21 tagatiste ja edasikaebamise õiguse kohta, võttes arvesse artikli 20 lõikes 4 sätestatud tingimusi.

4. Juhul kui vastuvõttev riik on otsustanud mitte nõuda liidu kodanikelt, Ühendkuningriigi kodanikelt, nende pereliikmetelt ja teistelt isikutelt, kes elavad tema territooriumil käesolevas jaotises sätestatud tingimustel, lõikes 1 osutatud uue elaniku staatuse taotlemist seadusliku elamisõiguse tingimusena, on käesoleva jaotise alusel elamisõigust saama õigustatud isikutel õigus saada kooskõlas direktiivis 2004/38/EÜ sätestatud tingimustega elukohadokument, mis võidakse väljastada digitaalsel kujul ja mis sisaldab märget, et see on välja antud kooskõlas käesoleva lepinguga.

ARTIKKEL 19

Elukohadokumentide väljaandmine üleminekuperioodil

1. Üleminekuperioodil võib vastuvõttev riik lubada artikli 18 lõigetes 1 ja 4 osutatud elaniku staatuse taotluste ja elukohadokumentide taotluste vabatahtlikku esitamist alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast.

2. Selliste taotluste heakskiitmise või tagasilükkamise otsused tuleb teha kooskõlas artikli 18 lõigetega 1 ja 4. Artikli 18 lõike 1 alusel tehtud otsustel puudub kuni üleminekuperioodi lõppemiseni õiguslik mõju.

3. Juhul kui artikli 18 lõike 1 alusel esitatud taotlus on enne üleminekuperioodi lõppu heaks kiidetud, võib vastuvõttev riik võtta elaniku staatust võimaldava otsuse enne üleminekuperioodi lõppu tagasi ainult direktiivi 2004/38/EÜ VI peatükis ja artiklis 35 sätestatud põhjustel.

4. Juhul kui taotlus on enne üleminekuperioodi lõppu tagasi lükatud, võib taotleja esitada uue taotluse igal ajal enne artikli 18 lõike 1 punktis b sätestatud ajavahemiku lõppu.

5. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, on taotlejal juurdepääs artikli 18 lõike 1 punktis r osutatud kaebemenetlustele alates kuupäevast, kui tehakse käesoleva artikli lõikes 2 osutatud otsus taotluse tagasilükkamise kohta.

ARTIKKEL 20

Elamis- ja sisenemisõiguse piirangud

1. Liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike, nende pereliikmete ja käesoleva jaotise alusel oma õigusi kasutavate teiste isikute käitumist enne üleminekuperioodi lõppu hinnatakse direktiivi 2004/38/EÜ VI peatüki alusel.

2. Liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike, nende pereliikmete ja käesoleva jaotise alusel oma õigusi kasutavate teiste isikute käitumine pärast üleminekuperioodi lõppu võib anda vastuvõtvale riigile põhjust keelduda kooskõlas siseriiklike õigusnormidega elamisõiguse andmisest või tööhariigile põhjust keelduda kooskõlas siseriiklike õigusnormidega sisenemisõiguse andmisest.

3. Kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikliga 35 võib vastuvõttev riik või tööhariik õiguste kuritarvitamise või pettuse korral vastu võtta vajalikud meetmed käesolevast jaotisest tulenevate õiguste lõpetamiseks, kehtetuks tunnistamiseks või nende andmisest keeldumiseks. Selliste meetmete suhtes kohaldatakse käesoleva lepingu artikliga 21 ette nähtud menetluslikke tagatisi.

4. Vastuvõttev riik või tööhariik võib isikud, kes on esitanud pettust või õiguste kuritarvitust kätkeva taotluse, oma territooriumilt välja saata direktiivis 2004/38/EÜ, eelkõige selle artiklites 31 ja 35 sätestatud tingimustel ka enne seda, kui kohtuliku kaebemenetluse raames on selle taotluse tagasilükkamise otsuse kohta tehtud lõplik kohtuotsus.

ARTIKKEL 21

Tagatised ja edasikaebamise õigus

Direktiivi 2004/38/EÜ artiklis 15 ja VI peatükis sätestatud tagatisi kohaldatakse vastuvõtva riigi kõikide otsuste suhtes, millega piiratakse käesoleva lepingu artiklis 10 osutatud isikute elamisõigust.

ARTIKKEL 22

Seonduvad õigused

Kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikliga 23 on liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodaniku pereliikmetel, kellel on vastuvõtvas riigis või töökohariigis elamisõigus või alaline elamisõigus, sõltumata nende kodakondsusest õigus, selles riigis tööle asuda või tegutseda füüsilisest isikust ettevõtjana.

ARTIKKEL 23

Võrdne kohtlemine

1. Kooskõlas direktiivi 2004/38/EÜ artikliga 24 ning võttes arvesse käesolevas jaotises ja käesoleva osa I ja IV jaotises esitatud erisätteid, koheldakse kõiki liidu kodanikke või Ühendkuningriigi kodanikke, kes elavad käesoleva lepingu alusel vastuvõtva riigi territooriumil, käesoleva osa kohaldamisala piires võrdselt kõnealuse riigi kodanikega. Seda õigust laiendatakse nendele liidu kodaniku või Ühendkuningriigi kodaniku pereliikmetele, kellel on elamisõigus või alaline elamisõigus.

2. Erandina lõikest 1 ei ole vastuvõttev riik kohustatud tagama õigust sotsiaalabile direktiivi 2004/38/EÜ artiklis 6 või artikli 14 lõike 4 punktis b osutatud elamisperioodidel, samuti pole ta kohustatud enne alalise elamisõiguse omandamist kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 15 andma stipendiumide või õppelaenudena toimetulekutoetust õpinguteks, sealhulgas tööalaseks koolituseks, muudele isikutele kui töötajatele, füüsilisest isikust ettevõtjatele, sellise staatuse säilitanud isikutele või nende pereliikmetele.

2. PEATÜKK

TÖÖTAJATE JA FÜÜSILISEST ISIKUST ETTEVÕTJATE ÕIGUSED

ARTIKKEL 24

Töötajate õigused

1. Töötajatel on vastuvõtvas riigis ja piirialatöötajatel on töökohariigis või -riikides ELi toimimise lepingu artikliga 45 tagatud ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 492/2011[1] antud õigused, võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 45 lõigetes 3 ja 4 sätestatud piiranguid. Need õigused on:

a) õigus mittediskrimineerimisele kodakondsuse põhjal nii töölevõtmisel, töö tasustamisel kui ka muude töötingimuste kindlaksmääramisel;

b) õigus asuda tööle ja töötada kooskõlas vastuvõtva riigi või töökohariigi kodanike suhtes kohaldatavate õigusnormidega;

c) õigus saada vastuvõtva riigi või töökohariigi tööhõivetalituste abi selle riigi kodanikega samadel alustel;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2011. aasta määrus (EL) nr 492/2011 töötajate liikumisvabaduse kohta liidu piires (ELT L 141, 27.5.2011, lk 1).

d) õigus võrdsele kohtlemisele seoses tööhõive- ja töötingimuste, eelkõige seoses töötasu ja vallandamise, ning töötuks jäämise korral tööle ennistamise või uue töökoha leidmisega;

e) õigus sotsiaalsetele soodustustele ja maksusoodustustele;

f) kollektiivsed õigused;

g) eluasemega seotud õigused ja soodustused, mis on asjaomase riigi kodanikest töötajatel;

h) õigus sellele, et nende lapsi, kes elavad selle riigi territooriumil, kus asub töötaja töökoht, võetakse vastuvõtva riigi või töökohariigi üldhariduskooli, õpipoisiõppesse ja kutseõppe kursustele samadel tingimustel kui asjaomase riigi kodanikke.

2. Juhul kui vastuvõtvast riigist lahkunud töötaja ülalpeetav otsejoones alaneja sugulane käib selles riigis koolis, on ülalpeetava peamisel hooldajal õigus jääda sellesse riiki kuni ülalpeetava täisealiseks saamiseni ning ka pärast seda, juhul kui ülalpeetav vajab oma õpingute jätkamiseks ja lõpetamiseks endiselt hooldaja kohalolekut ja abi.

3. Piirialatöötajatel on õigus oma töökohariiki siseneda ja sealt väljuda vastavalt käesoleva lepingu artiklile 14 ning nad säilitavad oma töötajaõigused selles riigis, kui nende puhul eksisteerib üks direktiivi 2004/38/EÜ artikli 7 lõike 3 punktides a, b, c ja d sätestatud asjaoludest, isegi kui nad ei asu elama töökohariiki.

ARTIKKEL 25

Füüsilisest isikust ettevõtjate õigused

1. Füüsilisest isikust ettevõtjatel on vastuvõtvas riigis ja füüsilisest isikust ettevõtjatest piirialatöötajatel on töökohariigis või -riikides ELi toimimise lepingu artiklitega 49 ja 55 tagatud õigused, võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklites 51 ja 52 sätestatud piiranguid. Need õigused on:

a) õigus alustada ja jätkata tegutsemist füüsilisest isikust ettevõtjana ning asutada ja juhtida ettevõtjaid tingimustel, mille on oma kodanike jaoks sätestanud vastuvõttev riik, nagu on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 49;

b) õigused, mis on sätestatud käesoleva lepingu artikli 24 lõike 1 punktides c–h.

2. Füüsilisest isikust ettevõtjate ülalpeetavate otsejoones alanejate sugulaste suhtes kohaldatakse artikli 24 lõiget 2.

3. Füüsilisest isikust ettevõtjatest piirialatöötajate suhtes kohaldatakse artikli 24 lõiget 3.

ARTIKKEL 26

Piirialatöötajate õigusi tõendava dokumendi väljaandmine

Töökohariik võib nõuda, et liidu kodanikud ja Ühendkuningriigi kodanikud, kellel on käesoleva jaotise alusel piirialatöötajate õigused, taotleksid dokumenti, millega tõendatakse, et neil on käesoleva jaotise alusel sellised õigused. Asjaomastel liidu kodanikel ja Ühendkuningriigi kodanikel on õigus saada selline dokument.

3. PEATÜKK

KUTSEKVALIFIKATSIOON

ARTIKKEL 27

Tunnustatud kutsekvalifikatsioon

1. Kui liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike ja nende pereliikmete kutsekvalifikatsiooni, nagu see on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2005/36/EÜ[1] artikli 3 lõike 1 punktis b, on nende vastuvõtvas riigis või töökohariigis tunnustatud enne üleminekuperioodi lõppu, kehtib see, sealhulgas õigus töötada oma kutsealal selle riigi kodanikega võrdsetel tingimustel, asjaomases riigis edasi, kui kutsekvalifikatsiooni tunnustamine toimus mõne järgneva sätte kohaselt:

a) direktiivi 2005/36/EÜ III jaotis seoses kutsekvalifikatsiooni tunnustamisega asutamisvabaduse kasutamise kontekstis, kui selline tunnustamine on toimunud haridust tõendavate dokumentide tunnustamise üldsüsteemi, töökogemuse tunnustamise süsteemi või koolituse miinimumnõuete kooskõlastamise alusel tunnustamise süsteemi raames;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. septembri 2005. aasta direktiiv 2005/36/EÜ kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta (ELT L 255, 30.9.2005, lk 22).

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 98/5/EÜ[1] artikli 10 lõiked 1 ja 3 seoses vastuvõtvas riigis või töökohariigis advokaadi kutsealal tegutsema hakkamisega;

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2006/43/EÜ[2] artikkel 14 seoses teise liikmesriigi vannutatud audiitorite tunnustamisega;

d) nõukogu direktiiv 74/556/EMÜ[3] seoses selliste vajalike teadmiste ja oskuste aktsepteerimisega, mida on füüsilisest isikust ettevõtjatel ja vahendajatel tarvis tegevuse alustamiseks toksiliste toodetega kauplemise ja nende turustamise valdkonnas või toksiliste ainete erialast kasutamist hõlmavates valdkondades ning sellise tegevuse jätkamiseks.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 1998. aasta direktiiv 98/5/EÜ, millega hõlbustatakse alalist tegutsemist advokaadi kutsealal muus liikmesriigis kui see, kus omandati kutsekvalifikatsioon (EÜT L 77, 14.3.1998, lk 36).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/43/EÜ, mis käsitleb raamatupidamise aastaaruannete ja konsolideeritud aruannete kohustuslikku auditit ning millega muudetakse nõukogu direktiive 78/660/EMÜ ja 83/349/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 84/253/EMÜ (ELT L 157, 9.6.2006, lk 87).

3 Nõukogu 4. juuni 1974. aasta direktiiv 74/556/EMÜ, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad üleminekumeetmete kohta, mis käsitlevad tegelemist ja kauplemist toksiliste toodetega ja nende turustamist ning toiminguid, mis eeldavad selliste toodete erialast kasutamist, kaasa arvatud vahendajate tegevus (EÜT L 307, 18.11.1974, lk 1).

2. Kutsekvalifikatsiooni tunnustamine käesoleva artikli lõike 1 punkti a kohaldamisel hõlmab:

a) kutsekvalifikatsiooni tunnustamist direktiivi 2005/36/EÜ artikli 3 lõike 3 alusel;

b) otsuseid, millega antakse osaline õigus tegutseda konkreetsel kutsealal vastavalt direktiivi 2005/36/EÜ artiklile 4f;

c) kutsekvalifikatsiooni tunnustamist tegevuse alustamise eesmärgil vastavalt direktiivi 2005/36/EÜ artiklile 4d.

ARTIKKEL 28

Pooleliolevad kutsekvalifikatsiooni tunnustamise menetlused

Direktiivi 2005/36/EÜ artiklit 4, artiklit 4d kutsekvalifikatsiooni tunnustamise kohta tegevuse alustamise eesmärgil, artiklit 4f ja III jaotist, direktiivi 98/5/EÜ artikli 10 lõikeid 1, 3 ja 4, direktiivi 2006/43/EÜ artiklit 14 ja direktiivi 74/556/EMÜ kohaldatakse liidu kodanike või Ühendkuningriigi kodanike poolt enne üleminekuperioodi lõppu esitatud kõigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise taotluste kontrollimise suhtes vastuvõtva riigi või töökohariigi pädeva asutuse poolt ning kõigi selliste taotluste kohta tehtud otsuste suhtes.

Kohaldatakse ka direktiivi 2005/36/EÜ artikleid 4a, 4b ja 4e määral, mis on vajalik selliste menetluste lõpuleviimiseks, mille raames käsitletakse kutsekvalifikatsiooni tunnustamist tegevuse alustamise eesmärgil kõnealuse direktiivi artikli 4d alusel.

ARTIKKEL 29

Halduskoostöö kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel

1. Artiklis 28 osutatud pooleliolevate menetluste asjus peavad Ühendkuningriik ja liikmesriik tegema koostööd eesmärgiga lihtsustada artikli 28 kohaldamist. Selline koostöö võib hõlmata teabe vahetamist, sealhulgas sellise teabe vahetamist, mis käsitleb võetud distsiplinaarmeetmeid või määratud kriminaalkaristusi või muid kaalukaid ja erilisi asjaolusid, mis võivad mõjutada artiklis 28 osutatud direktiivide kohaldamisalasse jääva tegevusega tegelemist.

2. Erandina artiklist 8 on Ühendkuningriigil õigus kasutada ajavahemikul, mille pikkus ei ületa üheksat kuud pärast üleminekuperioodi lõppu, artiklis 28 osutatud taotluste menetlemiseks siseturu infosüsteemi, kui need taotlused käsitlevad kutsekvalifikatsiooni tunnustamist tegevuse alustamise eesmärgil vastavalt direktiivi 2005/36/EÜ artiklile 4d.

III JAOTIS

SOTSIAALKINDLUSTUSSÜSTEEMIDE KOORDINEERIMINE

ARTIKKEL 30

isikud, kelle suhtes lepingut kohaldatakse

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse järgmiste isikute suhtes:

a) liidu kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

b) Ühendkuningriigi kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus mõne liikmesriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

c) üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis elavad liidu kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse mõne liikmesriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

d) üleminekuperioodi lõpus mõnes liikmesriigis elavad Ühendkuningriigi kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

e) punktides a–d nimetamata isikud, kes on:

i) liidu kodanikud, kes tegutsevad üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana ja kelle suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004[1] II jaotise alusel mõne liikmesriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud, või

ii) Ühendkuningriigi kodanikud, kes tegutsevad üleminekuperioodi lõpus ühes või mitmes liikmesriigis töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana ja kelle suhtes kohaldatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 II jaotise alusel Ühendkuningriigi õigusnorme, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud,

f) mõnes liikmesriigis või Ühendkuningriigis elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased, kes on mõnes punktides a–e kirjeldatud olukorras, samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta (ELT L 166, 30.4.2004, lk 1).

g) kolmandate riikide kodanikud ning nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud, kes on mõnes punktides a–e kirjeldatud olukorras, eeldusel et nad vastavad nõukogu määruses (EÜ) nr 859/2003[1] sätestatud tingimustele.

2. Lõikes 1 viidatud isikud on kaetud seni, kui nad on katkematult ühes nimetatud lõikes sätestatud olukorras, mis hõlmab korraga nii konkreetset liikmesriiki kui ka Ühendkuningriiki.

3. Käesolevat jaotist kohaldatakse ka selliste isikute suhtes, kes ei kuulu või kes enam ei kuulu käesoleva artikli lõike 1 punktide a–e alla, kuid kuuluvad käesoleva lepingu artikli 10 alla, samuti nende pereliikmete ja nende ülalpidamisel olnud isikute suhtes.

4. Lõikes 3 osutatud isikud on kaetud seni, kuni neil säilib õigus elada vastuvõtvas riigis käesoleva lepingu artikli 13 alusel või õigus töötada oma töökohariigis käesoleva lepingu artikli 24 või 25 alusel.

5. Kui käesolev artikkel viitab pereliikmetele ja ülalpidamisel olnud isikutele, on need isikud käesoleva jaotise alusel kaetud ainult niivõrd, kuivõrd nende õigused ja kohustused pereliikmete või ülalpidamisel olnud isikutena tulenevad määrusest (EÜ) nr 883/2004.

[1] Nõukogu 14. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 859/2003, millega laiendatakse määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 sätteid kolmandate riikide kodanikele, keda need sätted juba ei hõlma üksnes nende kodakondsuse alusel (ELT L 124, 20.5.2003, lk 1).

ARTIKKEL 31

Sotsiaalkindlustuse koordineerimise eeskirjad

1. Käesoleva jaotisega hõlmatud isikute suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklis 48, määruses (EÜ) nr 883/2004 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 987/2009[1] sätestatud õigusnorme ja eesmärke.

Liit ja Ühendkuningriik peavad võtma nõuetekohaselt arvesse määrusega (EÜ) nr 883/2004 loodud Euroopa Komisjoni juures tegutseva sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni („halduskomisjon“) otsuseid ja soovitusi, mis on loetletud käesoleva lepingu I lisa I osas.

2. Erandina käesoleva lepingu artiklist 9 kasutatakse käesoleva jaotise kohaldamisel määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklis 1 esitatud mõisteid.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord (ELT L 284, 30.10.2009, lk 1).

3. Seoses määruses (EÜ) nr 859/2003 sätestatud tingimustele vastavate kolmandate riikide kodanike ning nende pereliikmete või nende ülalpidamisel olnud isikutega, kes kuuluvad käesoleva jaotise kohaldamisalasse, käsitatakse käesolevas jaotises esitatud viiteid määrusele (EÜ) nr 883/2004 ja määrusele (EÜ) nr 987/2009 vastavalt viidetena nõukogu määrusele (EMÜ) nr 1408/71[1] ja nõukogu määrusele (EMÜ) nr 574/72[2]. Viiteid määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 erisätetele käsitatakse viidetena määruse (EMÜ) nr 1408/71 ja määruse (EMÜ) nr 574/72 vastavatele sätetele.

[1] Nõukogu 14. juuni 1971. aasta määrus (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT L 149, 5.7.1971, lk 2).

[2] Nõukogu 21. märtsi 1972. aasta määrus (EMÜ) nr 574/72, millega määratakse kindlaks määruse (EMÜ) nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes rakendamise kord (EÜT L 74, 27.3.1972, lk 1).

ARTIKKEL 32

Hõlmatud eriolukorrad

1. Järgmisi reegleid kohaldatakse järgmistes olukordades käesolevas artiklis sätestatud ulatuses nende isikute suhtes, kelle suhtes ei ole kohaldatud või enam ei kohaldata artiklit 30 :

a) käesoleva jaotise alusel on kindlustus-, töötamis- või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodidele või elamisperioodidele tuginemise ja nende liitmise, sealhulgas sellistest perioodidest kooskõlas määrusega (EÜ) nr 883/2004 tulenevatele õigustele ja kohustustele tuginemise eesmärgil kindlustatud järgmised isikud:

   i) liidu kodanikud, samuti liikmesriikides elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased ning määruse (EÜ) nr 859/2003 tingimustele vastavad kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes on enne üleminekuperioodi lõppu kohaldatud Ühendkuningriigi õigusnorme, ning samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

   ii) Ühendkuningriigi kodanikud, samuti Ühendkuningriigis elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased ning määruse (EÜ) nr 859/2003 tingimustele vastavad kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes on enne üleminekuperioodi lõppu kohaldatud mõne liikmesriigi õigusnorme, ning samuti nende pereliikmed ja nende ülalpidamisel olnud isikud;

perioodide liitmisel võetakse kooskõlas määrusega (EÜ) nr 883/2004 arvesse nii enne kui ka pärast üleminekuperioodi lõppu tekkinud perioode;

b) nende isikute suhtes, kes on enne üleminekuperioodi lõppu taotlenud vastavalt määrusele (EÜ) nr 883/2004 luba saada plaanilist ravi, jätkatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 20 ja 27 sätestatud õigusnormide kohaldamist kuni ravi lõpuni. Vastavat hüvitiste maksmise menetlust jätkatakse ka pärast ravi lõppu. Sellistel isikutel ja nende saatjatel on õigus ravi saamiseks riiki siseneda ja sealt lahkuda kooskõlas artikliga 14 *mutatis mutandis*;

c) nende isikute suhtes, kelle suhtes kohaldatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 ja kes viibivad üleminekuperioodi lõpus mõnes liikmesriigis või Ühendkuningriigis, kohaldatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 19 ja 27 sätestatud õigusnorme kuni nende viibimise lõpuni. Vastavat tagasimaksmise menetlust jätkatakse ka pärast viibimise või ravi lõppu;

d) määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 67, 68 ja 69 sätestatud õigusnormide kohaldamist jätkatakse seni, kui tingimused on täidetud, perehüvitiste suhtes, millele on üleminekuperioodi lõpus õigus järgmistel isikutel:

i) liidu kodanikud, liikmesriikides elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased ning määruse (EÜ) nr 859/2003 tingimustele vastavad ja mõnes liikmesriigis elavad kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus mõne liikmesriigi õigusnorme ja kelle pereliikmed elavad üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis;

ii) Ühendkuningriigi kodanikud, Ühendkuningriigis elavad kodakondsuseta isikud ja pagulased ning määruse (EÜ) nr 859/2003 tingimustele vastavad ja Ühendkuningriigis elavad kolmandate riikide kodanikud, kelle suhtes kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigi õigusnorme ja kelle pereliikmed elavad üleminekuperioodi lõpus mõnes liikmesriigis;

e) käesoleva lõike punkti d alapunktides i ja ii osutatud olukordades jätkatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 ja määruse (EÜ) nr 987/2009 vastavate sätete kohaldamist nende isikute suhtes, kellel on üleminekuperioodi lõpus määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel pereliikme õigused, näiteks tuletatud õigused mitterahalistele haigushüvitistele, seni, kui kõnealuste sätetega ette nähtud tingimused on täidetud.

2. Käesoleva artikli lõike 1 punkti a alusel hüvitisi saavate isikute suhtes kohaldatakse seoses haigushüvitistega määruse (EÜ) nr 883/2004 III jaotise 1. peatükki.

Käesolevat lõiget kohaldatakse *mutatis mutandis* seoses perehüvitistega, mis põhinevad määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklitel 67, 68 ja 69.

ARTIKKEL 33

Islandi, Liechtensteini, Norra ja Šveitsi kodanikud

1. Liidu kodanike suhtes kohaldatavaid käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse Islandi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanike suhtes, eeldusel et:

a) Island, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik ja Šveitsi Konföderatsioon on olenevalt asjaoludest sõlminud Ühendkuningriigiga vastavad lepingud, mida kohaldatakse liidu kodanike suhtes, ja nimetatud riigid kohaldavad neid; ning

b) Island, Liechtensteini Vürstiriik, Norra Kuningriik ja Šveitsi Konföderatsioon on olenevalt asjaoludest sõlminud liiduga vastavad lepingud, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi kodanike suhtes, ja nimetatud riigid kohaldavad neid.

2. Pärast seda, kui Ühendkuningriik ja liit on teatanud käesoleva artikli lõikes 1 osutatud lepingute jõustumise kuupäeva, määrab artikliga 164 loodud ühiskomitee („ühiskomitee“) kindlaks kuupäeva, millest alates käesoleva jaotise sätteid kohaldatakse olenevalt asjaoludest Islandi, Liechtensteini Vürstiriigi, Norra Kuningriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni kodanike suhtes.

ARTIKKEL 34

Halduskoostöö

1. Erandina artiklist 7 ja artikli 128 lõikest 1 on Ühendkuningriigil alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast halduskomisjonis vaatleja staatus. Juhul kui päevakorras on käesoleva jaotisega seotud küsimusi, mis puudutavad Ühendkuningriiki, võib Ühendkuningriik saata oma esindaja, kes osaleb halduskomisjoni ning määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklites 73 ja 74 osutatud asutuste koosolekutel nõuandvas pädevuses, kui arutlusele tulevad sellised küsimused.

2. Erandina artiklist 8 osaleb Ühendkuningriik sotsiaalkindlustusteabe elektroonilises vahetamises (*Electronic Exchange of Social Security Information* – EESSI) ja kannab seotud kulud.

ARTIKKEL 35

Tagasimaksmine, sissenõudmine ja tasaarvestus

Määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 sätteid tagasimaksmise, sissenõudmise ja tasaarvestuse kohta kohaldatakse jätkuvalt selliste sündmuste suhtes, mis puudutavad isikuid, kes ei ole artikli 30 alusel kindlustatud, ja mis:

a) leiavad aset enne üleminekuperioodi lõppu või

b) leiavad aset pärast üleminekuperioodi lõppu ja puudutavad isikuid, kes olid sündmuse toimudes kindlustatud artikli 30 või 32 alusel.

ARTIKKEL 36

Õiguse areng ja liidu õigusaktidesse tehtavad kohandused

1. Juhul kui määrust (EÜ) nr 883/2004 ja määrust (EÜ) nr 987/2009 pärast üleminekuperioodi lõppu muudetakse või kui need asendatakse, käsitatakse käesolevas lepingus esitatud viiteid kõnealustele määrustele viidetena nende määruste muudetud või asendatud tekstile kooskõlas käesoleva lepingu I lisa II osas loetletud õigusaktidega.

Ühiskomitee vaatab käesoleva lepingu I lisa II osa läbi ja kohandab seda vastavalt igale määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 muutvale või asendavale õigusaktile niipea, kui liit on sellise õigusakti vastu võtnud. Selleks peab liit teavitama Ühendkuningriiki ühiskomitees võimalikult kiiresti igast vastuvõetud aktist, millega kõnealuseid määruseid muudetakse või need asendatakse.

2. Erandina lõike 1 teisest lõigust hindab ühiskomitee määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 muutmis- või asendamisakti mõju, kui selle aktiga:

a) muudetakse või asendatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 artikliga 3 hõlmatud küsimusi või

b) muudetakse ülekantavaks rahaline hüvitis, mida üleminekuperioodi lõpus ei saanud määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel üle kanda, või sätestatakse, et enam ei saa üle kanda rahalist hüvitist, mis oli üleminekuperioodi lõpus ülekantav, või

c) muudetakse piiramatu aja jooksul ülekantavaks rahaline hüvitis, mis oli üleminekuperioodi lõpus määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel ülekantav ainult piiratud aja jooksul, või muudetakse piiratud aja jooksul ülekantavaks rahaline hüvitis, mis oli üleminekuperioodi lõpus kõnealuse määruse alusel ülekantav piiramatu aja jooksul.

Hindamise käigus võtab ühiskomitee heas usus arvesse käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud muudatuste ulatust, samuti määruste (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 hea toimimise tähtsust liidu ja Ühendkuningriigi suhetes ning pädeva riigi olemasolu tähtsust üksikisikute jaoks määruse (EÜ) nr 883/2004 kohaldamisala ulatuses.

Kui ühiskomitee võtab vastava otsuse vastu kuue kuu jooksul pärast lõike 1 kohase teabe saamist liidult, ei kohandata käesoleva lepingu I lisa II osa vastavalt käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud aktile.

Käesoleva lõike kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ülekantav“ – määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel makstavat hüvitist saab maksta sellisele isikule või seoses sellise isikuga, kes elab liikmesriigis või Ühendkuningriigis, kui hüvitise maksmise eest vastutav asutus ei asu samas riigis; fraasi „ei saa üle kanda“ tõlgendatakse vastavalt eelnevale määratlusele ning

b) „ülekantav piiramatu aja jooksul“ – ülekantav seni, kui õiguste aluseks olevad tingimused on täidetud.

3. Määrusi (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 tuleb käesoleva lepingu kohaldamisel käsitada käesoleva lepingu I lisa III osas loetletud kohandusi sisaldavatena. Ühendkuningriik peab teatama liidule ühiskomitees võimalikult kiiresti pärast selliste siseriiklike sätete muudatuste vastuvõtmist, mis on käesoleva lepingu I lisa III osa seisukohalt olulised.

4. Halduskomisjoni otsuseid ja soovitusi tuleb käesoleva lepingu kohaldamisel käsitada I lisa I osas loetletud otsuseid ja soovitusi sisaldavatena. Ühiskomitee muudab I lisa I osa, et lisada sellesse kõik halduskomisjoni uued otsused ja soovitused. Selleks peab liit teavitama Ühendkuningriiki ühiskomitees igast halduskomisjoni tehtud otsusest ja soovitusest võimalikult kiiresti pärast selle vastuvõtmist. Selliseid muudatusi teeb ühiskomitee liidu või Ühendkuningriigi ettepanekul.

IV JAOTIS

MUUD SÄTTED

ARTIKKEL 37

Teavitamine

Liikmesriigid ja Ühendkuningriik levitavad käesoleva osaga hõlmatud isikute õigusi ja kohustusi käsitlevat teavet, eelkõige vastavalt vajadusele riigi või kohaliku tasandi meedia vahendusel korraldatavate teavituskampaaniate ja muude sidevahendite kaudu.

ARTIKKEL 38

Soodsamad sätted

1. Käesolev osa ei mõjuta vastuvõtvas riigis või tööhariigis kohaldatavaid selliseid õigus- ja haldusnorme, mis on asjaomaste isikute jaoks soodsamad. Käesolevat lõiget ei kohaldata III jaotise suhtes.

2. Artikkel 12 ja artikli 23 lõige 1 ei piira Ühendkuningriigi ja Iirimaa vahelist ühise reisipiirkonna korra kohaldamist seoses sellest asjaomastele isikutele tuleneda võiva soodsama kohtlemisega.

ARTIKKEL 39

Eluaegne kaitse

Käesoleva osaga hõlmatud isikud saavad kasutada käesoleva osa asjaomaste jaotistega ette nähtud õigusi kogu oma eluajal, välja arvatud juhul, kui nad ei vasta enam nendes jaotistes sätestatud tingimustele.

KOLMAS OSA

VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

I JAOTIS

TURULE LASTUD KAUBAD

ARTIKKEL 40

Mõisted

Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „turul kättesaadavaks tegemine“ – kauba tasu eest või tasuta tarnimine turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks;

b) „turule laskmine“ – kauba esmakordne kättesaadavaks tegemine liidu või Ühendkuningriigi turul;

c) „kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ – olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe sõlmida;

d) „kasutuselevõtt“ – kauba esmakordne kasutamine liidus või Ühendkuningriigis lõppkasutaja poolt selleks ettenähtud eesmärgil või laevavarustuse paigaldamine laeva pardale;

e) „turujärelevalve“ – turujärelevalveasutuste tegevus ja meetmed selle tagamiseks, et kaup vastaks kohaldatavatele nõuetele ega ohustaks inimeste tervist, ohutust ega muid avaliku huvi kaitsega seotud aspekte;

f) „turujärelevalveasutus“ – liikmesriigi või Ühendkuningriigi asutus, kes vastutab oma territooriumil turujärelevalve eest;

g) „kaupade turustamise tingimused“ – nõuded kaupade omaduste, näiteks kvaliteeditaseme, kasutusotstarbe, ohutuse või mõõtmete, sealhulgas nende koostise või terminite, tähiste, katsetamise ja katsetusmeetodite, pakendamise, märgistamise, etikettimise ning nende kaupadega seotud vastavushindamismenetluste suhtes; see mõiste hõlmab ka nõudeid tootmismeetodite ja -protsesside suhtes, kui need mõjutavad toote omadusi;

h) „vastavushindamisasutus“ – asutus, kes teeb vastavushindamistoiminguid, sealhulgas kalibreerib, katsetab, sertifitseerib ja kontrollib;

i) „teavitatud asutus“ – vastavushindamisasutus, kes on volitatud kolmanda isikuna täitma vastavushindamisülesandeid kaupade turustamise tingimuste ühtlustamist käsitleva liidu õiguse alusel;

j) „loomsed saadused“ – loomsed saadused, loomsed kõrvalsaadused ja loomsetest kõrvalsaadustest saadud tooted, nagu on vastavalt osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429[1] artikli 4 punktides 29, 30 ja 31, loomne sööt ning loomseid saadusi sisaldav toit ja sööt.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus) (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1).

ARTIKKEL 41

Turule lastud kaupade ringluse jätkumine

1. Kõiki enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult liidu või Ühendkuningriigi turule lastud kaupu võib:

a) liidu või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani;

b) võtta kasutusele liidu või Ühendkuningriigi turul, kui see on ette nähtud liidu õiguse kohaldatavate sätetega.

2. Lõikes 1 osutatud kaupade suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artiklites 34 ja 35 sätestatud nõudeid ja asjaomast liidu õigust, millega reguleeritakse kaupade turustamist, sealhulgas asjaomastele kaupadele kohaldatavaid kaupade turustamise tingimusi.

3. Lõiget 1 kohaldatakse kõigi olemasolevate ja selgelt tuvastatavate kaupade suhtes ELi toimimise lepingu kolmanda osa II jaotise tähenduses, välja arvatud liidu turult Ühendkuningriigi turule või vastupidi liikuvate järgmiste kaupade suhtes:

a) elusloomad ja loomne paljundusmaterjal;

b) loomsed saadused.

4. Elusloomade ja loomse paljundusmaterjali liikumise suhtes liikmesriigist Ühendkuningriiki või vastupidi kohaldatakse II lisas loetletud liidu õiguse sätteid, eeldusel et sellise liikumise alguskuupäev oli enne üleminekuperioodi lõppu.

5. Käesoleva artikliga ei piirata Ühendkuningriigi, liikmesriigi või liidu võimalust võtta meetmeid, millega keelatakse või piiratakse tema turul lõikes 1 osutatud kauba või selliste kaupade kategooriate kättesaadavaks tegemine, kui see on liidu õiguse alusel lubatud ja sellisel määral, mis on liidu õiguse alusel lubatud.

6. Käesoleva jaotisega ei piirata müügitingimusi, intellektuaalomandit, tollimenetlusi, tariife ja makse käsitlevate õigusnormide kohaldamist.

ARTIKKEL 42

Turule laskmise tõendamine

Kui ettevõtja tugineb konkreetse kauba osas artikli 41 lõikele 1, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti liidu või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 43

Turujärelevalve

1. Liikmesriikide turujärelevalveasutused ja Ühendkuningriigi turujärelevalveasutused peavad viivitamata vahetama olulist teavet, mille nad on saanud oma turujärelevalvetegevuse käigus artikli 41 lõikes 1 osutatud kaupade kohta. Eelkõige peavad nad edastama üksteisele ja Euroopa Komisjonile teabe nende kaupade kohta juhul, kui neist lähtub tõsine oht, ning teabe nõuetele mittevastavate kaupade suhtes võetud meetmete kohta, sealhulgas olulise teabe, mis on nende kaupade kohta saadud liidu või Ühendkuningriigi õiguse alusel loodud võrgustikest, infosüsteemidest ja andmebaasidest.

2. Liikmesriigid ja Ühendkuningriik peavad nende territooriumil asutatud vastavushindamisasutusele viivitamata edastama Ühendkuningriigi või liikmesriikide turujärelevalveasutuste taotluse, milles käsitletakse selle asutuse kui teavitatud asutuse poolt enne üleminekuperioodi lõppu tehtavat vastavushindamist. Liikmesriigid ja Ühendkuningriik peavad tagama, et nende vastavushindamisasutus käsitleb iga sellist taotlust viivitamata.

ARTIKKEL 44

Pooleliolevate menetlustega seotud toimikute ja dokumentide edastamine

Ühendkuningriik peab viivitamata edastama liikmesriigi pädevale asutusele, kes on selleks määratud kohaldatava liidu õigusega ettenähtud menetluste kohaselt, kõik olulised toimikud või dokumendid, mis on seotud käesoleva lepingu jõustumise eelsel kuupäeval pooleli olevate hindamiste, heakskiitmiste ja lubade andmistega, mida menetleb Ühendkuningriigi pädev asutus kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 528/2012,[1] määrusega (EÜ) nr 1107/2009,[2] direktiiviga 2001/83/EÜ[3] ja direktiiviga 2001/82/EÜ[4].

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist (ELT L 167, 27.6.2012, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67).

[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/82/EÜ veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta (EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1).

ARTIKKEL 45

Varasemate ravimitele lubade andmise menetlustega seotud teabe kättesaadavaks tegemine

1. Ühendkuningriik peab liikmesriigi või Euroopa Ravimiameti põhjendatud taotluse alusel tegema viivitamata kättesaadavaks konkreetse ravimi müügiloa toimiku, mille on enne üleminekuperioodi lõppu koostanud Ühendkuningriigi pädev asutus, kui see toimik on vajalik müügiloa taotluse hindamiseks kooskõlas direktiivi 2001/83/EÜ artiklitega 10 ja 10a või direktiivi 2001/82/EÜ artiklitega 13 ja 13a.

2. Liikmesriik peab Ühendkuningriigi põhjendatud taotluse alusel tegema viivitamata kättesaadavaks konkreetse ravimi müügiloa toimiku, mille on enne üleminekuperioodi lõppu koostanud selle liikmesriigi pädev asutus, kui see toimik on vajalik müügiloa taotluse hindamiseks Ühendkuningriigis kooskõlas Ühendkuningriigi õigusaktidest tulenevate nõuetega, sellises ulatuses, milles need nõuded dubleerivad direktiivi 2001/83/EÜ artiklites 10 ja 10a või direktiivi 2001/82/EÜ artiklite 13 ja 13a tingimusi.

ARTIKKEL 46

Ühendkuningriigis või mõnes liikmesriigis asutatud
teavitatud asutuse käsutuses oleva teabe kättesaadavaks tegemine

1. Ühendkuningriik peab tagama, et Ühendkuningriigis asutatud vastavushindamisasutuse käsutuses olev teave, mille see asutus on saanud, tegutsedes enne üleminekuperioodi lõppu liidu õiguse alusel teavitatud asutusena, tehakse sertifikaadi omaniku taotlusel viivitamata kättesaadavaks liikmesriigis asutatud teavitatud asutusele, kellele sertifikaadi omanik on oma taotluses osutanud.

2. Liikmesriigid peavad tagama, et liikmesriigis asutatud teavitatud asutuse käsutuses olev teave, mille see asutus on saanud oma tegevuse raames enne üleminekuperioodi lõppu, tehakse sertifikaadi omaniku taotlusel viivitamata kättesaadavaks Ühendkuningriigis asutatud vastavushindamisasutusele, kellele sertifikaadi omanik on oma taotluses osutanud.

II JAOTIS

POOLELIOLEVAD TOLLIMENETLUSED

ARTIKKEL 47

Kauba staatus liidu kaubana

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013[1] kohaldatakse kõnealuse määruse artikli 5 punktis 23 osutatud liidu kauba suhtes juhul, kui selline kaup liigub Ühendkuningriigi tolliterritooriumilt liidu tolliterritooriumile või vastupidi, eeldusel et kauba liikumine algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu. Kauba liikumist, mis algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu, käsitatakse impordi ja ekspordi tegevuslubadega seotud liidu õiguse nõuete osas liidusisese liikumisena.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

2. Lõike 1 kohaldamisel ei kohaldata määruse (EL) nr 952/2013 artikli 153 lõikes 1 viidatud eeldust, et kaubal on liidu kauba tollistaatus. Asjaomased isikud peavad tõendama sellise kauba liidu kauba tollistaatust ja seda, et lõikes 1 osutatud liikumine algas enne üleminekuperioodi lõppu, kauba iga liikumise korral, kasutades selleks komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/2447[1] artiklis 199 osutatud mis tahes vahendit. Liikumise alguse tõendamiseks tuleb esitada kauba veodokument.

3. Lõiget 2 ei kohaldata liidu kauba suhtes, mida veetakse õhuteed pidi ja mis on peale või ümber laaditud Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvas lennujaamas liidu tolliterritooriumile saatmiseks või mis on peale või ümber laaditud mõnes liidu tolliterritooriumil asuvas lennujaamas Ühendkuningriigi tolliterritooriumile saatmiseks, kui sellise kauba vedu toimub ühel eelnimetatud tolliterritooriumidest väljaantud ühtse veodokumendi alusel, tingimusel et kauba liikumine õhuteed pidi algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu.

[1] Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

4. Lõiget 2 ei kohaldata liidu kauba suhtes, mida veetakse meritsi Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvate sadamate ja liidu tolliterritooriumil asuvate sadamate vahel regulaarlaevaliinil, millele on osutatud komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2015/2446[1] artiklis 120, tingimusel et:

a) laevareis Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvate sadamate ja liidu tolliterritooriumil asuvate sadamate vahel algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu ning

b) regulaarliinil sõitev laev peatub ühes või mitmes Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvas sadamas või liidu tolliterritooriumil asuvas sadamas enne üleminekuperioodi lõppu.

5. Juhul kui regulaarliinil sõitev laev peatub lõike 4 punktis a osutatud laevareisi käigus ühes või mitmes Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvas sadamas pärast üleminekuperioodi lõppu:

a) ei muutu kauba liidu tollistaatus, kui see kaup on peale laaditud enne üleminekuperioodi lõppu ja on nendes sadamates ümber laaditud;

[1] Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

b) ei muutu nendes sadamates pärast üleminekuperioodi lõppu peale laaditud kauba liidu tollistaatus, kui seda on tõendatud vastavalt lõikele 2.

ARTIKKEL 48

Sisenemise ülddeklaratsioon ja väljaveoeelne deklaratsioon

1. Sisenemise ülddeklaratsioonide suhtes, mis on esitatud esimesele sisenemistolliasutusele kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 IV jaotise I peatükiga enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse eespool nimetatud määrust ning nendel deklaratsioonidel on pärast üleminekuperioodi lõppu ühesugused õiguslikud tagajärjed nii liidu tolliterritooriumil kui ka Ühendkuningriigi tolliterritooriumil.

2. Väljaveoeelsete deklaratsioonide suhtes, mis on esitatud enne üleminekuperioodi lõppu kooskõlas määruse (EL) nr 952/2013 VIII jaotise I peatükiga, ja asjakohasel juhul kauba suhtes, mis on enne üleminekuperioodi lõppu vabastatud kooskõlas kõnealuse määruse artikliga 194, kohaldatakse eespool nimetatud määrust. Nendel deklaratsioonidel on pärast üleminekuperioodi lõppu ühesugused õiguslikud tagajärjed nii liidu tolliterritooriumil kui ka Ühendkuningriigi tolliterritooriumil.

ARTIKKEL 49

Ajutise ladustamise või tolliprotseduuride lõpetamine

1. Liiduvälise kauba suhtes, mida ladustatakse üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigi tolliterritooriumil ajutiselt vastavalt määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktile 17, ja kauba suhtes, mis on suunatud üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigi tolliterritooriumil mõnele kõnealuse määruse artikli 5 punkti 16 kohasele tolliprotseduurile, kohaldatakse eespool nimetatud määrust kuni sellise ajutise ladustamise lõpuni, kuni üks spetsiaalsetest tolliprotseduuridest on lõpetatud, kuni kaup on vabaks ringluseks vabastatud või kuni see on territooriumilt välja viidud, eeldusel et see toimub küll pärast üleminekuperioodi lõppu, aga III lisas osutatud ajavahemikus.

Määruse (EL) nr 952/2013 artikli 148 lõike 5 punkte b ja c ning artiklit 219 ei kohaldata kauba liikumise suhtes Ühendkuningriigi tolliterritooriumi ja liidu tolliterritooriumi vahel, kui see liikumine lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Tollivõla suhtes, mis tekib pärast üleminekuperioodi lõppu seoses lõikes 1 osutatud ajutise ladustamise või tolliprotseduuri lõpetamisega, kohaldatakse määrust (EL) nr 952/2013, nõukogu otsust 2014/335/EL, Euratom,[1] nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 608/2014[2] ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 609/2014[3].

3. Tariifikvoodi kasutamise taotluste suhtes, mille Ühendkuningriigi tolliterritooriumil asuvad tolliasutused on aktsepteerinud ja millega koos on Ühendkuningriigi territooriumil asuvad tolliasutused esitanud vajalikud lisadokumendid kooskõlas määruse (EL) 2015/2447 artikliga 50 enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse kõnealuse määruse II jaotise 1. peatüki 1. jagu, mida kohaldatakse ka taotluste tühistamise ja nende taotluste alusel eraldatud kasutamata jäänud koguste tagastamise suhtes.

---

1 Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

2 Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 608/2014, millega kehtestatakse Euroopa Liidu omavahendite süsteemi rakendusmeetmed (ELT L 168, 7.6.2014, lk 29).

3 Nõukogu 26. mai 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 609/2014 meetodite ja menetluse kohta, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised, käibemaksupõhised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid, ning muude sularahavajaduste rahuldamiseks vajalike meetmete kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 39).

ARTIKKEL 50

Juurdepääs asjaomastele võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele

Erandina artiklist 8 ja määral, mis on rangelt vajalik käesolevast jaotisest tulenevate kohustuste täitmiseks, on Ühendkuningriigil juurdepääs IV lisas loetletud võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele. Ühendkuningriik hüvitab liidule selle juurdepääsu võimaldamisega seoses liidule tekkinud tegelikud kulud. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa iga aasta 31. märtsiks kuni IV lisas osutatud perioodi lõpuni. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

III JAOTIS

POOLELIOLEVAD KÄIBEMAKSU- JA AKTSIISIKÜSIMUSED

ARTIKKEL 51

Käibemaks

1. Ühendkuningriigi territooriumilt liikmesriigi territooriumile ja vastupidises suunas lähetatava või transporditava kauba suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ,[1] eeldusel et lähetamine või transport algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Viie aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu jätkatakse direktiivi 2006/112/EÜ kohaldamist maksukohustuslase õiguste ja kohustuste suhtes, mis on seotud Ühendkuningriigi ja liikmesriigi vahel enne üleminekuperioodi lõppu toimunud piiriülest elementi hõlmavate tehingutega ning lõikega 1 hõlmatud tehingutega.

[1] Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

3. Erandina lõikest 2 ja nõukogu direktiivi 2008/9/EÜ[1] artiklist 15 tuleb käibemaksu tagastamise taotlused, juhul kui käibemaksu on tasunud Ühendkuningriigi jurisdiktsioonis asuv maksukohustuslane mõnes liikmesriigis või mõne liikmesriigi jurisdiktsioonis asuv maksukohustuslane Ühendkuningriigis, esitada kõnealuse direktiivi alusel hiljemalt 31. märtsiks 2021.

4. Erandina lõikest 2 ja nõukogu rakendusmääruse (EL) nr 282/2011[2] artikli 61 lõikest 2 tuleb hiljemalt 31. detsembriks 2021 esitada selliste käibedeklaratsioonide muudatused, mis on esitatud kooskõlas direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 364 või 369f kas Ühendkuningriigis seoses tarbimisliikmesriigis enne üleminekuperioodi lõppu osutatud teenustega või mõnes liikmesriigis seoses Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu osutatud teenustega.

---

[1] Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiv 2008/9/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad käibemaksu tagastamiseks vastavalt direktiivile 2006/112/EÜ maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole tagastamisliikmesriigis, vaid teises liikmesriigis (ELT L 44, 20.2.2008, lk 23).

[2] Nõukogu 15. märtsi 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 282/2011, millega sätestatakse ühist käibemaksusüsteemi käsitleva direktiivi 2006/112/EÜ rakendusmeetmed (ELT L 77, 23.3.2011, lk 1).

ARTIKKEL 52

Aktsiisikaup

Aktsiisikauba liikumise suhtes aktsiisi peatamise korra alusel Ühendkuningriigi territooriumilt liikmesriigi territooriumile ja vastupidises suunas ning aktsiisikauba liikumise suhtes pärast selle vabasse ringlusse lubamist kohaldatakse nõukogu direktiivi 2008/118/EÜ,[1] eeldusel et see liikumine algab enne üleminekuperioodi lõppu ja lõpeb pärast üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 53

Juurdepääs asjaomastele võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele

Erandina artiklist 8 ja määral, mis on rangelt vajalik käesolevast jaotisest tulenevate kohustuste täitmiseks, on Ühendkuningriigil juurdepääs IV lisas loetletud võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele. Ühendkuningriik hüvitab liidule selle juurdepääsu võimaldamisega seoses liidule tekkinud tegelikud kulud. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa iga aasta 31. märtsiks kuni IV lisas osutatud perioodi lõpuni. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

[1] Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ (ELT L 9, 14.1.2009, lk 12).

IV JAOTIS

INTELLEKTUAALOMAND

ARTIKKEL 54

Registreeritud või antud õiguste jätkuv kaitse Ühendkuningriigis

1. Enne üleminekuperioodi lõppu registreeritud või antud järgmiste intellektuaalomandiõiguste omajast saab Ühendkuningriigis ilma uue kontrollimiseta Ühendkuningriigi õiguse alusel võrdväärse registreeritud ja jõustatava intellektuaalomandiõiguse omaja:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1001[1] kohaselt registreeritud Euroopa Liidu kaubamärgi omajast saab sellise Ühendkuningriigi kaubamärgi omaja, mis sisaldab samalaadse kauba või samalaadsete teenuste puhul samasugust tähist;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2017. aasta määrus (EL) 2017/1001 Euroopa Liidu kaubamärgi kohta (ELT L 154, 16.6.2017, lk 1).

b) nõukogu määruse (EÜ) nr 6/2002[1] kohaselt registreeritud ja asjakohasel juhul pärast viivitust avaldatud ühenduse disainilahenduse omajast saab Ühendkuningriigis registreeritud samasuguse disainilahenduse omaja;

c) nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94[2] kohaselt antud ühenduse sordikaitse omajast saab sama sordi puhul Ühendkuningriigi antava sordikaitse omaja.

---

[1] Nõukogu 12. detsembri 2001. aasta määrus (EÜ) nr 6/2002 ühenduse disainilahenduse kohta (EÜT L 3, 5.1.2002, lk 1).

[2] Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1).

2. Kui geograafiline tähis, päritolunimetus või garanteeritud traditsiooniline toode Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1151/2012[1] tähenduses, geograafiline tähis, päritolunimetus või veini traditsiooniline nimetus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013[2] tähenduses, geograafiline tähis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 110/2008[3] tähenduses või geograafiline tähis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 251/2014[4] tähenduses on üleminekuperioodi viimasel päeval kõnealuste määruste alusel liidus kaitstud, on neil isikutel, kellel on õigus kasutada geograafilist tähist, päritolunimetust, garanteeritud traditsioonilise toote nimetust või veini traditsioonilist nimetust, alates üleminekuperioodi lõpust ilma uue kontrollimiseta õigus kasutada asjaomast geograafilist tähist, päritolunimetust, garanteeritud traditsioonilise toote nimetust või veini traditsioonilist nimetust Ühendkuningriigis ning kõnealustele tähistele ja nimetustele tuleb tagada Ühendkuningriigi õiguse alusel vähemalt samal tasemel kaitse, nagu neil on järgmiste liidu õiguse sätete alusel:

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta (ELT L 343, 14.12.2012, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EÜ) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89 (ELT L 39, 13.2.2008, lk 16).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinitoodete määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 1601/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 84, 20.3.2014, lk 14).

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2015/2436[1] artikli 4 lõike 1 punktid i, j ja k ning

b) asjaomase geograafilise tähise, päritolunimetuse, garanteeritud traditsioonilise toote või veini traditsioonilise nimetuse puhul määruse (EL) nr 1151/2012 artikkel 13, artikli 14 lõige 1, artikkel 24, artikli 36 lõige 3, artiklid 38 ja 44 ning artikli 45 lõike 1 punkt b; Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013[2] artikli 90 lõige 1; määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 100 lõige 3, artikli 102 lõige 1, artiklid 103 ja 113 ning artikli 157 lõike 1 punkti c alapunkt x; komisjoni määruse (EÜ) nr 607/2009[3] artikli 62 lõiked 3 ja 4; määruse (EÜ) nr 110/2008 artikli 15 lõike 3 esimene lõik, artikkel 16 ja artikli 23 lõige 1 ning ulatuses, mis puudutab kõnealuse määruse nimetatud sätete järgimist, kõnealuse määruse artikli 24 lõige 1; või määruse (EL) nr 251/2014 artikli 19 lõige 1 ja artikkel 20.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2436 kaubamärke käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 336, 23.12.2015, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1306/2013 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta (ELT L 347, 20.12.2013, lk 549).

3 Komisjoni 14. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 607/2009, millega kehtestatakse üksikasjalikud rakenduseeskirjad nõukogu määrusele (EÜ) nr 479/2008 seoses teatavate veinitoodete kaitstud päritolunimetuste, kaitstud geograafiliste tähiste, traditsiooniliste nimetuste, märgistuse ja esitlusvälimusega (ELT L 193, 24.7.2009, lk 60).

Kui esimeses lõigus osutatud geograafilise tähise, päritolunimetuse, garanteeritud traditsioonilise toote või veini traditsioonilise nimetuse kaitsmine on liidus pärast üleminekuperioodi lõppu lõpetatud, lõpetatakse esimese lõigu kohaldamine selle geograafilise tähise, päritolunimetuse, garanteeritud traditsioonilise toote või veini traditsioonilise nimetuse suhtes.

Esimest lõiku ei kohaldata juhul, kui kaitse liidus tuleneb rahvusvahelistest lepingutest, mille osaline liit on.

Käesolevat lõiget tuleb kohaldada seni, kui artiklis 184 osutatud leping, millega käesolev lõige asendatakse, jõustub või muutub kohaldatavaks.

3. Olenemata lõike 1 kohaldamisest, kui kõnealuses lõikes osutatud intellektuaalomandiõigus on liidus üleminekuperioodi viimasel päeval pooleliolnud haldus- või kohtumenetluse tulemusena kehtetuks tunnistatud või tühistatud või ühenduse sordikaitse tühiseks tunnistatud või lõpetatud, tuleb vastav õigus Ühendkuningriigis samuti kehtetuks tunnistada või tühistada või tühiseks tunnistada või lõpetada. Kehtetuks tunnistamise või tühistamise või lõpetamise jõustumise kuupäev peab Ühendkuningriigis olema sama kui liidus.

Erandina esimesest lõigust ei ole Ühendkuningriik kohustatud tunnistama kehtetuks või tühistama vastavat õigust Ühendkuningriigis, kui Euroopa Liidu kaubamärgi või registreeritud ühenduse disainilahenduse kehtetuks tunnistamise või tühistamise põhjused Ühendkuningriigis ei kehti.

4. Ühendkuningriigis kooskõlas lõike 1 punktiga a või b kasutatava kaubamärgi või registreeritud disainilahenduse esmakordse pikendamise kuupäev peab olema liidu õiguse alusel registreeritud vastava intellektuaalomandiõiguse pikendamise kuupäev.

5. Käesoleva artikli lõike 1 punktis a osutatud Ühendkuningriigi kaubamärkide suhtes kohaldatakse järgmist:

a) kaubamärgil peab olema Euroopa Liidu kaubamärgi taotluse esitamise kuupäev või prioriteedikuupäev ja vajaduse korral määruse (EL) 2017/1001 artikli 39 või 40 alusel nõutav Ühendkuningriigi kaubamärgi vanemus;

b) kaubamärki ei saa tühistada põhjusel, et vastavat Euroopa Liidu kaubamärki ei ole Ühendkuningriigi territooriumil enne üleminekuperioodi lõppu tegelikult kasutusele võetud;

c) Liidus tuntud Euroopa Liidu kaubamärgi omajal tuleb liidus üleminekuperioodi lõpuks omandatud tuntusele tuginedes võimaldada kasutada Ühendkuningriigis samaväärseid õigusi, nagu on seoses vastava kaubamärgiga ette nähtud määruse (EL) 2017/1001 artikli 9 lõike 2 punktiga c ja direktiivi (EL) 2015/2436 artikli 5 lõike 3 punktiga a, ning pärast üleminekuperioodi lõppu tuleb tugineda jätkuvale tuntusele, mis põhineb selle kaubamärgi kasutamisel Ühendkuningriigis.

6. Lõike 1 punktides b ja c osutatud Ühendkuningriigis registreeritud disainilahenduste ja antud sordikaitse suhtes kohaldatakse järgmist:

a) kaitse kestus Ühendkuningriigi õiguse alusel peab olema vähemalt võrdne asjaomase registreeritud ühenduse disainilahenduse või ühenduse sordikaitse ülejäänud kaitseperioodiga liidu õiguse alusel;

b) taotluse esitamise kuupäev või prioriteedikuupäev peab olema sama nagu asjaomase registreeritud ühenduse disainilahenduse või ühenduse sordikaitse vastav kuupäev.

ARTIKKEL 55

Registreerimismenetlus

1. Ühendkuningriigi asjaomased üksused peavad käesoleva lepingu artikli 54 lõigete 1 ja 2 kohased registreerimise, andmise või kaitsetoimingud tegema tasuta, kasutades Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ameti, Ühenduse Sordiameti ja Euroopa Komisjoni registrites olemasolevat teavet. Käesoleva artikli kohaldamisel käsitatakse määruse (EÜ) nr 110/2008 III lisa registrina.

2. Lõike 1 kohaldamisel ei nõuta artikli 54 lõikes 1 osutatud intellektuaalomandiõiguste omajatelt ega isikutelt, kellel on õigus kasutada artikli 54 lõikes 2 osutatud geograafilist tähist, päritolunimetust, garanteeritud traditsioonilise toote nimetust või veini traditsioonilist nimetust, et nad esitaksid taotluse või algataksid mis tahes konkreetse haldusmenetluse. Artikli 54 lõikes 1 osutatud intellektuaalomandiõiguste omajatel ei pea kolme aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu olema postiaadressi Ühendkuningriigis.

3. Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Amet, Ühenduse Sordiamet ja Euroopa Komisjon esitavad Ühendkuningriigi asjaomastele üksustele teabe, mis on vajalik artikli 54 lõike 1 või 2 kohase registreerimise, andmise või kaitsega seotud toiminguteks Ühendkuningriigis.

4. Käesolev artikkel ei piira õiguste pikendamise ajal kehtivate võimalike uuendamistasude kohaldamist või asjaomaste omajate võimalust loobuda Ühendkuningriigis oma intellektuaalomandi õigustest vastavalt Ühendkuningriigi õigusega ette nähtud asjakohasele menetlusele.

ARTIKKEL 56

Liitu nimetavate rahvusvaheliste registreeringute jätkuv kaitse Ühendkuningriigis

Ühendkuningriik võtab meetmed tagamaks, et füüsilised või juriidilised isikud, kellele on enne üleminekuperioodi lõppu võimaldatud liitu nimetavate rahvusvaheliselt registreeritud kaubamärkide või disainilahenduste kaitse vastavalt Madridi rahvusvaheliste kaubamärkide süsteemile või tööstusdisainilahenduste rahvusvahelise deponeerimise Haagi süsteemile, saavad oma kaubamärkidele või tööstusdisainilahendustele rahvusvaheliste registreeringute osas kaitse ka Ühendkuningriigis.

ARTIKKEL 57

Registreerimata ühenduse disainilahenduste jätkuv kaitse Ühendkuningriigis

Kooskõlas määrusega (EÜ) nr 6/2002 enne üleminekuperioodi lõppu tekkinud registreerimata ühenduse disainilahendusega seotud õiguse omajast peab Ühendkuningriigis kõnealuse registreerimata disainilahenduse osas *ipso iure* saama jõustatava intellektuaalomandiõiguse omaja vastavalt Ühendkuningriigi õigusele, millega võimaldatakse samasugust kaitsetaset nagu määrusega (EÜ) nr 6/2002. Selle õiguse kaitse kestus Ühendkuningriigi õiguse alusel peab olema vähemalt võrdne asjaomase registreerimata ühenduse disainilahenduse jaoks kõnealuse määruse artikli 11 lõikega 1 ettenähtud ülejäänud kaitseperioodiga.

ARTIKKEL 58

Andmebaaside jätkuv kaitse

1. Kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 96/9/EÜ[1] artikliga 7 enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigis tekkinud, mõne andmebaasiga seotud õiguse omajal peab olema seoses selle andmebaasiga võimalik jätta Ühendkuningriigis kehtima jõustatav intellektuaalomandiõigus vastavalt Ühendkuningriigi õigusele, millega võimaldatakse samasugust kaitsetaset nagu direktiiviga 96/9/EÜ, tingimusel et asjaomase õiguse omaja vastab endiselt kõnealuse direktiivi artikli 11 nõuetele. Selle õiguse kaitse kestus Ühendkuningriigi õiguse alusel peab olema vähemalt võrdne direktiivi 96/9/EÜ artikliga 10 ettenähtud ülejäänud kaitseperioodiga.

2. Direktiivi 96/9/EÜ artikli 11 nõuetele vastavaks loetakse järgmised isikud ja ettevõtjad:

a) Ühendkuningriigi kodanikud;

b) alaliselt Ühendkuningriigis elavad füüsilised isikud;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 1996. aasta direktiiv 96/9/EÜ andmebaaside õiguskaitse kohta (EÜT L 77, 27.3.1996, lk 20).

c) Ühendkuningriigis asutatud ettevõtjad, eeldusel et juhul kui sellistel ettevõtjatel on Ühendkuningriigis ainult registrijärgne asukoht, on nende tegevus tegelikult ja järjepidevalt seotud Ühendkuningriigi või mõne liikmesriigi majandusega.

ARTIKKEL 59

Prioriteediõigus seoses pooleliolevate
Euroopa Liidu kaubamärgi, ühenduse disainilahenduse ja ühenduse sordikaitse taotlustega

1. Kui isik on esitanud kooskõlas liidu õigusega enne üleminekuperioodi lõppu Euroopa Liidu kaubamärgi või ühenduse disainilahenduse taotluse ja kui see taotlus on registreeritud esitamise kuupäevaga, peab sellel isikul olema õigus esitada Ühendkuningriigis üheksa kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu taotlus sama kaubamärgi kohta seoses kaupade või teenustega, mis on identsed liidus esitatud taotluses märgitud kaupade või teenustega või nendega hõlmatud, või sama disainilahenduse kohta. Käesoleva artikli kohaselt esitatud taotlust käsitatakse taotlusena, millel on sama esitamise kuupäev ja prioriteedikuupäev nagu liidus esitatud taotlusel ning asjakohasel juhul määruse (EL) 2017/1001 artikli 39 või 40 alusel nõutav Ühendkuningriigi kaubamärgi vanemus.

2. Kui isik on esitanud kooskõlas liidu õigusega enne üleminekuperioodi lõppu ühenduse sordikaitse taotluse, peab sellel isikul olema Ühendkuningriigis kuue kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu *ad hoc* prioriteediõigus esitada taotlus samasuguse sordikaitse saamiseks. Prioriteediõigus annab alust käsitada ühenduse sordikaitse taotluse prioriteedikuupäeva Ühendkuningriigis esitatava sordikaitse taotluse kuupäevana eesmärgiga määrata kindlaks sordi eristatavus, uudsus ja sordikaitse saamise õigus.

ARTIKKEL 60

Menetluses olevad täiendava kaitse tunnistuse taotlused
Ühendkuningriigis

1. Taimekaitsevahendite ja ravimite täiendava kaitse tunnistuste taotluste ning selliste tunnistuste kehtivuse pikendamise taotluste suhtes kohaldatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1610/96[1] ning (EÜ) nr 469/2009,[2] kui taotlus on esitatud Ühendkuningriigi ametiasutusele enne üleminekuperioodi lõppu ning kui asjaomase tunnistuse andmiseks või selle kehtivuse pikendamiseks algatatud haldusmenetlus on üleminekuperioodi lõpus pooleli.

2. Lõike 1 kohaselt antud tunnistusega tuleb tagada samasugune kaitse tase nagu on ette nähtud määrusega (EÜ) nr 1610/96 või määrusega (EÜ) nr 469/2009.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 1996. aasta määrus (EÜ) nr 1610/96 taimekaitsevahendite täiendava kaitsesertifikaadi kasutuselevõtu kohta (EÜT L 198, 8.8.1996, lk 30).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 469/2009 ravimite täiendava kaitse tunnistuse kohta (ELT L 152, 16.6.2009, lk 1).

ARTIKKEL 61

Õiguste lõppemine

Intellektuaalomandiõigusi, mis olid enne üleminekuperioodi lõppu liidu õiguses ettenähtud tingimuste alusel nii liidus kui ka Ühendkuningriigis lõppenud, käsitatakse ka edaspidi nii liidus kui ka Ühendkuningriigis lõppenuna.

V JAOTIS

POOLELIOLEV POLITSEIKOOSTÖÖ JA ÕIGUSALANE KOOSTÖÖ KRIMINAALASJADES

ARTIKKEL 62

Pooleliolevad õigusalase koostöö menetlused kriminaalasjades

1. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) vastastikuste õigusabi taotluste suhtes, mille kesk- või õigusasutus on saanud vastava instrumendi alusel kätte enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse konventsiooni, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelise vastastikuse õigusabi kohta kriminaalasjades,[1] ja protokolli, mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi kriminaalasjades käsitleva konventsiooni juurde[2];

[1] EÜT C 197, 12.7.2000, lk 3.
[2] EÜT C 326, 21.11.2001, lk 2.

b) Euroopa vahistamismääruste suhtes kohaldatakse nõukogu raamotsust 2002/584/JSK,[1] kui tagaotsitav on Euroopa vahistamismääruse täitmiseks vahistatud enne üleminekuperioodi lõppu, olenemata sellest, kas vahistamismäärust täitev õigusasutus on otsustanud tagaotsitava vahi alla jätta või ta ajutiselt vabastada;

c) arestimisotsuste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte keskasutus või pädev õigusasutus, et see täita, või täidesaatvas riigis olev õigusasutus, kes ei ole pädev arestimisotsust tunnustama või täitma, kuid kes edastab selle arestimisotsuse ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale õigusasutusele, kohaldatakse nõukogu raamotsust 2003/577/JSK[2];

d) otsuste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte täidesaatvas riigis olev keskasutus või pädev asutus või täidesaatva riigi asutus, kes ei ole pädev otsust tunnustama või täitma, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale asutusele, kohaldatakse nõukogu raamotsust 2005/214/JSK[3];

---

1 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, 18.7.2002, lk 1).

2 Nõukogu 22. juuli 2003. aasta raamotsus 2003/577/JSK vara või tõendite arestimise otsuste täitmise kohta Euroopa Liidus (ELT L 196, 2.8.2003, lk 45).

3 Nõukogu 24. veebruari 2005. aasta raamotsus 2005/214/JSK rahaliste karistuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 76, 22.3.2005, lk 16).

e) konfiskeerimisotsuste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte täidesaatva riigi keskasutus või pädev asutus või täidesaatvas riigis olev asutus, kes ei ole pädev konfiskeerimisotsust tunnustama või täitma, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale asutusele, kohaldatakse nõukogu raamotsust 2006/783/JSK[1];

f) nõukogu raamotsust 2008/909/JSK[2] kohaldatakse:

i) otsuste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte täidesaatva riigi pädev asutus või täidesaatva riigi asutus, kes ei ole pädev otsust tunnustama ja selle täitmist tagama, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale asutusele;

ii) raamotsuse 2002/584/JSK artikli 4 lõike 6 või artikli 5 lõike 3 kohaldamiseks, kui raamotsus on kohaldatav käesoleva lõike punkti b alusel;

---

1 Nõukogu 6. oktoobri 2006. aasta raamotsus 2006/783/JSK konfiskeerimisotsuste suhtes vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta (ELT L 328, 24.11.2006, lk 54).

2 Nõukogu 27. novembri 2008. aasta raamotsus 2008/909/JSK vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta kriminaalasjades tehtud otsuste suhtes, millega määratakse vabadusekaotuslikud karistused või vabadust piiravad meetmed, nende Euroopa Liidus täideviimise eesmärgil (ELT L 327, 5.12.2008, lk 27).

g) uute kriminaalmenetluste suhtes nõukogu raamotsuse 2008/675/JSK[1] artikli 3 tähenduses kohaldatakse raamotsust 2008/675/JSK, kui sellised kriminaalmenetlused on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu;

h) süüdimõistva kohtuotsuse kohta tehtud teabe esitamise nõuete suhtes, mille keskasutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse nõukogu raamotsust 2009/315/JSK[2]; pärast üleminekuperioodi lõppu ei edastata vastuseid sellistele päringutele siiski enam nõukogu otsuse 2009/316/JSK[3] kohaselt loodud Euroopa karistusregistrite infosüsteemi kaudu;

i) järelevalvemeetmete rakendamise otsuste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte täidesaatvas riigis olev keskasutus või pädev asutus või täidesaatva riigi asutus, kes ei ole pädev otsust tunnustama, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale asutusele, kohaldatakse nõukogu raamotsust 2009/829/JSK[4];

---

1 Nõukogu 24. juuli 2008. aasta raamotsus 2008/675/JSK, mis käsitleb Euroopa Liidu liikmesriikides tehtud süüdimõistvate kohtuotsuste arvessevõtmist uutes kriminaalmenetlustes (ELT L 220, 15.8.2008, lk 32).

2 Nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsus 2009/315/JSK, mis käsitleb karistusregistrite andmete vahetamise liikmesriikidevahelist korraldust ja andmete sisu (ELT L 93, 7.4.2009, lk 23).

3 Nõukogu 6. aprilli 2009. aasta otsus 2009/316/JSK Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS) loomise kohta raamotsuse 2009/315/JSK artikli 11 kohaldamiseks (ELT L 93, 7.4.2009, lk 33).

4 Nõukogu 23. oktoobri 2009. aasta raamotsus 2009/829/JSK Euroopa Liidu liikmesriikides vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise kohta järelevalvemeetmete rakendamise otsuste kui kohtueelse kinnipidamisega seotud alternatiivse võimaluse suhtes (ELT L 294, 11.11.2009, lk 20).

j) teabe esitamise nõuete suhtes, mille keskasutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/93/EL[1] artikli 10 lõiget 3; pärast üleminekuperioodi lõppu ei edastata vastuseid sellistele päringutele siiski enam otsuse 2009/316/JSK kohaselt loodud Euroopa karistusregistrite infosüsteemi kaudu;

k) Euroopa lähenemiskeeldude suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte täidesaatva riigi keskasutus või pädev asutus või täidesaatva riigi asutus, kes ei ole pädev Euroopa lähenemiskeeldu tunnustama, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks pädevale asutusele, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2011/99/EL[2];

l) Euroopa uurimismääruste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu saanud kätte keskasutus või täitev asutus või ametiisik või täitjariigis olev asutus, kes ei ole pädev Euroopa uurimismäärust tunnustama või täitma, kuid kes edastab selle ametiülesande täitmise korras täitmiseks täitvale asutusele, kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/41/EL[3];

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiivi 2011/93/EL, mis käsitleb laste seksuaalse kuritarvitamise ja ärakasutamise ning lasteporno vastast võitlust ja mis asendab nõukogu raamotsuse 2004/68/JSK (ELT L 335, 17.12.2011, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. detsembri 2011. aasta direktiiv 2011/99/EL Euroopa lähenemiskeelu kohta (ELT L 338, 21.12.2011, lk 2).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/41/EL, mis käsitleb Euroopa uurimismäärust kriminaalasjades (ELT L 130, 1.5.2014, lk 1).

2. Ühendkuningriigi pädevad asutused võivad ka edaspidi osaleda ühistes uurimisrühmades, milles nad osalesid enne üleminekuperioodi lõppu, kui sellised uurimisrühmad olid loodud vastavalt kas kriminaalasjades Euroopa Liidu liikmesriikide vahelist vastastikust õigusabi käsitleva konventsiooni (mille nõukogu on koostanud Euroopa Liidu lepingu artikli 34 alusel) artiklile 13 või nõukogu raamotsusele 2002/465/JSK[1].

Erandina käesoleva lepingu artiklist 8 on Ühendkuningriigil õigus kasutada kuni ühe aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu turvalist teabevahetusvõrku (SIENA) ulatuses, mis on vajalik rangelt teabevahetuseks käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud ühistes uurimisrühmades. Ühendkuningriik hüvitab liidule tegelikud kulud, mis on liidule tekkinud seoses Ühendkuningriigile SIENA kasutamise võimaldamisega. Liit teatab selliste kulude summa Ühendkuningriigile 31. märtsiks 2021. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

[1] Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsus 2002/465/JSK ühiste uurimisrühmade kohta (EÜT L 162, 20.6.2002, lk 1).

3. Eurojust võib Ühendkuningriigi taotlusel ja eeldusel, et järgitakse nõukogu otsuse 2002/187/JSK[1] artikli 26a lõike 7 punkti a ja artiklit 27, esitada oma kohtuasjade haldamise süsteemist teavet, kaasa arvatud isikuandmeid, kui see on vajalik, et lõpetada käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b, c, e ja l osutatud pooleliolevad menetlused või käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ühiste uurimisrühmade toimingud. Ühendkuningriigi pädevad asutused võivad taotluse korral esitada Eurojustile nende valduses olevat teavet, kui see on vajalik, et lõpetada käesoleva artikli lõike 1 punktides a, b, c, e ja l osutatud pooleliolevad menetlused või käesoleva artikli lõikes 2 osutatud ühiste uurimisrühmade toimingud. Kui käesoleva lõike rakendamine põhjustab erakorralisi kulusid, otsustab ühiskomitee, kuidas selliste kuludega toimida.

[1] Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/187/JSK, millega moodustatakse Eurojust, et tugevdada võitlust raskete kuritegude vastu (EÜT L 63, 6.3.2002, lk 1).

ARTIKKEL 63

Pooleliolevad õiguskaitsekoostöö menetlused,
politseikoostöö ja teabevahetus

1. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni („Schengeni konventsioon“)[1] artikleid 39 ja 40 koostoimes sama konventsiooni artiklitega 42 ja 43 kohaldatakse järgmise suhtes:

i) Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 39 kohased taotlused, mille konventsiooniosalise rahvusvahelise politseikoostöö eest vastutav keskasutus või taotluse saanud poole pädevad asutused või taotluse saanud politseiasutused, kes ei ole pädevad taotlust täitma, kuid kes edastavad taotluse pädevatele asutustele, on saanud kätte enne üleminekuperioodi lõppu;

[1] Konventsioon, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19).

ii) Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 40 lõike 1 kohased õigusabitaotlused, mille konventsiooniosalise määratud asutus on saanud kätte enne üleminekuperioodi lõppu;

iii) piiriülene jälgimine, mis toimub ilma eelneva loata vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 40 lõikele 2, kui jälgimine algas enne üleminekuperioodi lõppu;

b) Euroopa Liidu lepingu artiklil K.3 põhinevat konventsiooni tolliasutuste vastastikuse abi ja koostöö kohta[1] kohaldatakse järgmise suhtes:

i) teabe esitamise nõuded, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

ii) jälgimistaotlused, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

iii) uurimistaotlused, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

iv) teavitamistaotlused, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

[1] EÜT C 24, 23.1.1998, lk 2.

v) taotlused piiriülese jälgimise loa saamiseks või jälgimise usaldamiseks selle liikmesriigi ametnike hoolde, kelle territooriumil see toimub, mille adressaatriigi määratud asutus, millel on pädevus anda või edastada taotletavat luba, on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

vi) piiriülene jälgimine, mis toimub ilma eelneva loata vastavalt Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni artikli 40 lõikele 2, kui jälgimine algas enne üleminekuperioodi lõppu;

vii) kontrollialuse saadetise meetodi kasutamist käsitlevad taotlused, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

viii) varjatud uurimise luba käsitlevad taotlused, mille menetlev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

ix) ühised eriuurimisrühmad, mis on loodud vastavalt konventsiooni artiklile 24 enne üleminekuperioodi lõppu;

c) nõukogu otsust 2000/642/JSK[1] kohaldatakse taotluste suhtes, mille taotluse saanud rahapesu andmebüroo on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

[1] Nõukogu 17. oktoobri 2000. aasta otsus 2000/642/JSK liikmesriikide rahapesu andmebüroode vahelise koostöö korra kohta teabe vahetamisel (EÜT L 271, 24.10.2000, lk 4).

d) nõukogu raamotsust 2006/960/JSK[1] kohaldatakse taotluste suhtes, mille taotluse saanud pädev õiguskaitseasutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

e) nõukogu otsust 2007/533/JSK[2] kohaldatakse täiendava teabe vahetamise suhtes, kui Schengeni infosüsteemi hoiatusteate kohta on saadud päringutabamus enne üleminekuperioodi lõppu, eeldusel et üleminekuperioodi viimasel päeval kohaldatakse nimetatud otsust Ühendkuningriigi suhtes. Erandina käesoleva lepingu artiklist 8 on Ühendkuningriigil õigus kasutada kuni kolme kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu otsuse 2007/533/JSK artikli 8 lõikes 1 osutatud sideinfrastruktuuri ulatuses, mis on vajalik rangelt sellise täiendava teabe vahetamiseks. Ühendkuningriik hüvitab liidule tegelikud kulud, mis on liidule tekkinud seoses Ühendkuningriigile selle sideinfrastruktuuri kasutamise võimaldamisega. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa 31. märtsiks 2021. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

---

[1] Nõukogu 18. detsembri 2006. aasta raamotsus 2006/960/JSK Euroopa Liidu liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelise teabe ja jälitusteabe vahetamise lihtsustamise kohta (ELT L 386, 29.12.2006, lk 89).

[2] Nõukogu 12. juuni 2007. aasta otsus 2007/533/JSK, mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist (ELT L 205, 7.8.2007, lk 63).

f) nõukogu otsust 2007/845/JSK[1] kohaldatakse taotluste suhtes, mille kriminaaltulu jälitamise talitus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

g) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2016/681[2] kohaldatakse taotluste suhtes, mille broneeringuinfo üksus on vastavalt nimetatud direktiivi artiklitele 9 ja 10 saanud kätte enne üleminekuperioodi lõppu.

2. Erandina artiklist 8 on Ühendkuningriigil õigus kasutada kuni ühe aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu turvalist teabevahetusvõrku (SIENA) ulatuses, mis on vajalik rangelt selleks, et lõpetada käesoleva artikli lõike 1 punktides c, d, f ja g osutatud pooleliolevad menetlused. Ühendkuningriik hüvitab liidule tegelikud kulud, mis on liidule tekkinud seoses Ühendkuningriigile SIENA kasutamise võimaldamisega. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa 31. märtsiks 2021. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

[1] Nõukogu 6. detsembri 2007. aasta otsus 2007/845/JSK, mis käsitleb kriminaaltulu jälitamise talituste vahelist koostööd kuritegelikul teel saadud tulu või kuritegevusega seotud muu vara jälitamise ja tuvastamise valdkonnas (ELT L 332, 18.12.2007, lk 103).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132).

ARTIKKEL 64

Kättesaamiskinnitus või vahistamiskinnitus

1. Pädev väljaandev asutus või taotlev asutus võib nõuda artikli 62 lõike 1 punktides a, c–e, punkti f alapunktis i ja punktides h–l ning artikli 63 lõike 1 punkti a alapunktides i ja ii, punkti b alapunktides i–v, vii, viii ja ix ning punktides c, d, f ja g osutatud õigusasutuse otsuse või taotluse kättesaamise kinnitust 10 päeva jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu, kui tal on kahtlusi selles, kas asjaomane otsus või taotlus jõudis seda täitva või menetleva asutuseni enne üleminekuperioodi lõppu.

2. Artikli 62 lõike 1 punktis b osutatud juhtudel võib pädev väljaandev õigusasutus nõuda pädevalt täitvalt õigusasutuselt vahistamiskinnitust 10 päeva jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu, kui tal on kahtlusi selles, kas asjaomane isik on vastavalt raamotsuse 2002/584/JSK artiklile 11 vahistatud enne üleminekuperioodi lõppu.

3. Juhul kui liidu õiguse sätete kohast kinnitust enne edastatud ei ole, vastab lõigetes 1 ja 2 osutatud täitev või menetlev asutus kättesaamiskinnituse või vahistamiskinnituse taotlusele kümne päeva jooksul pärast taotluse saamist.

ARTIKKEL 65

Muud kohaldatavad liidu õigusaktid

Käesoleva lepingu artikli 62 lõike 1 punktis b osutatud menetluste suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2010/64/EL[1] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/13/EL[2].

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta direktiiv 2010/64/EL õiguse kohta suulisele ja kirjalikule tõlkele kriminaalmenetluses (ELT L 280, 26.10.2010, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta direktiiv 2012/13/EL, milles käsitletakse õigust saada kriminaalmenetluses teavet (ELT L 142, 1.6.2012, lk 1).

VI JAOTIS

POOLELIOLEV ÕIGUSALANE KOOSTÖÖ TSIVIIL- JA KAUBANDUSASJADES

ARTIKKEL 66

Lepinguliste ja lepinguväliste küsimuste suhtes kohaldatav õigus

Ühendkuningriigis kohaldatakse järgmisi õigusakte:

a) enne üleminekuperioodi lõppu sõlmitud lepingute suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 593/2008[1];

b) kahju põhjustanud sündmuste suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 864/2007[2], juhul kui sündmus leidis aset enne üleminekuperioodi lõppu.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrus (EÜ) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma I“) (ELT L 177, 4.7.2008, lk 6).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 864/2007 lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“) (ELT L 199, 31.7.2007, lk 40).

ARTIKKEL 67

Õigusasutuste tehtud otsuste kohtualluvus, tunnustamine ja täitmise tagamine ning seotud koostöö keskasutuste vahel

1. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse enne üleminekuperioodi lõppu algatatud kohtumenetluste suhtes ja menetluste või hagide suhtes, mis on selliste kohtumenetlustega seotud vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1215/2012[1] artiklitele 29, 30 ja 31, määruse (EÜ) nr 2201/2003 artiklile 19 või nõukogu määruse (EÜ) nr 4/2009[2] artiklitele 12 ja 13, järgmisi õigusakte või sätteid:

a) määruse (EL) nr 1215/2012 sätted kohtualluvuse kohta;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 351, 20.12.2012, lk 1).

[2] Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1).

b) määruse (EL) 2017/1001, määruse (EÜ) nr 6/2002, määruse (EÜ) nr 2100/94, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679[1] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 96/71/EÜ[2] sätted kohtualluvuse kohta;

c) määruse (EÜ) nr 2201/2003 sätted kohtualluvuse kohta;

d) määruse (EÜ) nr 4/2009 sätted kohtualluvuse kohta.

2. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse kohtuotsuste, otsuste, ametlike dokumentide, kohtulike kokkulepete ja muude kokkulepete tunnustamise ja täitmise suhtes järgmisi õigusakte või sätteid:

a) määrus (EL) nr 1215/2012 enne üleminekuperioodi lõppu algatatud kohtumenetluste raames tehtud kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise suhtes ning enne üleminekuperioodi lõppu koostatud või registreeritud ametlike dokumentide ja heakskiidetud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes;

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1996. aasta direktiiv 96/71/EÜ töötajate lähetamise kohta seoses teenuste osutamisega (EÜT L 18, 21.1.1997, lk 1).

b) määruse (EÜ) nr 2201/2003 sätted tunnustamise ja täitmise kohta enne üleminekuperioodi lõppu algatatud kohtumenetluste raames tehtud kohtuotsuste suhtes ning enne üleminekuperioodi lõppu ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud dokumentide ja sõlmitud kokkulepete suhtes;

c) määruse (EÜ) nr 4/2009 sätted tunnustamise ja täitmise kohta enne üleminekuperioodi lõppu algatatud kohtumenetluste raames tehtud otsuste suhtes ning enne üleminekuperioodi lõppu heakskiidetud või sõlmitud kohtulike kokkulepete ja koostatud ametlike dokumentide suhtes;

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 805/2004[1] enne üleminekuperioodi lõppu algatatud kohtumenetluste raames tehtud kohtuotsuste suhtes ning enne üleminekuperioodi lõppu heakskiidetud või sõlmitud kohtulike kokkulepete ja koostatud ametlike dokumentide suhtes, eeldusel et kinnitamist Euroopa täitekorraldusena taotleti enne üleminekuperioodi lõppu.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 805/2004, millega luuakse Euroopa täitekorraldus vaidlustamata nõuete kohta (ELT L 143, 30.4.2004, lk 15).

3. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) määruse (EÜ) nr 2201/2003 IV peatükk selliste taotluste ja avalduste suhtes, mille adressaatriigi kesk- või mõni muu pädev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

b) määruse (EÜ) nr 4/2009 VII peatükk enne üleminekuperioodi lõppu esitatud tunnustamise või täitmise taotluste suhtes, nagu on osutatud käesoleva artikli lõike 2 punktis c, ning selliste taotluste suhtes, mille adressaatriigi keskasutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu;

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/848[1] maksejõuetusmenetluste ja kõnealuse määruse artikli 6 lõikes 1 osutatud hagide suhtes, eeldusel et põhimenetlus on algatatud enne üleminekuperioodi lõppu;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta määrus (EL) 2015/848 maksejõuetusmenetluse kohta (ELT L 141, 5.6.2015, lk 19).

d) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1896/2006[1] enne üleminekuperioodi lõppu taotletud Euroopa maksekäskude suhtes; juhul kui pärast taotluse esitamist antakse menetlus kooskõlas nimetatud määruse artikli 17 lõikega 1 üle, käsitatakse seda menetlust enne üleminekuperioodi lõppu algatatud menetlusena;

e) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 861/2007[2] enne üleminekuperioodi lõppu taotletud väiksemate nõuete menetluste suhtes;

f) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 606/2013[3] enne üleminekuperioodi lõppu välja antud tõendite suhtes.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsumenetlus (ELT L 399, 30.12.2006, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrus (EÜ) nr 861/2007, millega luuakse Euroopa väiksemate nõuete menetlus (ELT L 199, 31.7.2007, lk 1).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 606/2013 tsiviilasjades määratud kaitsemeetmete vastastikuse tunnustamise kohta (ELT L 181, 29.6.2013, lk 4).

ARTIKKEL 68

Pooleliolevad õigusalase koostöö menetlused

Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1393/2007[1] selliste kohtu- ja kohtuväliste dokumentide suhtes, mis on enne üleminekuperioodi lõppu kättetoimetamiseks üle antud ühele järgnevatest asutustest või isikutest:

   i) vastuvõttev asutus;

   ii) kätteandmise riigi keskasutus või

   iii) adressaatriigi diplomaatiline või konsulaaresindaja, postiteenuste osutaja, kohtuametnik, ametiisik või muu pädev isik, nagu on osutatud nimetatud määruse artiklites 13, 14 ja 15;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1393/2007 kohtu- ja kohtuväliste dokumentide liikmesriikides kättetoimetamise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (dokumentide kättetoimetamine), millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1348/2000 (ELT L 324, 10.12.2007, lk 79).

b) nõukogu määrus (EÜ) nr 1206/2001[1] selliste taotluste suhtes, mille on enne üleminekuperioodi lõppu kätte saanud üks järgmistest asutustest:

i) kohus, kellele taotlus on suunatud;

ii) selle riigi keskasutus, kellelt tõendite kogumist taotletakse või

iii) nimetatud määruse artikli 17 lõikes 1 osutatud keskasutus või pädev asutus;

c) nõukogu otsus 2001/470/EÜ[2] enne üleminekuperioodi lõppu saadud taotluste suhtes; taotluse esitanud kontaktpunkt võib taotleda seitsme päeva jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu kättesaamise kinnitust, kui tal on kahtlusi selles, kas taotlus saadi kätte enne üleminekuperioodi lõppu.

---

[1] Nõukogu 28. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1206/2001 liikmesriikide kohtute vahelise koostöö kohta tõendite kogumisel tsiviil- ja kaubandusasjades (EÜT L 174, 27.6.2001, lk 1).

[2] Nõukogu 28. mai 2001. aasta otsus 2001/470/EÜ, millega luuakse tsiviil- ja kaubandusasju käsitlev Euroopa kohtute võrk (EÜT L 174, 27.6.2001, lk 25).

ARTIKKEL 69

Muud kohaldatavad sätted

1. Nii Ühendkuningriigis kui ka liikmesriikides, juhul kui tegemist on Ühendkuningriiki hõlmava olukorraga, kohaldatakse järgmisi sätteid:

a) nõukogu direktiiv 2003/8/EÜ[1] selliste õigusabi taotluste suhtes, mille vastuvõttev asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu. Taotluse esitanud asutus võib taotleda seitsme päeva jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu kättesaamise kinnitust, kui tal on kahtlusi selles, kas taotlus saadi kätte enne üleminekuperioodi lõppu;

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/52/EÜ[2] juhul, kui enne üleminekuperioodi lõppu:

   i) on pooled pärast vaidluse teket nõustunud kasutama vahendusmenetlust;

[1] Nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2003/8/EÜ, millega parandatakse õiguskaitse kättesaadavust piiriüleste vaidluste korral, kehtestades sellistes vaidlustes antava tasuta õigusabi kohta ühised miinimumeeskirjad (EÜT L 26, 31.1.2003, lk 41).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2008. aasta direktiiv 2008/52/EÜ vahendusmenetluse teatavate aspektide kohta tsiviil- ja kaubandusasjades (ELT L 136, 24.5.2008, lk 3).

ii) on kohus määranud, et kasutatakse vahendusmenetlust; või

iii) on kohus kutsunud pooli vahendusmenetlust kasutama;

c) nõukogu direktiiv 2004/80/EÜ[1] selliste taotluste suhtes, mille otsustav asutus on kätte saanud enne üleminekuperioodi lõppu.

2. Käesoleva lepingu artikli 67 lõike 1 punkti a ja lõike 2 punkti a kohaldatakse ka määruse (EL) nr 1215/2012 suhtes Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu (kohtualluvuse ja kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusasjades)[2] alusel.

3. Käesoleva lepingu artikli 68 punkti a kohaldatakse ka määruse (EÜ) nr 1393/2007 suhtes Euroopa Ühenduse ja Taani Kuningriigi vahelise tsiviil- ja kaubandusasjade kohtu- ja kohtuväliste dokumentide kätteandmist käsitleva lepingu[3] alusel.

---

1 Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/80/EÜ, mis käsitleb kuriteoohvritele hüvitise maksmist (ELT L 261, 6.8.2004, lk 15).

2 ELT L 299, 16.11.2005, lk 62.

3 ELT L 300, 17.11.2005, lk 55.

VII JAOTIS

ANDMED JA TEAVE, MIDA ON TÖÖDELDUD VÕI MIS ON SAADUD ENNE ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU VÕI KÄESOLEVA LEPINGU ALUSEL

ARTIKKEL 70

Mõiste

Käesoleva jaotise kohaldamisel hõlmab mõiste „isikuandmete kaitset käsitlev liidu õigus“ järgmist:

a) määrus (EL) 2016/679, välja arvatud selle VII peatükk;

b) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2016/680[1];

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK (ELT L 119, 4.5.2016, lk 89).

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/58/EÜ[1];

d) muud liidu õiguse sätted, mis reguleerivad isikuandmete kaitset.

ARTIKKEL 71

Isikuandmete kaitse

1. Väljaspool Ühendkuningriiki asuvate andmesubjektide isikuandmete töötlemisele kohaldatakse Ühendkuningriigis isikuandmete kaitset käsitlevat liidu õigust, juhul kui isikuandmeid:

a) töödeldi Ühendkuningriigis liidu õiguse kohaselt enne üleminekuperioodi lõppu või

b) töödeldakse Ühendkuningriigis pärast üleminekuperioodi lõppu käesoleva lepingu alusel.

2. Lõiget 1 ei kohaldata ulatuses, milles selles osutatud isikuandmete töötlemise suhtes kehtib piisav andmekaitse tase, mis on kindlaks tehtud kohaldatavate otsustega määruse (EL) 2016/679 artikli 45 lõike 3 või direktiivi (EL) 2016/680 artikli 36 lõike 3 alusel.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) (ELT L 201, 31.7.2002, lk 37).

3. Ulatuses, milles lõikes 2 osutatud otsus ei ole enam kohaldatav, tagab Ühendkuningriik lõikes 1 osutatud andmesubjektide isikuandmete töötlemise suhtes sellise isikuandmete kaitse taseme, mis vastab sisuliselt isikuandmete kaitset käsitleva liidu õigusega kehtestatud kaitse tasemele.

ARTIKKEL 72

Andmete ja teabe konfidentsiaalne käsitlemine ja
piiratud kasutus Ühendkuningriigis

Ilma et see piiraks artikli 71 kohaldamist, kohaldatakse lisaks isikuandmete kaitset reguleerivale liidu õigusele ka liidu õiguse neid sätteid, mis reguleerivad andmete konfidentsiaalsena käsitlemist, kasutuse piiramist, säilitamise piiramist ning kohustust andmed ja teave kustutada, andmete ja teabe suhtes, mille Ühendkuningriigis olevad või Ühendkuningriigi ametiasutused või Ühendkuningriigis olevad või Ühendkuningriigi võrgustiku sektori hankijad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/25/EL[1] artikli 4 tähenduses on saanud:

a) enne üleminekuperioodi lõppu või

b) käesoleva lepingu alusel.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

ARTIKKEL 73

Ühendkuningriigilt saadud andmete ja teabe töötlemine

Liit ei töötle Ühendkuningriigilt enne üleminekuperioodi lõppu või pärast üleminekuperioodi lõppu käesoleva lepingu alusel saadud andmeid ja teavet teisiti kui liikmesriigilt saadud andmeid ja teavet üksnes sel põhjusel, et Ühendkuningriik on liidust välja astunud.

ARTIKKEL 74

Infoturve

1. Salastatud teabe suhtes, mille Ühendkuningriik on saanud enne üleminekuperioodi lõppu või käesoleva lepingu alusel või mille liit või liikmesriik on saanud Ühendkuningriigilt enne üleminekuperioodi lõppu või käesoleva lepingu alusel, kohaldatakse ELi salastatud teabe ja Euratomi salastatud teabe kaitset käsitlevaid liidu õiguse sätteid.

2. Juhul kui hanke-, lepingu sõlmimise või toetuse andmise menetlus salastatud lepingu, salastatud allhankelepingu või salastatud toetuslepingu sõlmimiseks algatati enne üleminekuperioodi lõppu, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes liidu õigusest tulenevaid tööstusjulgeolekualaseid kohustusi.

3. Ühendkuningriik tagab, et Ühendkuningriigis asuvaid ja üleminekuperioodi lõpuks liidu heakskiidu saanud krüptovahendeid, mis kasutavad salastatud krüptoalgoritme, mis on välja töötatud liikmesriigi või Ühendkuningriigi krüptovahendite heakskiitmise asutuse kontrolli all ning mis on selle asutuse poolt hinnatud ja heaks kiidetud, ei anta edasi kolmandale riigile.

4. Kui liit on krüptovahendite heakskiitmisel kehtestanud nõudeid, piiranguid või tingimusi, kohaldatakse neid nendele vahenditele.

VIII JAOTIS

POOLELIOLEVAD RIIGIHANKE- JA MUUD SAMALAADSED MENETLUSED

ARTIKKEL 75

Mõiste

Käesoleva jaotise kohaldamisel hõlmab mõiste „asjaomased õigusnormid“ riigihankelepingute sõlmimise suhtes kohaldatavaid liidu õiguse üldpõhimõtteid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2009/81/EÜ,[1] 2014/23/EL,[2] 2014/24/EL[3] ja 2014/25/EL,[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 2195/2002[5] ja (EÜ) nr 1370/2007[6], nõukogu määruse (EMÜ) nr 3577/92[7] artiklit 4, nõukogu direktiivi 96/67/EÜ[8] artikleid 11 ja 12, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1008/2008[9] artikleid 16, 17 ja 18, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/352[10] artikleid 6 ja 7 ning kõiki muid liidu õiguse erisätteid, millega reguleeritakse riigihankemenetlusi.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/81/EÜ, millega kooskõlastatakse teatavate kaitse- ja julgeolekuvaldkonnas ostjate poolt sõlmitavate ehitustööde ning asjade ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise kord ja muudetakse direktiive 2004/17/EÜ ja 2004/18/EÜ (ELT L 216, 20.8.2009, lk 76).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/23/EL kontsessioonilepingute sõlmimise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 1).

3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. novembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2195/2002 ühtse riigihangete klassifikaatori (CPV) kohta (EÜT L 340, 16.12.2002, lk 1).

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70 (ELT L 315, 3.12.2007, lk 1).

7 Nõukogu 7. detsembri 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 3577/92 teenuste osutamise vabaduse põhimõtte kohaldamise kohta merevedudel liikmesriikides (merekabotaaž) (EÜT L 364, 12.12.1992, lk 7).

8 Nõukogu 15. oktoobri 1996. aasta direktiiv 96/67/EÜ juurdepääsu kohta maapealse käitluse turule ühenduse lennujaamades (EÜT L 272, 25.10.1996, lk 36).

9 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1008/2008 ühenduses lennuteenuste osutamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta (ELT L 293, 31.10.2008, lk 3).

10 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2017. aasta määrus (EL) 2017/352, millega luuakse sadamateenuse osutamise raamistik ja sadamate finantsläbipaistvuse ühised normid (ELT L 57, 3.3.2017, lk 1).

ARTIKKEL 76

Pooleliolevate menetluste suhtes kohaldatavad õigusnormid

1. Asjaomaseid õigusnorme kohaldatakse:

a) ilma et see piiraks punkti b kohaldamist, menetluste suhtes, mille liikmesriikide või Ühendkuningriigi avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad on asjaomaste õigusnormide alusel algatanud enne üleminekuperioodi lõppu ja mida ei ole üleminekuperioodi viimasel päeval veel lõpetatud, sealhulgas selliste menetluste suhtes, mille raames kasutatakse dünaamilist hankesüsteemi, ning selliste menetluste suhtes, mille raames kuulutatakse hange välja eelteate või perioodilise eelteate või kvalifitseerimissüsteemi olemasolu teate vormis, ning

b) direktiivi 2009/81/EÜ artikli 29 lõigetes 2, 3 ja 4, direktiivi 2014/24/EL artikli 33 lõigetes 2–5 ja direktiivi 2014/25/EL artikli 51 lõikes 2 osutatud menetluste suhtes, mis on seotud liikmesriikide või Ühendkuningriigi avaliku sektori hankijate või võrgustiku sektori hankijate vahel sõlmitud järgmiste raamlepingute täitmisega, sealhulgas sellistel lepingutel põhinevate riigihankelepingute sõlmimisega:

   i) enne üleminekuperioodi lõppu sõlmitud raamlepingud, mis ei ole üleminekuperioodi viimaseks päevaks lõppenud ega lõpetatud, või

ii) raamlepingud, mis on sõlmitud pärast üleminekuperioodi lõppu käesoleva lõike punkti a kohaldamisalasse jääva menetluse korras.

2. Ilma et see piiraks mis tahes piirangute kohaldamist liidu õiguse alusel, peavad avaliku sektori hankijad või võrgustiku sektori hankijad lõikes 1 osutatud menetlustega seoses järgima liikmesriikidest või Ühendkuningriigist pärit pakkujate või asjakohasel juhul muul moel taotlusi esitama õigustatud isikute mittediskrimineerimise põhimõtet.

3. Lõikes 1 osutatud menetlus loetakse algatatuks, kui kooskõlas asjaomaste õigusnormidega on avaldatud hankekuulutus või muu taotluste esitamise kutse. Juhul kui asjaomaste õigusnormide alusel on võimalik kasutada menetlusi, mille raames ei ole hankekuulutuse või muu taotluste esitamise kutse avaldamine nõutav, loetakse menetlus algatatuks, kui avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija on ettevõtjaid erimenetlusest teavitanud.

4. Lõikes 1 osutatud menetlus loetakse lõpetatuks:

a) pärast lepingu sõlmimise teate avaldamist kooskõlas asjaomaste õigusnormidega või juhul, kui lepingu sõlmimise teate avaldamine ei ole nende õigusnormide alusel nõutav, pärast asjaomase lepingu sõlmimist, või

b) kui avaliku sektori hankija või võrgustiku sektori hankija on otsustanud lepingut mitte sõlmida, pärast seda, kui olenevalt asjaoludest kas pakkujaid või muul moel taotlusi esitama õigustatud isikuid on teavitatud lepingu sõlmimata jätmise põhjustest.

5. Käesolev artikkel ei mõjuta liidu või Ühendkuningriigi õigusnorme tolli, kauba liikumise, teenuste osutamise, kutsekvalifikatsiooni tunnustamise või intellektuaalomandi valdkonnas.

ARTIKKEL 77

Läbivaatamismenetlused

Käesoleva lepingu artiklis 76 osutatud riigihankemenetluste suhtes kohaldatakse nõukogu direktiive 89/665/EMÜ[1] ja 92/13/EMÜ,[2] kui need menetlused jäävad kõnealuste direktiivide kohaldamisalasse.

[1] Nõukogu 21. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/665/EMÜ riiklike tarne- ja ehitustöölepingute sõlmimise läbivaatamise korra kohaldamisega seotud õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 395, 30.12.1989, lk 33).

[2] Nõukogu 25. veebruari 1992. aasta direktiiv 92/13/EMÜ veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate üksuste hankemenetlusi käsitlevate ühenduse eeskirjade kohaldamisega seotud õigusnormide kooskõlastamise kohta (EÜT L 76, 23.3.1992, lk 14).

ARTIKKEL 78

Koostöö

Erandina käesoleva lepingu artiklist 8 kohaldatakse direktiivi 2014/24/EL artikli 61 lõiget 2 mitte kauem kui üheksa kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu kõnealuse direktiivi alusel toimuvate menetluste suhtes, mille Ühendkuningriigi avaliku sektori hankijad on algatanud enne üleminekuperioodi lõppu ja mida ei ole üleminekuperioodi viimaseks päevaks veel lõpetatud.

IX JAOTIS

EURATOMIGA SEOTUD KÜSIMUSED

ARTIKKEL 79

Mõisted

Käesolevas jaotises kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „ühendus“ – Euroopa Aatomienergiaühendus;

b) „kaitsemeetmed“ – tegevus, millega kontrollitakse, et tuumamaterjali ja -seadmeid ei kasutata muul kui kasutajate deklareeritud otstarbel, ning tegevus, millega kontrollitakse, et tuumamaterjali ja -seadmete kasutamisel järgitakse rahvusvahelist juriidilist rahuotstarbelise kasutamise kohustust;

c) „lõhustuvad erimaterjalid“ – lõhustuvad erimaterjalid, nagu need on määratletud Euratomi asutamislepingu artikli 197 punktis 1;

d) „maagid“ – maagid, nagu need on määratletud Euratomi asutamislepingu artikli 197 punktis 4;

e) „lähtematerjalid“ – lähtematerjalid, nagu need on määratletud Euratomi asutamislepingu artikli 197 punktis 3;

f) „tuumamaterjal“ – maagid, lähtematerjalid ja lõhustuvad erimaterjalid;

g) „kasutatud tuumkütus“ ja „radioaktiivsed jäätmed“ – kasutatud tuumkütus ja radioaktiivsed jäätmed, nagu need on määratletud nõukogu direktiivi 2011/70/Euratom[1] artikli 3 punktides 7 ja 11.

[1] Nõukogu 19. juuli 2011. aasta direktiiv 2011/70/Euratom, millega luuakse ühenduse raamistik kasutatud tuumkütuse ja radioaktiivsete jäätmete vastutustundlikuks ja ohutuks käitlemiseks (ELT L 199, 2.8.2011, lk 48).

ARTIKKEL 80

Ühenduse vastutuse lõppemine Ühendkuningriigiga seotud küsimustes

1. Ühendkuningriigil on ainuvastutus tagada, et Euratomi asutamislepinguga hõlmatud ja üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigi territooriumil leiduvaid maake, lähtematerjale ja lõhustuvaid erimaterjale käideldakse kooskõlas asjakohaste ja kohaldatavate rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega, sealhulgas, aga mitte ainult, kooskõlas tuumaohutust, kaitsemeetmeid, tuumarelva leviku tõkestamist ja tuumamaterjali füüsilist kaitset käsitlevate rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega ning tuumkütuse käitlemise ohutust ja radioaktiivsete jäätmete käitlemise ohutust käsitlevate rahvusvaheliste lepingute ja konventsioonidega.

2. Ühendkuningriigil on ainuvastutus tagada, et ta täidab rahvusvahelisi kohustusi, mis tulenevad tema liikmesusest Rahvusvahelises Aatomienergiaagentuuris, või mis tulenevad tuumarelva leviku tõkestamise lepingust või muudest asjaomastest rahvusvahelistest lepingutest või konventsioonidest, milles Ühendkuningriik osaleb.

ARTIKKEL 81

Kaitsemeetmed

Ühendkuningriik peab rakendama kaitsemeetmete režiimi. Kaitsemeetmete režiimi raames tuleb kohaldada süsteemi, mis pakub samaväärset tõhusust ja katvust, nagu süsteem, mille on Ühendkuningriigi territooriumil taganud ühendus kooskõlas Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi, Euroopa aatomienergiaühenduse ja Rahvusvahelise Aatomienergiaagentuuri vahelise lepinguga, mis käsitleb kaitsemeetmete kohaldamist Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis seoses tuumarelva leviku tõkestamise lepinguga [INFCIRC/263] (selle muudetud kujul).

ARTIKKEL 82

Rahvusvahelistest lepingutest tulenevad erikohustused.

Ühendkuningriik peab tagama, et ta täidab kõiki ühenduse ja kolmandate riikide või rahvusvaheliste organisatsioonide vahel sõlmitud lepingutest tulenevaid erikohustusi, mis on seotud tema territooriumil üleminekuperioodi lõpus leiduvate tuumaseadmete, tuumamaterjalide või muude tuumakaupadega, või määrama kokkuleppel asjaomase kolmanda riigi või rahvusvahelise organisatsiooniga muul moel kindlaks asjakohase korra.

ARTIKKEL 83

Lõhustuvate erimaterjalide omamise ning nende kasutamise ja tarbimise õigused Ühendkuningriigis

1. Ühendkuningriigi territooriumil leiduvad lõhustuvad erimaterjalid, mille suhtes kohaldatakse kuni üleminekuperioodi lõpuni Euratomi asutamislepingu artiklit 86, ei ole pärast üleminekuperioodi lõppu enam ühenduse omandis.

2. Lõikes 1 osutatud lõhustuvad erimaterjalid lähevad nende isikute või ettevõtjate omandisse, kellel on üleminekuperioodi lõpus kooskõlas Euratomi asutamislepingu artikliga 87 piiramatu õigus neid materjale kasutada ja tarbida.

3. Juhul kui lõikes 2 osutatud õigus lõhustuvaid erimaterjale („asjaomased materjalid“) kasutada ja tarbida kuulub mõnele liikmesriigile või mõne liikmesriigi territooriumil asuvatele isikutele või ettevõtjatele, tuleb selleks, et kaitsta Euratomi asutamislepingu II jaotise 6. peatükiga kehtestatud ühise tarnepoliitika ja selle jaotise 9. peatükiga loodud tuumaühisturu terviklust, sealhulgas seoses asjaomaste materjalide suhtes kohaldatavate kaitsemeetmete tasemega, kohaldada järgmist:

a) võttes arvesse käesoleva lepingu artiklit 5, on ühendusel õigus nõuda, et asjaomased materjalid antakse hoiule Euratomi asutamislepingu artikli 52 lõike 2 punkti b alusel asutatud agentuurile või ladustatakse mõnes muus hoidlas, mille järele valvab või mille järele saab valvata Euroopa Komisjon;

b) ühendusel on vastavalt Euratomi asutamislepingu artikli 52 lõikele 2 õigus sõlmida lepinguid asjaomaste materjalide tarnimise kohta isikule või ettevõtjale, kes asub Ühendkuningriigis või kolmandas riigis;

c) asjaomaste materjalide suhtes kohaldatakse komisjoni määruse (Euratom) nr 302/2005[1] artiklit 20, välja arvatud selle lõike 1 punkte b ja c;

d) asjaomaste materjalide ekspordiks kolmandasse riiki peavad vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 428/2009[2] artikli 9 lõikele 2 andma loa selle liikmesriigi pädevad asutused, kus asub asjaomaste materjalide kasutamise ja tarbimise õigust omav isik või ettevõtja;

e) ühendusel on asjaomaste materjalide suhtes õigus teostada muid Euratomi asutamislepingust tulenevaid õigusi, mis põhinevad kõnealuse asutamislepingu artiklis 86 osutatud omandiõigusel.

4. Liikmesriikidel, isikutel või ettevõtjatel, kellel on üleminekuperioodi lõpus piiramatu õigus kasutada ja tarbida Ühendkuningriigi territooriumil leiduvaid lõhustuvaid erimaterjale, jääb see õigus kehtima ka pärast üleminekuperioodi lõppu.

---

[1] Komisjoni 8. veebruari 2005. aasta määrus (Euratom) nr 302/2005 Euratomi julgeolekumeetmete rakendamise kohta (ELT L 54, 28.2.2005, lk 1).

[2] Nõukogu 5. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks (ELT L 134, 29.5.2009, lk 1).

ARTIKKEL 84

Kaitsemeetmetega hõlmatud seadmed ja muu vara

1. Üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis asuvad ühenduse seadmed ja muu vara, mis on sätestatud V lisas ja mille suhtes kohaldatakse Euratomi asutamislepingu alusel kaitsemeetmeid, lähevad üle Ühendkuningriigi omandisse. Ühendkuningriik peab hüvitama liidule nende seadmete ja muu vara väärtuse, mis arvestatakse neile 2020. aasta konsolideeritud finantsaruandes määratava väärtuse põhjal.

2. Ühendkuningriik võtab üle kõik ühenduse õigused, vastutuse ja kohustused, mis on seotud lõikes 1 osutatud seadmete ja muu varaga.

ARTIKKEL 85

Kasutatud tuumkütus ja radioaktiivsed jäätmed

Ühendkuningriigi lõpliku vastutuse suhtes, mis on seotud Ühendkuningriigis tekkinud ja üleminekuperioodi lõpus mõne liikmesriigi territooriumil paikneva kasutatud tuumkütuse ja paiknevate radioaktiivsete jäätmetega, kohaldatakse direktiivi 2011/70/Euratom artikli 4 lõikeid 1 ja 2 ning lõike 4 esimest lõiku.

X JAOTIS

LIIDU KOHTU- JA HALDUSMENETLUSED

1. PEATÜKK

KOHTUMENETLUSED

ARTIKKEL 86

Euroopa Liidu Kohtus pooleliolevad kohtuasjad

1. Euroopa Liidu Kohtule jääb pädevus kõigis menetlustes, mille on algatanud Ühendkuningriik või mis on algatatud Ühendkuningriigi vastu enne üleminekuperioodi lõppu. Selline pädevus hõlmab menetluste kõiki etappe, kaasa arvatud apellatsioonimenetlused Euroopa Kohtus ja menetlused Üldkohtus juhul, kui asi suunatakse tagasi Üldkohtusse.

2. Euroopa Liidu Kohtule jääb pädevus lahendada eelotsusetaotlusi, mille on esitanud Ühendkuningriigi kohtud enne üleminekuperioodi lõppu.

3. Käesoleva peatüki kohaldamisel loetakse, et Euroopa Liidu Kohtus on menetlust alustatud ja eelotsusetaotlus esitatud hetkel, mil menetluse alustamise dokument on registreeritud vastavalt kas Euroopa Kohtu või Üldkohtu kantseleis.

ARTIKKEL 87

Uued kohtuasjad Euroopa Kohtus

1. Kui Euroopa Komisjon leiab, et Ühendkuningriik on jätnud enne üleminekuperioodi lõppu täitmata mõne aluslepingutest või käesoleva lepingu neljandast osast tuleneva kohustuse, võib Euroopa Komisjon nelja aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu anda asja Euroopa Liidu Kohtusse vastavalt nõuetele, mis on sätestatud olenevalt asjaoludest kas ELi toimimise lepingu artiklis 258 või ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 teises lõigus. Sellised kohtuasjad kuuluvad Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

2. Kui Ühendkuningriik jätab täitmata käesoleva lepingu artikli 95 lõikes 1 osutatud otsuse või ei anna oma õiguskorras õiguslikku mõju nimetatud sättes osutatud otsusele, mis oli adresseeritud Ühendkuningriigis elavale füüsilisele isikule või seal asutatud juriidilisele isikule, võib Euroopa Komisjon nelja aasta jooksul alates asjaomase otsuse tegemise kuupäevast anda asja Euroopa Liidu Kohtusse olenevalt asjaoludest kas ELi toimimise lepingu artiklis 258 või ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 teises lõigus sätestatud nõuete kohaselt. Sellised kohtuasjad kuuluvad Euroopa Liidu Kohtu pädevusse.

3. Kui Euroopa Komisjon otsustab anda asja käesoleva artikli alusel kohtusse, kohaldab ta Ühendkuningriigi suhtes samu põhimõtteid kui mis tahes liikmesriigi suhtes.

ARTIKKEL 88

Menetlusnormid

Käesolevas jaotises osutatud menetluste ja eelotsusetaotluste suhtes kohaldatakse liidu õiguse sätteid, mis reguleerivad menetlust Euroopa Liidu Kohtus.

ARTIKKEL 89

Kohtuotsuste ja -määruste siduv jõud ja täidetavus

1. Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused, mis on tehtud enne üleminekuperioodi lõppu, ning sellised otsused ja määrused, mis on artiklites 86 ja 87 osutatud menetlustes tehtud pärast üleminekuperioodi lõppu, on Ühendkuningriigi jaoks ja Ühendkuningriigis tervikuna siduvad.

2. Kui Euroopa Liidu Kohus leiab lõikes 1 osutatud otsuses, et Ühendkuningriik on jätnud täitmata mõne aluslepingutest või käesolevast lepingust tuleneva kohustuse, peab Ühendkuningriik võtma selle otsuse täitmiseks vajalikud meetmed.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud Euroopa Liidu Kohtu otsuste ja määruste täitmise suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigis ELi toimimise lepingu artikleid 280 ja 299.

ARTIKKEL 90

Õigus menetlusse astuda ja selles osaleda

Seni kuni Euroopa Liidu Kohtu otsused ja määrused kõigis artiklis 86 osutatud menetlustes ja eelotsuseasjades ei ole muutunud lõplikuks, võib Ühendkuningriik astuda menetlusse sama moodi nagu liikmesriik, või kui tegemist on asjaga, mis on antud Euroopa Liidu Kohtusse vastavalt ELi toimimise lepingule 267, võib ta osaleda Euroopa Liidu Kohtu menetluses sama moodi nagu liikmesriik. Selle aja jooksul teavitab Euroopa Liidu Kohtu kohtusekretär Ühendkuningriiki kõigist eelotsuseasjadest, mille mõne liikmesriigi kohus on Euroopa Liidu Kohtule esitanud, samal ajal ja samal viisil kui liikmesriike.

Ühtlasi võib Ühendkuningriik astuda Euroopa Liidu Kohtu menetlusse või selles osaleda samamoodi kui liikmesriik:

a) seoses asjadega, mis puudutavad aluslepingutest tulenevate kohustuste täitmatajätmist, kui Ühendkuningriigi suhtes kehtisid enne üleminekuperioodi lõppu samad kohustused ning kui asi on antud Euroopa Liidu Kohtusse vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 258 enne artikli 87 lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõppu, või olenevalt asjaoludest, kuni ajani pärast nimetatud ajavahemiku lõppu, mil viimane Euroopa Liidu Kohtu artikli 87 lõike 1 alusel tehtud otsus või määrus muutub lõplikuks;

b) seoses asjadega, mis puudutavad liidu õigusakte või õiguse sätteid, mida kohaldati Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu, ning mis anti Euroopa Liidu Kohtusse ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel enne artikli 87 lõikes 1 osutatud ajavahemiku lõppu, või olenevalt asjaoludest, kuni ajani pärast nimetatud ajavahemiku lõppu, mil viimane Euroopa Liidu Kohtu artikli 87 lõike 1 põhjal tehtud otsus või määrus muutub lõplikuks; ning

c) seoses artikli 95 lõikes 3 osutatud asjadega.

ARTIKKEL 91

Esindamine kohtus

1. Kui enne üleminekuperioodi lõppu esindas või abistas üht poolt Euroopa Liidu Kohtu menetluses või seoses enne üleminekuperioodi lõppu esitatud eelotsusetaotlusega jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, võib see jurist jätkata kõnealuse poole esindamist või abistamist neis menetlustes või seoses nende taotlustega, ilma et see piiraks artikli 88 kohaldamist. See õigus kehtib kõigi menetluse etappide suhtes, sealhulgas apellatsioonimenetlused Euroopa Kohtus ja menetlused Üldkohtus pärast seda, kui asi on sinna tagasi suunatud.

2. Ilma et see piiraks artikli 88 kohaldamist, võib jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, esindada või abistada üht poolt Euroopa Liidu Kohtus artiklis 87 ja artikli 95 lõikes 3 osutatud kohtuasjades. Samuti võib jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, esindada või abistada Ühendkuningriiki artikliga 90 hõlmatud menetlustes, millesse Ühendkuningriik on otsustanud astuda või milles osaleda.

3. Kui jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, esindab või abistab poolt lõigetes 1 ja 2 osutatud kohtuasjades Euroopa Liidu Kohtus, käsitatakse teda igas mõttes juristina, kellel on õigus esineda liikmesriikide kohtutes ja kes esindavad või abistavad poolt Euroopa Liidu Kohtus.

2. PEATÜKK

HALDUSMENETLUSED

ARTIKKEL 92

Pooleliolevad haldusmenetlused

1. Liidu institutsioonid, organid ja asutused on ka edaspidi pädevad haldusmenetlustes, mis algatati enne üleminekuperioodi lõppu seoses järgmisega:

a) liidu õiguse järgimine Ühendkuningriigi või Ühendkuningriigis elavate füüsiliste isikute või seal asutatud juriidiliste isikute poolt või

b) konkurentsi Ühendkuningriigis käsitleva liidu õiguse järgimine.

2. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, loetakse käesoleva peatüki kohaldamisel haldusmenetlus algatatuks hetkel, mil liidu institutsioon, organ või asutus selle ametlikult registreeris.

3. Käesoleva peatüki kohaldamisel:

a) loetakse nõukogu määruse (EL) 2015/1589[1] kohaldamisalasse kuuluva riigiabi haldusmenetlus algatatuks hetkel, mil menetlusele määratakse juhtuminumber;

b) ELi toimimise lepingu artikli 101 või 102 kohaldamise menetlused, mida Euroopa Komisjon viib läbi nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003[2] alusel, loetakse algatatuks hetkel, mil Euroopa Komisjon otsustas algatada menetluse vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 773/2004[3] artikli 2 lõikele 1;

---

1 Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

2 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 1/2003 asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1).

3 Komisjoni 7. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 773/2004, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaste menetluste teostamist komisjonis (ELT L 123, 27.4.2004, lk 18).

c) menetlused, mis on seotud nõukogu määruse (EÜ) nr 139/2004[1] kohaldamisalasse kuuluva ettevõtjate koondumiste kontrollimisega, loetakse algatatuks hetkel, mil:

i) Euroopa Komisjonile teatati liidu seisukohalt olulisest koondumisest vastavalt määruse (EÜ) nr 139/2004 artiklitele 1, 3 ja 4;

ii) määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 4 lõikes 5 osutatud 15 tööpäeva pikkune ajavahemik on saanud läbi, ilma et ükski liikmesriik, kes on oma siseriikliku konkurentsiõiguse alusel pädev koondumist läbi vaatama, oleks väljendanud vastuseisu taotlusele anda asi üle Euroopa Komisjonile; või

iii) Euroopa Komisjon on otsustanud või loetakse, et ta on otsustanud koondumise läbi vaadata vastavalt määruse (EÜ) nr 139/2004 artikli 22 lõikele 3;

[1] Nõukogu 20. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 139/2004 kontrolli kehtestamise kohta ettevõtjate koondumiste üle (ELT L 24, 29.1.2004, lk 1).

d) Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve uurimine seoses väidetava rikkumisega, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1060/2009[1] III lisas või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 648/2012[2] I lisas, loetakse algatatuks hetkel, mil nimetatud asutus määrab uurimise eest vastutava sõltumatu ametniku vastavalt määruse (EÜ) nr 1060/2009 artikli 23e lõikele 1 või määruse (EL) nr 648/2012 artikli 64 lõikele 1.

4. Liit edastab Ühendkuningriigile loetelu kõigist individuaalsetest pooleliolevatest haldusmenetlustest, mis jäävad lõike 1 kohaldamisalasse, kolme kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu. Kui tegemist on Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve individuaalsete pooleliolevate haldusmenetlustega, edastab liit selliste pooleliolevate haldusmenetluste loetelu Ühendkuningriigile erandina esimesest lausest ühe kuu jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1060/2009 reitinguagentuuride kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 648/2012 börsiväliste tuletisinstrumentide, kesksete vastaspoolte ja kauplemisteabehoidlate kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 1).

5. Nõukogu määruse (EL) 2015/1589 kohaldamisalasse kuuluva riigiabi haldusmenetlustes on kohaldatav kohtupraktika ja head tavad Euroopa Komisjoni jaoks Ühendkuningriigi puhul siduvad sama moodi, nagu oleks Ühendkuningriik endiselt liikmesriik. Eeskätt võtab Euroopa Komisjon mõistliku aja jooksul vastu ühe järgmistest otsustest:

a) otsus, milles tõdetakse, et meede ei kujuta endast abi vastavalt määruse (EL) 2015/1589 artikli 4 lõikele 2;

b) otsus jätta vastuväited esitamata vastavalt määruse (EL) 2015/1589 artikli 4 lõikele 3;

c) otsus algatada ametlik uurimismenetlus vastavalt määruse (EL) 2015/1589 artikli 4 lõikele 4;

ARTIKKEL 93

Uued riigiabimenetlused ja Euroopa Pettustevastase Ameti uued menetlused

1. Enne üleminekuperioodi lõppu antud abi suhtes on Euroopa Komisjon nelja aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu pädev algatama uusi nõukogu määruse (EL) 2015/1589 kohaldamisalasse kuuluva riigiabi haldusmenetlusi, mis puudutavad Ühendkuningriiki.

Euroopa Komisjoni pädevus enne nimetatud nelja-aastase ajavahemiku lõppu algatatud menetluste suhtes säilib ka pärast selle ajavahemiku lõppu.

Käesoleva lepingu artikli 92 lõiget 5 kohaldatakse *mutatis mutandis*.

Euroopa Komisjon teavitab Ühendkuningriiki kõigist käesoleva lõike esimese lõigu alusel algatatud uutest riigiabi haldusmenetlustest kolme kuu jooksul pärast vastava menetluse algatamist.

2. Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artiklite 136 ja 138 kohaldamist, on Euroopa Pettustevastane Amet nelja aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu pädev algatama uusi juurdlusi, mis on reguleeritud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL, Euratom) nr 883/2013[1], seoses järgmisega:

a) asjaolud, mis on leidnud aset enne üleminekuperioodi lõppu, või

b) tollivõlg, mis tekib pärast üleminekuperioodi lõppu seoses käesoleva lepingu artikli 49 lõikes 1 osutatud tolliprotseduuri lõpetamisega.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

OLAFi pädevus enne nimetatud nelja-aastase ajavahemiku lõppu algatatud menetluste suhtes säilib ka pärast selle ajavahemiku lõppu.

OLAF teavitab Ühendkuningriiki kõigist käesoleva lõike esimese lõigu alusel algatatud uutest juurdlustest kolme kuu jooksul pärast vastava juurdluse algatamist.

ARTIKKEL 94

Menetlusnormid

1. Artiklites 92, 93 ja 96 osutatud menetluste suhtes kohaldatakse käesolevas peatükis käsitletud eri liiki haldusmenetlusi reguleerivaid liidu õiguse sätteid.

2. Kui jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, esindab või abistab poolt artiklites 92 ja 93 osutatud haldusmenetlustes, käsitatakse teda igas mõttes juristina, kellel on õigus esineda liikmesriikide kohtutes ja kes esindavad või abistavad poolt seoses selliste haldusmenetlustega.

3. Niivõrd kui see on vajalik, kohaldatakse artikli 128 lõiget 5 kõigi artiklites 92 ja 93 osutatud menetluste suhtes pärast üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 95

Otsuste siduv jõud ja täidetavus

1. Otsused, mille liidu institutsioonid, organid ja asutused on vastu võtnud enne üleminekuperioodi lõppu või mis on pärast üleminekuperioodi lõppu vastu võetud artiklites 92 ja 93 osutatud menetluste tulemusena ning mis on adresseeritud Ühendkuningriigile või Ühendkuningriigis elavatele füüsilistele isikutele või seal asutatud juriidilistele isikutele, on Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis siduvad.

2. Kui Euroopa Komisjon ja Ühendkuningriigi määratud riiklik konkurentsiasutus ei lepi kokku teisiti, on Euroopa Komisjon ka edaspidi pädev jälgima Ühendkuningriigis või Ühendkuningriigi suhtes võetud kohustuste ja kehtestatud parandusmeetmete täitmist seoses kõigi ELi toimimise lepingu artiklite 101 ja 102 kohaldamise menetlustega, mida Euroopa Komisjon viib läbi määruse (EÜ) nr 1/2003 alusel, või menetlustega, mida Euroopa Komisjon viib läbi määruse (EÜ) nr 139/2004 alusel seoses kontrolli kehtestamisega ettevõtjate koondumiste üle. Kui Euroopa Komisjon ja Ühendkuningriigi määratud riiklik konkurentsiasutus on nii kokku leppinud, annab Euroopa Komisjon selliste kohustuste ja parandusmeetmete jälgimise ja nende täitmise tagamise Ühendkuningriigis üle Ühendkuningriigi määratud riiklikule konkurentsiasutusele.

3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuse seaduslikkuse kontrollimise ainuõigus on Euroopa Liidu Kohtul vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 263.

4. Selliste käesoleva artikli lõikes 1 osutatud otsuste täitmisele pööramise suhtes, millega pannakse rahalisi kohustusi Ühendkuningriigis elavatele füüsilistele isikutele või seal asutatud juriidilistele isikutele, kohaldatakse Ühendkuningriigis ELi toimimise lepingu artiklit 299.

ARTIKKEL 96

Muud pooleliolevad menetlused ja aruandekohustused

1. Registreerimiskatsed, mida Ühendkuningriigi kontrolliasutused teostavad koostöös Ühenduse Sordiametiga vastavalt määrusele (EÜ) nr 2100/94 ja mis olid käesoleva lepingu jõustumise kuupäevale eelneval päeval pooleli, jätkuvad ning lõpetatakse kooskõlas nimetatud määrusega.

2. Seoses üleminekuperioodi viimasel aastal atmosfääri paisatud kasvuhoonegaasidega kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ[1] artikli 12 lõikeid 2a ja 3 ning artikleid 14, 15 ja 16.

3. Seoses andmete esitamisega üleminekuperioodi viimase aasta kohta kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014[2] artiklit 19 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1005/2009[3] artikleid 26 ja 27.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 150, 20.5.2014, lk 195).

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta (ELT L 286, 31.10.2009, lk 1).

4. Seoses asjakohaste sõidukite süsinikdioksiidi heitkoguste seire ja aruandlusega üleminekuperioodi viimasel aastal kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 443/2009[1] artikli 8 lõikeid 1, 2, 3 ja 7 ja selle määruse II lisa, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 510/2011[2] artikli 8 lõikeid 1, 2, 3, 8 ja 10 ja selle määruse II lisa, komisjoni määruse (EL) nr 1014/2010 artikleid 2–5, 7 ja artikli 8 lõikeid 2 ja 3 ning komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 293/2012[3] artikleid 3–6 ja 8 ja artikli 9 lõikeid 2 ja 3.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 443/2009, millega kehtestatakse uute sõiduautode heitenormid väikesõidukite süsinikdioksiidiheite vähendamist käsitleva ühenduse tervikliku lähenemisviisi raames (ELT L 140, 5.6.2009, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 510/2011, millega kehtestatakse uute väikeste tarbesõidukite heitenormid, lähtudes väikesõidukite CO_2-heite vähendamist käsitlevast liidu terviklikust lähenemisviisist (ELT L 145, 31.5.2011, lk 1).

[3] Komisjoni 3. aprilli 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 293/2012 uute väikeste tarbesõidukite registreerimisandmete seire ja esitamise kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 510/2011 (ELT L 98, 4.4.2012, lk 1).

5. Seoses 2019. ja 2020. aasta kasvuhoonegaaside heitkogustega kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013[1] artikleid 5, 7, 9 ja 10, artikli 11 lõiget 3, artikli 17 lõike 1 punkte a ja d ning artikleid 19, 22 ja 23 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 406/2009/EÜ[2] artikleid 3, 7 ja 11 ning kuni Kyoto protokolli teise kohustusperioodi lõpuni kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes komisjoni määruse (EL) nr 389/2013[3] artiklit 5.

---

1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta otsus nr 406/2009/EÜ, milles käsitletakse liikmesriikide jõupingutusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, et täita ühenduse kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid aastaks 2020 (ELT L 140, 5.6.2009, lk 136).

3 Komisjoni 2. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 389/2013, millega luuakse liidu register vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2003/87/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsustele nr 280/2004/EÜ ja nr 406/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni määrused (EL) nr 920/2010 ja nr 1193/2011 (ELT L 122, 3.5.2013, lk 1).

6. Erandina käesoleva lepingu artiklist 8:

a) on Ühendkuningriigil ja Ühendkuningriigi majandustegevuses osalejatel määral, mis on vajalik käesoleva artikli lõigete 2, 4 ja 5 järgimiseks, juurdepääs järgmisele:

   i) liidu register ja Ühendkuningriigi Kyoto protokolli register, mis on loodud määrusega (EL) nr 389/2013; ning

   ii) Euroopa Keskkonnaameti keskandmevaramu, nagu on ette nähtud määrusega (EL) nr 1014/2010, rakendusmäärusega (EL) nr 293/2012 ja komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 749/2014[1];

b) on Ühendkuningriigi ettevõtjatel määral, mis on vajalik käesoleva artikli lõike 3 täitmiseks, juurdepääs järgmisele:

   i) komisjoni rakendusmääruse (EL) nr 1191/2014[2] lisas sätestatud vormil põhinev aruandlusvahend, et fluoritud kasvuhoonegaase hallata ja nende kohta aru anda; ning

[1] Komisjoni 30. juuni 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 749/2014 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013 kohaselt liikmesriikide esitatava teabe struktuuri, vormi, esitamise ja ülevaatamise kohta (ELT L 203, 11.7.2014, lk 23).

[2] Komisjoni 30. oktoobri 2014. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1191/2014, millega määratakse kindlaks fluoritud kasvuhoonegaase käsitleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 517/2014 artiklis 19 osutatud aruande vorm ja esitusviis (ELT L 318, 5.11.2014, lk 5).

ii) ettevõtteandmete varamu, mida ettevõtjad kasutavad määruse (EÜ) nr 1005/2009 artikli 27 kohaseks aruandluseks.

Ühendkuningriigi taotluse korral esitab liit ühe aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu teabe, mis on vajalik, et Ühendkuningriik saaks:

a) täita osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolli artiklist 7 tulenevat aruandekohustust ning

b) kohaldada karistusi vastavalt määruse (EL) nr 517/2014 artiklile 25 ja määruse (EÜ) nr 1005/2009 artiklile 29.

ARTIKKEL 97

Esindamine Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis pooleliolevates menetlustes

Kui isik, kellel on enne üleminekuperioodi lõppu õigus esindada füüsilisi ja juriidilisi isikuid Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis vastavalt liidu õigusele, esindas nimetatud ametis läbiviidavas menetluses üht poolt, võib see esindaja jätkata selle poole esindamist selles menetluses. See õigus kehtib nimetatud ametis läbiviidavate menetluste kõigi etappide suhtes.

Kui selline esindaja esindab poolt esimeses lõigus osutatud menetluses Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis, käsitatakse teda igas mõttes kutselise esindajana, kellel on õigus esindada füüsilisi ja juriidilisi isikuid Euroopa Liidu Intellektuaalomandi Ametis vastavalt liidu õigusele.

XI JAOTIS

HALDUSKOOSTÖÖMENETLUSED LIIKMESRIIKIDE JA ÜHENDKUNINGRIIGI VAHEL

ARTIKKEL 98

Halduskoostöö tolliküsimustes

1. Kui liikmesriigi ja Ühendkuningriigi vahel on VI lisas sätestatud halduskoostöömenetlust alustatud liidu õiguse kohaselt enne üleminekuperioodi lõppu, lõpetavad see liikmesriik ja Ühendkuningriik selle menetluse liidu õiguse asjaomaste sätete kohaselt.

2. Kui liikmesriigi ja Ühendkuningriigi vahel on VI lisas sätestatud halduskoostöömenetlust alustatud kolme aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu, kuid menetlus puudutab faktilisi asjaolusid, mis leidsid aset enne üleminekuperioodi lõppu, lõpetavad see liikmesriik ja Ühendkuningriik selle menetluse liidu õiguse asjaomaste sätete kohaselt.

ARTIKKEL 99

Halduskoostöö kaudsete maksudega seotud küsimustes

1. Liikmesriikides ja Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu toimunud tehingute ning käesoleva lepingu artikli 51 lõikega 1 hõlmatud tehingute suhtes käibemaksu käsitlevaid õigusakte kohaldavate pädevate asutuste vahelise koostöö suhtes kohaldatakse kuni neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu nõukogu määrust (EL) nr 904/2010[1].

2. Liikmesriikides ja Ühendkuningriigis enne üleminekuperioodi lõppu toimunud aktsiisikauba liikumiste ning käesoleva lepingu artikliga 52 hõlmatud aktsiisikauba liikumiste suhtes aktsiisimakse käsitlevaid õigusakte kohaldavate pädevate asutuste vahelise koostöö suhtes kohaldatakse kuni neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu nõukogu määrust (EL) nr 389/2012[2].

---

[1] Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas (ELT L 268, 12.10.2010, lk 1).

[2] Nõukogu 2. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 389/2012, milles käsitletakse halduskoostööd aktsiisimaksude valdkonnas ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2073/2004 (ELT L 121, 8.5.2012, lk 1).

3. Erandina artiklist 8 on Ühendkuningriigil määral, mis on rangelt vajalik tema käesolevast artiklist tulenevate õiguste kasutamiseks ja kohustuste täitmiseks, juurdepääs IV lisas loetletud võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele. Ühendkuningriik hüvitab liidule selle juurdepääsu võimaldamisega seoses liidule tekkinud tegelikud kulud. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa iga aasta 31. märtsiks kuni IV lisas osutatud perioodi lõpuni. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

ARTIKKEL 100

Vastastikune abi maksude, maksete ja
teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel

1. Enne üleminekuperioodi lõppu sissenõutavaks muutunud summadega seotud nõuete, enne üleminekuperioodi lõppu tehtud tehingutega seotud, ent alles pärast üleminekuperioodi lõppu sissenõutavaks muutunud nõuete, ning käesoleva lepingu artikli 51 lõikega 1 hõlmatud tehingutega seotud ja käesoleva lepingu artikliga 52 hõlmatud aktsiisikauba liikumistega seotud nõuete suhtes kohaldatakse liikmesriikide ja Ühendkuningriigi vahel kuni viis aastat pärast üleminekuperioodi lõppu nõukogu direktiivi 2010/24/EL[1].

2. Erandina artiklist 8 on Ühendkuningriigil määral, mis on rangelt vajalik tema käesolevast artiklist tulenevate õiguste kasutamiseks ja kohustuste täitmiseks, juurdepääs IV lisas loetletud võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele. Ühendkuningriik hüvitab liidule selle juurdepääsu võimaldamisega seoses liidule tekkinud tegelikud kulud. Liit teatab Ühendkuningriigile nende kulude summa iga aasta 31. märtsiks kuni IV lisas osutatud perioodi lõpuni. Kui tegelike kulude teatatud summa erineb oluliselt parima prognoosi summast, mille liit teatas Ühendkuningriigile enne käesoleva lepingu allkirjastamist, tasub Ühendkuningriik liidule viivitamata parima prognoosi summa ning ühiskomitee otsustab, kuidas toimida tegelike kulude ja parima prognoosi summa vahega.

[1] Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel (ELT L 84, 31.3.2010, lk 1).

XII JAOTIS

PRIVILEEGID JA IMMUNITEEDID

ARTIKKEL 101

Mõisted

1. Käesoleva jaotise kohaldamisel hõlmab mõiste „institutsioonide liikmed“ olenemata kodakondsusest Euroopa Ülemkogu eesistujat, Euroopa Komisjoni liikmeid, Euroopa Liidu Kohtu kohtunikke, kohtujuriste, kohtusekretäre ja kaasettekandjaid, kontrollikoja liikmeid, Euroopa Keskpanga organite liikmeid, Euroopa Investeerimispanga organite liikmeid ning kõiki muid isikuid, kes kuuluvad Euroopa Liidu privileegide ja immuniteetide protokolli (nr 7) („privileegide ja immuniteetide protokoll“) kohaldamisel liidu õiguse alusel eespool nimetatud isikute kategooriatesse. Mõiste „institutsioonide liikmed“ ei hõlma Euroopa Parlamendi liikmeid.

2. Käesoleva lepingu artiklitega 110–113 hõlmatud ametnike ja muude teenistujate kategooriate kindlaksmääramiseks kohaldatakse nõukogu määrust (Euratom, ESTÜ, EMÜ) nr 549/69[1].

1. PEATÜKK

LIIDU OMAND, VARA JA TEGEVUS

ARTIKKEL 102

Puutumatus

Ühendkuningriigis paiknevate liidu ruumide, ehitiste, omandi ja vara suhtes, mida liit on enne üleminekuperioodi lõppu kasutanud, kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 1 seni, kui nende ametlik kasutamine lõpeb või kui need on Ühendkuningriigist välja viidud. Liit peab Ühendkuningriigile teatama, kui ta oma ruume, ehitisi, omandit või vara enam ametlikult ei kasuta või kui ta on need Ühendkuningriigist välja viinud.

[1] Nõukogu 25. märtsi 1969. aasta määrus (Euratom, ESTÜ, EMÜ) nr 549/69, millega määratakse kindlaks Euroopa ühenduste ametnike ja muude teenistujate kategooriad, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 12, artikli 13 teist lõiku ja artiklit 14 (EÜT L 74, 27.3.1969, lk 1).

ARTIKKEL 103

Arhiivid

Kõigi üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis paiknevate liidu arhiivide suhtes kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 2 seni, kui need on Ühendkuningriigist välja viidud. Liit peab Ühendkuningriigile teatama, kui ta on mõne oma arhiivi Ühendkuningriigist välja viinud.

ARTIKKEL 104

Maksustamine

Üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis paikneva liidu vara, tulude ja muu omandi suhtes kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 3 seni, kui nende ametlik kasutamine lõpeb või kui need on Ühendkuningriigist välja viidud.

2. PEATÜKK

TEABEVAHETUS

ARTIKKEL 105

Teabevahetus

Käesoleva lepingu kohaselt toimuva liidu tegevusega seotud ametliku teabevahetuse, ametliku kirjavahetuse ja dokumentide edastamise suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigis privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 5.

3. PEATÜKK

EUROOPA PARLAMENDI LIIKMED

ARTIKKEL 106

Euroopa Parlamendi liikmete immuniteet

Euroopa Parlamendi liikmete, sealhulgas endiste liikmete poolt nende ülesannete täitmisel enne üleminekuperioodi lõppu väljendatud arvamuste või antud häälte suhtes ja olenemata nende liikmete kodakondsusest, kohaldatakse Ühendkuningriigis privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 8.

ARTIKKEL 107

Sotsiaalkindlustus

Euroopa Parlamendi endised liikmed, kes saavad asjaomast pensioni, samuti endiste liikmete ülalpidamisel olnud isikud, kellel on õigus saada toitjakaotuspensioni, tuleb olenemata nende kodakondsusest vabastada kohustusest liituda Ühendkuningriigi riikliku sotsiaalkindlustussüsteemiga või teha sellesse sissemakseid samadel tingimustel, mis kehtisid üleminekuperioodi viimasel päeval, eeldusel et Euroopa Parlamendi endised liikmed olid Euroopa Parlamendi liikmed enne üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 108

Pensionite ja üleminekutoetuste topeltmaksustamise vältimine

Euroopa Parlamendi endistele liikmetele makstavate pensionite ja üleminekutoetuste suhtes tuleb olenemata nende liikmete kodakondsusest kohaldada Ühendkuningriigis Euroopa Parlamendi otsuse 2005/684/EÜ[1] artikleid 12, 13 ja 14, ning endiste liikmete ülalpidamisel olnud isikute suhtes, kellel on õigus saada toitjakaotuspensioni, tuleb olenemata nende isikute kodakondsusest kohaldada nimetatud otsuse artiklit 17, kui õigus saada pensioni või üleminekutoetust oli välja teenitud enne üleminekuperioodi lõppu.

[1] Euroopa Parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsus 2005/684/EÜ, Euratom, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (ELT L 262, 7.10.2005, lk 1).

4. PEATÜKK

EUROOPA LIIDU INSTITUTSIOONIDE TÖÖS OSALEVAD LIIKMESRIIKIDE JA ÜHENDKUNINGRIIGI ESINDAJAD

ARTIKKEL 109

Privileegid, immuniteedid ja soodustused

1. Ühendkuningriigis kohaldatakse liidu institutsioonide, organite ja asutuste töös osalevate liikmesriikide ja Ühendkuningriigi esindajate, nende nõuandjate ja tehniliste asjatundjate ning liidu konsultatiivorganite liikmete suhtes nende kodakondsusest olenemata privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 10, kui nad osalevad töös:

a) mis toimus enne üleminekuperioodi lõppu;

b) mis toimub käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Liidu kohaldatakse liidu institutsioonide, organite ja asutuste töös osalevate Ühendkuningriigi esindajate, nende nõuandjate ja tehniliste asjatundjate suhtes privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 10, kui nad osalevad töös:

a) mis toimus enne üleminekuperioodi lõppu;

b) mis toimub käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu.

5. PEATÜKK

INSTITUTSIOONIDE LIIKMED, AMETNIKUD JA MUUD TEENISTUJAD

ARTIKKEL 110

Privileegid ja immuniteedid

1. Ühendkuningriigis kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 11 lõiget a institutsioonide liikmete, ametnike ja muude teenistujate, sealhulgas endiste liikmete, endiste ametnike ja endiste muude teenistujate suhtes nende kodakondsusest olenemata seoses tegudega, sealhulgas suuliste ja kirjalike avaldustega, mis tehti ametikohustuste täitmisel:

a) enne üleminekuperioodi lõppu;

b) käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Ühendkuningriigis kohaldatakse Euroopa Liidu Kohtu kohtunike ja kohtujuristide suhtes Euroopa Liidu Kohtu põhikirja käsitleva protokolli (nr 3) artikli 3 esimest, teist ja kolmandat lõiku kuni otsused, mis Euroopa Liidu Kohus on teinud käesoleva lepingu artiklites 86 ja 87 osutatud kõikide menetluste ja eelotsusetaotluste raames, on muutunud lõplikuks ja pärast seda, sealhulgas endiste kohtunike ja endiste kohtujuristide suhtes, seoses kõikide tegudega, sealhulgas suuliste ja kirjalike avaldustega, mis on tehtud ametikohustuste täitmisel enne üleminekuperioodi lõppu või artiklites 86 ja 87 osutatud menetlustes.

3. Privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 11 lõikeid b–e kohaldatakse Ühendkuningriigis ametnike ja liidu muude teenistujate ja nende abikaasade ja neist sõltuvate pereliikmete suhtes nende kodakondsusest olenemata, kui need ametnikud või muud teenistujad astusid liidu teenistusse enne üleminekuperioodi lõppu, kuni need isikud on liitu ümber asunud.

ARTIKKEL 111

Maksustamine

Kodakondsusest olenemata kohaldatakse Ühendkuningriigis institutsioonide liikmete, ametnike ja muude teenistujate, sealhulgas endiste liikmete, endiste ametnike ja endiste muude teenistujate suhtes privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 12, kui need liikmed, ametnikud või muud teenistujad astusid liidu teenistusse enne üleminekuperioodi lõppu, eeldusel et nad on kohustatud maksma liidule maksu töö- ja muudelt tasudelt ning pensionilt, mida liit neile maksab.

ARTIKKEL 112

Maksuresidentsus

1. Institutsioonide mis tahes kodakondsusega liikmete, ametnike ja muude teenistujate suhtes, kes astusid liidu teenistusse enne üleminekuperioodi lõppu, samuti mis tahes kodakondsusega abikaasade suhtes, kes ei tegutse iseseisvalt tasustataval töökohal, ning selliste liikmete, ametnike või muude teenistujate ülalpidamisel ja hoole all olevate laste suhtes kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artiklit 13.

2. Lõiget 1 kohaldatakse üksnes isikute suhtes, kes asuvad elama liikmesriigi territooriumile üksnes oma kohustuste täitmiseks liidu teenistuses ja kes olid liidu teenistusse astudes maksuresidendid Ühendkuningriigis, ja kõikide isikute suhtes, kes asuvad elama Ühendkuningriiki üksnes oma kohustuste täitmiseks liidu teenistuses ja kes olid liidu teenistusse astudes maksuresidendid liikmesriigis.

ARTIKKEL 113

Sotsiaalkindlustusmaksed

Olenemata kodakondsusest on institutsioonide liikmed, ametnikud ja muud teenistujad, sealhulgas endised liikmed, endised ametnikud ja endised muud teenistujad, kes astusid liidu teenistusse enne üleminekuperioodi lõppu ja kelle elukoht on Ühendkuningriigis, ning olenemata oma kodakondsusest abikaasad, kes ei tegutse iseseisvalt tasustataval töökohal, ning selliste liikmete, ametnike või muude teenistujate ülalpidamisel ja hoole all olevate lapsed vabastatud kohustuslikust liitumisest riikliku sotsiaalkindlustussüsteemiga või sellesse sissemaksete tegemisest Ühendkuningriigis samadel tingimustel, mis kehtisid üleminekuperioodi viimasel päeval, tingimusel et nimetatud isikud on liitunud liidu sotsiaalkindlustusskeemiga.

ARTIKKEL 114

Pensioniõiguste ülekandmine

Ühendkuningriigil on ametnike ja liidu muude teenistujate suhtes nende kodakondsusest olenemata, sealhulgas endiste ametnike ja endiste muude teenistujate suhtes, kes astusid liidu teenistusse enne üleminekuperioodi lõppu ja kes soovivad oma pensioniõigused kanda Euroopa Liidu personalieeskirjade[1] VIII lisa artikli 11 lõike 1, 2 või 3 ja artikli 12 alusel või Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklite 39, 109 ja 135 alusel Ühendkuningriigist või Ühendkuningriiki üle, samad kohustused kui enne üleminekuperioodi lõppu.

[1] Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjad, mis on sätestatud nõukogu 29. veebruari 1968. aasta määruses (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68, millega kehtestatakse Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused ning komisjoni ametnike suhtes ajutiselt kohaldatavad erimeetmed (EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1).

ARTIKKEL 115

Töötuskindlustus

Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artikleid 28a, 96 ja 136 kohaldatakse muude teenistujate suhtes nende kodakondsusest olenemata, sealhulgas endiste teenistujate suhtes, kes on enne üleminekuperioodi lõppu teinud sissemakseid liidu töötuskeemi, kui nende elukoht on Ühendkuningriigis ja nad on pärast üleminekuperioodi lõppu registreeritud Ühendkuningriigi töötusega tegelevas asutuses.

6. PEATÜKK

MUUD SÄTTED

ARTIKKEL 116

Immuniteedi äravõtmine ja koostöö

1. Käesoleva jaotisega antud privileegide, immuniteetide ja soodustuste suhtes kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artikleid 17 ja 18.

2. Kui liit otsustab privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 17 alusel Ühendkuningriigi ametiasutuste taotlusel immuniteedi äravõtmise üle, kaalub ta samu asjaolusid kui liikmesriikide ametiasutuste taotluste puhul võrreldavates olukordades.

3. Ühendkuningriigi ametiasutuste taotlusel teavitab liit neid ametiasutusi sellest, kas mõnel isikul on staatus, mis mõjutab selle isiku õigust kasutada käesoleva jaotise kohast privileegi või immuniteeti.

ARTIKKEL 117

Euroopa Keskpank

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse Euroopa Keskpanga („EKP“), selle organite liikmete ja personali suhtes ning Euroopa Keskpankade Süsteemi („EKPS“) kuuluvate keskpankade esindajate suhtes, kes osalevad EKP tegevuses.

2. EKP, selle organite liikmete ja personali suhtes ning EKPSi kuuluvate keskpankade esindajate suhtes, kes osalevad EKP tegevuses, samuti EKP omandi, vara ja tehingute suhtes Ühendkuningriigis, mida omatakse, hallatakse või tehakse Euroopa keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 4) kohaselt, kohaldatakse privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 22 teist lõiku.

3. Lõiget 2 kohaldatakse järgmise suhtes:

a) sellise omandi ja vara suhtes, mis EKP-l on üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis; ning

b) selliste EKP tehingute suhtes, mida EKP teeb Ühendkuningriigis või Ühendkuningriigi partneritega, ja nendega seotud abitegevus, mis ei olnud üleminekuperioodi lõpus lõppenud või millega alustatakse pärast üleminekuperioodi lõppu osana tegevusest, mille eesmärk on toetada tehinguid, mis on üleminekuperioodi lõpus pooleli, kuni saabub nende lõpptähtaeg või need realiseeritakse või viiakse lõpule.

ARTIKKEL 118

Euroopa Investeerimispank

1. Käesolevat jaotist kohaldatakse Euroopa Investeerimispanga („EIP“), selle organite liikmete, selle personali ja selle tegevuses osalevate liikmesriikide esindajate suhtes ning mis tahes tütarettevõtja või muu üksuse suhtes, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu kooskõlas Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõikega 1, eelkõige Euroopa Investeerimisfondi suhtes.

2. Privileegide ja immuniteetide protokolli artikli 21 teist lõiku kohaldatakse EIP, selle organite liikmete, selle personali ja selle tegevuses osalevate liikmesriikide esindajate suhtes ning mis tahes tütarettevõtja või muu üksuse suhtes, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu kooskõlas Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõikega 1, eelkõige Euroopa Investeerimisfondi suhtes.

3. Lõiget 2 kohaldatakse järgmise suhtes:

a) sellise omandi ja vara suhtes, mis EIP-l või selle mis tahes tütarettevõtjal või muul üksusel, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõike 1 alusel, eelkõige Euroopa Investeerimisfondil on üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis; ning

b) selliste laenu-, rahastamis-, tagatis-, investeerimis-, sularahahaldus- ja tehnilise abi tehingute suhtes, mille on teinud EIP ja selle mis tahes tütarettevõtja või muu üksus, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõike 1 alusel, eelkõige Euroopa Investeerimisfond, Ühendkuningriigis või Ühendkuningriigi partneritega, ning nendega seotud abitegevuse suhtes, mis oli üleminekuperioodi lõpus pooleli või millega alustati pärast üleminekuperioodi lõppu osana tegevusest, mille eesmärk on toetada tehinguid, mis on üleminekuperioodi lõpus pooleli, kuni saabub nende lõpptähtaeg või need realiseeritakse või viiakse lõpule.

ARTIKKEL 119

Tegevuskoha lepingud

Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Ravimiameti ja Galileo turvaseirekeskuse suhtes kohaldatakse vastavalt Ühendkuningriigi ja Euroopa Pangandusjärelevalve vahelist 8. mai 2012. aasta peakorterilepingut, 24. juuni 1996. aasta kirjavahetust Euroopa ühenduste privileegide ja immuniteetide protokolli kohaldamise kohta Euroopa Ravimiameti suhtes Ühendkuningriigis ning 17. juuli 2013. aasta lepingut Galileo turvaseirekeskuse asukoha kohta, kuni nende ümberkolimine mõnda liikmesriiki on lõpule viidud. Liidu poolt ümberkolimise lõpuleviimisest teatamise kuupäev on nende tegevuskoha lepingute lõpetamise kuupäev.

XIII JAOTIS

MUUD LIIDU INSTITUTSIOONIDE, ORGANITE JA ASUTUSTEGA SEOTUD KÜSIMUSED

ARTIKKEL 120

Ametisaladuse hoidmise kohustus

ELi toimimise lepingu artiklis 339 ja liidu õiguse muudes sätetes teatavate isikute ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste suhtes kehtestatud ametisaladuse hoidmise kohustust kohaldatakse Ühendkuningriigis ametisaladuse alla kuuluva teabe suhtes, mis on saadud enne üleminekuperioodi lõppu või käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu. Ühendkuningriik austab selliseid isikute ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste suhtes kehtestatud kohustusi ning tagab nende täitmise oma territooriumil.

ARTIKKEL 121

Ametialase diskreetsuse kohustus

Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artiklis 19 ja liidu õiguse muudes sätetes teatavate isikute suhtes kehtestatud ametialase diskreetsuse kohustust kohaldatakse Ühendkuningriigis teabe suhtes, mis on saadud enne üleminekuperioodi lõppu või käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu. Ühendkuningriik austab selliseid isikute suhtes kehtestatud kohustusi ning tagab nende täitmise oma territooriumil.

ARTIKKEL 122

Juurdepääs dokumentidele

1. Liidu institutsioonide, organite ja asutuste dokumentidele juurdepääsu käsitlevate liidu õiguse sätete kohaldamisel tuleb kõiki viiteid liikmesriikidele ja nende ametisasutustele mõista nii, et need hõlmavad Ühendkuningriiki ja selle ametiasutusi seoses dokumentidega, mille liidu institutsioonid, organid ja asutused on koostanud või saanud:

a) enne üleminekuperioodi lõppu või

b) käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1049/2001[1] artiklit 5 ja artikli 9 lõiget 5 ning Euroopa Keskpanga otsuse EKP/2004/3[2] artiklit 5 kohaldatakse Ühendkuningriigis kõigi nende sätete kohaldamisalasse kuuluvate dokumentide suhtes, mille Ühendkuningriik on saanud:

a) enne üleminekuperioodi lõppu või

b) käesoleva lepingu alusel liidu tegevuse raames pärast üleminekuperioodi lõppu.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

[2] Euroopa Keskpanga 4. märtsi 2004. aasta otsus üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Keskpanga dokumentidele (EKP/2004/3) (2004/258/EÜ) (ELT L 80, 18.3.2004, lk 42).

ARTIKKEL 123

Euroopa Keskpank

1. Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 4) artikli 9 lõiget 1, artiklit 17, artikli 35 lõiget 1, artikli 35 lõiget 2 ja artikli 35 lõiget 4 kohaldatakse EKP, selle organite liikmete ja personali suhtes ning EKPSi kuuluvate keskpankade esindajate suhtes, kes osalevad EKP tegevuses, samuti EKP omandi, vara ja tehingute suhtes Ühendkuningriigis, mida omatakse, hallatakse või tehakse kõnealuse protokolli kohaselt. EKP on vabastatud nõudest end Ühendkuningriigis registreerida või saada Ühendkuningriigilt mis tahes vormis litsents, luba või muu nõusolek, et ta saaks teha tehinguid.

2. Lõiget 1 kohaldatakse järgmise suhtes:

a) sellise omandi ja vara suhtes, mis EKP-l on üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis; ning

b) selliste EKP tehingute suhtes, mida EKP teeb Ühendkuningriigis või Ühendkuningriigi partneritega, ja nendega seotud abitegevus, mis ei olnud üleminekuperioodi lõpus lõppenud või millega alustatakse pärast üleminekuperioodi lõppu osana tegevusest, mille eesmärk on toetada tehinguid, mis on üleminekuperioodi lõpus pooleli, kuni saabub nende lõpptähtaeg või need realiseeritakse või viiakse lõpule.

ARTIKKEL 124

Euroopa Investeerimispank

1. Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artiklit 13, artikli 20 lõiget 2, artikli 23 lõiget 1, artikli 23 lõiget 4, artiklit 26 ja artikli 27 esimest lõiku kohaldatakse EIP, selle organite liikmete, selle personali ja selle tegevuses osalevate liikmesriikide esindajate suhtes ning selle mis tahes tütarettevõtja või muu üksuse suhtes, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu kõnealuse protokolli artikli 28 lõike 1 alusel, eeskätt Euroopa Investeerimisfondi suhtes. Tehingute tegemiseks ei pea EIP ja Euroopa Investeerimisfond end Ühendkuningriigis registreerima ega saama Ühendkuningriigilt mis tahes vormis litsentsi, luba või muud nõusolekut. Ühendkuningriigi vääring jääb selliste tehingute tegemiseks vabalt ülekantavaks ja konverteeritavaks, kui Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 23 lõikest 2 ei tulene teisiti Ühendkuningriigi vääringu konverteeritavuse kohta kolmanda riigi vääringusse.

2. Lõiget 1 kohaldatakse järgmise suhtes:

a) sellise omandi ja vara suhtes, mis EIP-l või selle mis tahes tütarettevõtjal või muul üksusel, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõike 1 alusel, eelkõige Euroopa Investeerimisfondil on üleminekuperioodi lõpus Ühendkuningriigis; ja

b) selliste laenu-, rahastamis-, tagatis-, investeerimis-, sularahahaldus- ja tehnilise abi tehingute suhtes, mille on teinud EIP või selle mis tahes tütarettevõtja või muu üksus, mille EIP on asutanud enne üleminekuperioodi lõppu Euroopa Investeerimispanga põhikirja käsitleva protokolli (nr 5) artikli 28 lõike 1 alusel, eelkõige Euroopa Investeerimisfond, Ühendkuningriigis või Ühendkuningriigi partneritega, ning nendega seotud abitegevuse suhtes, mis oli üleminekuperioodi lõpus pooleli või millega alustati pärast üleminekuperioodi lõppu osana tegevusest, mille eesmärk on toetada tehinguid, mis on üleminekuperioodi lõpus pooleli, kuni saabub nende lõpptähtaeg või need realiseeritakse või viiakse lõpule.

ARTIKKEL 125

Euroopa koolid

1. Euroopa koolide põhikirja konventsioon[1] ja Euroopa koolide kuratooriumi vastu võetud eeskirjad akrediteeritud Euroopa koolide kohta on Ühendkuningriigi jaoks siduvad üleminekuperioodi lõpus poolelioleva kooliaasta lõpuni.

2. Ühendkuningriik tagab, et õpilased, kes on saanud Euroopa küpsustunnistuse enne 31. augustit 2021, ja õpilased, kes on alustanud keskhariduse omandamist Euroopa koolis enne 31. augustit 2021 ja saanud Euroopa küpsustunnistuse pärast seda kuupäeva, saavad kasutada Euroopa koolide põhikirja konventsiooni artikli 5 lõikes 2 kehtestatud õigusi.

[1] EÜT L 212, 17.8.1994, lk 3.

NELJAS OSA

ÜLEMINEK

ARTIKKEL 126

Üleminekuperiood

Ülemineku- või rakendusperiood algab käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval ja lõpeb 31. detsembril 2020.

ARTIKKEL 127

Ülemineku kohaldamisala

1. Üleminekuperioodil kohaldatakse liidu õigust Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

Samas ei kohaldata üleminekuperioodil Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis aluslepingute ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste vastuvõetud aktide järgmisi sätteid:

a) aluslepingute sätted ja selliste aktide sätted, mis ei olnud protokolli (nr 15) (teatavate Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriiki käsitlevate sätete kohta), protokolli (nr 19) (Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*' kohta) või protokolli (nr 21) (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) järgi või tõhustatud koostööd käsitlevate aluslepingute sätete järgi Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva siduvad, ning selliste aktide muutmisaktide sätted;

b) ELi lepingu artikli 11 lõige 4, ELi toimimise lepingu artikli 20 lõike 2 punkt b, artikkel 22 ja artikli 24 esimene lõik ning Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklid 39 ja 40 ning nende sätete alusel vastu võetud aktid.

2. Juhul kui liit ja Ühendkuningriik saavutavad kokkuleppe, millega reguleeritakse nende tulevasi suhteid ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika valdkonnas ja seda hakatakse kohaldama üleminekuperioodil, lõpeb Ühendkuningriigi suhtes ELi lepingu V jaotise 2. peatüki ja nende sätete alusel vastu võetud aktide kohaldamine selle lepingu kohaldamise kuupäeval.

3. Üleminekuperioodil toob lõike 1 alusel kohaldatav liidu õigus Ühendkuningriigile ja Ühendkuningriigis kaasa samad õiguslikud tagajärjed kui liidus ja selle liikmesriikides ning seda tõlgendatakse ja kohaldatakse samade meetodite ja üldpõhimõtete alusel kui liidus.

4. Ühendkuningriik ei osale tõhustatud koostöös:

a) mille kohta on luba antud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva või

b) mille raames ei ole akte vastu võetud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

5. Meetmete suhtes, millega muudetakse kehtivat õigusakti, mis on vastu võetud ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise alusel ja mis on Ühendkuningriigi suhtes enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva siduv, või mis põhineb sellisel õigusaktil või millega asendatakse selline õigusakt, kohaldatakse üleminekuperioodil Euroopa Liidu raamistikku integreeritud Schengeni *acquis*' protokolli (nr 19) artiklit 5 või protokolli (nr 21) (Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukoha kohta vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala suhtes) artiklit 4a *mutatis mutandis*. Ühendkuningriigil ei ole siiski õigust teatada oma soovist osaleda uute meetmete kohaldamises ELi toimimise lepingu kolmanda osa V jaotise alusel, välja arvatud protokolli nr 21 artiklis 4a osutatud meetmed.

Selleks et toetada liidu ja Ühendkuningriigi vahelist jätkuvat koostööd tingimustel, mis on asjakohastes meetmetes sätestatud koostööks kolmandate riikidega, võib liit kutsuda Ühendkuningriiki tegema koostööd ELi toimimise lepingu III osa V jaotise alusel vastu võetud uutes meetmetes.

6. Iga viidet liikmesriikidele lõike 1 alusel kohaldatavas liidu õiguses, nagu seda rakendatakse ja kohaldatakse ka liikmesriikides, mõistetakse üleminekuperioodil selliselt, et see hõlmab Ühendkuningriiki, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

7. Erandina lõikest 6:

a) mõistetakse ELi lepingu artikli 42 lõikes 6, artiklis 46 ja protokollis (nr 10) sätestatud ning ELi lepingu artikliga 42 loodud alalises struktureeritud koostöös mis tahes viidet liikmesriikidele selliselt, et see ei hõlma Ühendkuningriiki. Sellega ei välistata võimalust kutsuda Ühendkuningriiki erandkorras kolmanda riigina üksikprojektides osalema tingimustel, mis on sätestatud nõukogu otsuses (ÜVJP) 2017/2315,[1] või muus koostöövormis ulatuses ja tingimustel, mis sätestatakse ELi lepingu artikli 42 lõike 6 ja artikli 46 alusel vastu võetavates tulevastes liidu aktides;

[1] Nõukogu 11. detsembri 2017. aasta otsus (ÜVJP) 2017/2315, millega luuakse alaline struktureeritud koostöö ning määratakse kindlaks selles osalevate liikmesriikide nimekiri (ELT L 331, 14.12.2017, lk 57).

b) olukordades, kus liidu aktidega on ette nähtud liikmesriikide, liikmeriikide kodanike või liikmesriikides elavate füüsiliste isikute või seal asutatud juriidiliste isikute osalemine teabevahetuses, menetluses või programmis, mille rakendamist jätkatakse või mille rakendamist alustatakse pärast üleminekuperioodi lõppu, ja kui selline osalemine annaks juurdepääsu julgeolekuga seotud tundlikule teabele, mis peaks olema üksnes liikmesriikide, liikmeriikide kodanike või liikmesriikides elavate füüsiliste isikute või seal asutatud juriidiliste isikute teada, mõistetakse sellistel erandlikel asjaoludel mis tahes viidet liikmeriikidele selliselt, et see ei hõlma Ühendkuningriiki. Liit teatab Ühendkuningriigile selle erandi kohaldamisest;

c) ametnike ning liidu institutsioonide, organite ja asutuste muude teenistujate värbamisel mõistetakse mis tahes viidet liikmeriikidele personalieeskirjade artiklis 27 ja artikli 28 punktis a ja eeskirjade X lisa artiklis 1 ning Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklites 12, 82 ja 128 või muudes selliste institutsioonide, organite ja asutuste suhtes kohaldatavate personalieeskirjade asjaomastes sätetes selliselt, et see ei hõlma Ühendkuningriiki.

ARTIKKEL 128

Institutsiooniline korraldus

1. Olenemata artiklist 127 kohaldatakse üleminekuperioodil artiklit 7.

2. Aluslepingute kohaldamisel ei käsitata üleminekuperioodil Ühendkuningriigi parlamenti liikmesriigi riigi parlamendina, välja arvatud juhul, kui on mõeldud protokolli (nr 1) (riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus) artikli 1 ja artikli 2 kohaseid avalikke ettepanekuid.

3. Üleminekuperioodil mõistetakse aluslepingute sätteid, millega antakse liikmesriikidele institutsioonilisi õiguseid, mille alusel nad saavad esitada institutsioonidele ettepanekuid, algatusi või taotlusi, selliselt, et need ei hõlma Ühendkuningriiki[1].

4. ELi toimimise lepingu artiklites 282 ja 283 ning Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja käsitlevas protokollis (nr 4), välja arvatud selle protokolli artikli 21 lõikes 2 sätestatud institutsionaalses korralduses osalemiseks ei käsitata Inglise Panka üleminekuperioodil liikmesriigi keskpangana.

[1] See peaks eelkõige puudutama ELi lepingu artiklit 7, artiklit 30, artikli 42 lõiget 4, artikli 48 lõikeid 2 kuni 6 ja artiklit 49 ning ELi toimimise lepingu artiklit 25, artikli 76 punkti b, artikli 82 lõiget 3, artikli 83 lõiget 3, artikli 86 lõiget 1, artikli 87 lõiget 3, artiklit 135, artikli 218 lõiget 8, artikli 223 lõiget 1, artikli 262, artiklit 311 ja artiklit 341.

5. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ja artiklist 7 võivad Ühendkuningriigi esindajad või eksperdid või Ühendkuningriigi nimetatud eksperdid kutse saamisel üleminekuperioodil erandkorras osaleda määruse (EL) nr 182/2011 artikli 3 lõikes 2 osutatud komiteede koosolekutel või koosolekuosadel, komisjoni eksperdirühmade koosolekutel või koosolekuosadel, muude sarnaste üksuste koosolekutel või koosolekuosadel ning organite ja asutuste koosolekutel või koosolekuosadel, kui liikmesriikide esindajad või eksperdid või liikmesriikide määratud eksperdid nendes osalevad, tingimusel et täidetud on üks järgmistest tingimustest:

a) arutelu puudutab üksikakti, mis tuleb üleminekuperioodil adresseerida Ühendkuningriigile või Ühendkuningriigis elavale füüsilisele isikule või seal asuvale juriidilisele isikule;

b) Ühendkuningriigi kohalolek on vajalik ja liidu huvides, eelkõige liidu õiguse tulemuslikuks rakendamiseks üleminekuperioodil.

Sellistel koosolekutel ei ole Ühendkuningriigi esindajatel või ekspertidel või Ühendkuningriigi määratud ekspertidel hääleõigust ja nende osalemine piirdub konkreetsete päevakorrapunktidega, mis vastavad punktis a või b sätestatud tingimustele.

6. Üleminekuperioodil ei täida Ühendkuningriik juhtivat rolli riskihindamistes, uurimistes, heakskiitmistes või lubade andmises, kui see toimub liidu tasandil või kui liikmesriigid tegutsevad selleks ühiselt VII lisas loetletud aktides ja sätetes osutatud viisil.

7. Kui üleminekuperioodil nimetatakse liidu aktide eelnõudes konkreetse liikmesriigi ametiasutusi, menetlusi või dokumente või neile viidatakse otse, konsulteerib liit sellistes eelnõudes Ühendkuningriigiga, et tagada nimetatud aktide korrektne rakendamine ja kohaldamine Ühendkuningriigis.

ARTIKKEL 129

Erikord seoses liidu välistegevusega

1. Ilma et see piiraks artikli 127 lõike 2 kohaldamist, on üleminekuperioodil Ühendkuningriigi suhtes siduvad kohustused, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille on sõlminud liit, liidu nimel liikmesriigid või liit ja liikmesriigid ühiselt, nagu osutatud artikli 2 punkti a alapunktis iv[*].

[*] Liit teatab nende lepingute teistele lepinguosalistele, et üleminekuperioodil tuleb Ühendkuningriiki nende lepingute kohaldamisel käsitada liikmesriigina.

2. Ühendkuningriigi esindajad ei osale üleminekuperioodil ühegi organi töös, mis on loodud rahvusvaheliste lepingute alusel, mille on sõlminud liit, liidu nimel liikmesriigid või liit ja liikmesriigid ühiselt, välja arvatud juhul kui:

a) Ühendkuningriik osaleb iseseisvalt või

b) liit kutsub Ühendkuningriiki erandkorras osalema liidu delegatsiooni raames sellise organi koosolekutel või koosolekuosadel, kui liit leiab, et Ühendkuningriigi kohalolek on vajalik ja liidu huvides, eelkõige selleks, et neid lepinguid üleminekuperioodil tulemuslikult rakendada; sellist kohalolekut lubatakse üksnes juhul, kui liikmesriikide osalemine on kohaldatavate lepingute alusel lubatud.

3. Kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega hoidub Ühendkuningriik üleminekuperioodil igasugusest tegevusest või algatusest, mis võiks kahjustada liidu huve, eelkõige mis tahes rahvusvahelise organisatsiooni, agentuuri, konverentsi või foorumi raames, kuhu Ühendkuningriik kuulub iseseisvalt.

4. Olenemata lõikest 3 võib Ühendkuningriik üleminekuperioodil läbi rääkida, alla kirjutada ja ratifitseerida liidu pädevusse kuuluvates valdkondades tema enda poolt sõlmitavaid rahvusvahelisi lepinguid, tingimusel et need lepingud ei jõustu ega kohaldu üleminekuperioodil, välja arvatud juhul, kui liit on andnud selleks loa.

5. Ilma et see piiraks artikli 127 lõike 2 kohaldamist, võib Ühendkuningriigiga juhtumipõhiselt konsulteerida olukordades, kus koordineerimine on vajalik.

6. ELi lepingu V jaotise 2. peatüki alla kuuluva nõukogu otsuse järgi võib Ühendkuningriik teha ametliku avalduse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, märkides, et riikliku poliitikaga seotud eluliselt tähtsatel ja esitatud põhjustel ta nimetatud otsust neil erandlikel juhtudel ei kohalda. Vastastikuse solidaarsuse vaimus hoidub Ühendkuningriik igasugusest meetmest, mis võiks sattuda vastuollu sellel otsusel põhineva liidu meetmega või seda takistada ja teised liikmesriigid austavad Ühendkuningriigi seisukohta.

7. Üleminekuperioodil ei läheta Ühendkuningriik tsiviiloperatsiooni ülemaid, missioonijuhte, operatsiooniülemaid ega väeülemaid missioonide ega operatsioonide tarbeks, mida viiakse läbi ELi lepingu artiklite 42, 43 ja 44 alusel, samuti ei anna ta kasutada selliste missioonide või operatsioonide tarbeks operatsiooni peakortereid ega tegutse liidu lahingugruppide raamriigina. Üleminekuperioodil ei läheta Ühendkuningriik ülemaid ühegi ELi lepingu artikli 28 kohase operatiivmeetme jaoks.

ARTIKKEL 130

Kalapüügivõimalustega seotud erikord

1. Kalapüügivõimaluste kehtestamisel ELi toimimise lepingu artikli 43 lõike 3 tähenduses mis tahes ajavahemikul, mis jääb üleminekuperioodi sisse, konsulteeritakse Ühendkuningriigiga Ühendkuningriigi kalapüügivõimaluste üle, sealhulgas asjakohaste rahvusvaheliste konsultatsioonide ja läbirääkimiste ettevalmistamisel.

2. Lõike 1 kohaldamiseks annab liit Ühendkuningriigile võimaluse esitada märkusi Euroopa Komisjoni iga-aastase kalapüügivõimalusi käsitleva teatise, asjaomaste teadusasutuste teadusliku nõuande ja Euroopa Komisjoni ettepanekute kohta, mis käsitlevad kalapüügivõimalusi mis tahes ajavahemikul, mis jääb üleminekuperioodi sisse.

3. Olenemata artikli 129 lõike 2 punktist b, võib liit selleks, et võimaldada Ühendkuningriigil valmistada ette oma tulevast liikmesust asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, erandkorras kutsuda Ühendkuningriiki osalema liidu delegatsiooni raames käesoleva artikli lõikes 1 osutatud rahvusvahelistel konsultatsioonidel ja läbirääkimistel ulatuses, mil see on liikmesriikide jaoks ja konkreetsetel foorumitel lubatud.

4. Kalapüügivõimaluste jaotamisel käesoleva artikli 1 mõistes säilitatakse suhtelisel stabiilsusel põhinev jaotus, ilma et see piiraks artikli 127 lõike 1 kohaldamist.

ARTIKKEL 131

Järelevalve ja täitmise tagamine

Üleminekuperioodil on liidu institutsioonidel, organitel ja asutustel Ühendkuningriigi ning Ühendkuningriigis elavate füüsiliste isikute või seal asuvate juriidiliste isikute suhtes neile liidu õigusega antud volitused. Eelkõige on Euroopa Liidu Kohtul pädevus vastavalt aluslepingutes sätestatule.

Esimest lõiku kohaldatakse ka üleminekuperioodil käesoleva lepingu tõlgendamise ja kohaldamise korral.

ARTIKKEL 132

Üleminekuperioodi pikendamine

1. Olenemata artiklist 126 võib ühiskomitee võtta enne 1. juulit 2020 vastu ühekordse otsuse pikendada üleminekuperioodi ühe kuni kahe aasta võrra.*

* Pikendamise korral teatab liit sellest rahvusvaheliste lepingute teistele osalistele.

2. Juhul kui ühiskomitee võtab vastu lõike 1 kohase otsuse, kohaldatakse järgmist:

a) erandina artikli 127 lõikest 6 käsitatakse Ühendkuningriiki kolmanda riigina selliste liidu programmide ja meetmete rakendamisel, mis on seotud alates 2021. aastast kehtiva mitmeaastase finantsraamistiku kulukohustustega;

b) erandina artikli 127 lõikest 1 ja ilma et see piiraks käesoleva lepingu viienda osa kohaldamist, ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes pärast 31. detsembrit 2020 üleminekuperioodi pikendamisega hõlmatud eelarveaastatega seotud liidu omavahendeid käsitlevat kohaldatavat liidu õigust

c) erandina käesoleva lepingu artikli 127 lõikest 1 ei kohaldata Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 107, 108 ja 109 Ühendkuningriigi asutuste meetmete suhtes, kaasa arvatud maaelu arengu valdkonnas, millega toetatakse põllumajandustoodete tootmist ja nende kauplemist Ühendkuningriigis iga-aastase toetuse määra piires, mis ei tohi ületada Ühendkuningriigi poolt ühise põllumajanduspoliitika raames 2019. aastal kantud kulude kogusummat, ning tingimusel et minimaalne protsentuaalne osa kõnealusest erandiga hõlmatud toetusest on kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega. Nimetatud minimaalne protsentuaalne osa määratakse kindlaks, tuginedes viimastele kättesaadavatele andmetele selle kohta, kui suur protsent ühise põllumajanduspoliitika raames liidus tehtud kogukulusid oli kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega. Juhul kui ajavahemik, mille võrra üleminekuperioodi pikendatakse, ei jagu 12 kuuga, vähendatakse iga-aastase erandiga hõlmatud toetuse ülemmäära sellel aastal, millest pikendatud üleminekuperiood hõlmab vähem kui 12 kuud, proportsionaalselt.

d) ajavahemiku eest alates 1. jaanuarist 2021 kuni üleminekuperioodi lõpuni peab Ühendkuningriik tasuma liidu eelarvesse vastavalt lõikele 3 kindlaksmääratud osamaksu;

e) kui lõike 3 punktist d ei tulene teisiti, siis käesoleva lepingu viiendale osale mõju ei ole.

3. Ühiskomitee lõike 1 kohases otsuses:

a) määratakse kindlaks osamaksu asjakohane suurus, mille Ühendkuningriik tasub liidu eelarvesse ajavahemiku eest alates 1. jaanuarist 2021 kuni üleminekuperioodi lõpuni, võttes arvesse Ühendkuningriigi staatust selle ajavahemiku jooksul, ning osamaksu tasumise kord;

b) määratakse kindlaks erandiga hõlmatud toetuse ülemmäär ja see, kui suur on minimaalne protsentuaalne osa sellest toetusest, mis peab olema kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega, nagu on osutatud lõike 2 punktis c;

c) sätestatakse muud meetmed, mis on vajalikud lõike 2 rakendamiseks;

d) kohandatakse kuupäevi või ajavahemikku, millele on viidatud artiklites 51, 62, 63, 84, 96, 125, 141, 156 ja 157 ning IV ja V lisas, et võtta arvesse üleminekuperioodi pikendamist.

VIIES OSA

FINANTSSÄTTED

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 133

Liidu ja Ühendkuningriigi vahel kasutatav rahaühik

Kõik käesolevas osas osutatud summad, kohustused, arvutused, raamatupidamisaruanded ja maksed esitatakse ja nendega seotud toimingud tehakse eurodes, ilma et see piiraks liidu omavahendeid käsitleva liidu õiguse kohaldamist.

ARTIKKEL 134

Audiitoritele finantssätetega seoses pakutav abi

Ühendkuningriik teatab liidule üksustest, kellele ta on usaldanud käesoleva osaga hõlmatud finantssätete rakendamise auditeerimise.

Ühendkuningriigi taotlusel annab liit volitatud üksuste käsutusse igasuguse teabe, mida võib Ühendkuningriigi käesoleva osa kohaseid õigusi ja kohustusi arvestades põhjendatult taotleda, ning pakub neile piisavat abi, et nad saaksid oma ülesandeid täita. Teabe kättesaadavaks tegemisel ja abi pakkumisel käesoleva artikli alusel tegutseb liit kooskõlas kohaldatava liidu õigusega, eelkõige liidu andmekaitsenormidega.

Esimese ja teise lõigu kohaldamise lihtsustamiseks võivad Ühendkuningriik ja liit kokku leppida vajalikus halduskorralduses.

2. PEATÜKK

ÜHENDKUNINGRIIGI OSAMAKS
JA OSALEMINE LIIDU EELARVES

ARTIKKEL 135

Ühendkuningriigi osamaks ning osalemine liidu 2019. ja 2020 aasta eelarve täitmises

1. Ühendkuningriik osaleb aastatel 2019 ja 2020 liidu eelarve rahastamises ja täitmises kooskõlas neljanda osaga.

2. Erandina neljandast osast ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013[1] või otsuse 2014/335/EL, Euratom muudatusi, mis võetakse vastu käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda kuupäeva, kui need muudatused mõjutavad Ühendkuningriigi finantskohustusi.

[1] Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

ARTIKKEL 136

Pärast 31. detsembrit 2020 omavahendite suhtes kohaldatavad sätted

1. Liidu omavahendeid käsitlevat liidu õigust, mida kohaldatakse kuni eelarveaastani 2020, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes jätkuvalt pärast 31. detsembrit 2020 ka siis, kui omavahendid tehakse kättesaadavaks, neid korrigeeritakse või kohandatakse pärast seda kuupäeva.

2. Ilma et see piiraks artikli 135 lõike 2 kohaldamist, kuuluvad käesoleva artikli lõikes 1 osutatud liidu õiguse alla eelkõige järgmised aktid ja sätted, sealhulgas kõik nende muudatused, sõltumata muudatuse vastuvõtmise, jõustumise või kohaldamise kuupäevast:

a) otsus 2014/335/EL, Euratom;

b) määrus (EL, Euratom) nr 609/2014, eelkõige selle artikkel 12, mis käsitleb viivist hilinenult kättesaadavaks tehtud summadelt, ja artikkel 11 seoses mitteosalemise käsitlemisega;

c) määrus (EL, Euratom) nr 608/2014 ja eriti selle artikkel 1, mis käsitleb jäägi arvutamist, ja selle artiklid 2–8, mis käsitlevad omavahendite süsteemi rakendusmeetmeid;

d) nõukogu määrus (EMÜ, Euratom) nr 1553/89[1];

e) nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003[2];

f) komisjoni rakendusotsus (EL, Euratom) 2018/195[3];

g) komisjoni rakendusotsus (EL, Euratom) 2018/194[4];

---

1 Nõukogu 29. mai 1989. aasta määrus (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 käibemaksust laekuvate omavahendite kogumise kindla ühtse korra kohta (EÜT L 155, 7.6.1989, lk 9).

2 Nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 rahvamajanduse kogutulu ühtlustamise kohta turuhindades (rahvamajanduse kogutulu määrus) (ELT L 181, 19.7.2003, lk 1).

3 Komisjoni 8. veebruari 2018. aasta rakendusotsus (EL, Euratom) 2018/195, millega kehtestatakse vormid aruandluseks pettuste ja eeskirjade eiramise juhtude kohta, mis mõjutavad traditsiooniliste omavahendite nõudeid, ning traditsiooniliste omavahendite kontrolli kohta vastavalt nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 608/2014 (ELT L 36, 9.2.2018, lk 33).

4 Komisjoni 8. veebruari 2018. aasta rakendusotsus (EL, Euratom) 2018/194, millega kehtestatakse omavahendite nõuete aruannete näidised ja vastavalt nõukogu määrusele (EL, Euratom) nr 609/2014 omavahendite nõuetele vastavate sissenõudmisele mittekuuluvate summade aruande vorm (ELT L 36, 9.2.2018, lk 20).

h) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL, Euratom) 2018/1046[1] („finantsmäärus“);

i) ELi toimimise lepingu artikkel 287, mis käsitleb kontrollikoja rolli ja muid seda institutsiooni käsitlevaid õigusnorme;

j) ELi toimimise lepingu artikkel 325, mis käsitleb pettusevastast võitlust ja sellega seotud akte, eriti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL, Euratom) nr 883/2013[2] ja nõukogu määrust (EÜ, Euratom) nr 2988/95[3];

k) aastaeelarved eelarveaastani 2020 või juhul, kui aastaeelarvet ei ole vastu võetud, ELi toimimise lepingu artikli 315 kohaselt kohaldatavad õigusnormid.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999 (ELT L 248, 18.9.2013, lk 1).

[3] Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta (EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1).

3. Erandina lõigetest 1 ja 2 kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes pärast 31. detsembrit 2020 järgmisi reegleid:

a) Ühendkuningriigil või Ühendkuningriigile tuleb maksta teda puudutavad summad, mis tulenevad kuni 2020. aastani lõigetes 1 ja 2 osutatud liidu õiguse alusel eelarvesse kantud omavahendite korrigeerimistest ja liidu eelarves tehtud ülejäägi või puudujäägi korrigeerimistest;

b) kui liidu omavahendite suhtes kohaldatava liidu õiguse järgi on kuupäev, mil omavahendid tuleb teha kättesaadavaks, hilisem kui 28. veebruar 2021, tuleb makse teha artikli 148 lõikes 1 osutatud kuupäevadest kõige varasemal kuupäeval pärast kuupäeva, mil omavahendid tuleb kättesaadavaks teha;

c) kui Ühendkuningriik maksab traditsioonilised omavahendid pärast 28. veebruari 2021, siis vähendatakse määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 2 alusel kindlaks määratud nõuete summat, millest on otsuse 2014/335/EL, Euratom artikli 2 lõike 3 ja artikli 10 lõike 3 alusel maha arvatud sissenõudmiskulud, Ühendkuningriigi osa võrra nimetatud summast;

d) erandina käesoleva lepingu artiklist 7 võivad Ühendkuningriigi esindajad või eksperdid või Ühendkuningriigi määratud eksperdid kutse saamisel erandkorras osaleda ilma hääleõiguseta käesoleva artikli lõigetes 1 ja 2 osutatud kohaldatava liidu õiguse alusel loodud komiteede koosolekutel, nagu määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 artikliga 7 loodud omavahendite nõuandekomitee koosolekutel või määruse (EÜ, Euratom) nr 1287/2003 artikliga 4 loodud rahvamajanduse kogutulu komitee koosolekutel, kui selliste komiteede töö puudutab eelarveaastaid aastani 2020;

e) käibemaksupõhiseid ja kogurahvatulul põhinevaid omavahendeid korrigeeritakse üksnes siis, kui lõigetes 1 ja 2 osutatud sätete kohaste asjaomaste meetmete üle otsustatakse hiljemalt 31. Detsembril 2028;

f) määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 6 lõike 3 teises lõigus osutatud traditsiooniliste omavahendite eraldi arvestus lõpetatakse täielikult 31. detsembriks 2025. Enne 20. veebruari 2026 tuleb liidu eelarve jaoks kättesaadavaks teha selles arvestuses 31. detsembril 2025 olevatest summadest osa, mille suhtes ei kohaldu sellised Euroopa Komisjoni kontrolli järeldused, millest on teatatud omavahendeid käsitlevate õigusaktide alusel enne seda kuupäeva; see osa vastab liidu jaoks kättesaadavaks tehtud osale nendest summadest, millest Ühendkuningriik on teatanud Euroopa Komisjonile määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklis 13 sätestatud menetluse raames ajavahemikus 1. jaanuar 2014 kuni 31. detsember 2020.

ARTIKKEL 137

Ühendkuningriigi osalemine liidu programmide ja meetmete rakendamises aastatel 2019 ja 2020

1. Vastavalt neljandale osale rakendatakse liidu programme ja meetmeid, mis on aastate 2014–2020 mitmeaastase finantsraamistiku või varasemate finantsperspektiivide raames kulukohustustega seotud, 2019. ja 2020. aastal Ühendkuningriigi suhtes kohaldatava liidu õiguse alusel.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1307/2013[1], mida kohaldatakse 2020. aasta suhtes, ei kohaldata Ühendkuningriigis taotlusaasta 2020 suhtes. Siiski kohaldatakse kõnealuse määruse artiklit 13 Ühendkuningriigi otsetoetuste kava suhtes taotlusaastal 2020, tingimusel et selline kava on samaväärne määruse (EL) nr 1307/2013 kohase kavaga, mida kohaldatakse 2020. aastal.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1307/2013, millega kehtestatakse ühise põllumajanduspoliitika raames toetuskavade alusel põllumajandustootjatele makstavate otsetoetuste eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 637/2008 ja (EÜ) nr 73/2009 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 608).

2. Erandina neljandast osast on Ühendkuningriik ja Ühendkuningriigis asuvad projektid rahastamiskõlblikud üksnes finantstehinguteks, mida tehakse finantsmääruse X jaotise alusel otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluvate rahastamisvahendite raames, või finantstehinguteks, mis on tagatud liidu eelarve raames Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2015/1017[1] loodud Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/1601[2] loodud Euroopa Kestliku Arengu Fondi (EFSD) raames, tingimusel et need finantstehingud on heaks kiitnud üksused ja asutused, sealhulgas EIP ja Euroopa Investeerimisfond, või isikud, kellele on usaldatud nende meetmete osa rakendamine enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, isegi kui nimetatud finantstehingud allkirjastati pärast seda kuupäeva. Pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva heaks kiidetud finantstehingute puhul käsitatakse Ühendkuningriigis asuvaid üksuseid väljapool liitu asuvate üksustena.

---

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/1017, mis käsitleb Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi, Euroopa investeerimisnõustamise keskust ja Euroopa investeerimisprojektide portaali ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1291/2013 ja (EL) nr 1316/2013 – Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (ELT L 169, 1.7.2015, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1601, millega luuakse Euroopa Kestliku Arengu Fond (EFSD), EFSD tagatis ja EFSD tagatisfond (ELT L 249, 27.9.2017, lk 1).

ARTIKKEL 138

Liidu õigus, mida kohaldatakse pärast 31. detsembrit 2020
Ühendkuningriigi osalemise suhtes selliste liidu programmide ja meetmete rakendamises, mis on seotud kulukohustustega 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku või varasemate finantsperspektiivide raames

1. Selliste liidu programmide ja meetmete rakendamisel, mis on 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku või varasemate finantsperspektiivide raames kulukohustustega seotud, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes pärast 31. detsembrit 2020 kuni liidu programmide ja meetmete lõppemiseni jätkuvalt kohaldatavat liidu õigust, sealhulgas finantskorrektsioone ning raamatupidamisarvestuse kontrollimise ja heakskiitmise menetlust käsitlevaid õigusnorme.

2. Lõikes 1 osutatud kohaldatav liidu õigus hõlmab eelkõige järgmisi sätteid, sealhulgas nende muudatusi, sõltumata muudatuse vastuvõtmise, jõustumise või kohaldamise kuupäevast:

a) finantsmäärus;

b) finantsmääruse artikli 2 punktis 4 osutatud alusaktid, millega kehtestatakse programmid või meetmed, millele osutatakse eelarve selgitustes jaotiste, peatükkide, artiklite või punktide kohta, mille all assigneeringud on kulukohustustega seotud;

c) ELi toimimise lepingu artikkel 299, mis käsitleb rahalise kohustuse täitmisele pööramist;

d) ELi toimimise lepingu artikkel 287, mis käsitleb kontrollikoja rolli ja muid seda institutsiooni käsitlevaid õigusnorme;

e) ELi toimimise lepingu artikkel 325, mis käsitleb pettuste vastast võitlust ja sellega seotud akte, eriti määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 ja määrust (EÜ, Euratom) nr 2988/95.

3. Erandina artiklist 7 võivad Ühendkuningriigi esindajad või eksperdid või Ühendkuningriigi määratud eksperdid kutse saamisel erandkorras osaleda ilma hääleõiguseta selliste komiteede koosolekutel, mis abistavad komisjoni lõikes 1 osutatud liidu õiguse alusel kehtestatud või Euroopa Komisjoni poolt selle õiguse rakendamiseks kehtestatud programmide rakendamisel ja juhtimisel, kui nende töö puudutab eelarveaastaid aastani 2020.

4. Erandina artiklist 8 on Ühendkuningriigil juurdepääs asjakohaste alusaktidega loodud või neile alusaktidele tuginevate rakenduseeskirjade alusel loodud võrkudele, infosüsteemidele ja andmebaasidele rangelt lõike 2 punktis b osutatud programmide ja meetmete rakendamiseks vajalikus ulatuses.

5. Artikli 165 lõike 1 punktis f osutatud finantssätete komitee ettepaneku alusel võib ühiskomitee võtta kooskõlas artiklis 166 sätestatud õigusnormidega vastu tehnilisi meetmeid, millega lihtsustada käesoleva artikli lõikes 1 osutatud programmide ja meetmete lõpetamist, või vabastada Ühendkuningriigi kohustustest võtta programmide ja meetmete lõpetamise ajal või pärast seda meetmeid, mis ei ole endise liikmesriigi jaoks asjakohased, tingimusel et sellistes tehnilistes meetmetes järgitakse usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet ja need ei päädi eelise andmisega Ühendkuningriigile või Ühendkuningriigi toetusesaajale võrreldes liikmesriigi või kolmandate riikidega, kes osalevad samades liidu eelarvest rahastatavates programmides ja meetmetes.

ARTIKKEL 139

Ühendkuningriigi osa

Artikli 136 lõike 3 punktides a ja c ning artiklites 140–147 osutatud Ühendkuningriigi osa on protsent, mille arvutamiseks jagatakse aastatel 2014–2020 Ühendkuningriigi kättesaadavaks tehtud omavahendid nende omavahenditega, mille kõik liikmesriigid ja Ühendkuningriik on teinud kättesaadavaks sel perioodil, korrigeerituna summaga, millest on liikmesriikidele määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 10b lõike 5 alusel teatatud enne 1. veebruari 2022.

ARTIKKEL 140

Täitmata kulukohustused

1. Ühendkuningriik vastutab liidu ees liidu eelarve ja liidu detsentraliseeritud asutuste eelarvetes sisalduvate Ühendkuningriigi selliste eelarveliste kulukohustuste eest, mis on 31. detsembri 2020. aasta seisuga täitmata, ning Ühendkuningriigi kulukohustuste osa eest, mis on seotud 2021. aastal 2020. aasta eelarvest kulukohustuste assigneeringute ülekandmisega, kui käesolevas lepingus ei ole sätestatud teisiti.

Esimest lõiku ei kohaldata järgmiste 31. detsembri 2020. aasta seisuga täitmata kulukohustuste suhtes:

a) kulukohustused, mis on seotud programmide ja asutustega, mille suhtes kohaldatakse Ühendkuningriigi puhul määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artiklit 11,

b) kulukohustused, mida rahastatakse liidu eelarve sihtotstarbelisest tulust.

Esimeses lõigus osutatud detsentraliseeritud asutuste kulukohustuste summas võetakse arvesse vaid osa, mis vastab liidu eelarvest makstavate toetuste osale kogutuludest ajavahemikul 2014–2020.

2. Liit arvutab lõikes 1 osutatud kulukohustuste summa 31. detsembril 2020. Ta teatab selle summa Ühendkuningriigile 31. märtsiks 2021 ja lisab nimekirja iga kulukohustuse võrdlusaluse, seonduvate eelarveridade ja iga seonduva eelarverea summaga.

3. Alates 2022. aastast edastab liit Ühendkuningriigile igal aastal 31. märtsiks lõikes 1 osutatud kulukohustuste summade kohta järgmise teabe:

a) teabe eelneva aasta 31. detsembri seisuga täitmata kulukohustuste summa ning eelneval aastal tehtud maksete ja vabastatud kulukohustuste kohta, sealhulgas lõikes 2 osutatud nimekirja ajakohastuse;

b) jooksva aasta prognoositavate maksete eelarvestuse, mis põhineb maksete assigneeringute tasemel eelarves;

c) eelarvestuse Ühendkuningriigi prognoositava osa kohta punktis b osutatud maksetesse ja

d) muu teabe, näiteks keskpika perspektiivi maksete prognoosi.

4. Igal aastal makstav summa arvutatakse lõike 3 punktis b osutatud eelarvestuse Ühendkuningriigi osana ja seda korrigeeritakse vahega, mis saadakse, lahutades Ühendkuningriigi eelneval aastal tehtud maksetest need maksed, mille liit on teinud eelneval aastal lõikes 1 osutatud Ühendkuningriigi täitmata kulukohustuste eest, ja lahutades sellest 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku või varasemate finantsperspektiivide raames rahastatud programmide ja meetmetega seoses tehtud netofinantskorrektsioonid ja tulud sellistest rikkumismenetlustest, mis puudutavad mõne liikmesriigi poolt omavahendite kättesaadavaks tegemata jätmist kuni eelarveaastani 2020, tingimusel et need summad on eelneval aastal eelarvesse laekunud ja lõplikud. Ühendkuningriigi igal aastal makstavat summat samal aastal ei korrigeerita.

Ühendkuningriigi poolt 2021. aastal makstavast aastasest summast arvatakse maha Ühendkuningriigi osa finantsmääruse artiklite 12 ja 13 kohaselt 2020. aastast 2021. aastasse ülekantud maksete assigneeringute summast 2020. aasta eelarve rahastamises ning Ühendkuningriigi osa liidule jaanuaris ja veebruaris 2021 kättesaadavaks tehtud traditsiooniliste omavahendite summast, mille alusel määrati kindlaks liidu nõuded määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 2 alusel novembris ja detsembris 2020. Liit hüvitab Ühendkuningriigile ka Ühendkuningriigi osa traditsiooniliste omavahendite kogusummast, mille liikmesriigid on teinud kättesaadavaks pärast 31. detsembrit 2020 selliste kaupade osas, mis on lastud vabasse ringlusse, kuna kaupade ajutine ladustamine on lõpule viidud või lõpetatud või kuna artikli 49 lõikes 2 osutatud tolliprotseduuridega on alustatud enne seda kuupäeva või sel kuupäeval.

5. Ühendkuningriigi taotluse alusel, mis esitatakse kõige varem pärast 31. detsembrit 2028, koostab liit käesoleva artikli alusel Ühendkuningriigi poolt veel maksmisele kuuluvate summade eelarvestuse sellise põhimõtte alusel, milles võetakse arvesse täitmata kulukohustuste summat aasta lõpus ja nende täitmata kulukohustuste vabastatud osa eelarvestust, finantskorrektsioone ja rikkumismenetlustest saadavat tulu pärast aasta lõppu. Pärast seda, kui Ühendkuningriik on kinnitanud, et ta on artikli 165 lõike 1 punktis f osutatud finantssätete komitee ja ühiskomitee ettepaneku heaks kiitnud, maksab Ühendkuningriik tema eelneval aastal tehtud makseid puudutava eelarvestatud summa, mida on käesoleva artikli lõike 4 kohaselt korrigeeritud. Käesolevas lõikes osutatud summade maksmisega täidetakse Ühendkuningriigi või liidu käesoleva artikli kohased ülejäänud kohustused.

ARTIKKEL 141

Enne 31. detsembrit 2020 või sel kuupäeval määratud trahvid

1. Mis puudutab trahve, mille liit on määranud enne 31. detsembrit 2020 või sel kuupäeval ja mis on lõplikud ega kujuta endast sihtotstarbelist tulu, siis hüvitab liit Ühendkuningriigile tema osa liidu kogutud trahvisummast, välja arvatud juhul, kui see summa on eelarvesse kantud enne 31. detsembrit 2020 või sel kuupäeval.

2. Mis puudutab trahve, mille liit on artikli 92 lõikes 1 osutatud korra kohaselt määranud pärast 31. detsembrit 2020, siis hüvitab liit Ühendkuningriigile tema osa liidu kogutud trahvisummast, kui asjaomane trahv on muutunud lõplikuks.

ARTIKKEL 142

Liidu kohustused 2020. aasta lõpus

1. Ühendkuningriik vastutab liidu ees oma selle osa eest liidu kohustuste rahastamises, mis on tekkinud enne 31. detsembrit 2020, välja arvatud järgmistel juhtudel:

a) kohustused, mis on seotud vastavate varadega, sealhulgas järgmised: liidu finantsabi laenuvara ja sellega seotud bilansilised kohustused; varad, mis vastavad Teadusuuringute Ühiskeskuse tuumarajatiste likvideerimisega seotud materiaalse põhivara ja eraldistega seotud kohustustele, rentimisega seotud kohustused, immateriaalne vara ja varud, välisvaluuta riski juhtimisega seotud varad ja kohustused, viitlaekumised ja edasilükkunud tulud ning muud kui trahvide, kohtumenetluste ja finantstagatise kohustustega seotud eraldised; ja

b) kohustused ja vara, mis on seotud eelarve toimimise ja omavahendite haldamisega, sealhulgas tasumata eelmaksed, nõuded, raha, võlgnevused ja kumuleerunud kulud, sealhulgas need, mis on seotud Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondiga või sisalduvad juba täitmata kulukohustustes.

2. Ühendkuningriik vastutab eelkõige oma osa eest 31. detsembril 2020 või enne seda kuupäeva tekkinud liidu kohustustest, mis on seotud pensioniõiguste ja muude töökohaga seotud hüvitistega. Nimetatud kohustustega seotud makseid tehakse kooskõlas lõigetega 5 ja 6.

3. Alates 2022. aastast teatab liit Ühendkuningriigile iga aasta 31. märtsiks eelneval aastal tehtud maksed, mis vastavad täitmata kohustustele 31. detsembri 2020. aasta seisuga, ja Ühendkuningriigi osa nendes maksetes.

4. Alates 2022. aastast edastab liit Ühendkuningriigile iga aasta 31. märtsiks eraldi dokumendi pensionite kohta, mis käsitleb lõikes 2 osutatud kohustusi eelneva aasta 31. detsembri seisuga ning milles esitatakse järgmine teave:

a) lõikes 5 kirjeldatud kohustustega seotud ülejäänud summad, mis tuleb tasuda;

b) arvutused ning andmed ja eeldused, millest lähtuti, et määrata kindlaks summad, mis Ühendkuningriigil tuleb tasuda jooksva aasta 30. juuniks seoses selliste töötajate pensionimaksete ja liidu eelarvest ühisesse ravikindlustusskeemi tasutavate sissemaksetega, mis tehti eelneval aastal lõike 6 alusel, ja nende summade jooksva aasta eelarvestuseks;

c) mis puudutab inimeste arvu 31. detsembri 2020. aasta seisuga, siis teabe töötajate pensioni- ja ravikindlustusskeemist tegelike hüvitisesaajate ja prognoositud tulevaste hüvitiste saajate arvu kohta eelneva aasta lõpus ja sel ajal nende omandatud töösuhtejärgsed õigused; ja

d) Ühendkuningriigi täitmata kohustused arvutatuna lähtuvalt kindlustusmatemaatilistest hinnangutest, mis on tehtud kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste avaliku sektori raamatupidamise standarditega, ja selgitus selle kohustuse muutuse kohta eelneva aastaga võrreldes.

Seda dokumenti võib ajakohastada sama aasta 30. septembriks, et võtta arvesse eelneva aasta lõplikke näitajaid.

5. Mis puudutab Ühendkuningriigi kohustust lõikes 2 osutatud pensioniõiguste ja muude töökohaga seotud hüvitistega seotud õiguste puhul, siis osaleb Ühendkuningriik nõukogu määruse nr 422/67/EMÜ, 5/67/Euratom,[1] Euroopa Parlamendi otsuse 2005/684/EÜ, Euratom[2] ja nõukogu määrusega (EL) 2016/300[3] hõlmatud liikmete ja ELi kõrgete ametnike pensionitega seotud kohustustes, nagu need on kantud liidu 2020. aasta eelarve konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandesse, 10 osamaksega alates 31. oktoobrist 2021.

---

1 Nõukogu 25. juuli 1967. aasta määrus nr 422/67/EMÜ, 5/67/Euratom komisjoni presidendi ja liikmete, Euroopa Kohtu presidendi, kohtunike, kohtujuristide ja kohtusekretäri, üldkohtu presidendi, liikmete ja kohtusekretäri ning Euroopa Liidu avaliku teenistuse kohtu presidendi, liikmete ja kohtusekretäri rahaliste tasude kindlaksmääramise kohta (EÜT P 187, 8.8.1967, lk 1).

2 Euroopa Parlamendi 28. septembri 2005. aasta otsus 2005/684/EÜ, Euratom, millega võetakse vastu Euroopa Parlamendi liikmete põhimäärus (ELT L 262, 7.10.2005, lk 1).

3 Nõukogu 29. veebruari 2016. aasta määrus (EL) 2016/300, millega määratakse kindlaks ELi kõrgete ametnike rahalised tasud (ELT L 58, 4.3.2016, lk 1).

6. Mis puudutab Ühendkuningriigi kohustust lõikes 2 osutatud pensioniõiguste ja muude töökohaga seotud soodustuste puhul, siis osaleb Ühendkuningriik Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade artiklite 77–84 alusel kindlaks määratud liidu ametnike pensionite ning Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste artiklite 33–40, 101–114 alusel kindlaks määratud ajutiste töötajate ja lepinguliste töötajate pensionite ning artikli 135 alusel kindlaks määratud parlamendiliikme assistentide pensionite rahastamises aastapõhiselt liidu eelarvest igale hüvitisesaajale tehtavates netomaksetes ja nendega seotud liidu eelarvest ühisesse ravikindlustusskeemi tehtavates sissemaksetes iga kindlustatu või isiku eest, kellel on kindlustatu kaudu kindlustuskaitse. Selle rahalise osalusega seotud maksed algavad 30. juunil 2022.

Esimeses lõigus osutatud pensionite puhul on Ühendkuningriigi makse suurus liidu eelarvest eelneval aastal iga hüvitisesaaja eest tehtud netomaksete summa, mis korrutatakse Ühendkuningriigi osa ja iga hüvitisesaaja konkreetse protsendimääraga. Konkreetne protsendimäär on järgmine:

a) protsendimäär on 100 selliste isikute puhul, kes saavad pensionihüvitist 1. jaanuaril 2021;

b) kõikide muude pensionihüvitist saavate isikute puhul arvutatakse konkreetne protsendimäär, jagades Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade, eelkõige selle VIII lisa alusel 31. detsembri 2020. aasta seisuga või enne seda kuupäeva omandatud pensioniõigused, sealhulgas selleks kuupäevaks ülekantud pensioniõigused, nende pensioniõigustega, mis nimetatud isikud on omandanud pensionile jäämise kuupäevaks või surmakuupäevaks, kui see on varasem, või kuupäevaks, mil isik skeemist lahkub;

c) eelarvest ühisesse ravikindlustusskeemi tehtavate sissemaksete puhul arvutatakse konkreetne protsendimäär, jagades nende aastate arvu, mille jooksul hüvitisesaaja on teinud sissemakseid pensioniskeemi kuni 31. detsembrini 2020, nende aastate koguarvuga, mille jooksul hüvitisesaaja või isik, kellele kohaldatakse Euroopa Liidu ametnike personalieeskirju ja kelle järgi on määratud ühise ravikindlustusskeemi kohased õigused, on pensionile jäämise hetkeks teinud sissemakseid pensioniskeemi.

Euroopa Liidu ametnike personalieeskirjade alusel määratud toitjakaotuspensioni või orvupensioni saaja puhul tehakse arvutus selle isiku teenistuskäigu alusel, kellele kohaldatakse personalieeskirju ja kelle teenistuskäigu järgi on toitjakaotuspension või orvupension määratud.

Nii kaua, kui käesoleva lõike kohane kohustus ei ole täidetud, võib Ühendkuningriik saata mis tahes aastal („aasta N) liidule enne aasta N 1. märtsi taotluse tasuda täitmata kohustus 31. detsembri seisuga aastal N. Liit teeb kindlaks pensioni- ja ühisest ravikindlustuskeemist töösuhtejärgsete hüvitistega seotud täitmata kohustuse summa, kasutades sama metoodikat kui lõike 4 punktis d. Kui Ühendkuningriik nõustub, tasub ta selle summa viie osamaksena ja esimene osamakse tehakse aastal N+1. Ühendkuningriik täidab ka oma kohustuse aasta N eest käesolevas lõikes sätestatud menetluse kaudu. Pärast makse tegemist ja tingimusel et lõikes 5 osutatud maksed on tehtud, on ülejäänud käesoleva artikli kohased kohustused täidetud. Sellest olukorrast teavitatakse artikli 165 lõike 1 punktis f osutatud finantssätete komiteed ja ühiskomiteed.

ARTIKKEL 143

Tingimuslikud finantskohustused, mis on seotud
finantsabiks antud laenude, EFSI, EFSD ja välislaenude andmise volitusega

1. Ühendkuningriik vastutab liidu ees oma osa eest liidu tingimuslikest finantskohustusest, mis on tekkinud finantstehingutest:

a) mille kohta Euroopa Parlament ja nõukogu või Euroopa Komisjon on teinud otsuse enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, kui sellised finantstehingud on seotud finantsabiks antud laenudega, mille kohta on tehtud otsus nõukogu määruse (EL) nr 407/2010,[1] nõukogu määruse (EÜ) nr 332/2002[2] alusel või selliste Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuste alusel, millega nähakse ette makromajandusliku finantsabi andmine eri riikidele nõukogu määruses (EÜ, Euratom) nr 480/2009[3] või nõukogu määruses (EÜ, Euratom) nr 2728/94[4] sätestatud eraldiste vormis;

---

1 Nõukogu 11. mai 2010. aasta määrus (EL) nr 407/2010, millega luuakse Euroopa finantsstabiilsusmehhanism (ELT L 118, 12.5.2010, lk 1).

2 Nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 332/2002, millega liikmesriikide maksebilansi toetamiseks luuakse keskmise tähtajaga rahalise abi süsteem (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 1).

3 Nõukogu 25. mai 2009. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 välistegevuse tagatisfondi asutamise kohta (ELT L 145, 10.6.2009, lk 10).

4 Nõukogu 31. oktoobri 1994. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2728/94 välistegevuse tagatisfondi asutamise kohta (EÜT L 293, 12.11.1994, lk 1).

b) mille on enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva heaks kiitnud asutused, üksused või isikud, kellele on otse usaldatud selliste finantstehingute tegemine, mis on seotud eelarvetagatistega, mis on EFSI kaudu EIP-le antud määruse (EL) 2015/1017 alusel või välislaenude volituse kaudu määruse (EÜ, Euratom) nr 480/2009 alusel või määruse (EÜ, Euratom) nr 2728/94 alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 466/2014/EL[1] või Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuse nr 1080/2011/EL[2] alusel või mis on antud toetuskõlblikele vastaspooltele (EFSD).

31. juulil 2019 esitab liit Ühendkuningriigile nende finantstehingute kohta eriaruande, esitades iga vahendi tüübi kohta järgmise teabe:

a) nendest finantstehingutest käesoleva lepingu jõustumise kuupäevaks tekkivad finantskohustused;

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta otsus nr 466/2014/EL, millega antakse Euroopa Investeerimispangale ELi tagatis liiduväliste investeerimisprojektide toetamiseks sõlmitud finantseerimistehingutest tekkida võiva kahjumi puhuks (ELT L 135, 8.5.2014, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta otsus nr 1080/2011/EL, millega antakse Euroopa Investeerimispangale ELi tagatis liiduvälistele projektidele antavatest laenudest ja laenutagatistest tekkida võiva kahjumi puhuks ning tunnistatakse kehtetuks otsus nr 633/2009/EÜ (ELT L 280, 27.10.2011, lk 1).

b) kui asjakohane, siis käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval vastavates tagatisfondides või usalduskontodel hoitavad eraldised, et katta punktis a osutatud finantskohustused, ja vastavad kulukohustustega seotud ja veel välja maksmata eraldised.

2019. ja 2020. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannetes esitatakse maksed, mis on tehtud teise lõigu punktis b osutatud eraldistest alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast vastavalt kuni 31. detsembrini 2019 ja 2020 samade finantstehingute jaoks kui need, millele osutatakse käesolevas lõikes, kuid mille kohta tehakse otsus käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda.

Nende finantstehingute restruktureerimine ei mõjuta käesolevas lõikes osutatud finantstehingutega seotud Ühendkuningriigi kohustust liidu ees. Eelkõige ei suurene Ühendkuningriigi finantsrisk nominaalväärtuses võrreldes vahetult enne restruktureerimist valitseva olukorraga.

2. Lõikes 1 osutatud finantstehingute puhul vastutab liit Ühendkuningriigi ees Ühendkuningriigi osa eest:

a) summadest, mille liit on sisse nõudnud makseviivituses olevatelt võlgnikelt või seoses alusetute maksetega, ning

b) netotulust, mis tuleneb erinevusest finants- ja tegevustulu ja finants- ja tegevuskulu vahel ning mis on kantud liidu eelarvesse üld- või sihtotstarbelise tuluna.

Rahastatavate vahendite rahastamisel varade valitsemiselt saadava tulu puhul arvutab liit tulude protsendi, jagades eelneva aasta varade valitsemiselt saadud netotulu eelneva aasta lõpus olemasoleva kogurahastusega. Rahastamisel varade valitsemiselt saadavalt tulult Ühendkuningriigile makstav summa saadakse, korrutades lõikes 5 osutatud Ühendkuningriigi aktuaalsete eraldiste summa nimetatud tulu protsendiga.

3. Iga lõikes 1 osutatud vahendi kohta, milles on ette nähtud rahastamine liidu eelarvest, edastab liit 31. märtsiks 2021 Ühendkuningriigile järgmise teabe:

a) algsed eraldised, mis arvutatakse Ühendkuningriigi osana summast, mis koosneb:

i) 31. detsembriks 2020 vastavasse tagatisfondi tehtud eraldistest;

ii) kulukohustustega kaetud ja 31. detsembriks 2020 veel maksmata eraldiste summast ning

iii) maksetest, mis on tehtud alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni 31. detsembrini 2020 ja mis on seotud finantstehingutega, mille kohta on tehtud otsus käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda, ning

b) algne rahastamismäär, mille arvutamiseks jagatakse Ühendkuningriigi algsed eraldised vahendis selliste lõikes 1 osutatud finantstehingute summaga 31. detsembri 2020. aasta seisuga, mille kohta on otsus tehtud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

4. Alates 2021. aastast edastab liit iga aasta 31. märtsil Ühendkuningriigile teabe lõikes 1 osutatud finantstehingute kohta, kuni need on amortiseerunud, nende tähtpäev on saabunud või need on lõpetatud. Iga vahendi kohta esitatakse järgmine teave:

a) tingimuslikud täitmata kohustused eelneva aasta 31. detsembri seisuga;

b) eelneval aastal seoses nende finantstehingutega tehtud liidu maksed ja selliste maksete summad, mis on kogunenud pärast 31. detsembrit 2020;

c) Ühendkuningriigi aktuaalsed eraldised ja temapoolse aktuaalse rahastamise määr, nagu on sätestatud lõikes 5;

d) eelneval aastal Ühendkuningriigile hüvitatud summad kooskõlas lõike 6 punktiga a ja selliste hüvitiste summad, mis on kogunenud pärast 31. detsembrit 2020;

e) eelneval aastal liidu eelarvesse kantud sissenõutud summad ja netotulu, millele on osutatud lõikes 2;

f) kui vaja, siis muu kasulik teave finantstehingute kohta eelneval aastal.

5. Iga lõikes 1 osutatud vahendi puhul, mille jaoks on alusaktiga ette nähtud rahastamine liidu eelarvest, peab liit iga aasta 31. märtsiks tegema järgmist:

a) arvutama Ühendkuningriigi aktuaalsed eraldised, mis määratletakse Ühendkuningriigi algsete eraldistena, millest on maha arvatud:

i) Ühendkuningriigi osa lõike 4 punktis b osutatud kogunenud maksetest, mis on liidu eelarvest tehtud pärast 31. detsembrit 2020 seoses finantstehingutega, mille kohta on otsus tehtud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva;

ii) Ühendkuningriigi osa käesoleva artikli lõike 3 punkti a alapunktis ii osutatud täitmata kulukohustustest eelmistel aastatel vabastatud assigneeringute summas, nagu teatatud artikli 140 lõike 3 alusel;

iii) Ühendkuningriigile makstud lõike 4 punktis d osutatud hüvitiste summa kokku 1. jaanuaril 2021;

b) teatab Ühendkuningriigile aktuaalse rahastamismäära, mis määratletakse Ühendkuningriigi aktuaalsete eraldiste ja lõike 4 punktis a osutatud finantstehingute summa suhtena.

6. Igal aastal 2022. aastast alates:

a) kui Ühendkuningriigi aktuaalne rahastamismäär mingi vahendi puhul ületab selle vahendi algset rahastamismäära, siis vastutab liit Ühendkuningriigi ees selle vahendi puhul summas, mis saadakse, korrutades lõike 4 punktis a osutatud finantskohustuste summa aktuaalse rahastamismäära ja algselt kindlaks määratud rahastamismäära vahega. Liidu kohustus ei saa ületada lõike 5 alusel arvutatud Ühendkuningriigi aktuaalseid eraldisi;

b) kui mõnel konkreetsel aastal Ühendkuningriigi aktuaalne rahastamismäär mingis vahendis muutub negatiivseks, vastutab Ühendkuningriik liidu ees selle vahendi puhul negatiivses aktuaalsete eraldiste summas. Järgnevatel aastatel vastutab Ühendkuningriik liidu ees selle vahendi puhul oma osa eest maksetest, mis on tehtud käesoleva artikli lõike 4 punkti b alusel, ja Ühendkuningriigi osa eest käesoleva artikli lõike 3 punkti a alapunktis ii osutatud täitmata kulukohustustest vabastatud assigneeringutest, mis on vabastatud eelmistel aastatel, nagu nendest on teatatud artikli 140 lõike 3 alusel.

7. Kui Ühendkuningriigi aktuaalsed eraldised on pärast lõikes 1 osutatud liidu vahendiga seotud finantstehingute lõppu plussis, vastutab liit Ühendkuningriigi ees kooskõlas lõikega 5 arvutatud Ühendkuningriigi aktuaalsete eraldiste summas.

8. Kui pärast 31. detsembrit 2020 tehakse makseid liidu eelarvest lõikes 1 osutatud finantstehingute jaoks seoses mõne vahendiga, mille jaoks alusaktis ei ole eraldisi ette nähtud, vastutab Ühendkuningriik liidu ees selle vahendi puhul oma osa eest tehtud maksetest, nagu on teatatud kooskõlas lõike 4 punktiga b.

9. Kui finantskohustused, maksed, sissenõudmised või muud summad on seotud lõikes 1 osutatud finantstehingutega, kuid ei ole võimalik teha otse kindlaks, kas need tulenevad riskijagamise või allutatuse mehhanismide kasutamise tulemusel konkreetsest finantstehingust, siis arvutatakse käesoleva artikli kohaldamisel asjaomased finantskohustused, maksed, sissenõudmised või muud summad, mis tuleb käesoleva artikli kohaldamiseks kindlaks määrata, proportsionaalselt suhte alusel, milleks jagatakse selliste finantstehingute summa, mille kohta on tehtud otsus või mis on heaks kiidetud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva 31. detsembril arvutuste tegemisele eelneval aastal, finantstehingute kogusummaga viimati nimetatud kuupäeval.

10. Kui lõikes 1 osutatud finantstehingud ei ole amortiseeruvad, käsitatakse selliseid finantstehinguid pärast kümne aasta möödumist amortiseerununa ulatuses, mis vastab ülejäänud amortiseeruvate tehingute amortiseerumisele.

ARTIKKEL 144

Otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluvad rahastamisvahendid, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) või varasemate finantsperspektiivide programmidest

1. Alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni käesoleva lõigu punktis a osutatud finantstehingute täieliku amortiseerumiseni, teeb liit kindlaks finantstehingud:

a) mille kohta Euroopa Komisjon on teinud otsuse enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva ja mille on vajaduse korral heaks kiitnud finantsinstitutsioon, kellele Euroopa Komisjon on usaldanud mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) või varasemate finantsperspektiivide programmist rahastatava, otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluva rahastamisvahendi; ja

b) mille kohta on tehtud ja mis on vajaduse korral heaks kiidetud käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda.

31. juulil 2019 esitab liit artikli 143 lõike 1 teises lõigus osutatud aruandes otsese või kaudse eelarve täitmise alla kuuluvate rahastamisvahendite kohta, mida rahastatakse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) või varasemate finantsperspektiivide programmidest, järgmise teabe:

a) finantskohustused, mis tulenevad tehingutest, mille kohta Euroopa Komisjon või üksus, kellele Euroopa Komisjon on usaldanud rahastamisvahendi eelarve täitmise, on teinud otsuse enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva; ja

b) maksed, mille Euroopa Komisjon on teinud rahastamisvahendisse, ja rahastamisvahendi jaoks kulukohustustega kaetud summad, mida ei ole veel selle kuupäeva seisuga välja makstud.

Kohustusi, mis liidul on Ühendkuningriigi ees seoses käesolevas lõikes osutatud finantstehingutega, ei mõjuta nende finantstehingute restruktureerimine, kui selline restruktureerimine ei suurenda nominaalväärtuses vastaspoole finantsriski, nagu see oli vahetult enne restruktureerimist.

2. Alates 2021. aastast edastab liit Ühendkuningriigile iga aasta 31. märtsil iga lõikes 1 osutatud rahastamisvahendi kohta selliseid finantstehinguid puudutava kättesaadava teabe, mille kohta on tehtud otsus või mis on heaks kiidetud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva või mille kohta on tehtud otsus või mis on heaks kiidetud sellel kuupäeval või pärast seda kuupäeva, kuni need rahastamisvahendid amortiseeruvad, saabub nende tähtpäev või need lõpetatakse. Iga vahendi kohta esitatakse järgmine teave:

a) eelneva aasta 31. detsembri seisuga finantskohustused, mis tulenevad tehingutest, mille kohta on teinud otsuse Euroopa Komisjon või mille on heaks kiitnud üksus, kellele Euroopa Komisjon on usaldanud rahastamisvahendi eelarve täitmise, enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva;

b) sellised finantskohustused eelneva aasta 31. detsembri seisuga kokku, mis tulenevad tehingutest, mille kohta on teinud otsuse Euroopa Komisjon või üksus, kellele Euroopa Komisjon on usaldanud rahastamisvahendi eelarve täitmise;

c) punktides a ja b osutatud summade suhe;

d) maksed, mis on tehtud eraldisfondist või volitatud üksuste usalduskontodelt, kui sellised maksed on seotud finantstehingutega, mille kohta on teinud otsuse Euroopa Komisjon või mille on vajaduse korral heaks kiitnud üksus, kellele Euroopa Komisjon on usaldanud rahastamisvahendi rakendamise, pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva;

e) finantsmääruse artikli 209 lõike 3 alusel liidule tagasi makstud summade osa, mis on muu kui käesoleva lõike punktis f sätestatud tulu ja mis on seotud finantstehingutega, mille kohta on tehtud otsus või mis on heaks kiidetud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva;

f) eraldisfondi või usalduskontodel olevatelt finantsvahendi vahenditelt saadud tulu;

g) eraldisfondi või usaldusfondi summa osa, mida ei ole välja makstud ja mille Euroopa Komisjon on sisse nõudnud;

h) kui vaja, siis muu kasulik teave finantstehingute kohta eelneval aastal.

3. Liit vastutab Ühendkuningriigi ees Ühendkuningriigi osa eest kõikidest summadest, millele on osutatud lõike 2 punktides d–g.

4. Kui finantskohustused, maksed, sissenõudmised või muud summad on seotud lõikes 1 osutatud finantstehinguga, kuid ei ole võimalik teha otse kindlaks, et need tulenevad riskijagamise või allutatuse mehhanismide kasutamise tulemusel konkreetsest finantstehingust, arvutatakse käesoleva artikli kohaldamisel asjaomased finantskohustused, maksed, sissenõudmised või muud summad, mis tuleb käesoleva artikli kohaldamiseks kindlaks määrata, proportsionaalselt lõike 2 punktis c osutatud suhtarvu alusel.

ARTIKKEL 145

Euroopa Söe- ja Teraseühendus

Liit vastutab Ühendkuningriigi ees osa eest, mis Ühendkuningriigil on likvideeritava Euroopa Söe- ja Teraseühenduse netovarades 31. detsembri 2020. aasta seisuga.

Liit hüvitab Ühendkuningriigile vastava summa viies võrdses osamakses iga aasta 30. juunil alates 30. juunist 2021.

ARTIKKEL 146

Liidu investeeringud Euroopa Investeerimisfondis

Liit vastutab Ühendkuningriigi ees osa eest, mis Ühendkuningriigil on liidu investeeringutes Euroopa Investeerimispanga sissemakstud kapitalis 31. detsembril 2020.

Liit hüvitab Ühendkuningriigile vastava summa viies võrdses osamakses iga aasta 30. juunil alates 30. juunist 2021.

ARTIKKEL 147

Kohtuasjadega seotud tingimuslikud kohustused

1. Ühendkuningriik vastutab oma osa eest maksetes, mis tehakse liidu tingimuslike kohustuste täitmiseks ja mille tähtpäev saabub seoses kohtuasjadega, mis käsitlevad liidu eelarvega seotud finantshuve, eelkõige määrust (EÜ, Euratom) nr 2988/95, või kohtuasjadega, mis on seotud liidu programmide ja poliitika rakendamisega, tingimusel et nende aluseks olevad faktilised asjaolud toimusid hiljemalt 31. detsembril 2020.

Liit vastutab Ühendkuningriigi ees Ühendkuningriigi osa eest hiljem sissenõutavatest summadest, mis on seotud esimeses lõigus osutatud maksetega.

2. Liit teatab Ühendkuningriigile lõikes 1 osutatud summad iga aasta 31. märtsiks.

ARTIKKEL 148

Maksed pärast 2020. aastat

1. Aruandekuupäevad, mil Ühendkuningriigil tuleb teha maksed liidule või liidul Ühendkuningriigile pärast 31. detsembrit 2020, on iga aasta 30. juuni ja 31. oktoober summade puhul:

a) millele on osutatud artikli 49 lõikes 2, artiklites 50 ja 53, artikli 62 lõikes 2, artikli 63 lõike 1 punktis e ning artikli 63 lõikes 2, artikli 99 lõikes 3 ja artikli 100 lõikes 2;

b) millele on osutatud artikli 84 lõikes 1;

c) millele on osutatud artikli 136 lõike 3 punktides a, b, c, e ja f, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast kohandamise või korrigeerimise kuupäeva;

d) mis tulenevad parandusmeetmetest, mis Ühendkuningriigil tuleb võtta seoses omavahenditega, mis kuuluvad määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 või määruse (EMÜ, Euratom) nr 1553/89 alusel tehtud kontrollimise tulemusel või muul põhjusel tasumisele kuni aastani 2020, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast parandusmeetme kuupäeva;

e) millele on osutatud artikli 140 lõikes 4, kahe aruandekuupäevadeks tehtava osamaksena, kusjuures esimene on pool teisest;

f) millele on osutatud artikli 140 lõikes 5, 30. juunil pärast seda, kui Ühendkuningriik on heaks kiitnud ettepaneku, mille liit on teinud artikli 165 lõike 1 punktis f osutatud finantssätete komiteele või ühiskomiteele;

g) millele on osutatud artiklis 141, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast liikmesriikide omavahendite kohandamist, mis tuleneb trahvi lõplikust kandmisest liidu eelarvesse;

h) millele on osutatud artikli 142 lõikes 1, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast lõikes 3 osutatud teatamise kuupäeva;

i) millele on osutatud artikli 142 lõikes 5 ja artikli 142 lõike 6 neljandas lõigus, iga aasta 31. oktoobriks;

j) millele on osutatud artikli 142 lõike 6 esimeses lõigus, iga aasta 30. juunil;

k) millele on osutatud artiklites 143 ja 144, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast artikli 143 lõikes 4 ja artikli 144 lõikes 2 osutatud teatamise kuupäeva;

l) millele on osutatud artiklites 145 ja 146;

m) millele on osutatud artikli 147 lõikes 2, järgmiseks aruandekuupäevaks pärast selles osutatud teatamise kuupäeva;

n) millele on osutatud lõikes 3 kui võimalikule kogunenud intressile.

Maksed tehakse neljas võrdses igakuises osas maksete puhul, mille aruandekuupäev on 30. juuni, ja kaheksas võrdses igakuises osas maksete puhul, mille aruandekuupäev on 31. oktoober. Kõik maksed tuleb teha selle kuu viimaseks tööpäevaks, mis algab aruandekuupäeval, või kui aruandekuupäev ei ole tööpäev, siis viimasel tööpäeval enne aruandekuupäeva.

2. Seni kuni liidul on makseid, mida ta peab tegema Ühendkuningriigile, ja Ühendkuningriigil makseid, mida ta peab tegema liidule, edastab liit Ühendkuningriigile iga aasta 16. aprillil ja 16. septembril dokumendi, milles täpsustatakse asjaomased tasumisele kuuluvad summad väljendatuna eurodes ja Inglise naeltes, võttes aluseks Euroopa Keskpanga vahetuskursi kuu esimesel tööpäeval. Liit või Ühendkuningriik maksavad netosummad lõikes 1 osutatud kuupäevadeks.

3. Igal summade hilinenud maksmisel Ühendkuningriigi poolt liidule või liidu poolt Ühendkuningriigile tuleb tasuda määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 12 alusel viivist.

3. PEATÜKK

EUROOPA KESKPANK

ARTIKKEL 149

Sissemakstud kapitali hüvitamine

Euroopa Keskpank hüvitab liidu nimel Inglise Pangale Inglise Panga sissemakstud kapitali. Hüvitamise kuupäev ja muud praktilised üksikasjad sätestatakse kooskõlas protokolliga (nr 4) Euroopa Keskpankade Süsteemi ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta.

4. PEATÜKK

EUROOPA INVESTEERIMISPANK

ARTIKKEL 150

Ühendkuningriigi jätkuv vastutus ja sissemakstud kapitali hüvitamine

1. Ühendkuningriik jääb vastutavaks, nagu on sätestatud käesolevas artiklis, finantstehingute eest, mille EIP on heaks kiitnud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, nagu on täpsustatud lõikes 2 („EIP finantstehingud“), isegi kui sellest tulenev finantsrisk võetakse käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda, ning jääb vastutavaks muude EIP võetud riskide eest, nagu on sätestatud teises lõigus.

Ühendkuningriigi vastutus laieneb vastavalt lõikele 6 EIP finantstehingutele ning varade ja kohustuste juhtimisega seotud riskidele ning EIP finantstehingutega kaasnevale operatsiooniriskile. Muude riskide puhul, mis ei ole seotud konkreetsete finantstehingutega ega seondu pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva kogunenud finantstehingutega, vastutab Ühendkuningriik summas, mis on proportsionaalne suhtega EIP finantstehingutest tuleneva järelejäänud riskipositsiooni ja nende finantstehingute kogusumma vahel hetkel, mil tekib Ühendkuningriigi vastutus kooskõlas lõikega 6.

Käesolev artikkel ei reguleeri EIP kasvustrateegia rakendamist pärast väljaastumist.

2. EIP finantstehingute alla kuuluvad laenud, tagatised, fondinvesteeringud, omakapitaliinvesteeringud, võlakirjad ja muud laenuasendustooted, samuti kõik muud finantseerimistehingud vastaspooltega või seoses projektidega liikmesriikide territooriumil või väljaspool seda, sealhulgas tehingud, millele on andnud tagatise kolmandad isikud, sealhulgas liikmesriigid või liit.

Ühendkuningriik vastutab EIP finantstehingute eest, kui EIP finantsriskipositsioon:

a) põhineb heakskiidul, mille EIP direktorite nõukogu on andnud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, või otsusel, mis on vastu võetud direktorite nõukogu volituse alusel, mis on antud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva;

b) tuleneb EIP finantstehingu restruktureerimisest, kui selline restruktureerimine ei suurenda vastaspoolega seotud finantsriskipositsiooni nominaalväärtuses, nagu see oli vahetult enne restruktureerimist;

c) tuleneb EIP finantstehingu muutmisest, mille EIP direktorite nõukogu on heaks kiitnud käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda, kui selline muutmine ei suurenda vastaspoolega seotud finantsriskipositsiooni nominaalväärtuses, nagu see oli vahetult enne muutmist; või

d) tuleneb EIP institutsionaalsest osalusest Euroopa Investeerimisfondi ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga kapitalis, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

Ühendkuningriigi lõigete 3 ja 5 kohase vastutuse piiramiseks loetakse, et EIP riskipositsioon seoses EIP finantstehingutega, mida nende laadist tulenevalt ei amortiseerita, eelkõige omakapitaliinvesteeringud, EIP-le antud uuenevad mandaadid ning osalused Euroopa Investeerimisfondi ja Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga kapitalis, amortiseeruvad järgmiselt: kümne aasta jooksul käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast loetakse, et EIP finantstehingu mitteamortiseeruva riskipositsioon jääb summa tasemele, mille EIP on heaks kiitnud enne käesoleva lepingu jõustumist ja mida on vähendatud selle võrra, mille EIP on alates nimetatud kuupäevast realiseerinud. Pärast seda perioodi loetakse see summa vähenenuks ulatuses, mis vastab ülejäänud amortiseeruvate riskipositsioonide amortiseerumisele.

3. Lõike 1 kohaldamisel vastutab Ühendkuningriik oma osa eest EIP sissenõudmata märgitud kapitalist, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. Ühendkuningriik teeb EIPsse makseid summas, mis võib ulatuda kuni tema käesoleva lõike kohaste kohustuste summani, kui tema kohustus tekib lõike 6 alusel.

Käesoleva lõike kohased kohustused kokku ei ületa ühelgi hetkel Ühendkuningriigi osa summat EIP sissenõudmata märgitud kapitalis, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

Kui lõikes 1 osutatud EIP finantstehingutega seotud EIP järelejäänud riskipositsiooni summa on väiksem kui EIP märgitud kogukapital, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, on Ühendkuningriigi käesoleva lõike kohane kohustuse summa piiratud mis tahes hetkel summaga, mis saadakse kohaldades Ühendkuningriigi EIP märgitud kapitali ja EIP märgitud kogukapitali (nagu need olid vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäev) suhtarvu („Ühendkuningriigi osa märgitud kapitalis“) EIP sissemakstud märgitud kogukapitali (nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva) ja tol hetkel järelejääva riskipositsiooni summa vahe suhtes.

4. EIP maksab Ühendkuningriigile liidu nimel summa, mis on võrdne Ühendkuningriigi osaga EIP sissemakstud märgitud kapitalis, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. See makse tehakse kooskõlas protokolliga nr 5 Euroopa Investeerimispanga põhikirja kohta. See makstakse 12 aastases osas. 11 esimest osamakset on igaüks suuruses 300 000 000 eurot ja need tuleb maksta alates 2019. aastast iga aasta 15. detsembril. 195 903 950 euro suurune jääk tuleb maksta 15. detsembril 2030. Käesoleva lõike alusel tehtavad maksed ei vabasta Ühendkuningriiki tema lõike 5 kohasest kohustusest.

5. Lisaks lõike 3 kohasele kohustusele vastutab Ühendkuningriik lõike 1 kohaldamisel oma EIP sissemakstud märgitud kapitali eest, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva. Ühendkuningriik teeb EIPsse makseid summas, mille ulatuses ta vastutab käesoleva lõike alusel, kui tema kohustus tekib lõike 6 alusel.

Käesoleva lõike kohased kohustused kokku ei ületa ühelgi hetkel Ühendkuningriigi sissemakstud märgitud kapitali summat EIPs, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

Kui lõikes 1 osutatud EIP finantstehingutega seotud EIP järelejäänud riskipositsioon on väiksem kui EIP sissemakstud märgitud kogukapital, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, piirdub Ühendkuningriigi käesoleva lõike kohane kohustus mis tahes hetkel summaga, mis saadakse, kohaldades märgitud kapitalis Ühendkuningriigi osa ja tol hetkel järelejääva riskipositsiooni suhtarvu.

6. Ühendkuningriigi käesoleva artikli kohane kohustus tekib liikmesriikidega samadel tingimustel, kui EIP nõuab liikmesriikidelt makseid nende sissenõudmata märgitud kapitali eest või kui liikmesriigi sissemakstud märgitud kapitali kasutatakse.

Kui Ühendkuningriigi lõike 3 kohane kohustus on tekkinud, maksab Ühendkuningriik EIP-le tasumisele kuuluva summa samadel tingimustel, mida kohaldatakse liikmesriikide suhtes (sealhulgas ajastus ja maksetingimused), nagu EIP direktorite nõukogu seda konkreetsel hetkel otsustab. EIP otsuse puhul, milles nõutakse liikmesriikidelt nende sissenõudmata märgitud kapitali maksmist, võidakse eeskätt arvesse võtta aluseks olevate riskisündmuste laadi ja EIP finantsseisundit oma maksekohustustega seoses, tema varade ja kohustuste olukorda, tema seisundit kapitaliturgudel ning tema hädaolukordade ja finantsseisundi taastamise kava kohaseid eraldisi, nagu see on konkreetsel hetkel asjakohane.

Kui Ühendkuningriigi lõike 5 kohane kohustus on tekkinud, maksab Ühendkuningriik EIP-le tasumisele kuuluva summa eurodes 30 päeva jooksul alates EIP esimesest taotlusest ning, võttes arvesse käesoleva lõike neljandat lõiku.

Ühendkuningriigi lõike 5 alusel tekkinud kohustus täidetakse Ühendkuningriigi EIPsse sissemakstud märgitud kapitali osast, nagu see oli vahetult enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, summas, mida Ühendkuningriigile ei ole veel lõike 4 alusel makstud. Lõikes 4 osutatud aastaseid osamakseid vähendatakse vastavalt. Kui Ühendkuningriigi kohustusi ei ole võimalik nimetatud viisil täielikult täita, maksab Ühendkuningriik EIP-le järelejäänud maksmisele kuuluva summa.

EIP määrab liidu nimel iga juhtumi korral kindlaks, kas sündmused, mille alusel tekib Ühendkuningriigil kohustus, on seotud asjaomaste finantstehingute või riskidega, ja summa, mis Ühendkuningriigil tuleb EIP-le maksta, järgmiselt:

a) kui aluseks olevad sündmused on seotud EIP finantstehingutega või on seotud varade ja kohustuste juhtimise riski või operatsiooniriskiga, maksab Ühendkuningriik EIP-le vastavalt summa, mis võrdub Ühendkuningriigi osaga märgitud kapitali kogusummas, mida liikmesriigid peavad maksma, või summa, mis võrdub Ühendkuningriigi osaga märgitud kapitali kogusummas, mille ulatuses liikmesriikide sissemakstud märgitud kapitali on kasutatud;

b) kui aluseks olevad sündmused on seotud muude riskidega ega ole seotud ühegi konkreetse finantstehingu või finantstehingutega, mis on kogunenud pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, maksab Ühendkuningriik EIP-le summa, mis saadakse punkti a summa korrutamisel suhtarvuga, milleks jagatakse EIP finantstehingutest tulenev järelejääv riskipositsioon finantstehingute kogusummaga hetkel, mil Ühendkuningriigi kohustus tekkis.

7. EIP ei ole kohustatud peale lõikes 4 kehtestatud maksete tegema ühtegi muud makset ega tagastama ühtegi summat või tasu seoses Ühendkuningriigi EIP liikmesuse lõpetamise või Ühendkuningriigi poolt kohustuse kinnipidamisega käesoleva artikli alusel.

8. 31. juulil 2019 teatab EIP Ühendkuningriigile Ühendkuningriigi EIP finantstehingutest tuleneva riskipositsiooni ja Ühendkuningriigi lõigete 3 ja 5 kohase kohustuse piirsumma, kajastades EIP finantsseisundit ja Ühendkuningriigi kohustust käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval.

Iga aasta 31. märtsil alates 2020. aastast kuni Ühendkuningriigi kohustuse lõppemiseni kooskõlas käesoleva artikliga teatab EIP Ühendkuningriigile Ühendkuningriigi EIP finantstehingutest tuleneva riskipositsiooni ja Ühendkuningriigi lõigete 3 ja 5 kohase kohustuse piirsumma, kajastades EIP finantsseisundit ja Ühendkuningriigi kohustust eelneva aasta 31. detsembril. Aruandes esitatakse ka olulised muutused, mis võivad EIP arvates oluliselt mõjutada Ühendkuningriigi kohustust. EIP esitab aegsasti teabe ka juhul, kui sellised muutused toimuvad aasta kestel.

EIP esitab Ühendkuningriigile aegsasti teabe igasuguse käesoleva artikli alusel tekkiva Ühendkuningriigi kohustuse kohta kooskõlas liikmesriikidele esitatud teabega. Selles teabes esitatakse muu hulgas kohustuse tekkimise aluseks oleva sündmuse laad ja maksmisele kuuluva summa arvutus. Ühendkuningriik käsitab seda teavet rangelt konfidentsiaalsena kuni EIP tühistab konfidentsiaalsusnõude või kuni Ühendkuningriigi kohustus on tekkinud, sõltuvalt sellest, kumb leiab aset esimesena.

ARTIKKEL 151

Ühendkuningriigi osalemine EIP grupis pärast väljaastumise kuupäeva

Alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast ei saa Ühendkuningriiki ega Ühendkuningriigis asuvaid projekte toetada EIP grupi uute finantstehingute kaudu, mis on reserveeritud liikmeriikidele, sealhulgas liidu volituste alusel tehtavate finantstehingute kaudu. Ühendkuningriigis asuvaid üksuseid käsitatakse väljaspool liitu asuvate üksustena.

Ühendkuningriigi, Ühendkuningriigi üksuste või Ühendkuningriigi projektiga seotud finantstehinguid, mille EIP grupp on heaks kiitnud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, võib allkirjastada pärast seda kuupäeva samadel alustel, kui need algselt heaks kiideti.

5. PEATÜKK

EUROOPA ARENGUFOND
JA ÜHENDKUNINGRIIGI TAGATIS
EUROOPA ARENGUFONDI SISEKOKKULEPETE RAAMES

ARTIKKEL 152

Osalemine Euroopa Arengufondis

1. Ühendkuningriik osaleb Euroopa Arengufondis („EAF“) kuni 11. EAFi ja kõigi veel lõpetamata varasemate EAFide tegevuse lõpetamiseni ning täidab liikmesriikidega võrdselt selle EAFi loomise sisekokkuleppest („11. EAF sisekokkulepe“)[1] tulenevaid kohustusi ning varasemate EAFidega seotud kohustusi kuni nende lõpetamiseni, sealhulgas nõukogu määruste (EL) 2015/322[2] ja (EL) 2015/323[3] kohaseid kohustusi käesolevas lepingus sätestatud tingimustel. Ühendkuningriigi suhtes on siduvad nõukogu otsused, mis võetakse vastu määruse (EL) 2015/323 artikli 21 kohaselt ja millega määratakse kindlaks liikmesriikide aastane osamaks. Ühendkuningriigi toetusesaajad saavad jätkata osalemist 11. EAFi ja varasemate EAFide projektides samadel tingimustel kui enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

---

[1] Sisekokkulepe nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate vahel Euroopa Liidu abi rahastamise kohta mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) alusel vastavalt AKV–ELi partnerluslepingule ning finantsabi eraldamise kohta nendele ülemeremaadele ja -territooriumidele, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Liidu toimimise lepingu neljandat osa (ELT L 210, 6.8.2013, lk 1).

[2] Nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/322 11. Euroopa Arengufondi rakendamise kohta (ELT L 58, 3.3.2015, lk 1).

[3] Nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/323, mis käsitleb 11. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatavat finantsmäärust (ELT L 58, 3.3.2015, lk 17).

2. Erandina käesoleva lepingu artiklist 7 võib Ühendkuningriik osaleda hääleõiguseta vaatlejana EAFi komitees, mis on loodud 11. EAFi sisekokkuleppe artikli 8 alusel, ja investeerimisrahastu komitees, mis on loodud 11. EAFi sisekokkuleppe artikli 9 alusel.

3. Artikli 3 lõike 1 punktis e osutatud ülemeremaad ja -territooriumid saavad kasutada 11. EAFi kuni selle lõpetamiseni ja varasemaid EAFe kuni nende lõpetamiseni.

4. Ühendkuningriigi osa EAFi investeerimisrahastu järjestikustes EAFi perioodides hüvitatakse Ühendkuningriigile investeeringu lõpptähtaja saabudes. Hüvitamiseks kasutatakse artiklis 144 sätestatud meetodiga sama meetodit. Ühendkuningriigi kapitali osa ei seota uuesti kohustustega pärast 11. EAFi kohustusperioodi lõppemist ega kanta üle järgnevatesse perioodidesse, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

ARTIKKEL 153

Vabastatud vahendite uuestikasutamine

Kui 10. EAFi ja varasemate EAFide kohaste projektide vahendeid ei ole 11. EAFi sisekokkuleppe artikli 1 lõike 3 alusel kohustustega seotud või need on 11. EAFi sisekokkuleppe artikli 1 lõike 4 alusel kohustustest vabastatud käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval, ei kasutata Ühendkuningriigi nende summade osa uuesti.

Esimest lõiku kohaldatakse Ühendkuningriigi osa suhtes vahendites, mis ei ole kohustustega seotud või mis on kohustustest vabastatud 11. EAFi raames pärast 31. detsembrit 2020.

ARTIKKEL 154

Järjestikuste EAFi sisekokkulepete raames antud Ühendkuningriigi tagatis

Ühendkuningriik jääb vastutama tagatiste eest, mille ta on andnud neljanda EAFi sisekokkuleppe[1] artikli 9, viienda,[2] kuuenda,[3] seitsmenda[4] ja kaheksanda EAFi sisekokkuleppe[5] artikli 8, üheksanda EAFi sisekokkuleppe[6] artikli 6 ning 10.[7] ja 11. EAFi sisekokkuleppe artikli 4 alusel.

Ühendkuningriigile jääb õigus oma osale liikmesriikide tagatiste tingimuste kohaselt sissenõutud summadest ja oma liikmesriigi sissemaksekonto jäägile. Käesolevas lõigus sätestatud Ühendkuningriigi osa on proportsionaalne tema osalusega igas tagatislepingus.

1 EÜT L 25, 30.1.1976, lk 168.
2 EÜT L 347, 22.12.1980, lk 210.
3 EÜT L 86, 31.3.1986, lk 210.
4 EÜT L 229, 17.8.1991, lk 288.
5 EÜT L 156, 29.5.1998, lk 108.
6 EÜT L 317, 15.12.2000, lk 355.
7 ELT L 247, 9.9.2006, lk 32.

6. PEATÜKK

USALDUSFONDID JA TÜRGI PAGULASRAHASTU

ARTIKKEL 155

Usaldusfondi ja Türgi pagulasrahastuga seotud kohustused

1. Ühendkuningriik täidab oma kohustusi, mis ta on võtnud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva Aafrikas stabiilsuse tagamiseks ning ebaseadusliku rände algpõhjuste ja põgenikega tegelemiseks mõeldud hädaolukorra usaldusfondis, mis on loodud komisjoni 20. oktoobri 2015. aasta otsusega,[1] mis tahes muus tulevases Euroopa Liidu usaldusfondis, mis luuakse enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva, ning Türgi pagulasrahastus, mis on loodud komisjoni 24. novembri 2015. aasta otsusega[2] ja selle muudatustega, mis on vastu võetud enne käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva.

[1] Komisjoni 20. oktoobri 2015. aasta otsus Aafrikas stabiilsuse tagamiseks ning ebaseadusliku rände algpõhjuste ja põgenikega tegelemiseks mõeldud hädaolukorra Euroopa Liidu usaldusfondi loomise kohta (C(2015) 7293).

[2] Komisjoni 24. novembri 2015. aasta otsus, mis käsitleb liidu ja liikmesriikide tegevuse koordineerimist koordineerimisvahendi – Türgi jaoks mõeldud pagulasrahastu – kaudu (ELT C 407, 8.12.2015, lk 8).

2. Ühendkuningriik võib osaleda Türgi pagulasrahastuga seotud asjaomastes organites, järgides finantsmääruse artikli 234 lõikes 4 rahastajatele kehtestatud reegleid.

7. PEATÜKK

NÕUKOGU ASUTUSED NING ÜHISE JULGEOLEKU JA KAITSEPOLIITIKA OPERATSIOONID

ARTIKKEL 156

Ühendkuningriigi kohustused alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast

Kuni 31. detsembrini 2020 jätkab Ühendkuningriik osalemist Euroopa Kaitseagentuuri, Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituudi ja Euroopa Liidu Satelliidikeskuse rahastamises ning ühise julgeoleku ja kaitsepoliitika operatsioonide kulude rahastamises jaotuspõhimõtete alusel, mis on vastavalt sätestatud nõukogu otsuse (EL) 2016/1353[1] artikli 14 lõike 9 punktis a, nõukogu otsuse 2014/75/ÜVJP[2] artikli 10 lõikes 3, nõukogu otsuse 2014/401/ÜVJP[3] artikli 10 lõikes 3 ja Euroopa Liidu lepingu artikli 41 lõike 2 teises lõigus, ning kooskõlas käesoleva lepingu artikliga 5.

---

[1] Nõukogu 4. augusti 2016. aasta otsus (EL) 2016/1353, mis käsitleb Euroopa Kaitseagentuuri finantsreegleid ja millega muudetakse kehtetuks otsus 2007/643/ÜVJP (EÜT L 219, 12.8.2016, lk 98).

[2] Nõukogu 10. veebruari 2014. aasta otsus 2014/75/ÜVJP Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituudi kohta (ELT L 41, 12.2.2014, lk 13).

[3] Nõukogu 26. juuni 2014. aasta otsus 2014/401/ÜVJP, mis käsitleb Euroopa Liidu Satelliidikeskust ja millega tunnistatakse kehtetuks ühismeede 2001/555/ÜVJP Euroopa Liidu Satelliidikeskuse loomise kohta (ELT L 188, 27.6.2014, lk 73).

ARTIKKEL 157

Ühendkuningriigi kohustused pärast 31. detsembrit 2020

1. Võttes aluseks asutuste raamatupidamisaruanded ja juhul kui asjaomased kohustused ei ole 31. detsembril 2020 eraldistega kaetud, maksab Ühendkuningriik kooskõlas jaotuspõhimõttega, mis on iga asutuse jaoks nende auditeeritud raamatupidamisaruannete alusel 31. detsembril 2020 ette nähtud, oma osa järgmistes kohustustes:

a) Euroopa Kaitseagentuuri, Euroopa Liidu Julgeoleku-uuringute Instituudi ja Euroopa Liidu Satelliidikeskuse töötajate pensionikohustised;

b) Lääne-Euroopa Liidu likvideerimisest tulenevad kohustused.

2. Lõikes 1 osutatud kohustustega seotud makse tehakse 30. juuniks 2021.

KUUES OSA

INSTITUTSIOONILISED JA LÕPPSÄTTED

I JAOTIS

ÜHETAOLINE TÕLGENDAMINE JA KOHALDAMINE

ARTIKKEL 158

Teist osa puudutavate otsuste taotlemine Euroopa Liidu Kohtult

1. Kui kohtuasjas, mis on algatatud Ühendkuningriigi kohtu esimeses astmes kaheksa aasta jooksul pärast üleminekuperioodi lõppu, tekib küsimus käesoleva lepingu teise osa tõlgendamisest ja kohus leiab, et otsuse tegemiseks on vaja kõnealune küsimus lahendada, võib nimetatud kohus esitada Euroopa Liidu Kohtule selles küsimuses eelotsusetaotluse.

Kui aga Ühendkuningriigi kohtus menetluses oleva kohtuasja esemeks on otsus artikli 18 lõike 1 või lõike 4 või artikli 19 alusel esitatud taotluse kohta, võib eelotsusetaotluse esitada üksnes juhul, kui kohtuasi on algatatud esimeses astmes kaheksa aasta jooksul artikli 19 kohaldamise kuupäevast alates.

2. Lõike 1 alusel esitatud eelotsusetaotlusi on pädev lahendama Euroopa Liidu Kohus. Sellistel eelotsustel on Ühendkuningriigis samasused õiguslikud tagajärjed kui ELi toimimise lepingu artikli 267 alusel tehtud eelotsustel liidus ja selle liikmesriikides.

3. Kui ühiskomitee võtab otsuse vastu artikli 132 lõike 1 alusel, pikendatakse lõike 1 teises lõigus osutatud kaheksa-aastast tähtaega automaatselt sama arvu kuude võrra, mille võrra pikendatakse üleminekuperioodi.

ARTIKKEL 159

Järelevalve teise osa rakendamise ja kohaldamise üle

1. Teise osa rakendamise ja kohaldamise üle teeb Ühendkuningriigis järelevalvet sõltumatu asutus („asutus“), kellel on aluslepingute alusel tegutseva Euroopa Komisjoniga samaväärsed volitused, et uurida omal algatusel väidetavaid Ühendkuningriigi haldusasutuste poolseid teise osa rikkumisi ning võtta liidu kodanikelt ja nende pereliikmetelt vastu kaebusi selliste uurimiste teostamiseks. Sellel asutusel on ka õigus selliste kaebuste saamisel algatada pädevas Ühendkuningriigi kohtus asjakohane menetlus kohase õiguskaitse saamiseks.

2. Euroopa Komisjon ja asutus teavitavad mõlemad igal aastal artikli 165 lõike 1 punktis a osutatud kodanike õiguste komiteed teise osa rakendamisest ja kohaldamisest vastavalt liidus ja Ühendkuningriigis. Edastatud teave hõlmab eelkõige teise osa rakendamiseks või täitmiseks võetud meetmeid ning saadud kaebuste arvu ja laadi.

3. Ühiskomitee hindab asutuse toimimist mitte varem kui kaheksa aastat pärast üleminekuperioodi lõppu. Pärast hindamist võib ta artikli 164 lõike 4 punkti f ja artikli 166 alusel heas usus otsustada, et Ühendkuningriik võib asutuse laiali saata.

ARTIKKEL 160

Euroopa Liidu Kohtu pädevus
seoses viienda osa teatavate sätetega

Ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 87 kohaldamist, kohaldatakse käesoleva lepingu artiklis 136 ning artikli 138 lõikes 1 või 2 osutatud kohaldatava liidu õiguse tõlgendamise ja kohaldamise suhtes ELi toimimise lepingu artikleid 258, 260 ja 267. Selleks tuleb kõiki ELi toimimise lepingu artiklites 258, 260 ja 267 olevaid viiteid liikmesriigile mõista nii, et need hõlmavad ka Ühendkuningriiki.

ARTIKKEL 161

Euroopa Liidu Kohtu menetlused

1. Kui liikmesriigi kohus esitab Euroopa Liidu Kohtule eelotsusetaotluse, mille sisuks on küsimus käesoleva lepingu tõlgendamise kohta, teavitatakse Ühendkuningriiki küsimust sisaldavast liikmesriigi kohtu otsusest.

2. Liidu õiguse sätteid, mis reguleerivad ELi toimimise lepingu artikli 267 kohaselt Euroopa Liidu Kohtus algatatud menetlusi, kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva lepingu artikli 158 alusel Euroopa Liidu Kohtult taotletud otsuste suhtes.

Liidu õiguse sätteid, mis reguleerivad Euroopa Liidu Kohtus toimuvat menetlust, kohaldatakse käesoleva lepingu artikli 160 kohaste Euroopa Liidu Kohtu menetluste ja eelotsusetaotluste suhtes.

3. Lõike 1 ning käesoleva lepingu artiklite 158 ja 160 ning suveräänsete baasipiirkondade protokolli artikli 12 kohaselt Euroopa Liidu Kohtusse antud kohtuasjades kehtib järgmine:

a) Ühendkuningriik võib osaleda Euroopa Liidu Kohtu menetluses samamoodi kui liikmesriik;

b) juristidel, kellel on õigus esindada kliente Ühendkuningriigi kohtutes, on õigus esindada või abistada selliste menetluste pooli Euroopa Liidu Kohtus; sellisel juhul käsitatakse neid juriste igas mõttes juristidena, kellel on õigus esindada kliente liikmesriikide kohtutes ja kes esindavad või abistavad poolt Euroopa Liidu Kohtus.

ARTIKKEL 162

Euroopa Komisjoni osalemine Ühendkuningriigis pooleliolevates kohtuasjades

Kui see on vajalik käesoleva lepingu kooskõlaliseks tõlgendamiseks ja kohaldamiseks, võib Euroopa Komisjon esitada Ühendkuningriigi kohtutele menetluses olevates kohtuasjades kirjalikke märkusi, kui see puudutab käesoleva lepingu tõlgendamist. Euroopa Komisjon võib asjaomase kohtu loal esitada ka suulisi märkusi. Euroopa Komisjon annab Ühendkuningriigile teada oma kavatsusest esitada märkusi enne, kui ta seda ametlikult teeb.

ARTIKKEL 163

Korrapärane dialoog ja teabevahetus

Selleks et hõlbustada käesoleva lepingu kooskõlalist tõlgendamist ja osutades täit lugupidamist kohtute sõltumatuse suhtes, peavad Euroopa Liidu Kohus ja Ühendkuningriigi kõrgeimad kohtud korrapäraselt dialoogi, mis on analoogne dialoogiga, mida Euroopa Liidu Kohus peab liikmesriikide kõrgeimate kohtutega.

II JAOTIS

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

ARTIKKEL 164

Ühiskomitee

1. Käesolevaga luuakse liidu ja Ühendkuningriigi esindajatest koosnev ühiskomitee. Ühiskomiteed juhivad ühiselt liit ja Ühendkuningriik.

2. Ühiskomitee tuleb kokku liidu või Ühendkuningriigi taotlusel ning igal juhul vähemalt üks kord aastas. Ühiskomitee määrab oma koosolekute ajakava ja päevakorra kindlaks vastastikusel kokkuleppel. Ühiskomitee tööd reguleerib käesoleva lepingu VIII lisas sätestatud töökord.

3. Ühiskomitee vastutab käesoleva lepingu rakendamise ja kohaldamise eest. Liit ja Ühendkuningriik võivad ühiskomitee poole pöörduda kõigi käesoleva lepingu rakendamise, kohaldamise ja tõlgendamisega seotud küsimustega.

4. Ühiskomitee teeb järgmist:

a) jälgib ja hõlbustab käesoleva lepingu rakendamist ja kohaldamist;

b) otsustab erikomiteede ülesannete üle ja teeb järelevalvet nende töö üle;

c) otsib sobivaid viise ja meetodeid, et ennetada probleeme, mis võivad tekkida käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondades, ja lahendada vaidlusi, mis võivad tekkida käesoleva lepingu tõlgendamisel või kohaldamisel;

d) arutab kõiki muid käesoleva lepinguga hõlmatud valdkondadega seotud huvipakkuvaid küsimusi;

e) võtab vastu otsuseid ja annab soovitusi, nagu on sätestatud artiklis 166, ning

f) võtab vastu käesoleva lepingu muudatusi käesoleva lepinguga ette nähtud juhtudel.

5. Ühiskomitee võib:

a) delegeerida ülesandeid erikomiteedele, välja arvatud lõike 4 punktides b, e ja f osutatud ülesanded;

b) luua muid kui artikliga 165 loodud erikomiteesid, et aidata ühiskomiteel täita oma ülesandeid;

c) muuta erikomiteedele antud ülesandeid ja saata neid komiteesid laiali;

d) välja arvatud esimese, neljanda ja kuuenda osa puhul, võtta kuni üleminekuperioodile järgneva neljanda aasta lõpuni vastu otsuseid, millega muudetakse käesolevat lepingut, tingimusel et sellised muudatused on vajalikud selleks, et parandada vigu, kõrvaldada väljajätte ja muid puudusi või lahendada olukordi, mida käesoleva lepingu allkirjastamise ajal ei osatud ette näha, ja tingimusel et selliste otsustega ei muudeta käesoleva lepingu olulisi osi;

e) võtta vastu VIII lisas sätestatud töökorra muudatusi ning

f) võtta oma ülesannete täitmisel muid meetmeid, mille kohta on teinud otsuse liit ja Ühendkuningriik.

6. Ühiskomitee annab käesoleva lepingu toimimise kohta välja aasta-aruande.

ARTIKKEL 165

Erikomiteed

1. Käesolevaga luuakse järgmised erikomiteed:

a) kodanike õiguste komitee;

b) muude väljaastumisega seotud sätete komitee;

c) Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli rakendamisega seotud küsimuste komitee;

d) Küprosel asuvate suveräänsete baasipiirkondade protokolli rakendamisega seotud küsimuste komitee

e) Gibraltari protokolli rakendamisega seotud küsimuste komitee ning

f) finantssätete komitee.

Need erikomiteed koosnevad liidu esindajatest ja Ühendkuningriigi esindajatest.

2. Erikomiteede tööd reguleerib käesoleva lepingu VIII lisas sätestatud töökord.

Kui käesoleva lepinguga ei ole ette nähtud teisiti või kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti, tulevad erikomiteed kokku kord aastas. Täiendavalt võib kokku tulla liidu, Ühendkuningriigi või ühiskomitee taotlusel. Ühiskomiteesid juhivad ühiselt liidu ja Ühendkuningriigi esindajad. Erikomiteed määravad oma koosolekute ajakava ja päevakorra kindlaks vastastikusel kokkuleppel. Erikomiteed võivad koostada otsuste ja soovituste eelnõusid ning edastada need vastuvõtmiseks ühiskomiteele.

3. Liit ja Ühendkuningriik tagavad, et nende esindajatel erikomiteedes on arutusel olevates küsimustes vajalikud teadmised.

4. Erikomiteed teavitavad ühiskomiteed oma koosolekute ajakavast ja päevakorrast piisavalt varakult enne koosolekute toimumist ning annavad ühiskomiteele teada iga oma koosoleku tulemustest ja järeldustest. Erikomiteede loomine või olemasolu ei tähenda, et liit või Ühendkuningriik ei saa pöörduda küsimusega otse ühiskomitee poole.

ARTIKKEL 166

Otsused ja soovitused

1. Käesoleva lepingu kohaldamisel on ühiskomiteel õigus võtta vastu otsuseid kõikides küsimustes, mille puhul see on käesoleva lepinguga nii ette nähtud, ning anda liidule ja Ühendkuningriigile asjakohaseid soovitusi.

2. Ühiskomitee vastu võetud otsused on liidu ja Ühendkuningriigi suhtes siduvad ning liit ja Ühendkuningriik peavad neid otsuseid rakendama. Neil on samad õiguslikud tagajärjed kui käesoleval lepingul.

3. Ühiskomitee võtab vastu oma otsused ja annab oma soovitused osaliste vastastikusel kokkuleppel.

III JAOTIS

VAIDLUSTE LAHENDAMINE

ARTIKKEL 167

Koostöö

Liit ja Ühendkuningriik püüavad käesoleva lepingu tõlgendamises ja kohaldamises alati kokku leppida ning teevad koostöö ja konsultatsioonide raames kõik endast oleneva, et jõuda vastastikku rahuldava lahenduseni mis tahes küsimuses, mis võib mõjutada käesoleva lepingu toimimist.

ARTIKKEL 168

Üks õigusraamistik

Käesoleva lepingu raames liidu ja Ühendkuningriigi vahel tekkivates vaidlustes kasutavad liit ja Ühendkuningriik üksnes käesoleva lepinguga ette nähtud menetlusi.

ARTIKKEL 169

Konsultatsioonid ja teabevahetus ühiskomiteega

1. Liit ja Ühendkuningriik püüavad lahendada kõik käesoleva lepingu sätete tõlgendamise ja kohaldamise asjus tekkinud vaidlused, astudes ühiskomitees teineteisega heas usus konsultatsioonidesse eesmärgiga jõuda mõlemat poolt rahuldava lahenduseni. Konsultatsioone alustada sooviv pool esitab ühiskomiteele kirjaliku teate.

2. Igasugune käesolevas jaotises sätestatud teabevahetus või teadete edastamine liidu ja Ühendkuningriigi vahel peab toimuma ühiskomitees.

ARTIKKEL 170

Vahekohtumenetluse algatamine

1. Kui kolme kuu jooksul pärast seda, kui ühiskomiteele on artikli 169 lõike 1 kohaselt esitatud kirjalik teade, ei ole jõutud vastastikku kokkulepitud lahenduseni, võib liit või Ühendkuningriik taotleda vahekohtu moodustamist, ilma et see piiraks artikli 160 kohaldamist. Selline taotlus esitatakse kirjalikult teisele poolele ja Alalise Vahekohtu rahvusvahelisele büroole. Taotlusesse märgitakse vahekohtule esitatava vaidluse ese ja esitatakse taotlust toetavate õiguslike argumentide kokkuvõte.

2. Liit ja Ühendkuningriik võivad kokku leppida, et vahekohtu moodustamist võib taotleda enne lõikes 1 sätestatud tähtaja lõppu.

ARTIKKEL 171

Vahekohtu moodustamine

1. Hiljemalt üleminekuperioodi lõpuks koostab ühiskomitee nimekirja 25 isikust, kes soovivad ja saavad töötada vahekohtu liikmetena. Selleks pakuvad liit ja Ühendkuningriik kumbki kümme isikut. Ühtlasi pakuvad liit ja Ühendkuningriik ühiselt viis isikut, kes võiksid olla vahekohtu eesistujaks. Ühiskomitee tagab, et nimekiri vastab igal ajahetkel nendele nõuetele.

2. Lõike 1 kohaselt koostatud nimekirja kuuluvad ainult isikud, kelle sõltumatus on väljaspool kahtlust, kellel on oma riigis kõige kõrgemasse kohtunikuametisse nimetamiseks nõutav kvalifikatsioon või kes on tunnustatud ja pädevad juristid ning kellel on eriteadmised või kogemused liidu õiguse ja rahvusvahelise avaliku õiguse alal. Sellesse nimekirja ei tohi kuuluda isikud, kes on liidu institutsioonide, liikmesriigi valitsuse või Ühendkuningriigi valitsuse liikmed, ametnikud või muud teenistujad.

3. Vahekohtusse kuulub viis liiget.

4. Vahekohus moodustatakse lõigete 5 ja 6 kohaselt 15 päeva jooksul artikli 170 kohase taotluse kuupäevast arvates.

5. Liit ja Ühendkuningriik nimetavad lõike 1 alusel koostatud nimekirjas olevate isikute hulgast kumbki kaks liiget. Eesistuja valivad vahekohtu liikmed konsensuse alusel isikute hulgast, kelle liit ja Ühendkuningriik on nimetanud ühiselt ja kes võiksid olla eesistujad.

Kui vahekohtu liikmed ei jõua eesistuja valikus lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul kokkuleppele, võib liit või Ühendkuningriik paluda Alalise Vahekohtu peasekretäril valida eesistuja loosi teel isikute hulgast, kelle liit ja Ühendkuningriik on nimetanud ühiselt ja kes võiksid olla eesistujad.

6. Alalise Vahekohtu peasekretär teeb lõike 5 teises lõigus osutatud valiku viie päeva jooksul pärast lõikes 5 osutatud taotluse esitamist. Liidu ja Ühendkuningriigi esindajatel on õigus olla valiku tegemise juures.

7. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil valikumenetlus lõpule viiakse.

8. Juhul kui lõikes 1 osutatud nimekirja ei ole lõikes 4 sätestatud tähtaja möödudes veel koostatud, nimetavad liit ja Ühendkuningriik viie päeva jooksul kumbki kaks isikut vahekohtu liikmeteks. Kui lõike 1 alusel on isikuid pakutud, nimetatakse liikmed nende isikute hulgast. Seejärel nimetatakse lõikes 5 sätestatud korra kohaselt eesistuja. Kui liit ja Ühendkuningriik ei ole veel täiendava viie päeva jooksul ühiselt pakkunud eesistujaks vähemalt üht isikut, pakub Alalise Vahekohtu peasekretär viie päeva jooksul pärast liidu ja Ühendkuningriigiga konsulteerimist eesistuja, kes vastab lõike 2 nõuetele. Kui liit või Ühendkuningriik ei esita selle ettepaneku suhtes viie päeva jooksul vastuväiteid, nimetatakse Alalise Vahekohtu peasekretäri pakutud isik ametisse.

9. Kui vahekohut ei ole õnnestunud moodustada kolme kuu jooksul pärast artikli 170 kohase taotluse esitamist, nimetab Alalise Vahekohtu peasekretär kas liidu või Ühendkuningriigi palvel 15 päeva jooksul pärast sellise taotluse saamist ning pärast liidu ja Ühendkuningriigiga konsulteerimist isikud, kes vastavad käesoleva artikli lõike 2 nõuetele ja kellest moodustatakse vahekohus.

ARTIKKEL 172

Töökord

Käesolevas jaotises sätestatud vaidluste lahendamise korda reguleerib IX lisa („Töökord“) A osas sätestatud töökord ning ühiskomitee jälgib pidevalt selle vaidluste lahendamise korra toimimist ja võib töökorda muuta.

ARTIKKEL 173

Vahekohtumenetluse tähtajad

1. Vahekohus teeb oma otsuse liidule, Ühendkuningriigile ja ühiskomiteele teatavaks 12 kuu jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva. Kui vahekohus leiab, et ta ei suuda sellest tähtajast kinni pidada, teatab vahekohtu eesistuja sellest liidule ja Ühendkuningriigile kirjalikult ning märgib viivituse põhjused ja kuupäeva, mil vahekohus kavatseb oma töö lõpule viia.

2. Kümne päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist võib liit või Ühendkuningriik esitada põhjendatud taotluse selle kohta, et juhtum on kiireloomuline. Sel juhul teeb vahekohus otsuse asja kiireloomulisuse kohta 15 päeva jooksul sellise taotluse saamisest arvates. Kui vahekohus on kindlaks teinud, et asi on kiireloomuline, teeb ta kõik võimaliku, et teha oma otsus liidule ja Ühendkuningriigile teatavaks kuue kuu jooksul vahekohtu moodustamise kuupäevast arvates.

ARTIKKEL 174

Vaidlused, milles kerkivad üles liidu õigust puudutavad küsimused

1. Kui vahekohtule käesoleva jaotise kohaselt esitatud vaidluses kerkib üles liidu õiguse mõiste tõlgendamise küsimus, käesolevas lepingus osutatud liidu õigusnormi tõlgendamise küsimus või küsimus sellest, kas Ühendkuningriik on täitnud oma kohustused artikli 89 lõike 2 alusel, ei tee vahekohus otsust üheski niisuguses küsimuses. Sellisel juhul palub ta Euroopa Liidu Kohtul esitada selles küsimuses oma otsus. Euroopa Liidu Kohus on pädev sellist otsust tegema ja tema otsus on vahekohtu jaoks siduv.

Vahekohus esitab esimeses lõigus osutatud taotluse pärast poolte ärakuulamist.

2. Kui liit või Ühendkuningriik leiab, et on vaja esitada lõike 1 kohane taotlus, võib ta teha vahekohtule sellesisulise ettepaneku, ilma et see piiraks lõike 1 esimese lõigu esimese lause kohaldamist. Sellisel juhul esitab vahekohus lõike 1 alusel taotluse, välja arvatud juhul, kui esile kerkinud küsimus ei puuduta liidu õiguse mõiste tõlgendamist, käesolevas lepingus osutatud liidu õigusnormi tõlgendamist ega seda, kas Ühendkuningriik on täitnud oma kohustused artikli 89 lõike 2 alusel. Vahekohus põhjendab oma hinnangut. 10 päeva jooksul pärast sellist hinnangut võib embkumb pool paluda vahekohtul see hinnang üle vaadata ja 15 päeva jooksul korraldatakse ärakuulamine, kus pooled saavad esitada oma seisukohad selles küsimuses. Vahekohus põhjendab oma hinnangut.

3. Lõigetes 1 ja 2 osutatud juhtudel peatub artiklis 173 sätestatud tähtaegade kulgemine seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on teinud oma otsuse. Vahekohtult ei nõuta otsuse tegemist vähem kui 60 päeva jooksul alates kuupäevast, mil Euroopa Liidu Kohus on teinud oma otsuse.

4. Artikli 161 lõike 2 esimest lõiku ja artikli 161 lõiget 3 kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva artikli alusel Euroopa Liidu Kohtusse antud menetluste suhtes.

ARTIKKEL 175

Vahekohtu otsuse täitmine

Vahekohtu otsus on liidu ja Ühendkuningriigi suhtes siduv. Liit ja Ühendkuningriik võtavad kõik vajalikud meetmed, et täita vahekohtu otsust heas usus, ja püüavad selle täitmise tähtajas artiklis 176 sätestatud korra kohaselt kokkuleppele jõuda.

ARTIKKEL 176

Otsuse täitmise mõistlik tähtaeg

1. Juhul, kui vahekohus on teinud otsuse kaebuse esitaja kasuks, teatab vastustaja hiljemalt 30 päeva pärast vahekohtu otsuse liidule ja Ühendkuningriigile teatavakstegemist kaebuse esitajale sellest, kui pikka tähtaega ta vajab otsuse täitmiseks („mõistlik tähtaeg“).

2. Kui liidu ja Ühendkuningriigi vahel esineb vahekohtu otsuse täitmise mõistliku tähtaja asjus erimeelsusi, esitab kaebuse esitaja 40 päeva jooksul alates ajast, mil vastustaja esitab talle lõike 1 kohase teate, algsele vahekohtule kirjaliku taotluse määrata kindlaks mõistlik tähtaeg. Sellisest taotlusest teatatakse samal ajal ka vastustajale. Vahekohus teeb oma otsuse täitmise tähtaja kohta liidule ja Ühendkuningriigile teatavaks 40 päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

3. Kui algsel vahekohtul või mõnedel selle liikmetel ei ole võimalik uuesti kokku tulla, et kaaluda lõike 2 alusel esitatud taotlust, siis moodustatakse uus vahekohus, nagu on sätestatud artiklis 171. Otsuse teatavakstegemise tähtaeg on 60 päeva uue vahekohtu moodustamisest arvates.

4. Vastustaja teatab artiklis 173 osutatud vahekohtuotsuse täitmisel tehtud edusammudest kaebuse esitajale kirjalikult hiljemalt üks kuu enne mõistliku tähtaja möödumist.

5. Mõistlikku tähtaega võib liidu ja Ühendkuningriigi vastastikusel kokkuleppel pikendada.

ARTIKKEL 177

Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetmete kontrollimine

1. Vastustaja teatab kaebuse esitajale enne mõistliku tähtaja lõppu kõikidest meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks.

2. Kui kaebuse esitaja leiab mõistliku tähtaja lõpul, et vastustaja ei ole artiklis 173 osutatud vahekohtu otsust täitnud, võib kaebuse esitaja esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Vahekohus teeb oma otsuse liidule ja Ühendkuningriigile teatavaks 90 päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

3. Kui algsel vahekohtul või mõnedel selle liikmetel ei ole võimalik uuesti kokku tulla, et kaaluda lõike 2 alusel esitatud taotlust, siis moodustatakse uus vahekohus, nagu on sätestatud artiklis 171. Otsuse teatavakstegemise tähtaeg on 60 päeva uue vahekohtu moodustamisest arvates.

4. Kui lõike 2 kohaselt vahekohtusse antud asjas kerkib üles liidu õiguse mõiste tõlgendamise küsimus või käesolevas lepingus osutatud liidu õigusnormi tõlgendamise küsimus, kohaldatakse artiklit 174 *mutatis mutandis*.

ARTIKKEL 178

Ajutised õiguskaitsevahendid otsuse täitmata jätmise korral

1. Kui vahekohus otsustab artikli 177 lõike 2 kohaselt, et vastustaja ei ole artiklis 173 osutatud vahekohtu otsust täitnud, võib ta kaebuse esitaja taotluse korral määrata ühekordse makse või karistusmakse, mis tuleb kaebuse esitajale tasuda. Ühekordse makse või karistusmakse summa määramisel võtab vahekohus arvesse täitmatajätmise ja selle aluseks oleva kohustuse rikkumise raskusastet ja kestust.

2. Kui ühe kuu jooksul lõikes 1 osutatud vahekohtuotsuse tegemisest arvates ei ole vastustaja talle määratud ühekordset makset või karistusmakset tasunud või kui kuus kuud pärast artikli 177 lõikes 2 osutatud vahekohtuotsust ei ole vastustaja ikka veel artiklis 173 osutatud vahekohtuotsust täitnud, on kaebuse esitajal õigus peatada järgmiste kohustuste täitmine, kui ta sellest vastustajale teatab:

a) kohustused, mis tulenevad käesoleva lepingu mis tahes sättest, välja arvatud teise osa sätted, või

b) kohustused, mis tulenevad muu liidu ja Ühendkuningriigi vahelise lepingu osadest, kõnealuses lepingus sätestatud tingimustel.

Teatesse märgitakse, milliste sätete täitmise kavatseb kaebuse esitaja peatada. Enne kui kaebuse esitaja otsustab punktis b osutatud lepingu osade täitmise peatada, kaalub ta esmalt, kas sobiv vastus rikkumisele võiks olla käesoleva lepingu sätte täitmise peatamine vastavalt punktile a. Kohustuste täitmise peatamine peab olema proportsionaalne asjaomase kohustuse rikkumisega, võttes arvesse rikkumise raskusastet ja kõnealuseid õigusi, ning kui peatamine põhineb asjaolul, et vastustaja ei ole ikka veel täitnud artiklis 173 osutatud vahekohtuotsust, siis ka seda, kas vastustajale on määratud karistusmakse ja kas ta on selle tasunud või alles tegeleb selle tasumisega.

Kaebuse esitaja võib peatamist rakendada igal ajal, kuid mitte varem kui 10 päeva pärast teatamise kuupäeva, välja arvatud juhul, kui vastustaja on lõike 3 alusel taotlenud vahekohtumenetlust.

3. Kui vastustaja leiab, et lõikes 2 osutatud teates ette nähtud peatamise ulatus ei ole proportsionaalne, võib ta esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Sellisest taotlusest teatatakse kaebuse esitajale enne lõikes 2 osutatud 10-päevase tähtaja möödumist. Vahekohus teeb oma otsuse liidule ja Ühendkuningriigile teatavaks 60 päeva jooksul pärast taotluse esitamist. Kohustuste täitmist ei saa peatada enne, kui vahekohus on oma otsuse teatavaks teinud, ja igasugune peatamine peab olema kooskõlas vahekohtu otsusega.

4. Kui algsel vahekohtul või mõnedel selle liikmetel ei ole võimalik uuesti kokku tulla, et kaaluda lõike 2 alusel esitatud taotlust, siis moodustatakse uus vahekohus, nagu on sätestatud artiklis 171. Sellistel juhtudel on otsuse teatavakstegemise tähtaeg 90 päeva uue vahekohtu moodustamisest arvates.

5. Kohustuste täitmise peatamine peab olema ajutine ja seda kohaldatakse üksnes seni, kuni käesoleva lepingu sätetega vastuolus olevad meetmed kas tühistatakse või viiakse muudatuste abil käesoleva lepingu sätetega kooskõlla või kuni liit ja Ühendkuningriik jõuavad kokkuleppele vaidluse lahendamises muul viisil.

ARTIKKEL 179

Ajutiste õiguskaitsevahendite rakendamise järel võetud meetmete läbivaatamine

1. Kui kaebuse esitaja on oma kohustuste täitmise artikli 178 kohaselt peatanud või kui vahekohus on artikli 178 lõike 1 kohaselt määranud vastustajale karistusmakse, teatab vastustaja kaebuse esitajale kõigist meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks, ja palub kaebuse esitaja kohaldatava kohustuste täitmise peatamise või karistusmakse lõpetada.

2. Kui liit ja Ühendkuningriik ei jõua 45 päeva jooksul teate esitamise kuupäevast arvates kokkuleppele selles, kas vastustaja on teatatud meetmega käesoleva lepingu sätted täitnud, võib emb-kumb pool esitada algsele vahekohtule kirjaliku taotluse teha selles küsimuses otsus. Sellisest taotlusest teatatakse samal ajal ka teisele poolele. Vahekohtu otsus tehakse liidule ja Ühendkuningriigile ning ühiskomiteele teatavaks 75 päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

Kui vahekohus otsustab, et vastustaja on viinud end käesoleva lepinguga kooskõlla, või kui 45 päeva jooksul pärast lõikes 1 osutatud teate esitamist ei ole kaebuse esitaja palunud algsel vahekohtul selles küsimuses otsus teha:

a) lõpetatakse kohustuste täitmise peatamine 15 päeva jooksul kas vahekohtu otsusest või 45päevase tähtaja lõpust;

b) lõpetatakse karistusmakse tasumine kas vahekohtu otsusele või 45päevase tähtaja lõpule järgneval päeval.

3. Kui algsel vahekohtul või mõnedel selle liikmetel ei ole võimalik uuesti kokku tulla, et kaaluda lõike 2 alusel esitatud taotlust, siis moodustatakse uus vahekohus, nagu on sätestatud artiklis 171. Sellisel juhul on otsuse teatavakstegemise tähtaeg 90 päeva uue vahekohtu moodustamisest arvates.

4. Kui lõike 2 kohaselt vahekohtusse antud asjas kerkib üles liidu õiguse mõiste tõlgendamise küsimus või käesolevas lepingus osutatud liidu õigusnormi tõlgendamise küsimus, kohaldatakse artiklit 174 *mutatis mutandis*.

ARTIKKEL 180

Vahekohtu otsused

1. Vahekohus püüab teha otsused konsensuse alusel. Kui aga konsensuslikku otsust ei suudeta teha, otsustatakse vaidlusalune küsimus häälteenamusega. Mingil juhul ei tohi avaldada vahekohtu liikmete eriarvamusi.

2. Kõik vahekohtu otsused on liidu ja Ühendkuningriigi suhtes siduvad. Otsuses tuleb selgitada, millised on tuvastatud faktid, kuidas kohaldatakse käesoleva lepingu asjakohaseid sätteid ning millised on tehtud järelduste ja otsuste põhjendused. Liit ja Ühendkuningriik teevad vahekohtu otsused tervikuna üldsusele kättesaadavaks, tingimusel et konfidentsiaalne teave on kaitstud.

ARTIKKEL 181

Vahekohtu liikmed

1. Vahekohtu liikmed peavad olema sõltumatud, täitma oma ülesandeid üksikisikuna, ei tohi võtta vastu juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt ning peavad järgima IX lisa B osas sätestatud käitumisjuhendit. Ühiskomitee võib nimetatud käitumisjuhendit muuta.

2. Alates vahekohtu moodustamisest on vahekohtu liikmetel liidus ja Ühendkuningriigis kohtulik puutumatus seoses nende tegevusega vahekohtus oma ülesannete täitmisel.

IV JAOTIS

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL 182

Protokollid ja lisad

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokoll, Küprosel asuvate suveräänsete baasipiirkondade protokoll, Gibraltari protokoll ning I–IX lisa on käesoleva lepingu lahutamatud osad.

ARTIKKEL 183

Autentsed tekstid ja hoiulevõtja

Käesolev leping on koostatud bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik need tekstid on võrdselt autentsed.

Käesoleva lepingu hoiulevõtja on nõukogu peasekretariaat.

ARTIKKEL 184

Läbirääkimised tulevaste suhete üle

Tegutsedes heas usus ja austades teineteise õiguskorda, teevad Euroopa Liit ja Ühendkuningriik oma parima, et astuda vajalikke samme, et rääkida kiiresti läbi 25. novembri 2018. aasta poliitilises deklaratsioonis osutatud lepingud, mis reguleerivad nende tulevasi suhteid, ja viia läbi nende lepingute ratifitseerimiseks või sõlmimiseks vajalikud menetlused, tagamaks, et neid lepinguid kohaldataks võimaluste piires alates üleminekuperioodi lõpust.

ARTIKKEL 185

Jõustumine ja kohaldamine

Käesolev leping jõustub 30. märtsil 2019. Kui käesoleva lepingu hoiulevõtja ei ole enne nimetatud kuupäeva saanud liidult ja Ühendkuningriigilt kirjalikku teadet vajalike sisemenetluste lõpuleviimise kohta, siis käesolev leping ei jõustu.

Esimeses lõigus osutatud kirjaliku teate esitamisel võib liit liikmesriigi kohta, kes on esitanud põhjused, mis on seotud selle liikmesriigi siseriikliku õiguse aluspõhimõtetega, deklareerida, et lisaks raamotsuses 2002/584/JSK osutatud Euroopa vahistamismääruse täitmatajätmise alustele võivad selle liikmesriigi vahistamismäärusi täitvad õigusasutused üleminekuperioodi jooksul keelduda oma kodanike loovutamisest Ühendkuningriigile Euroopa vahistamismääruse alusel. Sellisel juhul võib Ühendkuningriik hiljemalt ühe kuu jooksul pärast liidu deklaratsiooni kättesaamist deklareerida, et tema vahistamismäärusi täitvad õigusasutused võivad keelduda oma kodanike loovutamisest kõnealusele liikmesriigile.

Teist ja kolmandat osa, välja arvatud artiklit 19, artikli 34 lõiget 1, artiklit 44 ja artikli 96 lõiget 1, samuti kuuenda osa I jaotist ja artikleid 169–181 kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust, välja arvatud selle protokolli järgmised sätted, mida kohaldatakse alates käesoleva lepingu jõustumisest:

– artiklid 1, 2 ja 3;

– artikli 6 lõike 1 kolmanda lõigu viimane lause, neljas lõik, viienda lõigu viimane lause ja kuues lõik;

– artikli 6 lõike 2 esimese lõigu teine lause;

– artikli 12 lõike 2 viimane lause;

– artikli 14 lõige 3;

– artikkel 16;

– artikli 17 lõiked 1–4 ja 6;

– artikkel 21;

– 2. lisa artikli 4 lõike 3 kolmas lause ja artikli 5 lõige 2;

– 3. lisa artikli 4 lõike 1 teine lause, artikli 8 lõige 1 ja artikli 13 teise lõigu esimene lause;

– 4. lisa artikli 1 lõige 4 ja artikli 2 lõige 3, artikli 7 lõike 2 viimane lause ning artikli 8 esimene lõik ning

– 9. lisa esimene lõik.

Küprosel asuvaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi käsitlevat protokolli, välja arvatud selle artiklit 11, kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust.

Gibraltari protokolli, välja arvatud selle artikli 1 kohaldamine lõpetatakse üleminekuperioodi lõppedes.

.... (kuupäev)

PROTOKOLLID

IIRIMAA JA PÕHJA-IIRIMAA PROTOKOLL

Liit ja Ühendkuningriik,

VÕTTES ARVESSE Iirimaa ja Ühendkuningriigi ajaloolisi sidemeid ja nende kahepoolsete suhete pikaajalisust,

MEENUTADES, et Ühendkuningriigi liidust väljaastumine on Iirimaa saare jaoks märkimisväärne ja ainulaadne väljakutse, ning kinnitades veel kord, et rahuprotsessi saavutused, hüved ja kohustused jäävad ülimalt oluliseks, et tagada seal rahu, stabiilsus ja leppimine,

TUNNISTADES, et Iirimaa saare ainulaadsele olukorrale on tarvis leida ainulaadne lahendus, et tagada Ühendkuningriigi korrakohane väljaastumine liidust,

MEENUTADES, et ELi lepingu artiklil 50 põhineva Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu („väljaastumisleping“) eesmärk ei ole alaliste tulevaste suhete loomine liidu ja Ühendkuningriigi vahel,

MEENUTADES liidu ja Ühendkuningriigi kavatsust asendada Põhja-Iirimaad käsitlev kaitsemeetmel põhinev lahendus järgneva lepinguga, millega luuakse alternatiivne kord, et tagada alaliselt Iirimaa saarel range piirikontrolli puudumine,

VÕTTES ARVESSE liidu ja Ühendkuningriigi ühist eesmärki luua tihedad tulevased suhted, mille raames teineteise õiguskorda austades kehtestatakse põhjalik tolliprotseduur, mille aluseks on käesoleva protokolliga ette nähtud ühtne tolliterritoorium,

KINNITADES, et Ühendkuningriigi valitsuse, Iirimaa valitsuse ja teiste mitmepoolsete läbirääkimiste osaliste vahelise 10. aprilli 1998. aasta suure reede kokkuleppe ehk Belfasti kokkuleppe („1998. aasta kokkulepe“), mis on lisatud samal kuupäeval sõlmitud Briti-Iiri kokkuleppele („Briti-Iiri kokkulepe“), kaasa arvatud selle järgnevad rakenduskokkulepped ja -kord, kõik osad peaksid olema kaitstud,

TUNNISTADES, et Põhja-Iirimaa ja Iirimaa vaheline koostöö on 1998. aasta kokkuleppes kesksel kohal ja see on oluline leppimise ja suhete normaliseerumise saavutamiseks Iirimaa saarel, ning meenutades Põhja-Iirimaa valitsuse, Põhja-Iirimaa Assamblee ja Põhja-Lõuna ministrite nõukogu rolli, ülesandeid ja tagatisi (sealhulgas kogukondadevahelisi suhteid käsitlevaid sätteid), nagu on sätestatud 1998. aasta kokkuleppes,

MÄRKIDES, et liidu õigusega on loodud toetav raamistik õigusi, kaitsemeetmeid ja võrdseid võimalusi käsitlevatele 1998. aasta kokkuleppe sätetele,

TUNNISTADES, et Iirimaa kodanikel Põhja-Iirimaal on nende liidu kodakondsuse alusel ka edaspidi õigused, võimalused ja hüved, ning käesolevas protokollis tuleks austada õigusi, võimalusi ja identiteeti, mis liidu kodakondsusega kaasnevad neile Põhja-Iirimaa elanikele, kes otsustavad kasutada oma õigust Iiri kodakondsusele, nagu see on määratletud Briti-Iiri kokkuleppe 2. lisas „Deklaratsioon, mis käsitleb artikli 1 lõike vi sätteid seoses kodakondsusega“, ja ei tohiks neid piirata,

MEENUTADES Ühendkuningriigi kohustust kaitsta põhja-lõuna koostööd ja tema garantiid vältida ranget piirikontrolli, sealhulgas füüsilist taristut või asjaomaseid kontrolle, ning pidades meeles, et tulevane kord peab vastama neile üldistele nõuetele,

MÄRKIDES, et ükski käesoleva protokolli säte ei takista Ühendkuningriigil tagada vaba turulepääsu kaupadele, mis liiguvad Põhja-Iirimaalt ülejäänud Ühendkuningriigi siseturule,

TOONITADES liidu ja Ühendkuningriigi ühist eesmärki vältida Põhja-Iirimaa sadamates ja lennujaamades kontrolle võimaluste piires kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega ning võttes arvesse poolte õiguskordasid ja nende rakendamist,

MEENUTADES, et Euroopa Liidu ja Ühendkuningriigi valitsuse läbirääkijate 8. detsembri 2017. aasta ühisaruandes, milles käsitletakse ELi lepingu artikli 50 alusel peetavate, Ühendkuningriigi korrakohast väljaastumist Euroopa Liidust käsitlevate läbirääkimiste esimese etapi edenemist, on esitatud kolm erinevat stsenaariumi põhja-lõuna koostöö kaitsmiseks ja range piirikontrolli vältimiseks, kuid käesolev protokoll põhineb kolmandal stsenaariumil, milles nähakse ette nende liidu siseturu ja tolliliidu eeskirjade täielik järgimine, mis toetavad juba praegu ja ka tulevikus põhja-lõuna koostööd, kogu saart hõlmavat majandust ja 1998. aasta kokkulepet, ning mida kohaldatakse seni, kuni lepitakse kokku alternatiivne kord, millega rakendatakse muu stsenaarium,

MÄRKIDES, et vastavalt väljaastumislepingu artiklile 132 võib üleminekuperioodi vastastikusel nõusolekul pikendada,

MEENUTADES, et liit ja Ühendkuningriik on korraldanud kaardistamise, mille tulemustest selgub, et põhja-lõuna koostöö põhineb olulisel määral ühisel liidu õigus- ja poliitikaraamistikul,

MÄRKIDES, et seetõttu tekitab Ühendkuningriigi väljaastumine liidust olulisi probleeme põhja-lõuna koostöö säilitamisel ja arendamisel,

MEENUTADES, et Ühendkuningriik tegutseb selle nimel, et kaitsta ja toetada ka edaspidi põhja-lõuna ning ida-lääne koostööd igas poliitilises, majanduslikus, julgeolekualases, ühiskondlikus ja põllumajanduslikus kontekstis ja koostööraamistikus, sealhulgas põhja-lõuna koostöö rakendusasutuste tegevuse jätkamist,

TUNNISTADES vajadust rakendada käesolevat protokolli, selleks et säiliksid tingimused, mis on vajalikud põhja-lõuna koostöö jätkamiseks, sealhulgas võimalike uute kokkulepete sõlmimiseks vastavalt 1998. aasta kokkuleppele,

MEENUTADES liidu ja Ühendkuningriigi kohustusi seoses põhja-lõuna koostööga seotud programmidega PEACE ja INTERREG, mida rahastatakse praeguse mitmeaastase finantsraamistiku alusel, ja praeguse rahastamise osakaalu säilitamisega tulevase programmi jaoks,

KINNITADES Ühendkuningriigi tahet hõlbustada kaupade tõhusat ja õigeaegset transiiti oma territooriumi kaudu Iirimaalt muusse liikmesriiki või kolmandasse riiki ja vastupidi,

OLLES OTSUSTANUD, et käesoleva protokolli kohaldamine peaks mõjutama kogukondade igapäevaelu Iirimaal ja Põhja-Iirimaal võimalikult vähe,

PIDADES MEELES, et liidu siseturgu ja tolliliitu reguleerivatest õigusnormidest tulenevaid Iirimaa õigusi ja kohustusi tuleb täielikult austada,

ON LEPPINUD KOKKU järgmistes sätetes, mis lisatakse väljaastumislepingule:

ARTIKKEL 1

Eesmärgid ja seos järgneva lepinguga

1. Käesoleva protokolliga ei piirata 1998. aasta kokkuleppe sätteid, mis käsitlevad Põhja-Iirimaa põhiseaduslikku staatust ja nõusoleku põhimõtet, millega nähakse ette, et kõnealust staatust võib muuta ainult tema elanike enamuse nõusolekul.

2. Käesolevas protokollis austatakse Ühendkuningriigi riigi põhifunktsioone ja territoriaalset terviklikkust.

3. Käesolevas protokollis sätestatakse kord, mida on tarvis, et lahendada Iirimaa saare ainulaadne olukord, säilitada vajalikud tingimused edasise põhja-lõuna koostöö jaoks, vältida ranget piirikontrolli ja kaitsta 1998. aasta kokkuleppe kõiki aspekte.

4. Väljaastumislepingu eesmärk ei ole liidu ja Ühendkuningriigi vaheliste alaliste suhete loomine. Käesoleva protokolli sätteid on seetõttu kavas kohaldada ainult ajutiselt, võttes arvesse liidu ja Ühendkuningriigi kohustusi, mis on sätestatud artikli 2 lõikes 1. Käesoleva protokolli sätteid tuleb kohaldada seni, kuni need asendatakse kas täielikult või osaliselt järgneva lepinguga.

ARTIKKEL 2

Järgnev leping

1. Liit ja Ühendkuningriik teevad kõik endast oleneva, et sõlmida 31. detsembriks 2020 leping, mis asendab käesoleva protokolli kas täielikult või osaliselt.

2. Liidu ja Ühendkuningriigi vahelises järgnevas lepingus tuleb märkida need käesoleva protokolli osad, mis sellega asendatakse. Kui pärast väljaastumislepingu jõustumist hakatakse kohaldama liidu ja Ühendkuningriigi vahelist järgnevat lepingut, siis käesolevat protokolli enam ei kohaldata alates sellise järgneva lepingu kohaldamise kuupäevast ja vastavalt kõnealuse lepingu sätetele, millega nähakse ette kõnealuse lepingu tagajärjed käesolevale protokollile, või lõpetatakse selle kohaldamine kas täielikult või osaliselt, olenemata artiklist 20.

ARTIKKEL 3

Üleminekuperioodi pikendamine

Ühendkuningriik võib igal ajal enne 1. juulit 2020 taotleda väljaastumislepingu artiklis 126 osutatud üleminekuperioodi pikendamist, arvestades edusamme, mis on tehtud käesoleva protokolli artikli 1 lõikes 4 ja artikli 2 lõikes 1 osutatud lepingu sõlmimiseks. Kui Ühendkuningriik esitab kõnealuse taotluse, võidakse vastavalt väljaastumislepingu artiklile 132 üleminekuperioodi pikendada.

ARTIKKEL 4

Üksikisikute õigused

1. Ühendkuningriik tagab, et tema liidust väljaastumise tõttu ei kitsene 1998. aasta kokkuleppe osas „Õigused, kaitsemeetmed ja võrdsed võimalused“ sätestatud õigused, kaitsemeetmed ega võrdsed võimalused, sealhulgas diskrimineerimise eest kaitse valdkonnas, nagu sätestatud liidu õiguse sätetes, mis on loetletud käesoleva protokolli 1. lisas, ning rakendab käesolevat lõiget erimehhanismide kaudu.

2. Ühendkuningriik hõlbustab ka edaspidi 1998. aasta kokkuleppe alusel loodud institutsioonide ja asutuste, sealhulgas Põhja-Iirimaa inimõiguste komisjoni, Põhja-Iirimaa võrdõiguslikkuse komisjoni ning Põhja-Iirimaa ja Iirimaa inimõigustekomisjoni esindajate ühiskomitee asjaomast tööd inimõiguste ja võrdõiguslikkuse standardite kaitsmisel.

ARTIKKEL 5

Ühine reisipiirkond

1. Ühendkuningriik ja Iirimaa võivad omavahel jätkuvalt hoida jõus korda, mis on seotud isikute liikumisega nende territooriumide vahel („ühine reisipiirkond“), kui nad austavad täielikult liidu õigusega füüsilistele isikutele antud õigusi.

2. Ühendkuningriik tagab, et ühise reisipiirkonna ning sellega kaasnevate õiguste ja privileegide kohaldamist saab jätkata, ilma et see mõjutaks Iirimaa liidu õigusest tulenevaid kohustusi, eelkõige seoses liidu kodanike ja nende pereliikmete (olenemata nende kodakondsusest) vaba liikumisega Iirimaale, Iirimaalt ja Iirimaal.

ARTIKKEL 6

Ühtne tolliterritoorium, kaupade liikumine

1. Kuni hakatakse kohaldama tulevasi suhteid reguleerivaid sätteid, tuleb luua liidu ja Ühendkuningriigi vahel ühtne tolliterritoorium („ühtne tolliterritoorium“). Sellest tulenevalt on Põhja-Iirimaa osa samast tolliterritooriumist, kuhu kuulub Suurbritannia.

Ühtne tolliterritoorium koosneb järgmistest osadest:

a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013[1] artiklis 4 määratletud liidu tolliterritoorium ning

b) Ühendkuningriigi tolliterritoorium.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik (ELT L 269, 10.10.2013, lk 1).

Käesoleva protokolli 2. lisas sätestatud õigusnorme kohaldatakse kogu kaubavahetuse suhtes, mis toimub teises lõigus osutatud territooriumide vahel, ning juhul, kui see on ette nähtud, ka ühtse tolliterritooriumi ja kolmandate riikide vahelise kaubavahetuse suhtes. Selleks et tagada võrdsete tingimuste säilimine, mis on vajalik käesoleva lõike nõuetekohaseks toimimiseks, kohaldatakse käesoleva protokolli 4. lisa sätteid. Ühiskomitee võib vajaduse korral 4. lisa muuta, et kehtestada kõnealuste võrdsete tingimuste jaoks rangemad nõuded.

Ühiskomitee võtab enne 1. juulit 2020 käesoleva lõike rakendamiseks vastu üksikasjalikud õigusnormid, mis käsitlevad ühtse tolliterritooriumi kahe poole vahelist kaubavahetust. Kui asjakohast otsust ei ole vastu võetud enne 1. juulit 2020, kohaldatakse käesoleva protokolli 3. lisa.

Erandina kolmandast lõigust ei kohaldata käesoleva protokolli 2. ja 4. lisas sätestatud õigusnorme ja käesoleva lõike neljandas lõigus osutatud õigusnorme kalapüügi- ja vesiviljelustoodete suhtes, mis on loetletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1379/2013[1] I lisas („Kalapüügi- ja vesiviljelustooted“), välja arvatud juhul, kui liidu ja Ühendkuningriigi vahel kohaldatakse lepingut, mis käsitleb juurdepääsu vetele ja kalapüügivõimalustele. Väljaastumislepingu artikli 184 kohaselt teevad liit ja Ühendkuningriik kõik endast oleneva, et sõlmida ja ratifitseerida kõnealune leping enne 1. juulit 2020.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000 (ELT L 354, 28.12.2013, lk 1).

Ühiskomitee võib võtta vastu otsuseid, millega muudetakse käesoleva protokolli 3. lisa, kui muudatused on vajalikud käesoleva lõike nõuetekohaseks toimimiseks. Selliste otsustega ei või muuta käesoleva protokolli ega väljaastumislepingu olulisi osi.

Teine lõik ei piira erikorda, mis on sätestatud Küprosel asuvaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi käsitlevas protokollis.

2. Seoses Põhja-Iirimaaga (ei hõlma Ühendkuningriigi territoriaalmerd) kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 2 määratletud õigusakte. Ühiskomitee kehtestab siiski tingimused, sealhulgas kvantitatiivsed tingimused, mille kohaselt vabastatakse tollimaksust teatavad kalapüügi- ja vesiviljelustooted, mille on toonud määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 4 määratletud liidu tolliterritooriumile Ühendkuningriigi lipu all sõitvad laevad, kelle registreerimissadam asub Põhja-Iirimaal.

Seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis käesoleva protokolli 5. lisas loetletud liidu õiguse sätteid kõnealuses lisas ette nähtud tingimuste kohaselt.

Seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis ELi toimimise lepingu artikleid 30 ja 110. Liidu ja Põhja-Iirimaa vahelisele ekspordile ja impordile ei tohi kehtestada koguselisi piiranguid.

ARTIKKEL 7

Ühendkuningriigi siseturu kaitse

1. Ükski käesoleva protokolli säte ei takista Ühendkuningriigil tagada vaba turulepääsu kaupadele, mis liiguvad Põhja-Iirimaalt ülejäänud Ühendkuningriigi siseturule. Käesoleva protokolli alusel kohaldatavaid liidu õiguse sätteid, millega keelatakse või piiratakse kaupade eksportimist, kohaldatakse ainult artikli 6 lõike 1 teises lõigus osutatud territooriumide vahelise kaubanduse suhtes ulatuses, mis on rangelt nõutud liidu rahvusvaheliste kohustustega. Ühendkuningriik tagab täieliku kaitse vastavalt sellistele rahvusvahelistele nõuetele ja kohustustele, mis on asjakohased liidu õiguses sätestatud, liidust kolmandatasse riikidesse kaupade eksportimise keeldude ja piirangute jaoks.

2. Arvestades, et Põhja-Iirimaa on Ühendkuningriigi siseturu lahutamatu osa, teevad liit ja Ühendkuningriik kõik endast oleneva, et hõlbustada Ühendkuningriigi territooriumi selle osa, mille suhtes kohaldatakse tulenevalt käesoleva protokolli artikli 6 lõikest 2 määrust (EL) nr 952/2013, ja Ühendkuningriigi territooriumi muude osade vahelist kaubandust kooskõlas kohaldatavate õigusnormidega ning võttes arvesse nende vastavat õiguskorda ja selle rakendamist. Ühiskomitee jälgib pidevalt käesoleva lõike kohaldamist ja võtab vastu vajalikud soovitused, et vältida võimaluste piires kontrolle Põhja-Iirimaa sadamates ja lennujaamades.

3. Ükski käesoleva protokolli säte ei takista Põhja-Iirimaalt pärit toote esitamist Ühendkuningriigist pärit tootena, kui kõnealune toode lastakse Suurbritannia turule.

4. Ükski käesoleva protokolli säte ei mõjuta Ühendkuningriigi õigusnorme, millega reguleeritakse selliste Põhja-Iirimaalt pärit toodete turule laskmist muudes Ühendkuningriigi osades, mis vastavad käesoleva protokolli 5. lisas osutatud liidu õiguse sätetega reguleeritud tehnilistele normidele või mille suhtes on läbi viidud või välja antud samade sätetega reguleeritud hindamine, registreerimine, sertifikaat, heakskiitmine või luba.

ARTIKKEL 8

Tehnilised normid, hindamised, registreerimised, sertifikaadid, heakskiitmised ja load

1. Ilma et see piiraks käesoleva protokolli 5. lisas osutatud liidu õiguse sätete kohaldamist, reguleeritakse kaupade turule laskmise õiguspärasust Põhja-Iirimaal Ühendkuningriigi õigusega ning liidust imporditud kaupade osas ELi toimimise lepingu artiklitega 34 ja 36.

2. Kui käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätetega nähakse ette liikmesriigile osutamine, sealhulgas lühendiga, kas märgisel, etiketil, lipikul või muul viisil, siis on Põhja-Iirimaale osutamise korral Ühendkuningriigi tähis „UK(NI)“ või „United Kingdom (Northern Ireland)“. Kui käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätetega nähakse ette numbrilise koodi märkimine, siis tähistatakse Ühendkuningriigile Põhja-Iirimaal osutamise korral eristatava numbrilise koodiga.

3. Erandina käesoleva protokolli artikli 15 lõikest 1 ja väljaastumislepingu artiklist 7 ei loeta ühes liikmesriigis teise liikmesriigi asutuste või teises liikmesriigis asutatud asutuste kehtestatud tehniliste normide või nende antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubade tunnustamise korral käesoleva protokolli alusel kohaldatavates liidu õiguse sätetes sisalduvaid viiteid liikmesriikidele viideteks, mis hõlmavad seoses Ühendkuningriigiga Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi asutuste või Ühendkuningriigis asutatud asutuste kehtestatud tehniliste normide või nende antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubade osas.

Esimest lõiku ei kohaldata Põhja-Iirimaal asuvate tegevuskohtade, seadmete või ruumide registreerimiste, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubade suhtes, mis on välja antud või läbi viidud Ühendkuningriigi pädevate asutuste poolt, juhul kui registreerimine, sertifitseerimine, heakskiitmine või loa andmine võib eeldada tegevuskohtade, seadmete või ruumide kontrolli.

Esimest lõiku ei kohaldata veterinaarsertifikaatide või taimse paljundusmaterjali ametlike etikettide suhtes, mida nõutakse käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätetega.

Esimene lõik ei piira Põhja-Iirimaal käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätete alusel Ühendkuningriigi pädevate asutuste või Ühendkuningriigis asutatud asutuste antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubade kehtivust. Käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätetega nõutud CE-vastavusmärgisele, logole või muule samalaadsele märgisele, mille majandustegevuses osaleja paigaldab Ühendkuningriigi pädeva asutuse või Ühendkuningriigis asutatud asutuse antud hinnangu, registreeringu, sertifikaadi, heakskiitmise või loa alusel, lisatakse tähis „UK(NI)“.

Ühendkuningriik, sealhulgas Põhja-Iirimaa, ei või algatada käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätetega ette nähtud vastuväite-, kaitsemeetmete ega vahekohtumenetlust, kui kõnealune menetlus on seotud liikmesriigi pädevate asutuste või liikmesriigis asutatud asutuse kehtestatud tehniliste normide või standarditega või nende antud või läbiviidud hinnangute, registreeringute, sertifikaatide, heakskiitmiste ja lubadega.

Esimene lõik ei takista Põhja-Iirimaale imporditud või seal toodetud ravimipartii testimist ega ringlusse lubamist pädeva isiku poolt Põhja-Iirimaal.

ARTIKKEL 9

Käibemaks ja aktsiisimaksud

Seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis käesoleva protokolli 6. lisas loetletud liidu õiguse sätteid, mis käsitlevad kaupu.

Ühiskomitee arutab korrapäraselt käesoleva artikli rakendamist ja võtab vajaduse korral vastu meetmed selle nõuetekohaseks kohaldamiseks.

ARTIKKEL 10

Põllumajandus ja keskkond

Seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis käesoleva protokolli 5. lisas loetletud liidu õiguse sätteid kõnealuses lisas ette nähtud tingimuste kohaselt.

ARTIKKEL 11

Ühtne elektrienergiaturg

Seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis käesoleva protokolli 7. lisas loetletud liidu õiguse sätteid, mis reguleerivad elektri hulgimüügiturgu, kõnealuses lisas ette nähtud tingimuste kohaselt.

ARTIKKEL 12

Riigiabi

1. Käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu õiguse sätteid kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes, sealhulgas meetmete osas, millega toetatakse põllumajandustoodete tootmist ja nendega kauplemist Põhja-Iirimaal, seoses meetmetega, mis mõjutavad kõnealust kaubandust Ühendkuningriigi territooriumi selle osa, mille suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli artikli 6 lõikest 2 tulenevalt määrust (EL) nr 952/2013, ja liidu vahel, mille suhtes kohaldatakse käesolevat protokolli.

2. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata kõnealuses lõikes osutatud liidu õiguse sätteid meetmete suhtes, mille võtavad Ühendkuningriigi asutused, et toetada põllumajandustoodete tootmist ja nendega kauplemist Põhja-Iirimaal kindlaksmääratud iga-aastase kogutoetuse ülemmäära piires, ning tingimusel et kõnealuse erandi alla kuuluva toetuse kindlaksmääratud minimaalne protsendimäär on kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega. Iga-aastase kogutoetuse ülemmäära, mille suhtes kehtib erand, ja minimaalse protsendimäära kindlaksmääramist reguleeritakse 9. lisas sätestatud menetlustega.

3. Kui Euroopa Komisjon kontrollib teavet Ühendkuningriigi asutuse võetud meetme kohta, mis võib endast kujutada ebaseaduslikku riigiabi, mille suhtes kohaldatakse lõiget 1, tagab ta, et Ühendkuningriik saab korrapäraselt kogu teabe kõnealuse meetme uurimisel tehtud edusammude ja selle tulemuste kohta.

Euroopa Komisjon kehtestab halduskorra, mis on vajalik käesoleva artikli nõuetekohaseks rakendamiseks, ja vaatab seda regulaarselt läbi ning 4. lisa artiklis 9 osutatud sõltumatu asutus kehtestab halduskorra, mis on vajalik 4. lisa neljanda osa nõuetekohaseks rakendamiseks, ja vaatab seda regulaarselt läbi.

ARTIKKEL 13

Muud põhja-lõuna koostöö valdkonnad

1. Kooskõlas artikli 6 lõikes 2 ja artiklites 7–12 sätestatud korraga ning täielikult järgides liidu õigusnorme, rakendatakse ja kohaldatakse käesolevat protokolli, et säilitada vajalikud tingimused põhja-lõuna koostöö jätkamiseks, sealhulgas keskkonna-, tervishoiu-, põllumajandus-, transpordi-, haridus- ja turismivaldkonnas, kuid ka energeetika-, telekommunikatsiooni, ringhäälingu-, sisevetekalanduse, õigus- ja julgeolekuvaldkonnas ning kõrghariduse- ja spordivaldkonnas.

Ühendkuningriik ja Iirimaa võivad võtta liidu õigust täielikult järgides uusi, 1998. aasta kokkuleppe sätetel põhinevaid meetmeid muudes põhja-lõuna koostöö valdkondades Iirimaa saarel.

2. Ühiskomitee kontrollib pidevalt, mil määral käesoleva protokolli rakendamisel ja kohaldamisel säilitatakse tingimused, mis on põhja-lõuna koostööks vajalikud. Ühiskomitee võib anda liidule ja Ühendkuningriigile sellega seoses asjakohaseid soovitusi, sealhulgas erikomitee soovitusel.

ARTIKKEL 14

Rakendamine, kohaldamine, järelevalve ja täitmise tagamine

1. Ühendkuningriigi ametiasutused vastutavad seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätete rakendamise ja kohaldamise eest, ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist.

2. Ilma et see piiraks lõike 4 kohaldamist, on liidu esindajatel õigus viibida kohal Ühendkuningriigi asutuste võetavate meetmete ajal, mis on seotud käesoleva protokolli alusel kohaldatavate liidu õiguse sätete rakendamise ja kohaldamisega, ning Ühendkuningriik esitab taotluse korral nende meetmete kohta kogu asjakohase teabe. Ühendkuningriik hõlbustab kõnealust liidu esindajate kohalviibimist ja edastab neile nõutud teabe. Kui liidu esindaja taotleb, et Ühendkuningriigi asutus võtaks nõuetekohaselt põhjendatud üksikjuhtudel kontrollimeetmed, võtab Ühendkuningriigi asutus kõnealused kontrollimeetmed.

3. Lõikes 2 osutatud liidu esindajate õigustega seotud töökorralduse määrab kindlaks ühiskomitee erikomitee ettepaneku alusel.

4. Käesoleva protokolli artikli 6 lõike 2 ja artiklite 8–12 ning käesoleva protokolli 4. lisa artikli 7 lõike 1 kohaselt võetavate liikmesriikide meetmetega seoses on liidu institutsioonidel, organitel ja asutustel Ühendkuningriigi territooriumil elavate või asuvate füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes volitused, mis on neile antud liidu õigusega. Eeskätt on Euroopa Liidu Kohtul sellega seoses aluslepingutes sätestatud pädevus. Sellega seoses kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis ELi toimimise lepingu artikli 267 teist ja kolmandat lõiku.

5. Liidu institutsioonide, organite ja asutuste aktidel, mis on vastu võetud kooskõlas lõikega 4, on seoses Ühendkuningriigiga ja Ühendkuningriigis samasugused õiguslikud tagajärjed, nagu neil on liidus ja selle liikmesriikides.

6. Kui jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtus, esindab või abistab poolt lõikes 4 osutatud liidu institutsioonide, organite ja asutuste volituste kasutamisest tulenevates haldusmenetlustes, käsitatakse teda igas mõttes juristina, kellel on õigus esineda liikmesriikide kohtutes ja kes esindab või abistab poolt seoses selliste haldusmenetlustega.

7. Lõike 4 kohaselt Euroopa Liidu Kohtusse antud kohtuasjades kehtib järgmine:

a) Ühendkuningriik võib osaleda Euroopa Liidu Kohtu menetluses samamoodi kui liikmesriik;

b) jurist, kellel on õigus esineda Ühendkuningriigi kohtutes, võib esindada või abistada selliste menetluste poolt Euroopa Liidu Kohtus ja teda käsitatakse igas mõttes juristina, kellel on õigus esineda liikmesriikide kohtutes ja kes esindab või abistab poolt Euroopa Liidu Kohtus.

ARTIKKEL 15

Üldsätted

1. Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse väljaastumislepingu kohaldatavates sätetes esitatud viiteid Ühendkuningriigile olenevalt asjaoludest viidetena Ühendkuningriigile või Ühendkuningriigile seoses Põhja-Iirimaaga.

Olenemata käesoleva protokolli muudest sätetest, käsitatakse väljaastumislepingu ja käesoleva protokolli kohaldatavates sätetes esitatud viiteid ning käesoleva protokolli alusel seoses Põhja-Iirimaaga Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis kohaldatavates liidu õiguse sätetes sisalduvaid viiteid määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 4 määratletud territooriumile selliselt, et need hõlmavad Ühendkuningriigi territooriumi ulatuses, mille suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli artikli 6 lõike 2 kohaselt määrust (EL) nr 952/2013.

Artikli 6 lõike 1 kohaldamisel kasutatakse mõistet „tolliterritoorium“ 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe XXIV artikli tähenduses.

Väljaastumislepingu kolmanda osa I ja III jaotist ning kuuendat osa kohaldatakse, ilma et see mõjutaks käesoleva protokolli sätteid.

2. Käesolevas protokollis kasutatakse järgmisi mõisteid:

– „kolmas riik“ – riik või territoorium, mis ei kuulu artikli 6 lõike 1 teises lõigus osutatud tolliterritooriumide hulka;

– „ühtse tolliterritooriumi pool“ – kas määruse (EL) nr 952/2013 artiklis 4 määratletud liidu tolliterritoorium või Ühendkuningriigi tolliterritoorium.

3. Olenemata väljaastumislepingu artikli 4 lõigetest 4 ja 5 tõlgendatakse käesolevas protokollis sisalduvaid viiteid liidu õigusele või selle mõistetele või sätetele nende rakendamisel ja kohaldamisel kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktikaga.

4. Olenemata väljaastumislepingu artikli 6 lõikest 1 ja kui ei ole sätestatud teisiti, käsitatakse käesoleva protokolli viiteid konkreetsele liidu õigusaktile viidetena kõnealusele liidu õigusaktile selle muudetud või asendatud kujul.

5. Kui liit võtab käesoleva protokolli kohaldamisalas vastu uue õigusakti, kuid sellega ei muudeta ega asendata käesoleva protokolli lisades loetletud liidu õigusakti, teatab liit selle õigusakti vastuvõtmisest Ühendkuningriigile ühiskomitees. Ühiskomitee korraldab kuue nädala jooksul pärast liidult või Ühendkuningriigilt sellekohase taotluse saamist arvamuste vahetuse vastuvõetud uue õigusakti mõju üle käesoleva protokolli nõuetekohasele toimimisele.

Võimalikult kiiresti pärast seda, kui liit on Ühendkuningriiki ühiskomitees teavitanud, ühiskomitee kas

a) võtab vastu otsuse, millega lisatakse vastuvõetud uus õigusakt käesoleva protokolli asjaomasesse lisasse, või

b) kui vastuvõetud uue õigusakti asjaomasesse lisasse lisamises kokkuleppele ei jõuta, kaalub kõiki muid võimalusi käesoleva protokolli hea toimimise tagamiseks ja teeb selleks vajalikud otsused.

Kui ühiskomitee ei ole mõistliku aja jooksul teinud teises lõigus osutatud otsust, on liidul õigus Ühendkuningriigile ette teatades võtta sobivaid parandusmeetmeid. Sellised meetmed jõustuvad kõige varem kuus kuud pärast seda, kui liit on Ühendkuningriiki esimese lõigu kohaselt teavitanud, kuid mitte mingil juhul ei jõustu sellised meetmed enne vastuvõetud uue õigusakti liidus rakendamise kuupäeva.

6. Erandina käesoleva artikli lõikest 1 ja väljaastumislepingu artiklist 7 ning välja arvatud juhul, kui liidu hinnangul on olenevalt asjaoludest Ühendkuningriigil või Ühendkuningriigil seoses Põhja-Iirimaaga tingimata tarvis täielikku või osalist juurdepääsu, et täita käesolevast protokollist tulenevaid kohustusi, sealhulgas juhul, kui juurdepääs on vajalik seetõttu, et asjaomasele teabele ei ole võimalik juurde pääseda käesoleva protokolli artiklis 17 osutatud töörühma kaudu ega muude vahendite abil, ei loeta liidu õiguse alusel loodud mis tahes võrgule, infosüsteemile või andmebaasile juurdepääsu puhul käesoleva protokolli alusel kohaldatavates liidu õiguse sätetes sisalduvaid viiteid liikmesriikidele ja liikmesriikide pädevatele asutustele viideteks, mis hõlmavad olenevalt asjaoludest ka kas Ühendkuningriiki või Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

7. Ühendkuningriigi asutused ei täida juhtivat rolli käesoleva protokolli kaudu kohaldatava liidu õigusega ettenähtud menetluste kohastes riskihindamistes, uurimistes, heakskiitmistes ega lubade andmistes.

8. ELi toimimise lepingu artikleid 346 ja 347 kohaldatakse käesoleva protokolli suhtes osas, mis puudutab meetmeid, mida võtab liikmesriik või Põhja-Iirimaal Ühendkuningriik.

ARTIKKEL 16

Erikomitee

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli rakendamise küsimustega tegelev, väljaastumislepingu artikliga 165 loodud erikomitee („erikomitee“) teeb järgmist:

a) hõlbustab käesoleva protokolli rakendamist ja kohaldamist;

b) vaatab läbi 1998. aasta kokkuleppe alusel loodud Põhja-Lõuna ministrite nõukogu ja Põhja-Lõuna rakendusorganite tehtud ettepanekuid käesoleva protokolli rakendamise ja kohaldamise kohta;

c) arutab kõiki käesoleva protokolli artikliga 4 seotud küsimusi, millele on tähelepanu juhtinud Põhja-Iirimaa inimõiguste komisjon, Põhja-Iirimaa võrdõiguslikkuse komisjon ning Põhja-Iirimaa ja Iirimaa inimõiguste komisjonide esindajate ühiskomitee;

d) arutab mis tahes liidu või Ühendkuningriigi tõstatatud küsimust, mis on käesoleva protokolli jaoks oluline ja tekitab probleeme; ja

e) annab ühiskomiteele soovitusi käesoleva protokolli toimimise kohta.

ARTIKKEL 17

Ühine nõuandetöörühm

1. Käesolevaga moodustatakse käesoleva protokolli rakendamise ühine nõuandetöörühm („töörühm“). Selle kaudu toimub teabevahetus ja vastastikune konsulteerimine.

2. Töörühma kuuluvad liidu ja Ühendkuningriigi esindajad ning töörühm täidab oma ülesandeid erikomitee alluvuses ja annab erikomiteele aru. Töörühmal ei ole õigust teha muid siduvaid otsuseid peale õiguse võtta vastu oma töökord, millele on osutatud lõikes 6.

3. Töörühma tegevus hõlmab järgmist:

a) liit ja Ühendkuningriik vahetavad seoses käesoleva protokolli lisades loetletud liidu õigusaktidega aegsasti teavet asjaomaste kavandatavate, pooleliolevate ja lõplike rakendusmeetmete kohta;

b) liit teavitab Ühendkuningriiki käesoleva protokolli kohaldamisalas kavandatavatest liidu õigusaktidest, sealhulgas liidu õigusaktidest, millega muudetakse või asendatakse käesoleva protokolli lisades loetletud liidu õigusakte;

c) liit esitab Ühendkuningriigile kogu teabe, mida liit peab asjakohaseks, et Ühendkuningriik saaks täielikult täita käesolevast protokollist tulenevaid kohustusi, ja

d) Ühendkuningriik esitab liidule kogu teabe, mille liikmesriigid peavad käesoleva protokolli lisades loetletud liidu õigusaktide kohaselt esitama üksteisele või liidu institutsioonidele, organitele või asutustele.

4. Töörühma juhivad ühiselt liit ja Ühendkuningriik.

5. Kui liit ja Ühendkuningriik ei ole vastastikusel kokkuleppel otsustanud teisiti, tuleb töörühm kokku vähemalt kord kuus. Vajaduse korral võivad liit ja Ühendkuningriik vahetada koosolekutevahelisel ajal lõike 3 punktides c ja d osutatud teavet.

6. Töörühm võtab oma töökorra vastu vastastikusel kokkuleppel.

7. Liit tagab, et kõik Ühendkuningriigi poolt töörühmas esitatud seisukohad ja kogu Ühendkuningriigi poolt töörühmas avaldatud teave, sealhulgas tehnilised ja teadusandmed, edastatakse põhjendamatu viivituseta asjaomastele liidu institutsioonidele, organitele ja asutustele.

ARTIKKEL 18

Kaitsemeetmed

1. Kui käesoleva protokolli kohaldamisega kaasnevad tõsised ja tõenäoliselt püsivad majandus-, ühiskondlikud või keskkonnaprobleemid või kaubanduse ümbersuunamine, võib liit või Ühendkuningriik võtta asjakohaseid ühepoolseid kaitsemeetmeid. Selliste kaitsemeetmete ulatus ja kestus on piiratud olukorra parandamiseks rangelt vajalikuga. Eelistatud on meetmed, mis häirivad käesoleva protokolli toimimist kõige vähem.

2. Kui kooskõlas lõikega 1 liidu või Ühendkuningriigi võetud kaitsemeetme tulemusena rikutakse käesolevast protokollist tulenevate õiguste ja kohustuste tasakaalu, võib olenevalt vajadusest liit või Ühendkuningriik võtta proportsionaalseid tasakaalustavaid meetmeid, mis on tasakaalu taastamiseks rangelt vajalikud. Eelistatud on meetmed, mis häirivad käesoleva protokolli toimimist kõige vähem.

3. Kooskõlas lõigetega 1 ja 2 võetud kaitse- ja tasakaalustavate meetmete suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli 10. lisas ettenähtud menetlusi.

ARTIKKEL 19

Finantshuvide kaitse

Liit ja Ühendkuningriik võitlevad liidu finantshuve või Ühendkuningriigi finantshuve kahjustava pettuse ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu.

ARTIKKEL 20

Läbivaatamine

Kui liit või Ühendkuningriik leiab pärast üleminekuperioodi lõppu mis tahes ajal, et käesolev protokoll ei ole artikli 3 lõikes 1 nimetatud eesmärkide saavutamiseks enam tervikuna või osaliselt vajalik ja selle kohaldamine tuleks täielikult või osaliselt lõpetada, võib ta sellest teisele poolele teatada, tuues välja oma põhjendused.

Kuue kuu jooksul pärast sellist teatamist tuleb ühiskomitee ministri tasandil kokku, et teate üle arutada, võttes arvesse kõiki artiklis 1 nimetatud eesmärke. Ühiskomitee võib küsida 1998. aasta kokkuleppe alusel loodud institutsioonide arvamust.

Kui liit ja Ühendkuningriik otsustavad ühiskomitees pärast teises lõigus osutatud arutelusid ja tegutsedes täielikult kooskõlas väljaastumislepingu artikliga 5, et protokoll ei ole tervikuna või osaliselt enam selle eesmärkide saavutamiseks vajalik, lõpetatakse protokolli kohaldamine täielikult või osaliselt. Sellisel juhul esitab ühiskomitee liidule ja Ühendkuningriigile soovitused vajalike meetmete kohta, arvestades poolte 1998. aasta kokkuleppest tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 21

Lisad

1.–10. lisa moodustavad käesoleva protokolli lahutamatu osa.

1. LISA

ARTIKLI 4 LÕIKES 1 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSE SÄTTED

– Nõukogu 13. detsembri 2004. aasta direktiiv 2004/113/EÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta seoses kaupade ja teenuste kättesaadavuse ja pakkumisega[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuli 2006. aasta direktiiv 2006/54/EÜ meeste ja naiste võrdsete võimaluste ja võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamise kohta tööhõive ja elukutse küsimustes[2]

– Nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust[3]

– Nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel[4]

1 ELT L 373, 21.12.2004, lk 37.
2 ELT L 204, 26.7.2006, lk 23.
3 EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22.
4 EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/41/EL füüsilisest isikust ettevõtjatena tegutsevate meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 86/613/EMÜ[1]

– Nõukogu 19. detsembri 1978. aasta direktiiv 79/7/EMÜ meeste ja naiste võrdse kohtlemise põhimõtte järkjärgulise rakendamise kohta sotsiaalkindlustuse valdkonnas[2]

_____

[1] ELT L 180, 15.7.2010, lk 1.
[2] EÜT L 6, 10.1.1979, lk 24.

2. LISA

ARTIKKEL 1

Kohaldamisala

1. Kooskõlas käesoleva protokolli artikli 6 lõikes 1 sätestatud tingimustega, kohaldatakse käesolevat lisa kõikide järgmiste kaupade suhtes:

a) liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil toodetud kaubad, sealhulgas need, mis on osaliselt või täielikult saadud või toodetud kolmandatest riikidest toodud toodetest, mis on liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil vabas ringluses, või

b) kolmandatest riikidest toodud ja liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil vabas ringluses olevad kaubad;

c) liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil saadud või toodetud kaubad, mille valmistamisel on kasutatud kolmandatest riikidest toodud tooteid, mis ei ole vabas ringluses ei liidu tolliterritooriumil ega Ühendkuningriigi tolliterritooriumil, tingimusel et täidetud on impordiformaalsused ning tollimaksud või samaväärse toimega maksud, mis tuleb tasuda asjaomastelt kaupadelt või nende valmistamisel kasutatud kolmanda riigi toodetelt, on sisse nõutud ühtse tolliterritooriumi eksportival poolel.

Punktis a kasutatud terminil „täielikult saadud“ on Ühendkuningriigi tolliterritooriumil sama tähendus kui liidu tolliterritooriumil.

2. Kolmandatest riikidest toodud kaupu loetakse liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil vabas ringluses olevaks, kui on täidetud impordiformaalsused ning liit või Ühendkuningriik on vastavalt oma poolel ühtsest tolliterritooriumist sisse nõudnud nõutavad tollimaksud või samaväärse toimega maksud ja kui kaupade suhtes ei ole kohaldatud tolli- või muude maksude täielikku või osalist tagastust.

3. Liidu tolliterritooriumil või Ühendkuningriigi tolliterritooriumil saadud või toodetud selliste kaupade puhul, mille valmistamisel on kasutatud kolmandatest riikidest toodud tooteid, mis ei ole vabas ringluses ei liidu tolliterritooriumil ega Ühendkuningriigi tolliterritooriumil, kusjuures need kaubad ei ole hõlmatud lõike 1 punktiga c, kohaldab ühtse tolliterritooriumi importiv pool kolmandast riigist toodud kaupade suhtes kohaldatavaid tollialaseid õigusakte.

ARTIKKEL 2

Kauplemine ühtse tolliterritooriumi poolte vahel

1. Ühtse tolliterritooriumi poolte vahel on keelatud impordi- ja ekspordimaksud ja samaväärse toimega maksud. See keeld kehtib ka fiskaalsete tollimaksude suhtes.

Tollikontrollide või tollialaste õigusaktide kohaldamisega seotud muude toimingute eest ühtse tolliterritooriumi poolte vahel tasu nõudmist loetakse toimelt samaväärseks tollimaksudega. Siiski võib tasu kehtestada või kulude hüvitamist nõuda, kui toll osutab teatavaid teenuseid, eelkõige järgmisi teenuseid:

a) tolli personali kohalolu väljaspool tolliasutuse ametlikke lahtiolekuaegu või väljaspool tolliasutuse tööruume, kui selleks on esitatud taotlus;

b) analüüsid või eksperdiarvamused kauba kohta ning postimaksud kauba tagastamise eest taotlejale, eelkõige seoses taotletud otsuste või teabega;

c) kauba läbivaatamine või proovide või näidiste võtmine tõendamise eesmärgil või kauba hävitamine, kui sellega kaasnevad muud kulud kui tollipersonali kasutamisega seotud kulud;

d) erakorralised kontrollimeetmed, kui need on vajalikud kauba liigi või võimaliku ohu tõttu.

2. 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe („üldine tolli- ja kaubanduskokkulepe“) III, V ja XI artikkel inkorporeeritakse käesolevasse protokolli selle lahutamatu osana ja neid kohaldatakse ühtse tolliterritooriumi poolte vahel *mutatis mutandis*.

3. Käesolevas lisas sätestatud õigusnormid ei välista impordi-, ekspordi- või transiidikeeldude või -piirangute kohaldamist, kui need keelud või piirangud on õigustatud kõlbluse, avaliku korra või julgeoleku seisukohalt, inimeste, loomade või taimede elu ja tervise kaitsmiseks, kunstilise, ajaloolise ja arheoloogilise väärtusega rahvusliku rikkuse või tööstus- ja kaubandusomandi kaitsmiseks. Sellised keelud või piirangud ei tohi kujutada endast siiski meelevaldse diskrimineerimise vahendit ega ühtse tolliterritooriumi poolte vahelise kaubanduse varjatud piiramist.

4. Käesoleva lisa põhjal ei saa:

   a) nõuda liidult ega Ühendkuningriigilt sellise teabe esitamist või sellisele teabele juurdepääsu andmist, mille avalikustamist ta peab oma olulisi julgeolekuhuve kahjustavaks, või

   b) takistada liitu või Ühendkuningriiki võtmast mis tahes meetmeid, mida nad peavad vajalikuks oma oluliste julgeolekuhuvide kaitsmiseks:

      i) seoses relvade, laskemoona ja sõjavarustuse tootmise ja nendega kauplemisega ning seoses muude kaupade ja ainetega kauplemisega, mis toimub otseselt või kaudselt relvajõudude varustamiseks;

      ii) seoses lõhustuvate ja ühinevate tuumamaterjalidega või ainetega, millest neid saadakse; või

      iii) sõja ajal või muudes rahvusvaheliste suhete hädaolukordades; või

c) takistada liitu ega Ühendkuningriiki võtmast rahu ja rahvusvahelise julgeoleku säilitamiseks vajalikke meetmeid.

ARTIKKEL 3

Kolmandate riikidega kauplemise suhtes kohaldatavad tollimaksud

1. Ühendkuningriik ühtlustab oma tolliterritooriumil kohaldatavad tariifid ja reeglid järgmiste tariifide ja reeglitega:

a) liidu ühine tollitariifistik, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 952/2013 artikli 56 lõikes 2;

b) liidu reeglid kauba päritolu kohta, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 952/2013 II jaotise 2. peatükis, ning

c) liidu reeglid kauba tolliväärtuse kohta, nagu on sätestatud määruse (EL) nr 952/2013 II jaotise 3. peatükis.

2. Ühendkuningriik ei või mingil juhul:

a) kohaldada kolmandatest riikidest toodud kaupade suhtes või importimisel oma tolliterritooriumil tollitariifi, mis on ühises tollitariifistikus sätestatust madalam, ega

b) kohaldada või võimaldada oma tolliterritooriumil päritolureeglite põhjal kaupadele mis tahes tariifseid soodustusi, mis erinevad samadele kaupadele liidu poolt oma tolliterritooriumil võimaldatud soodustustest.

3. Ühendkuningriik ei või ilma ühiskomiteega eelnevalt kokku leppimata kohaldada või võimaldada oma tolliterritooriumil kvoote, tariifikvoote ega tollimaksu peatamisi.

4. Ühendkuningriigile teatatakse otsustest, millega liit muudab ühist tollitariifistikku, muudab või peatab tollimakse, ja muudest kvootide, tariifikvootide ja tollimaksu peatamistega seotud otsustest piisavalt aegsasti, et Ühendkuningriigil oleks võimalik end nendega kohandada. Vajaduse korral peetakse ühiskomitees konsultatsioone.

ARTIKKEL 4

Kaubanduspoliitika

1. Ühtne tolliterritoorium peab vastama asjaomastele üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe XXIV artikli sätetele. Selleks ühtlustab Ühendkuningriik oma tolliterritooriumil kohaldatava kaubanduspoliitika liidu ühise kaubanduspoliitikaga määral, mis on vajalik käesoleva protokolli artikli 6 lõike 1 ja käesoleva lisa artikli 3 rakendamiseks, ning kohaldab muid kaubandusmakse peale tollimaksude, eelkõige üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe artikli XI:1 kohaldamisalasse kuuluvaid meetmeid, mis vastavad põhiosas liidu omadele.

2. Ühendkuningriik tagab, et üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe II artiklis osutatud kontsessioonide ja kohustuste loend on käesoleva protokolli artikli 6 lõikega 1 hõlmatud toodete puhul täielikult ühtlustatud liidu loendiga ning tariifikvootide suhtes võetud kohustused on liidu kohustustega kooskõlas ja vastavad käesoleva lisa artiklile 3. Liit ja Ühendkuningriik lepivad kokku, et teevad koostööd WTO küsimustes seoses WTO tariifikvootide jaotamisega ja määral, mis on vajalik ühtse tolliterritooriumi toimimiseks.

3. Liidu kaubanduse kaitserežiim ja liidu üldiste tariifsete soodustuste kava hõlmavad ühtse tolliterritooriumi mõlemat poolt. Liit konsulteerib Ühendkuningriigiga nii kaubanduse kaitsemeetmete kui ka üldise soodustuste süsteemiga seotud tegevuse kavandamisel. Ühiskomitee kehtestab hiljemalt kuus kuud enne üleminekuperioodi lõppu käesoleva lõike kohaldamise korra.

ARTIKKEL 5

Halduskoostöö

1. Lisaks käesoleva protokolli 3. lisas ettenähtud konkreetsele koostööle osutavad käesoleva lisa sätete rakendamise eest vastutavad liidu, sealhulgas liikmesriikide haldusasutused ja Ühendkuningriigi haldusasutused vastastikku haldusabi, et tagada nendele sätetele vastavus kaubavahetuses ühtse tolliterritooriumi poolte endi vahel või kolmandate riikidega.

2. Ühiskomitee võtab hiljemalt kuus kuud enne üleminekuperioodi lõppu vastu asjakohased sätted lõikes 1 osutatud vastastikuse haldusabi, sealhulgas võlgade sissenõudmise kohta.

ARTIKKEL 6

Konkreetsed õiguskaitsevahendid

1. Kui Ühendkuningriik ei täida seoses kolmandate riikide kaupade ja toodetega käesoleva lisa artiklites 1, 3 ja 4 ettenähtud kohustusi, võib liit juhul, kui ta peab seda ühtse turu terviklikkuse kaitsmiseks vajalikuks, kehtestada erandina väljaastumislepingu artiklitest 170–179, käesoleva protokolli artikli 6 lõikest 1 ja käesoleva lisa artiklist 2 asjaomaste kaupade liidu tolliterritooriumile või sealt välja vedamisele tariife või muid piiranguid. Neid kaupu ei loeta kooskõlas artikli 1 lõikega 1 käesoleva lisa kohaldamisalasse kuuluvaks.

2. Kui liit on objektiivse teabe põhjal järeldanud, et Ühendkuningriigi tolliterritooriumil on käesoleva protokolli 3. lisa rakendamisel ilmnenud viga ja et see viga mõjutab imporditollimakse, taotleb liit, et ühiskomitee määraks kindlaks sobivad meetmed olukorra lahendamiseks.

3. Käesoleva artikli kohaldamisega seotud vaidluste suhtes kohaldatakse väljaastumislepingu kuuendat osa.

3. LISA

ARTIKKEL 1

Tolliseadustike kohaldamine

Ilma et see piiraks käesoleva protokolli 2. lisa sätete kohaldamist, kohaldatakse ühtse tolliterritooriumi kahe poole vahelise kaubavahetuse suhtes liidu tolliseadustikku ning muid liidu tolliterritooriumil kohaldatavaid meetmeid ja kontrolle ning Ühendkuningriigi 2018. aasta (piiriülese kaubanduse) maksuseadust ja selle rakendussätteid ning muid asjaomaseid õigusnorme, mida kohaldatakse Ühendkuningriigi tolliterritooriumil, käesolevas protokollis ja käesolevas lisas sätestatud tingimustel.

ARTIKKEL 2

2. lisa artikli 1 lõike 1 punktiga c seotud formaalsused

1. Käesoleva protokolli 2. lisa artikli 1 lõike 1 punkti c rakendamiseks loetakse impordiformaalsused ühtse tolliterritooriumi eksportival poolel täidetuks, kui dokument, mis on vajalik selleks, et tõendada, et kaup kuulub 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1, on kinnitatud.

2. Lõikes 1 osutatud kinnitamine toob kaasa olukorra, kus tollimaksud või samaväärse toimega maksud, mis tuleb tasuda asjaomastelt kaupadelt või kolmanda riigi toodetelt, mida on kasutatud nende valmistamisel kooskõlas käesoleva protokolli 2. lisa artikliga 3, nõutakse sisse ühtse tolliterritooriumi eksportival poolel. Samuti annab see aluse kohaldada 2. lisa artiklis 4 kirjeldatud kaubanduspoliitika meetmeid, mis võivad olla nende kaupade suhtes kohaldatavad.

3. Lõikes 2 osutatud tollimaksude või samaväärse toimega maksude sissenõudmise hetkeks loetakse hetke, mil pädev tolliasutus aktsepteerib asjaomaste kaupadega seotud ekspordideklaratsiooni.

4. Võlgnik on deklarant. Kaudse esindamise korral on isik, kelle eest deklaratsioon esitatakse, samuti võlgnik.

ARTIKKEL 3

Dokumentaalsed tõendid

Ilma et see piiraks artikli 5 kohaldamist, tõendatakse seda, et kaup kuulub käesoleva protokolli 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1, dokumentaalse tõendiga, mille ühtse tolliterritooriumi poole toll annab välja eksportija taotlusel.

ARTIKKEL 4

Liikumissertifikaat A. UK.

1. Artiklis 3 osutatud dokumentaalne tõend on liikumissertifikaat A. UK. Liit koostab liikumissertifikaadi A. UK. näidise ja selgitavad märkused ning teavitab sellest ühiskomiteed. Selle näidise kasutamine on kohustuslik.

2. Liikumissertifikaati A. UK. võib kasutada üksnes juhul, kui:

   a) tooteid ei ole pärast eksportimist ja enne importimiseks deklareerimist muudetud ega muundatud ning need ei ole läbinud ühtegi muud toimingut peale selle, mida on vaja toodete hea seisundi säilitamiseks või selleks, et lisada või kinnitada tähiseid, etikette, tollitõkendeid või lisada muid dokumente, et tagada ühtse tolliterritooriumi importiva poole konkreetsete siseriiklike nõuete järgimine;

   b) kaubad on kolmandas riigis ladustatud või näitusel välja pandud, tingimusel et kaubad jäävad asjaomases kolmandas riigis tollijärelevalve alla.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, võib kolmandas riigis kaubasaadetisi jagada, kui seda teeb eksportija või seda tehakse tema vastutusel, ja tingimusel, et tooted jäävad asjaomases kolmandas riigis tollijärelevalve alla.

4. Lõike 2 tingimused loetakse täidetuks, välja arvatud juhul, kui ühtse tolliterritooriumi importiva poole tollil on alust kahtlustada vastupidist. Sellisel juhul võib toll paluda deklarandil nõuete täitmist mis tahes viisil tõendada.

5. Liikumissertifikaadi A. UK. kinnitab ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole toll sellega hõlmatud kaupade eksportimise ajal. Sertifikaat tehakse eksportijale kättesaadavaks niipea, kui tegelik eksportimine on toimunud või tagatud.

6. Liikumissertifikaadi A. UK. võib kinnitada üksnes juhul, kui seda saab kasutada dokumentaalse tõendina, mida nõutakse selleks, et teha kindlaks, et kaup kuulub käesoleva protokolli 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1.

7. Eksportija, kes taotleb liikumissertifikaadi A. UK. väljaandmist, peab olema valmis igal ajal esitama liikumissertifikaati A. UK. välja andva ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole tolli nõudmisel kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad asjaomaste toodete staatust ning seda, et muud käesoleva protokolli nõuded ja käesoleva protokolli 2. lisa nõuded on täidetud.

8. Sertifikaati välja andev tolliasutus astub kõik vajalikud sammud, et kontrollida kaupade staatust ning muude käesoleva protokolli ja käesoleva lisa nõuete täitmist. Selleks on tal õigus nõuda asjakohaseid tõendeid ja teha muid kontrollimisi, mida ta peab asjakohaseks. Sertifikaati välja andev tolliasutus peab ka tagama, et sertifikaat oleks nõuetekohaselt täidetud. Eelkõige kontrollib ta, kas toodete kirjeldamiseks ettenähtud lahter on täidetud nii, et sinna ei ole võimalik pettuse eesmärgil midagi lisada.

9. Liikumissertifikaat A. UK. tuleb esitada ühtse tolliterritooriumi importiva poole tollile nelja kuu jooksul alates kuupäevast, mil ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole toll selle välja andis.

10. Pärast lõikes 9 kindlaksmääratud tähtaja möödumist võib ühtse tolliterritooriumi importiva poole tollile esitatud liikumissertifikaate A. UK. aktsepteerida juhul, kui need dokumendid jäid kindlaksmääratud tähtaja jooksul esitamata erandlike asjaolude tõttu.

11. Kui esitamisega jäädakse hiljaks muudel põhjustel, aktsepteerib ühtse tolliterritooriumi importiva poole toll liikumissertifikaate A. UK. juhul, kui asjaomased kaubad on sellele tollile esitatud enne lõikes 9 nimetatud tähtaja möödumist.

ARTIKKEL 5

Tagantjärele väljaantud liikumissertifikaadid A. UK.

1. Olenemata artikli 4 lõikest 5 võib liikumissertifikaati A. UK. erandkorras anda välja pärast seda, kui sellega seotud kaupade tegelik eksportimine on toimunud või tagatud, kui:

   a) seda ei antud eksportimise ajal välja eksimuse, tahtmatu tegevusetuse või muude eriliste asjaolude tõttu või

   b) tollile tõendatakse ja toll veendub, et liikumissertifikaat A. UK. anti küll välja, kuid tehnilistel põhjustel seda importimisel ei aktsepteeritud.

2. Lõike 1 rakendamiseks peab eksportija oma taotluses näitama liikumissertifikaadiga A. UK. hõlmatud toodete eksportimise koha ja kuupäeva ning esitama oma taotluse põhjused.

3. Toll võib liikumissertifikaadi A. UK. anda välja tagantjärele üksnes juhul, kui toll on veendunud, et sertifikaati on taotletud kooskõlas käesoleva artikliga.

ARTIKKEL 6

Liikumissertifikaadi A. UK. esitamine

1. Liikumissertifikaat A. UK. tuleb esitada ühtse tolliterritooriumi importiva poole tollile vastavalt selle ühtse tolliterritooriumi poole kehtestatud korrale. Toll võib seejuures nõuda sertifikaadi tõlkimist. Samuti võib toll nõuda, et impordideklaratsiooniga oleks kaasas importija kinnitus selle kohta, et kõnealused kaubad kuuluvad käesoleva protokolli 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1.

2. Kui liikumissertifikaadi A. UK. andmete ja tollile impordiformaalsuste läbimiseks esitatud dokumendi andmete vahel avastatakse väikesi erinevusi, ei muuda see sertifikaati *ipso facto* õigustühiseks, kui tehakse nõuetekohaselt kindlaks, et sertifikaat vastab esitatud kaupadele.

3. Liikumissertifikaati A. UK. ei tohiks tagasi lükata ilmsete vormistusvigade, näiteks trükivigade tõttu, kui need vead ei sea kahtluse alla selles sertifikaadis esitatud andmete õigsust.

ARTIKKEL 7

Liikumissertifikaadi A. UK. asendamine

Kui kaubad antakse ühtse tolliterritooriumi ühe poole tolliasutuse kontrolli alla, on võimalik asendada esmane kaupade liikumissertifikaat A. UK. ühe või mitme A. UK.-liikumissertifikaadiga, et saata kõik need kaubad või osa nendest muusse kohta ühtse tolliterritooriumi piires. Liikumissertifikaadi A. UK. asendussertifikaadi(d) annab välja tolliasutus, kelle kontrolli alla tooted on antud.

ARTIKKEL 8

Halduskoostöö

1. Liikmesriikide ja Ühendkuningriigi tolliasutused edastavad Euroopa Komisjoni kaudu üksteisele oma tolliasutustes liikumissertifikaatide A. UK. väljaandmiseks kasutatavate templijäljendite näidised ning nende sertifikaatide kontrollimise eest vastutavate tolliasutuste aadressid.

2. Selleks et tagada käesoleva protokolli nõuetekohane kohaldamine, annavad liit ja Ühendkuningriik teineteisele pädevate tolliasutuste kaudu abi kaupade liikumissertifikaatide A. UK. autentsuse ja nendes esitatud teabe õigsuse kontrollimisel.

ARTIKKEL 9

Liikumissertifikaatide A. UK. kontrollimine

1. Liikumissertifikaatide A. UK. üle tehakse järelkontrolli pisteliselt või siis, kui ühtse tolliterritooriumi importiva poole tollil tekib põhjendatud kahtlus selle suhtes, kas sertifikaadid on ehtsad, kas asjaomaste toodete staatus on õige või kas käesoleva protokolli ja selle lisade muud nõuded on täidetud, tingimusel et sellist kontrolli taotletakse mitte hiljem kui kolm aastat pärast seda, kui ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole toll liikumissertifikaadi A. UK. välja andis.

2. Lõike 1 sätete kohaldamisel saadab ühtse tolliterritooriumi importiva poole toll ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole tollile liikumissertifikaadi A. UK. koos kaubaarvega, kui see on esitatud, või nende dokumentide koopiad, näidates vajaduse korral päringu põhjused. Kontrollitaotlusele lisaks edastatakse kõik dokumendid ja kogu teave, mis osutavad sellele, et liikumissertifikaadil A. UK. esitatud teave ei pruugi olla õige.

3. Kontrolli teostab ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole toll. Selleks on tal õigus nõuda asjakohaseid tõendeid ja kontrollida eksportija raamatupidamisdokumente ning teha muid kontrollimisi, mida ta peab asjakohaseks.

4. Kui ühtse tolliterritooriumi importiva poole toll otsustab kontrollitulemuste saamiseni keelduda asjakohaste toodete puhul 2. lisaga ette nähtud kohtlemise kohaldamisest, pakub ta importijale võimalust, et tooted vabastatakse, eeldusel et eelnevalt on kasutusele võetud kõik ettevaatusabinõud, mida peetakse vajalikuks.

5. Kontrolli tulemustest teatatakse kontrolli taotlenud tolliasutusele hiljemalt 10 kuu jooksul. Tulemustest peab selgelt ilmnema, kas dokumendid on ehtsad ja kas asjaomased tooted kuulusid käesoleva protokolli 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1, ning kas käesoleva protokolli ja selle lisade muud nõuded on täidetud.

6. Kui põhjendatud kahtluse korral ei saada vastust 10 kuu jooksul või vastus ei sisalda piisavalt teavet, et otsustada, kas kõnealune dokument on ehtne, või teha kindlaks toodete tegelik staatus, keeldub kontrolli taotlenud toll käesoleva protokolli ja selle lisadega ette nähtud kohtlemise kohaldamisest, välja arvatud erandlikel asjaoludel.

ARTIKKEL 10

Kontrollimenetlusega seotud vaidlused

1. Kui kontrolli taotlenud tolli ja kontrollimise eest vastutava tolli vahel tekib seoses artiklis 9 esitatud kontrollimenetlusega vaidlus, mida ei suudeta lahendada, või kui vaidluse käigus tekib küsimus käesoleva lisa tõlgendamise kohta, esitatakse need vaidlused lahendamiseks ühiskomiteele.

2. Erimeelsuste lahendamiseks peetakse liidu või Ühendkuningriigi taotluse korral ühiskomitees konsultatsioone 90 päeva jooksul alates lõikes 1 osutatud esitamise kuupäevast. Konsulteerimiseks ette nähtud aega võib pikendada igal üksikjuhul eraldi vastastikusel kirjalikul kokkuleppel. Pärast selle ajavahemiku möödumist võib ühtse tolliterritooriumi importiva poole toll teha asjaomaste kaupade staatuse suhtes otsuse.

3. Vaidlused importija ja ühtse tolliterritooriumi importiva poole tolli vahel lahendatakse ühtse tolliterritooriumi kõnealuse poole õigusnormide kohaselt.

ARTIKKEL 11

Karistused

Igaühele, kes koostab või laseb koostada dokumendi, mis sisaldab ebaõiget teavet, et saada käesoleva protokolli ja käesoleva protokolli 2. lisaga ette nähtud kohtlemist, määratakse karistus. Sellised karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

ARTIKKEL 12

Sätted reisijate toodud kaupade kohta

Reisijate poolt ühtse tolliterritooriumi ühelt poolelt ühtse tolliterritooriumi teise poolde toodud kaupade suhtes, kui need ei ole ette nähtud kaubanduslikel eesmärkidel kasutamiseks, kohaldatakse käesoleva protokolli 2. lisaga ette nähtud kohtlemist, ilma et nende kohta nõutaks käesoleva lisa artiklitega 3–11 ette nähtud sertifikaati, kui need kaubad deklareeritakse kaupadena, mis kuuluvad 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1, ja kui deklaratsiooni õigsuse suhtes ei ole kahtlust.

Ühiskomitee arutab korrapäraselt käesoleva artikli rakendamist ja võtab vajaduse korral vastu meetmed selle nõuetekohaseks kohaldamiseks.

ARTIKKEL 13

Postisaadetised

Postisaadetiste (sealhulgas postipakkide) suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli 2. lisaga ette nähtud kohtlemist, ilma et nende kohta nõutaks käesoleva lisa artiklitega 3–11 ette nähtud sertifikaati, kui pakendil ega sellega kaasas olevates dokumentidest ei ole viidet, et seal sisalduvad kaubad ei kuulu käesoleva protokolli 2. lisa kohaldamisalasse, nagu sätestatud selle artikli 1 lõikes 1. Selline viide koosneb märgisest, mille paigaldavad kõikidel sellistel juhtudel ühtse tolliterritooriumi eksportiva poole pädevad asutused.

Liit koostab esimeses lõigus osutatud märgise näidise ja selgitavad märkused ning teavitab sellest ühiskomiteed. Sellel näidisel põhineva märgise kasutamine on kohustuslik.

Ühiskomitee arutab korrapäraselt käesoleva artikli rakendamist ja võtab vajaduse korral vastu meetmed selle nõuetekohaseks kohaldamiseks.

4. LISA

ESIMENE OSA

MAKSUSTAMINE

ARTIKKEL 1

Maksustamine

1. Liit ja Ühendkuningriik tunnistavad ja võtavad endale kohustuse rakendada hea maksuhaldustava põhimõtteid, sealhulgas ülemaailmseid standardeid, mis käsitlevad läbipaistvust ja teabevahetust, õiglast maksustamist, ning OECD standardeid, mis käsitlevad maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemist. Liit ja Ühendkuningriik edendavad head maksuhaldustava, parandavad rahvusvahelist maksualast koostööd ja hõlbustavad maksutulude kogumist.

2. Lõikes 1 esitatud liidu ja Ühendkuningriigi kohustustega seoses jätkab Ühendkuningriik oma selliste siseriikliku õiguse sätete kohaldamist, millega on üle võetud järgmised liidu õiguse sätted, nagu neid kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus:

   a) nõukogu direktiiv 2011/16/EL[1];

[1] Nõukogu 15. veebruari 2011. aasta direktiiv 2011/16/EL maksustamisalase halduskoostöö kohta ja direktiivi 77/799/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 64, 11.3.2011, lk 1).

b) nõukogu direktiiv (EL) 2016/1164[1] ning

c) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2013/36/EL[2] artikkel 89.

3. Kajastades G20/OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise tegevuskavas kehtestatud suunda, kinnitavad liit ja Ühendkuningriik veelkord oma valmisolekut piirata kahjulikke maksumeetmeid.

Sellega seoses kinnitab Ühendkuningriik veelkord oma pühendumust Euroopa Liidu Nõukogu 1. detsembri 1997. aasta järeldustes esitatud äriühingute maksustamise käitumisjuhendile kooskõlas neis järeldustes kehtestatud mandaadi ja kriteeriumidega ning käitumisjuhendi suunistele, nagu neid kohaldatakse üleminekuperioodi lõpus.

4. Ühiskomitee võib määrata kindlaks lõike 2 rakendamiseks vajalikud meetmed ja arutab kõiki lõike 3 rakendamisega seotud küsimusi.

5. Käesoleva artikli lõigete 1, 3 ja 4 tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste suhtes ei kohaldata väljaastumislepingu artikleid 170–181.

---

[1] Nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad (ELT L 193, 19.7.2016, lk 1).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/36/EL, mis käsitleb krediidiasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

TEINE OSA

KESKKONNAKAITSE

ARTIKKEL 2

Keskkonnakaitse taseme säilitamine

1. Selleks et tagada ühtse tolliterritooriumi nõuetekohane toimimine, tagavad liit ja Ühendkuningriik, et õigusnormide ja tavadega ette nähtud keskkonnakaitse tase ei ole madalam sellest, mis on ette nähtud ühtsetes standardites, mida kohaldatakse liidus ja Ühendkuningriigis üleminekuperioodi lõpus seoses keskkonnainfo kättesaadavuse, üldsuse osalemise ja keskkonnaasjades kohtu poole pöördumisega; keskkonnamõju hindamise ja strateegilise keskkonnahindamisega; tööstusheidetega; õhku eralduvate saasteainete ning õhukvaliteedi eesmärkide ja piirnormidega; looduse ja bioloogilise mitmekesisuse säilitamisega; jäätmekäitlusega; veekeskkonna kaitse ja säilitamisega; merekeskkonna kaitse ja säilitamisega; keemiliste ainete tootmisest, kasutamisest, keskkonda viimisest ja kõrvaldamisest inimeste tervisele ja keskkonnale tulenevate riskide ärahoidmise, vähendamise ja kõrvaldamise ning kliimamuutustega.

2. Arvestades ühiseid põhimõtteid üleminekuperioodi lõpus ja oma pühendumust 1992. aasta Rio keskkonna- ja arengudeklaratsioonile, järgivad liit ja Ühendkuningriik käesoleva artikliga kehtestatud kohustuste täitmisel oma vastavates keskkonnaalastes õigusnormides järgmisi põhimõtteid:

a) ettevaatuspõhimõte,

b) ennetavate meetmete võtmise põhimõte;

c) keskkonnakahju prioriteedina tekkekohas kõrvaldamise põhimõte ning

d) „saastaja maksab“ põhimõte.

3. Võttes arvesse lõikes 1 osutatud ühtseid standardeid, võtab ühiskomitee vastu otsused, millega kehtestatakse miinimumkohustused seoses järgmisega:

a) teatavate õhusaasteainete riiklike heitkoguste vähendamine;

b) maksimaalne väävlisisaldus laevakütuses, mida võib kasutada territoriaalvetes, majandusvööndites, sealhulgas Läänemere ja Põhjamere piirkonnas määratletud SOx-heidete kontrollpiirkondades, ning liidu liikmesriikide ja Ühendkuningriigi sadamates ning

c) tööstusheidetega seotud parim võimalik tehnika, sealhulgas heite piirnormid.

Neid otsuseid kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust.

4. Liit ja Ühendkuningriik võtavad meetmed, mis on vajalikud selleks, et täita oma vastavad kohustused, mis on võetud kliimamuutuste vähendamiseks sõlmitud rahvusvaheliste lepingute raames, sealhulgas need, millega rakendatakse ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioone, nagu Pariisi 2015. aasta kokkulepe.

5. Ühendkuningriik rakendab CO_2-heite maksustamise süsteemi, mis vastab tulemuslikkuse ja ulatuse poolest Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2003/87/EÜ[1] ettenähtule.

6. Liit ja Ühendkuningriik kinnitavad veelkord oma valmisolekut rakendada oma õigusaktides ja tavades tõhusalt mitmepoolseid keskkonnaalaseid kokkuleppeid, mille osalised nad on.

7. Käesoleva artikli tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste suhtes ei kohaldata väljaastumislepingu artikleid 170–181.

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

ARTIKKEL 3

Keskkonnakaitsega seotud seire ja nõuete täitmine

1. Märkides, et liidus tagavad artikli 2 lõikes 1 osutatud ühiseid standardeid kajastava liidu õiguse tulemusliku kohaldamise komisjon ja Euroopa Liidu Kohus, kes tegutsevad aluslepingute alusel, tagab Ühendkuningriik artikli 2 ja neid ühiseid standardeid kajastavate siseriiklike õigusnormide ja tavade tulemusliku järgimise, ilma et see piiraks artikli 2 lõike 7 kohaldamist.

   Ühendkuningriik tagab haldus- ja kohtumenetluste kättesaadavuse, et avaliku sektori asutused ja elanikud saaksid võtta tulemuslikult ja õigeaegselt meetmeid, et mitte rikkuda siseriiklikke õigusnorme ja tavasid, ja näeb ette tulemuslikud õiguskaitsevahendid, sealhulgas ajutised meetmed, tagades, et sanktsioonid on tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neil on reaalne ja tõkestav toime.

2. Ühendkuningriik võtab kasutusele läbipaistva süsteemi, kus üks sõltumatu ja piisavate vahenditega organ või mitu sellist organit („sõltumatu organ“) vastutab käesoleva artikli ja artikli 2 kohaste kohustuste tulemusliku siseriikliku seire, järelevalve, täitmise tagamise ja sellesisulise aruandluse eest.

Sõltumatul organil on volitused, et uurida omal algatusel Ühendkuningriigi haldusasutuste ja ametivõimude väidetavaid rikkumisi ning võtta vastu kaebusi selliste uurimiste teostamiseks. Tal on kõik oma ülesannete täitmiseks vajalikud volitused, sealhulgas volitus taotleda teavet. Sõltumatul organil on ka õigus algatada pädevas Ühendkuningriigi kohtus asjakohane menetlus kohase õiguskaitse saamiseks.

KOLMAS OSA

TÖÖ- JA SOTSIAALSED STANDARDID

ARTIKKEL 4

Töö- ja sotsiaalsete standardite taseme säilitamine

1. Selleks et tagada ühtse tolliterritooriumi nõuetekohane toimimine, tagavad liit ja Ühendkuningriik, et õigusnormide ja tavaga ette nähtud kaitsetase ei ole madalam sellest, mis on ette nähtud ühtsete standarditega, mida kohaldatakse liidus ja Ühendkuningriigis üleminekuperioodi lõpus töö- ja sotsiaalkaitse valdkonnas ning seoses tööalaste põhiõiguste, töötervishoiu ja tööohutuse, õiglaste töötingimuste ja tööhõivestandarditega, õigusega olla ettevõttes informeeritud ja ära kuulatud ning restruktureerimisega.

2. Käesoleva artikli tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste suhtes ei kohaldata väljaastumislepingu artikleid 170–181.

ARTIKKEL 5

Mitmepoolsed töö- ja sotsiaalsed standardid ja -lepingud

1. Võttes arvesse, kui olulised on rahvusvaheline koostöö ja lepingud tööküsimuste valdkonnas ning töö- ja sotsiaalkaitse kõrge tase koos nende tõhusa kaitsega, kaitsevad ja edendavad liit ja Ühendkuningriik töötajate ja tööandjate ning nende vastavate organisatsioonide ja valitsuste vahelist tööküsimusi käsitlevat sotsiaaldialoogi.

2. Liit ja Ühendkuningriik kinnitavad veelkord oma valmisolekut rakendada oma õigusnormides ja tavades tulemuslikult Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioone ja Euroopa Nõukogu Euroopa sotsiaalharta sätteid sellisena, nagu Ühendkuningriik ja liikmesriigid on need vastavalt ratifitseerinud ja heaks kiitnud.

3. Liit ja Ühendkuningriik vahetavad teavet selle kohta, milline on liikmesriikides ja Ühendkuningriigis olukord ja edenemine Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni liigituse järgi ajakohaste Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni konventsioonide ning muudetud Euroopa sotsiaalharta ja sellega seotud protokollide ratifitseerimisel.

4. Käesoleva artikli tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste suhtes ei kohaldata väljaastumislepingu artikleid 170–181.

ARTIKKEL 6

Töö- ja sotsiaalsete standarditega seotud seire ja kaitse tagamine

Märkides, et liidus tagavad artikli 4 lõikes 1 osutatud ühiseid standardeid kajastava liidu õiguse tulemusliku kohaldamise komisjon ja Euroopa Liidu Kohus, kes tegutsevad aluslepingute alusel, tagab Ühendkuningriik artikli 4 ja neid ühiseid standardeid kajastavate siseriiklike õigusnormide ja tavade järgimise kogu oma territooriumil, ilma et see piiraks artikli 4 lõike 2 kohaldamist.

Ühendkuningriik säilitab tööinspektsioonide tulemusliku süsteemi, tagab haldus- ja kohtumenetluste kättesaadavuse, et siseriiklike õigusnormide ja tavade rikkumise vastu saaks võtta tulemuslikke meetmeid, ja näeb ette tulemuslikud õiguskaitsevahendid, tagades et sanktsioonid on tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neil on reaalne ja tõkestav toime.

NELJAS OSA

RIIGIABI

ARTIKKEL 7

Riigiabi

1. Selleks et säilitada riigiabi kontrollimise tugev ja laiaulatuslik raamistik, mis aitaks ära hoida põhjendamatuid kaubandus- ja konkurentsimoonutusi, kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes seoses meetmetega, mis mõjutavad ühtse tolliterritooriumi osade vahelist kaubavahetust, mille suhtes kohaldatakse 2. lisa, käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu riigiabi käsitlevaid sätteid. Seoses Ühendkuningriigi ametiasutuste selliste meetmetega loetakse kõnealustes liidu õiguse sätetes sisalduvaid viiteid Euroopa Komisjonile viidetena artiklis 9 osutatud sõltumatule asutusele.

2. Olenemata lõikest 1 ei kohaldata kõnealuses lõikes osutatud liidu õigusnorme Ühendkuningriigi asutuste meetmete suhtes, millega toetatakse põllumajandustoodete tootmist ja nendega kauplemist Ühendkuningriigi tolliterritooriumil kindlaksmääratud iga-aastase kogutoetuse ülemmäära piires, ning tingimusel et kindlaksmääratud minimaalne protsendimäär kõnealusest erandiga hõlmatud toetusest on kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega. Erandiga hõlmatud iga-aastase kogutoetuse ülemmäära ja minimaalse protsendimäära kindlaksmääramise otsustab ühiskomitee ja seda tehakse käesoleva lisa artiklis 8 sätestatud menetluse kohaselt.

3. Käesolev artikkel ei piira käesoleva protokolli artikli 12 ning käesoleva protokolli artikli 14 lõigete 4 ja 5 kohaldamist seoses selle artikliga 12.

ARTIKKEL 8

Artikli 7 lõikes 2 osutatud menetlused

Ühiskomitee määrab kindlaks artikli 7 lõikes 2 osutatud erandiga hõlmatud iga-aastase kogutoetuse esialgse ülemmäära ja esialgse minimaalse protsendimäära, võttes arvesse kõige värskemat kättesaadavat teavet. Erandiga hõlmatud iga-aastase kogutoetuse esialgse ülemmäära puhul võetakse arvesse Ühendkuningriigi tulevase põllumajandustoetuste kava ülesehitust ja praeguse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kohase ühise põllumajanduspoliitika raames Ühendkuningriigi tolliterritooriumil kantud kulude aasta keskmist kogusummat. Esialgse minimaalse protsendimäära puhul võetakse arvesse Ühendkuningriigi põllumajandustoetuste kava ülesehitust ja seda, kui suures osas olid ühise põllumajanduspoliitika raames liidus tehtud kogukulud kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega, nii nagu asjaomase ajavahemiku kohta teatatud.

Ühiskomitee kohandab esimeses lõigus osutatud toetuse taset ja protsendimäära suurust, võttes arvesse Ühendkuningriigi põllumajandustoetuste kava ülesehitust, vastavalt iga tulevase mitmeaastase finantsraamistiku alusel liidus ühise põllumajanduspoliitika jaoks kasutatavate toetuste kogusumma muutumisele.

Kui ühiskomitee ei suuda toetuse esialgset taset ja protsendimäära vastavalt esimesele lõigule kindlaks määrata või toetuse taset ja protsendimäära teise lõigu kohaselt kohandada olenevalt asjaoludest kas üleminekuperioodi lõpuks või ühe aasta jooksul pärast tulevase mitmeaastase finantsraamistiku jõustumist, peatatakse artikli 7 lõike 2 kohaldamine, kuni ühiskomitee on toetuse taseme ja protsendimäära kindlaks määranud või seda kohandanud.

ARTIKKEL 9

Sõltumatu asutus

1. Ühendkuningriik loob oma tegevuses sõltumatu asutuse („sõltumatu asutus“) või hoiab sellist asutust alal. Oma ülesandeid täites ja volitusi kasutades on sõltumatule asutusele vajalikul moel tagatud sõltumatus poliitilisest ja muust välismõjust ning ta tegutseb erapooletult.

2. Sõltumatul asutusel on seoses Ühendkuningriigi asutuste meetmetega, mille suhtes kohaldatakse artikli 7 lõiget 1, volitused ja ülesanded, mis on samaväärsed käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu riigiabialaste õigusnormide alusel tegutseva Euroopa Komisjoni volituste ja ülesannetega. Sõltumatu asutus tuleb varustada asjakohaste vahenditega, mida on vaja käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu riigiabialaste õigusnormide täielikuks kohaldamiseks ja nende täitmise tõhusaks tagamiseks vastavalt artikli 7 lõikele 1. Vahendid hõlmavad inim-, tehnilisi ja rahalisi ressursse ning ruume ja taristut.

3. Sõltumatu asutuse otsustel on Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis samasugused õiguslikud tagajärjed, nagu on käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu riigiabialaste õigusnormide alusel tegutseva Euroopa Komisjoni võrreldavatel otsustel liidus ja selle liikmesriikides.

ARTIKKEL 10

Koostöö

1. Euroopa Komisjon ja sõltumatu asutus teevad koostööd, et tagada kogu ühtsel tolliterritooriumil riigiabi valdkonnas järjepidev järelevalve.

2. Euroopa Komisjon ja sõltumatu asutus:

a) vahetavad teavet ja arvamusi käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu õiguse riigiabialaste sätete kohaldamise ja tõlgendamise kohta ning

b) annavad igal üksikjuhul eraldi teavet ja vahetavad arvamusi konkreetsete riigiabijuhtumite kohta, mis mõjutavad ühtse tolliterritooriumi osade vahelist kaubavahetust, mille suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli 2. lisa. Euroopa Komisjon ja sõltumatu asutus võtavad kõnealust teavet vahetades arvesse ameti- ja ärisaladuse nõuetest tulenevaid piiranguid.

3. Kui sõltumatu asutus otsustab alustada ELi toimimise lepingu artikli 108 lõike 2 esimeses ja teises lõigus osutatud menetlust seoses Ühendkuningriigi asutuste meetmetega, mille suhtes kohaldatakse artikli 7 lõiget 1, edastab sõltumatu asutus selle otsuse Euroopa Komisjonile ning annab komisjonile võimaluse edastada oma kommentaarid nõukogu määruses (EL) 2015/1589[1] sätestatud kohaldatavate tähtaegade jooksul.

4. Sõltumatu asutus konsulteerib Euroopa Komisjoniga kõigi kavandatavate otsuste üle, mille ta kavatseb vastu võtta kooskõlas artikli 7 lõikega 1 ja artikliga 9. Euroopa Komisjonil on oma arvamuse edastamiseks aega kuni kolm kuud ning sõltumatu asutus võtab edastatud arvamuse igati arvesse enne, kui otsuse vastu võtab. Kiireloomulistel juhtudel võib sõltumatu asutus paluda, et komisjon edastaks oma arvamuse võimalikult peatselt.

   Kui Euroopa Komisjon leiab esimeses lõigus osutatud aja jooksul, et tal on vaja lõpliku arvamuse kujundamiseks täiendavat teavet, võib ta saata sõltumatule asutusele lisateabe päringu. Nimetatud ajavahemik peatatakse alates kuupäevast, mil Euroopa Komisjon esitab päringu, ning see algab uuesti kuupäevast, mil saadakse kätte sõltumatu asutuse vastus.

   Sõltumatu asutus ei võta kavandatud otsust vastu enne, kui Euroopa Komisjon on edastanud oma arvamuse kooskõlas esimese lõiguga.

[1] Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks (ELT L 248, 24.9.2015, lk 9).

ARTIKKEL 11

Ühendkuningriigi kohtud

1. Märkides, et Euroopa Liidu Kohus on aluslepingute alusel pädev seoses Euroopa Komisjoni riigiabi valdkonna õigusnormidega, tagab Ühendkuningriik seoses Ühendkuningriigi asutuste meetmetega, mille suhtes kohaldatakse käesoleva lisa artikli 7 lõiget 1, et Ühendkuningriigi kohtud on pädevad:

   a) kontrollima ja tagama et Ühendkuningriigi asutused järgivad ELi toimimise lepingu artikli 108 lõikest 3 tulenevat kohustust informeerida kavandatud meetmetest ja neid mitte rakendada enne, kui sõltumatu asutus on andnud selleks loa;

   b) kontrollima, kas sõltumatu asutuse tehtud otsused on kooskõlas käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu õiguse riigiabialaste sätetega;

   c) kontrollima, et Ühendkuningriigi asutused järgivad sõltumatu asutuse otsust, ja tagama selle otsuse järgimise ning määrama karistuse juhul, kui otsust ei järgita;

   d) otsustama meetmete üle, mida võtta juhul, kui sõltumatu asutus ei suuda tegutseda, ja tegema sõltumatule asutusele korralduse tegutseda, ning

   e) otsustama eraisikutele põhjustatud kahju korral võetavate meetmete üle ja määrama sellise kahju eest hüvitisi.

2. Euroopa Komisjonil ja huvitatud isikutel on Ühendkuningriigi kohtutes kaebeõigus sellistes asjades kohtusse pöördumiseks.

Esimeses lõigus kasutatud termini „huvitatud isik“ tähendus on sama kui käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu õiguse riigiabialaste sätete puhul.

3. Euroopa Komisjonil on õigus astuda menetlusse lõikes 1 osutatud kohtuasjas, mille sõltumatu asutus või mõni huvitatud isik on Ühendkuningriigi kohtus algatanud.

ARTIKKEL 12

Läbipaistvus

Ühendkuningriik säilitab antud abi läbipaistvuse süsteemi üle 500 000 euro suuruste individuaalsete riigiabi toetuste puhul, ilma et see piiraks käesoleva protokolli 8. lisas loetletud liidu õiguse riigiabialaste sätete kohaldamist.

ARTIKKEL 13

Konsultatsioonid

1. Kui liit leiab, et see, kuidas Ühendkuningriik kohaldab või rakendab artiklit 7 ja artikleid 9–12, ähvardab märkimisväärselt kahjustada võrdseid konkurentsitingimusi ühtse tolliterritooriumi osade vahel, võib ta taotleda konsulteerimist ühiskomiteega, et leida ühiselt vastuvõetav lahendus.

2. Konsultatsioonide aluseks on kirjalik taotlus, milles selgitatakse, mis põhjustel liit konsultatsiooni palus. Ühiskomitee tuleb kokku 30 päeva jooksul pärast taotluse esitamist.

3. Kui ühiskomitees ei jõuta ühiselt kokkulepitud lahenduseni 30 päeva jooksul pärast ühiskomitee lõikes 2 osutatud kohtumist, võib liit võtta ajutisi meetmeid vastavalt artiklile 14.

ARTIKKEL 14

Ajutised meetmed

1. Liidul on õigus võtta pärast Ühendkuningriigile teatamist sobivaid parandusmeetmeid:

   a) kooskõlas artikli 13 lõikega 3 või

   b) kui liit leiab, et Ühendkuningriik ei ole täitnud käesoleva lisa artiklist 7 ja artiklitest 9–12 tulenevaid kohustusi, ning liit on alustanud konsultatsioone ühiskomitees vastavalt väljaastumislepingu artiklile 169, eeldusel et liit on seisukohal, et Ühendkuningriigi suutmatus kohustusi täita ähvardab kahjustada võrdseid konkurentsitingimusi ühtse tolliterritooriumi osade vahel.

2. Lõike 1 punktis b osutatud juhul võivad liidu võetud asjakohased parandusmeetmed jõustuda kõige varem 30 päeva pärast seda, kui liit on Ühendkuningriiki teavitanud.

3. Liidu võetud asjakohaste parandusmeetmete kohaldamine lõpeb, kui:

   a) liit on veendunud, et risk, mis on ähvardanud võrdseid konkurentsitingimusi ühtse tolliterritooriumi osade vahel, on kõrvaldatud, või

b) vahekohus otsustab väljaastumislepingu artikli 170 kohaselt vahekohtule esitatud vaidluses, et Ühendkuningriik ei ole jätnud täitmata käesoleva lisa artiklist 7 ja artiklitest 9–12 tulenevaid kohustusi.

ARTIKKEL 15

Koordineerimine

1. Sõltumatu asutuse volituste kasutamine käesoleva lisa artikli 9 alusel seoses Ühendkuningriigi asutuste meetmetega, mille suhtes kohaldatakse käesoleva lisa artikli 7 lõiget 1, ei piira käesoleva protokolli artikli 14 lõikest 4 tulenevaid Euroopa Komisjoni volitusi seoses selle artikliga 12.

Eelkõige:

a) sõltumatu asutuse otsus ei tekita liidu õiguse kohaseid õiguspäraseid ootusi seoses käesoleva protokolli artikli 12 kohaldamisega;

b) kui Euroopa Komisjon, kes tegutseb käesoleva protokolli artikli 12 alusel, ja sõltumatu asutus, kes tegutseb käesoleva lisa artikli 7 lõike 1 ja artikli 9 alusel, teevad otsuse Ühendkuningriigi asutuse sama meetme kohta, ei piira sõltumatu asutuse otsus Euroopa Komisjoni otsuse õiguslikke tagajärgi Ühendkuningriigis vastavalt käesoleva protokolli artikli 14 lõikele 5.

2. Kui sõltumatu asutus saab mis tahes viisil teada Ühendkuningriigi asutuse meetmest, mille suhtes võidakse kohaldada nii käesoleva protokolli artikli 12 lõiget 1 kui ka käesoleva lisa artikli 7 lõiget 1, võib ta Euroopa Komisjoniga mitteametlikult konsulteerida selle üle, kas komisjoni arvates tuleks kõnealuse meetme suhtes kohaldada käesoleva protokolli artikli 12 lõiget 1.

VIIES OSA

KONKURENTS

ARTIKKEL 16

Põhimõtted

Liit ja Ühendkuningriik tunnistavad vaba ja moonutamata konkurentsi olulisust oma kaubandus- ja investeerimissuhetes. Liit ja Ühendkuningriik tunnistavad, et konkurentsivastased äritavad, ettevõtjate koondumine ja riigi sekkumine võivad kahjustada turgude nõuetekohast toimimist ning vähendada kaubanduse liberaliseerimisest tulenevat kasu.

Käesolev osa ei piira liidus põllumajandustoodete suhtes vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 42 kohaldatavate konkreetsete sätete ega Ühendkuningriigis kohaldatavate samaväärsete õigusnormide ja tavade kohaldamist.

ARTIKKEL 17

Ettevõtjatevahelised kokkulepped

1. Järgmised nähtused on keelatud niivõrd, kuivõrd need võivad mõjutada liidu ja Ühendkuningriigi vahelist kaubandust: kõik ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või moonutada konkurentsi, ning eelkõige tegevus, millega:

   a) otseselt või kaudselt määratakse kindlaks ostu- või müügihinnad või mis tahes muud tehingutingimused;

   b) piiratakse või kontrollitakse tootmist, turge, tehnilist arengut või investeeringuid;

   c) jagatakse turge või tarneallikaid;

   d) rakendatakse võrdväärsete tehingute puhul erinevaid tingimusi, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

   e) seatakse lepingu sõlmimise eeltingimuseks teise poole nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma laadilt või kaubandustavade kohaselt ei ole seotud sellise lepingu objektiga.

2. Kõik käesoleva artikli põhjal keelatud kokkulepped või otsused on automaatselt tühised.

3. Lõike 1 sätted võib siiski tunnistada kohaldamatuks:

– ettevõtjatevaheliste mis tahes kokkulepete või kokkuleppeliikide suhtes,

– ettevõtjate ühenduste mis tahes otsuste või otsuseliikide suhtes,

– mis tahes kooskõlastatud tegevuse või kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes,

mis aitavad parandada kaupade tootmist või levitamist või edendada tehnilist või majanduslikku progressi, võimaldades tarbijatel saada sellest tulenevast kasust õiglase osa, ilma et

a) kehtestaks asjassepuutuvatele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole nimetatud eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud;

b) antaks sellistele ettevõtjatele võimalust kõrvaldada konkurentsi kõnealuste toodete olulise osa suhtes.

ARTIKKEL 18

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamine

Ühe või mitme ettevõtja turgu valitseva seisundi kuritarvitamine kogu liidu või Ühendkuningriigi territooriumil või selle olulisel osal on keelatud niivõrd, kuivõrd see võib mõjutada liidu ja Ühendkuningriigi vahelist kaubandust.

Selline kuritarvitamine võib seisneda iseäranis:

a) ebaõiglaste ostu- või müügihindade või muude ebaõiglaste tehingutingimuste otseses või kaudses kehtestamises;

b) toodangu, turgude või tehnilise arengu piiramises tarbijate kahjuks;

c) erinevate tingimuste rakendamises võrdväärsete tehingute puhul, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

d) selles, et lepingu sõlmimise eeltingimuseks seatakse teise poole nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma laadilt või kaubandustavade kohaselt ei ole seotud lepingu objektiga.

ARTIKKEL 19

Ettevõtjate koondumine

Ettevõtjate koondumine, millest tuleb teatada Ühendkuningriigile või liidule või vähemalt ühele liidu liikmesriigile ning mis ähvardab oluliselt takistada tõhusat konkurentsi või vähendada konkurentsi eeskätt turgu valitseva seisundi loomise või tugevdamise kaudu, tunnistatakse kokkusobimatuks niivõrd, kuivõrd see mõjutab liidu ja Ühendkuningriigi vahelist kaubandust, kui ei pakuta või ei kehtestata kaitsemeetmeid, mis võimaldaksid tuvastatud konkurentsiprobleemid asjakohaselt lahendada.

ARTIKKEL 20

Avalik-õiguslikud ettevõtjad, eri- või ainuõiguse või privileegi saanud ettevõtjad ning määratud monopolid

1. Avalik-õiguslike ettevõtjate ja selliste ettevõtjate puhul, kellele liikmesriigid või Ühendkuningriik on andnud eri- või ainuõigusi, tagavad liit ja Ühendkuningriik, et ei jõustata ega säilitata mingeid meetmeid, mis on vastuolus artiklites 17, 18 ja 19 sisalduvate õigusnormidega.

2. Ettevõtjate suhtes, kellele on usaldatud üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamine või kes on kasumit taotlevad monopolid, kohaldatakse artiklites 17, 18 ja 19 sisalduvaid õigusnorme ulatuses, milles selliste eeskirjade rakendamine ei takista kõnealustele ettevõtjatele määratud konkreetsete ülesannete täitmist de jure ega de facto. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus liidu ja Ühendkuningriigi huvidega.

ARTIKKEL 21

Tõlgendamine

Liit ja Ühendkuningriik rakendavad ja kohaldavad käesoleva lisa artikleid 17–20 niivõrd, kuivõrd need väljendavad liidu õiguse mõisteid, lähtudes tõlgendamisel ELi toimimise lepingu artiklite 101, 102 ja 106 kohaldamisest tulenevatest kriteeriumidest ning kõigist asjaomastest õigusaktidest, mille liidu institutsioonid, organid või asutused on vastu võtnud, kaasa arvatud raamistikest, suunistest, teatistest ja muudest liidus kohaldatavatest õigusaktidest.

ARTIKKEL 22

Rakendamine

1. Liit ja Ühendkuningriik võtavad kõik vajalikud meetmed tagamaks, et nende kummagi konkurentsieeskirjades käsitletakse tulemuslikult kõiki artiklites 17–20 kirjeldatud tegevusi.

   Eeskätt võtab Ühendkuningriik vastu või säilitab konkurentsiõiguse, milles käsitletakse tulemuslikult kõiki artiklites 17–20 kirjeldatud tegevusi.

2. Liit ja Ühendkuningriik tagavad lõike 1 esimeses lõigus osutatud õigusnormide täitmise oma territooriumil.

Esimese lõigu kohaldamiseks loob Ühendkuningriik oma tegevuses sõltumatu asutuse või asutused („sõltumatu asutus“) või hoiab sellist asutust alal. Sõltumatule asutusele on vajalikul moel tagatud sõltumatus poliitilisest ja muust välismõjust ning ta saab oma kohustusi täita ja volitusi kasutada erapooletult. Sõltumatu asutus tuleb varustada asjakohaste volituste ja vahenditega, mis on vajalikud lõikes 1 osutatud konkurentsiõiguse täitmise tulemuslikuks tagamiseks.

3. Ühendkuningriik kohaldab lõikes 1 osutatud konkurentsiõigust läbipaistvalt ja mittediskrimineerivalt, järgides õiglase menetluse põhimõtteid ja asjaomaste ettevõtjate õigust kaitsele, sõltumata nende kodakondsusest või riikkondsusest ja omandivormist.

ARTIKKEL 23

Koostöö

1. Konkurentsi tagamiseks tõhusa korra kehtestamiseks tunnistavad liit ja Ühendkuningriik, et nende ühistes huvides on tugevdada koostööd konkurentsipoliitika väljatöötamise ning konkurentsieeskirjade rikkumiste ja koondumiste uurimise valdkonnas.

2. Lõike 1 kohaldamisel püüavad liidu ja Ühendkuningriigi konkurentsiasutused võimaluse korral – ja kui see on asjakohane – koordineerida täitetoiminguid samades või omavahel seotud asjades.

3. Lõikes 1 osutatud koostöö edendamiseks võivad liidu ja Ühendkuningriigi konkurentsiasutused teavet vahetada.

4. Käesoleva artikli eesmärke ellu viies võivad liit ja Ühendkuningriik või liidu ja Ühendkuningriigi konkurentsiasutused sõlmida eraldi kokkuleppe või leppida kokku eraldi raamistikus konkurentsiasutuste vahelise koostöö kohta.

ARTIKKEL 24

Järelevalve ja vaidluste lahendamine

1. Märkides, et liidus tagavad õigusnormide tulemusliku täitmise komisjon ja Euroopa Kohus, kes tegutsevad aluslepingute alusel, tagab Ühendkuningriik artiklite 17–20 sätete tulemusliku täitmise ega vähenda oma konkurentsiõiguse, -eeskirjade ja -tavade täitmise tulemuslikkust avalik-õiguslikus ega erasektoris. Eeskätt tagab Ühendkuningriik haldus- ja kohtumenetluste kättesaadavuse, et rikkumiste vastu saaks võtta tulemuslikke ja õigeaegseid meetmeid, ja näeb ette tulemuslikud õiguskaitsevahendid, sealhulgas ajutised meetmed, tagades, et sanktsioonid on tulemuslikud, proportsionaalsed ja hoiatavad ning neil on reaalne ja tõkestav toime.

2. Käesoleva lisa artiklite 16–23 tõlgendamise ja kohaldamisega seotud vaidluste suhtes ei kohaldata väljaastumislepingu artikleid 170–181.

KUUES OSA

RIIGI OSALUSEGA ETTEVÕTTED, ERIÕIGUSE VÕI PRIVILEEGI SAANUD ETTEVÕTJAD NING MÄÄRATUD MONOPOLID

ARTIKKEL 25

Neutraalne reguleerimine

1. Liit ja Ühendkuningriik austavad ja kasutavad parimal viisil asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid, sealhulgas OECD suuniseid riigi osalusega ettevõtete juhtimiseks.

2. Mis tahes reguleeriv asutus või funktsioon, mis on liidus või Ühendkuningriigis loodud või mida seal alal hoitakse, peab:

   a) olema regulatiivsete ülesannete tulemuslikkuse tagamiseks sõltumatu kõigist ettevõtjatest, kelle tegevust ta reguleerib, ega tohi olla nende ees aruandekohustuslik ning

   b) tegutsema ühesuguste asjaolude korral erapooletult kõigi ettevõtjate suhtes, kelle tegevust ta reguleerib.

3. Liit ja Ühendkuningriik tagavad, et õigusnormid pööratakse täitmisele järjekindlalt ja mittediskrimineerivalt.

---

5. LISA

ARTIKLI 6 LÕIKES 2 JA ARTIKLIS 10 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSE SÄTTED

1. Üldised tolliküsimused[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. oktoobri 2013. aasta määrus (EL) nr 952/2013, millega kehtestatakse liidu tolliseadustik[2]

– Nõukogu 13. märtsi 1997. aasta määrus (EÜ) nr 515/97 liikmesriikide haldusasutuste vastastikusest abist ning haldusasutuste ja komisjoni vahelisest koostööst tolli- ja põllumajandusküsimusi käsitlevate õigusaktide nõutava kohaldamise tagamiseks[3]

– Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel[4]

---

1 Käesolevas lisas esitatud pealkirjad ja alapealkirjad on üksnes soovituslikud.
2 ELT L 269, 10.10.2013, lk 1.
3 EÜT L 82, 22.3.1997, lk 1.
4 ELT L 84, 31.3.2010, lk 1.

2. Liidu finantshuvide kaitse

Selles punktis loetletud õigusaktide kohaldamise eesmärgil käsitatakse Ühendkuningriigi poolset tollimaksude nõuetekohast kogumist Põhja-Iirimaal osana liidu finantshuvide kaitsest.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 883/2013, mis käsitleb Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdlusi ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1073/1999 ja nõukogu määrus (Euratom) nr 1074/1999[1]

– Nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuvide kaitse kohta[2]

3. Kaubandusstatistika

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 638/2004, liikmesriikidevahelise kaubavahetuse ühenduse statistika ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 3330/91 kehtetuks tunnistamise koht[3]

[1] ELT L 248, 18.9.2013, lk 1.
[2] EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.
[3] ELT L 102, 7.4.2004, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 471/2009, mis käsitleb ühenduse statistikat väliskaubanduse kohta kolmandate riikidega ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1172/95[1]

4. Üldised kaubandusega seotud küsimused

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 978/2008 kehtetuks tunnistamise kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/479 ühiste ekspordieeskirjade kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/936 teatavatest kahepoolsete lepingute, protokollide või muude kokkulepetega ja liidu impordi erieeskirjadega hõlmamata kolmandatest riikidest pärit tekstiiltoodete impordi ühiste eeskirjade kohta[4]

1 ELT L 152, 16.6.2009, lk 23.
2 ELT L 303, 31.10.2012, lk 1.
3 ELT L 83, 27.3.2015, lk 34.
4 ELT L 160, 25.6.2015, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikti- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus[1]

– Nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1215/2009, millega kehtestatakse erandlikud kaubandusmeetmed Euroopa Liidu stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessis osalevate või sellega seotud maade ja territooriumide suhtes (Lääne-Balkani riigid)[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. septembri 2017. aasta määrus (EL) 2017/1566, millega kehtestatakse ajutiselt Ukraina suhtes ühepoolsed kaubandusmeetmed, mis täiendavad assotsieerimislepingu raames kättesaadavaks tehtud kaubanduskontsessioone[3]

– Kohustused, mis tulenevad rahvusvahelistest lepingutest, mille on sõlminud liit, liidu nimel liikmesriigid või liit ja liikmesriigid ühiselt, niivõrd kui need puudutavad kaubavahetust liidu ja kolmandate riikide vahel.

---

1 ELT L 130, 19.5.2017, lk 1.
2 ELT L 328, 15.12.2009, lk 1.
3 ELT L 254, 30.9.2017, lk 1.

5. Kaubanduse kaitsemeetmed

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1036 kaitse kohta dumpinguhinnaga impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1037 kaitse kohta subsideeritud impordi eest riikidest, mis ei ole Euroopa Liidu liikmed[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/478 impordi ühiste eeskirjade kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/755 teatavatest kolmandatest riikidest pärit impordi ühiste eeskirjade kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/476 meetmete kohta, mida liit võib võtta pärast WTO vaidluste lahendamise organi aruannet dumpingu- ja subsiidiumivastaste meetmete kohta[5]

---

1 ELT L 176, 30.6.2016, lk 21.
2 ELT L 176, 30.6.2016, lk 55.
3 ELT L 83, 27.3.2015, lk 16.
4 ELT L 123, 19.5.2015, lk 33.
5 ELT L 83, 27.3.2015, lk 6.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/477 meetmete kohta, mida liit võib kohaldada seoses dumpingu- või subsiidiumivastaste meetmete ja kaitsemeetmete ühismõjuga[1]

6. Kahepoolseid kaitsemeetmeid käsitlevad määrused

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta määrus (EL) nr 654/2014, milles käsitletakse liidu õiguste rakendamist rahvusvaheliste kaubanduseeskirjade kohaldamisel ja jõustamisel ning millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 3286/94, millega kehtestatakse ühenduse meetmed ühise kaubanduspoliitika vallas, et tagada rahvusvahelistest kaubanduseeskirjadest, eeskätt Maailma Kaubandusorganisatsiooni egiidi all kehtestatud eeskirjadest tulenevate ühenduse õiguste kasutamine[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1145 Euroopa Majandusühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelises lepingus sätestatud kaitsemeetmete kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märtsi 2015. aasta määrus (EL) 2015/475 Euroopa Majandusühenduse ja Islandi Vabariigi vahelises lepingus sätestatud kaitsemeetme kohta[4]

---

1 ELT L 83, 27.3.2015, lk 11.
2 ELT L 189, 27.6.2014, lk 50.
3 ELT L 191, 17.7.2015, lk 1.
4 ELT L 83, 27.3.2015, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/938 Euroopa Majandusühenduse ja Norra Kuningriigi vahelises lepingus ette nähtud kaitsemeetmete kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. märts 2014. aasta määrus (EL) 332/2014 ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Serbia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu teatava rakenduskorra kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/752 ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Montenegro Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu teatava rakenduskorra kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 19/2013, millega rakendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Colombia ja Peruu vahelise kaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel ja banaane käsitlev stabiilsusmehhanism[4]

---

1 ELT L 160, 25.6.2015, lk 57.
2 ELT L 103, 5.4.2014, lk 10.
3 ELT L 123, 19.5.2015, lk 16.
4 ELT L 17, 19.1.2013, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 20/2013, millega rakendatakse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Ameerika riikide vahel assotsiatsiooni loomise lepingu kahepoolne kaitseklausel ja banaane käsitlev stabiilsusmehhanism[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/400, millega rakendatakse kaitseklausel ja dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmise vältimise mehhanism, mis on ette nähtud ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelise assotsieerimislepinguga[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/401, millega rakendatakse dumpinguvastastest meetmetest kõrvalehoidmise vältimise mehhanismi, mis on ette nähtud ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning nende liikmesriikide ja teiselt poolt Gruusia vahelise assotsieerimislepinguga[3]

---

1 ELT L 17, 19.1.2013, lk 13.
2 ELT L 77, 23.3.2016, lk 53.
3 ELT L 77, 23.3.2016, lk 62.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/941 ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt endise Jugoslaavia Makedoonia Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu teatava rakenduskorra kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/940 ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu ning ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja teiselt poolt Bosnia ja Hertsegoviina vahelise kaubandust ja kaubandusküsimusi käsitleva vahelepingu teatava rakenduskorra kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2015. aasta määrus (EL) 2015/939 ühelt poolt Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Albaania Vabariigi vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu teatava rakenduskorra kohta[3]

[1] ELT L 160, 25.6.2015, lk 76.
[2] ELT L 160, 25.6.2015, lk 69.
[3] ELT L 160, 25.6.2015, lk 62.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 511/2011, millega rakendatakse Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning Korea Vabariigi vabakaubanduslepingu kahepoolne kaitseklausel[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. veebruari 2017. aasta määrus (EL) 2017/355 ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ja teiselt poolt Kosovo* vahelise stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingu kohaldamise teatava korra kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016 määrus (EL) 2016/1076, millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodetele kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus[3]

7. Muud

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta määrus (EÜ) nr 816/2006, milles käsitletakse rahvatervise probleemidega riikidesse eksportimiseks toodetavate farmaatsiatoodete patentide sundlitsentsimist[4]

---

1 ELT L 145, 31.5.2011, lk 19.

* Kõnealune nimetus ei piira seisukohti staatuse suhtes ning on kooskõlas ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsiooniga 1244(1999) ja Rahvusvahelise Kohtu arvamusega Kosovo iseseisvusdeklaratsiooni kohta.

2 ELT L 57, 3.3.2017, lk 59.

3 ELT L 185, 8.7.2016, lk 1.

4 ELT L 157, 9.6.2006, lk 1.

8. Kaubad – üldsätted

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. septembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/1535, millega nähakse ette tehnilistest eeskirjadest ning infoühiskonna teenuste eeskirjadest teatamise kord,[1] välja arvatud infoühiskonna teenuste eeskirjadega seotud sätted

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 765/2008, millega sätestatakse akrediteerimise ja turujärelevalve nõuded seoses toodete turustamisega ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EMÜ) nr 339/93[3]

[1] ELT L 241, 17.9.2015, lk 1.
[2] ELT L 316, 14.11.2012, lk 12.
[3] ELT L 218, 13.8.2008, lk 30.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta otsus nr 768/2008/EÜ toodete turustamise ühise raamistiku kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 93/465/EMÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 764/2008, milles sätestatakse menetlused seoses teatavate riiklike tehniliste eeskirjade kohaldamisega teises liikmesriigis seaduslikult turustatavate toodete suhtes ja tunnistatakse kehtetuks otsus nr 3052/95/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/95/EÜ üldise tooteohutuse kohta[3]

– Nõukogu 7. detsembri 1998 määrus (EÜ) nr 2679/98 siseturu toimimise kohta liikmesriikidevahelise kaupade vaba liikumise osas[4]

– Nõukogu 25. juuli 1985. aasta direktiiv 85/374/EMÜ liikmesriikide tootevastutust käsitlevate õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta[5]

---

1 ELT L 218, 13.8.2008, lk 82.
2 ELT L 218, 13.8.2008, lk 21.
3 ELT L 11, 15.1.2012, lk 4.
4 EÜT L 337, 12.12.1998, lk 8.
5 EÜT L 210, 7.8.1985, lk 29.

9. Mootorsõidukid, sealhulgas põllumajandus- ja metsatraktorid

– Nõukogu 6. veebruari 1970. aasta direktiiv 70/157/EMÜ mootorsõidukite lubatud müratase ja heitgaasisüsteemi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 540/2014 mootorsõidukite ja varusummutisüsteemide mürataseme kohta, millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 70/157/EMÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta direktiiv 2005/64/EÜ, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust, pidades silmas mootorsõidukite korduvkasutatavust, ringlussevõetavust ja taaskasutatavust, ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 70/156/EMÜ[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/40/EÜ, mis käsitleb mootorsõidukite kliimaseadmetest pärit heitkoguseid ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 70/156/EMÜ[4]

---

1 EÜT L 42, 23.2.1970, lk 16.
2 ELT L 158, 27.5.2014, lk 131.
3 ELT L 310, 25.11.2005, lk 10.
4 ELT L 161, 14.6.2006, lk 12.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 715/2007, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses väikeste sõiduautode ja kommertsveokite (Euro 5 ja Euro 6) heitmetega ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/46/EÜ, millega kehtestatakse raamistik mootorsõidukite ja nende haagiste ning selliste sõidukite jaoks mõeldud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike kinnituse kohta (raamdirektiiv)[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmestike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 78/2009, mis käsitleb mootorsõidukite tüübikinnitust seoses jalakäijate ja teiste haavatavamate liiklejate kaitsega ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2003/102/EÜ ning 2005/66/EÜ[4]

---

1 ELT L 171, 29.6.2007, lk 1.
2 ELT L 263, 9.10.2007, lk 1.
3 ELT L 151, 14.6.2018, lk 1.
4 ELT L 35, 4.2.2009, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 661/2009, mis käsitleb mootorsõidukite, nende haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi tehniliste seadmestike üldise ohutusega seotud tüübikinnituse nõudeid[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta määrus (EÜ) nr 79/2009, mis käsitleb vesinikkütusega mootorsõidukite tüübikinnitust ja millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta määrus (EÜ) nr 595/2009, mis käsitleb mootorsõidukite ja mootorite tüübikinnitust seoses raskeveokite heitmetega (Euro VI) ning sõidukite remondi- ja hooldusteabe kättesaadavust ning millega muudetakse määrust (EÜ) nr 715/2007 ja direktiivi 2007/46/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/1269/EMÜ, 2005/55/EÜ ja 2005/78/EÜ[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta[4]

---

1 ELT L 200, 31.7.2009, lk 1.
2 ELT L 35, 4.2.2009, lk 32.
3 ELT L 188, 18.7.2009, lk 1.
4 ELT L 60, 2.3.2013, lk 52.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/758, mis käsitleb hädaabinumbri 112 teenusel põhineva sõidukisisese eCall-süsteemi kasutuselevõtmisega seotud tüübikinnituse nõudeid ning millega muudetakse direktiivi 2007/46/EÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 443/2009, millega kehtestatakse uute sõiduautode heitenormid väikesõidukite süsinikdioksiidiheite vähendamist käsitleva ühenduse tervikliku lähenemisviisi raames[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2011. aasta määrus (EL) nr 510/2011, millega kehtestatakse uute väikeste tarbesõidukite heitenormid, lähtudes väikesõidukite CO_2-heite vähendamist käsitlevast liidu terviklikust lähenemisviisist[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. veebruari 2013. aasta määrus (EL) nr 167/2013 põllu- ja metsamajanduses kasutatavate sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta[4]

---

1 ELT L 123, 19.5.2015, lk 77.
2 ELT L 140, 5.6.2009, lk 1.
3 ELT L 145, 31.5.2011, lk 1.
4 ELT L 60, 2.3.2013, lk 1.

10. Tõste- ja transpordimasinad

– Nõukogu 19. novembri 1973. aasta direktiiv 73/361/EMÜ terastrosside, kettide ja konksude sertifitseerimist ja märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/33/EL lifte ja lifti ohutusseadiseid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[2]

11. Gaasiseadmed

– Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/42/EMÜ uute vedel- ja gaaskütusega köetavate kuumaveekatelde efektiivsusnõuete kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/426, mis käsitleb küttegaasi põletavaid seadmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2009/142/EÜ[4]

[1] EÜT L 335, 5.12.1973, lk 51.
[2] ELT L 96, 29.3.2014, lk 251.
[3] EÜT L 167, 22.6.1992, lk 17.
[4] ELT L 81, 31.3.2016, lk 99.

12. Surveanumad

– Nõukogu 20. mai 1975. aasta direktiiv 75/324/EMÜ aerosoole käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2010. aasta direktiiv 2010/35/EL transporditavate surveseadmete kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 76/767/EMÜ, 84/525/EMÜ, 84/526/EMÜ, 84/527/EMÜ ja 1999/36/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/68/EL surveseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/29/EL lihtsate surveanumate turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[4]

1 EÜT L 147, 9.6.1975, lk 40.
2 ELT L 165, 30.6.2010, lk 1.
3 ELT L 189, 27.6.2014, lk 164.
4 ELT L 96, 29.3.2014, lk 45.

13. Mõõtevahendid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/34/EÜ mõõtevahendeid ja metroloogilise kontrolli meetodeid käsitlevate ühissätete kohta[1]

– Nõukogu 19. detsembri 1974. aasta direktiiv 75/107/EMÜ mõõtemahutitena kasutatavaid pakendeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[2]

– Nõukogu 20. jaanuari 1976. aasta direktiiv 76/211/EMÜ teatavate toodete massi või mahu järgi pakendamist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Nõukogu 20. detsembri 1979. aasta direktiiv 80/181/EMÜ mõõtühikuid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja direktiivi 71/354/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta[4]

---

1 ELT L 106, 28.4.2009, lk 7.
2 EÜT L 42, 15.2.1975, lk 14.
3 EÜT L 46, 21.2.1976, lk 1.
4 EÜT L 39, 15.2.1980, lk 40.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. septembri 2007. aasta direktiiv 2007/45/EÜ, millega kehtestatakse eeskirjad kinnispakkides olevate toodete nimikoguste kohta, tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 75/106/EMÜ ja 80/232/EMÜ ning muudetakse nõukogu direktiivi 76/211/EMÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiiv 2011/17/EL, millega tunnistatakse kehtetuks metroloogiat käsitlevad nõukogu direktiivid 71/317/EMÜ, 71/347/EMÜ, 71/349/EMÜ, 74/148/EMÜ, 75/33/EMÜ, 76/765/EMÜ, 76/766/EMÜ ja 86/217/EMÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/31/EL mitteautomaatkaalude turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/32/EL mõõtevahendite turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[4]

---

1 ELT L 247, 21.9.2007, lk 17.
2 ELT L 71, 18.3.2011, lk 1.
3 ELT L 96, 29.3.2014, lk 107.
4 ELT L 96, 29.3.2014, lk 149.

14. Ehitustooted, masinad, köisteed, isikukaitsevahendid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta määrus (EL) nr 305/2011, millega sätestatakse ehitustoodete ühtlustatud turustustingimused ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/106/EMÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/425, mis käsitleb isikukaitsevahendeid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 89/686/EMÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/424, mis käsitleb köisteid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2000/9/EÜ[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2006. aasta direktiiv 2006/42/EÜ, mis käsitleb masinaid ja millega muudetakse direktiivi 95/16/EÜ[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. septembri 2016. aasta määrus (EL) 2016/1628 väljaspool teid kasutatavate liikurmasinate sisepõlemismootorite gaasiliste saasteainete ja tahkete osakeste heite piirnormide ja tüübikinnitusega seotud nõuete kohta, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1024/2012 ja (EL) nr 167/2013 ning muudetakse direktiivi 97/68/EÜ ja tunnistatakse see kehtetuks[5]

---

1 ELT L 88, 4.4.2011, lk 5.
2 ELT L 81, 31.3.2016, lk 51.
3 ELT L 81, 31.3.2016, lk 1.
4 ELT L 157, 9.6.2006, lk 24.
5 ELT L 252, 16.9.2016, lk 53.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/14/EÜ välitingimustes kasutatavate seadmete müra kohta käivate liikmesriikide seaduste ühtlustamise kohta[1]

15. Elektri- ja raadioseadmed

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/30/EL elektromagnetilist ühilduvust käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/34/EL plahvatusohtlikus keskkonnas kasutatavaid seadmeid ja kaitsesüsteeme käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/35/EL teatavates pingevahemikes kasutatavate elektriseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[4]

---

1 EÜT L 162, 3.7.2000, lk 1.
2 ELT L 96, 29.3.2014, lk 79.
3 ELT L 96, 29.3.2014, lk 309.
4 ELT L 96, 29.3.2014, lk 357.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ[1]

16. Tekstiiltooted, jalatsid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. septembri 2011. aasta määrus (EL) nr 1007/2011 tekstiilkiudude nimetuste ja tekstiiltoodete kiukoostise märgistamise ja tähistamise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 73/44/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivid 96/73/EÜ ja 2008/121/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. märtsi 1994. aasta direktiiv 94/11/EÜ tarbijale müügiks ettenähtud jalatsite peamistes osistes kasutatavate materjalide märgistamist käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta[3]

17. Kosmeetikatooted, mänguasjad

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1223/2009 kosmeetikatoodete kohta[4]

---

1 ELT L 153, 22.5.2014, lk 62.
2 ELT L 272, 18.10.2011, lk 1.
3 EÜT L 100, 19.4.1994, lk 37.
4 ELT L 342, 22.12.2009, lk 59.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/48/EÜ mänguasjade ohutuse kohta[1]

18. Väikelaevad

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta direktiiv 2013/53/EL väikelaevade ja jettide kohta ning direktiivi 94/25/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta[2]

19. Lõhkematerjalid ja pürotehnilised tooted

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/28/EL tsiviilotstarbeliseks kasutamiseks mõeldud lõhkematerjalide turul kättesaadavaks tegemist ja järelevalvet käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta direktiiv 2013/29/EL pürotehniliste toodete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 98/2013 lõhkeainete lähteainete turustamise ja kasutamise kohta[5]

---

1 ELT L 170, 30.6.2009, lk 1.
2 ELT L 354, 28.12.2013, lk 90.
3 ELT L 96, 29.3.2014, lk 1.
4 ELT L 178, 28.6.2013, lk 27.
5 ELT L 39, 9.2.2013, lk 1.

20. Ravimid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa Ravimiamet[1]

  Selle määruse artikli 2 teise lõigus ja artikli 48 teises lõigus sisalduvaid viiteid ühendusele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki, sealhulgas Põhja-Iirimaad.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/83/EÜ inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta[2]

  Selle direktiivi artikli 8 lõikes 2 ja artikli 16b lõikes 1 sisalduvaid viiteid ühendusele ning artikli 104 lõike 3 teises lõigus sisalduvat viidet liidule ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga, välja arvatud Ühendkuningriigi poolt seoses Põhja-Iirimaaga välja antud müügilubade puhul.

  Ühendkuningriigis Põhja-Iirimaal müügiloa saanud ravimit ei käsitata liidus originaalravimina.

---

1 ELT L 136, 30.4.2004, lk 1.
2 EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1901/2006 pediaatrias kasutatavate ravimite ning määruse (EMÜ) nr 1768/92, direktiivi 2001/20/EÜ, direktiivi 2001/83/EÜ ja määruse (EÜ) nr 726/2004 muutmise kohta,[1] välja arvatud artikkel 36

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 141/2000 harva kasutatavate ravimite kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1394/2007 uudsete ravimite ning direktiivi 2001/83/EÜ ja määruse (EÜ) nr 726/2004 muutmise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiiv 2001/82/EÜ veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta[4]

  Selle direktiivi artikli 12 lõikes 2 ja artikli 74 teises lõigus sisalduvaid viiteid ühendusele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga, välja arvatud Ühendkuningriigi poolt seoses Põhja-Iirimaaga välja antud müügilubade puhul.

---

1 ELT L 378, 27.12.2006, lk 1.
2 EÜT L 18, 22.1.2000, lk 1.
3 ELT L 324, 10.12.2007, lk 121.
4 EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1.

Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga müügiloa saanud veterinaarravimit ei käsitata liidus originaalravimina.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 470/2009, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2377/90 ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/82/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 726/2004[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. aprilli 2001. aasta direktiivi 2001/20/EÜ (liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta, mis käsitlevad hea kliinilise tava rakendamist inimtervishoius kasutatavate ravimite kliinilistes uuringutes)[2] artikkel 13

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määruse (EL) nr 536/2014 (milles käsitletakse inimtervishoius kasutatavate ravimite kliinilisi uuringuid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/20/EÜ)[3] IX peatükk

[1] ELT L 152, 16.6.2009, lk 11.
[2] EÜT L 121, 1.5.2001, lk 34.
[3] ELT L 158, 27.5.2014, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/35/EÜ ravimites lubatud värvainete kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016 määrus (EL) 2016/793 teatavate võtmetähtsusega ravimite Euroopa Liidu turule kaubandusliku suunamise vältimise kohta[2]

21. Meditsiiniseadmed

– Nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiiv 93/42/EMÜ meditsiiniseadmete kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/79/EÜ meditsiiniliste *in vitro* diagnostikavahendite kohta[4]

– Nõukogu 20. juuni 1990. aasta direktiiv 90/385/EMÜ aktiivseid siirdatavaid meditsiiniseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusnormide ühtlustamise kohta[5]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/745, milles käsitletakse meditsiiniseadmeid, millega muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ, määrust (EÜ) nr 178/2002 ja määrust (EÜ) nr 1223/2009 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 90/385/EMÜ ja 93/42/EMÜ[6]

---

1 ELT L 109, 30.4.2009, lk 10.
2 ELT L 135, 24.5.2016, lk 39.
3 EÜT L 169, 12.7.1993, lk 1.
4 EÜT L 331, 7.12.1998, lk 1.
5 EÜT L 189, 20.7.1990, lk 17.
6 ELT L 117, 5.5.2017, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2017. aasta määrus (EL) 2017/746 *in vitro* diagnostikameditsiiniseadmete kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 98/79/EÜ ja komisjoni otsus 2010/227/EL[1]

22. Inimpäritoluga ained

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. jaanuari 2003. aasta direktiiv 2002/98/EÜ, millega kehtestatakse inimvere ja verekomponentide kogumise, uurimise, töötlemise, säilitamise ja jaotamise kvaliteedi- ja ohutusnõuded ning muudetakse direktiivi 2001/83/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiiv 2004/23/EÜ, inimkudede ja -rakkude annetamise, hankimise, uurimise, töötlemise, säilitamise, ladustamise ja jaotamise kvaliteedi- ja ohutusstandardite kehtestamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta direktiiv 2010/53/EL siirdamiseks ettenähtud inimelundite kvaliteedi- ja ohutusstandardite kohta[4]

1 ELT L 117, 5.5.2017, lk 176.
2 ELT L 33, 8.2.2003, lk 30.
3 ELT L 102, 7.4.2004, lk 48.
4 ELT L 207, 6.8.2010, lk 14.

23. Kemikaalid ja nendega seonduv

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2003/2003 väetiste kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiiv 2004/10/EÜ, mis käsitleb keemiliste ainetega katsete tegemisel heade laboritavade põhimõtete rakendamist ja nende rakendamise tõendamist puudutavate õigusnormide ühtlustamist[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta direktiiv 2004/9/EÜ heade laboritavade inspekteerimise ja kontrollimise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/65/EL teatavate ohtlike ainete kasutamise piiramise kohta elektri- ja elektroonikaseadmetes[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 648/2004 detergentide kohta[5]

---

1 ELT L 304, 21.11.2003, lk 1.
2 ELT L 50, 20.2.2004, lk 44.
3 ELT L 50, 20.2.2004, lk 28.
4 ELT L 174, 1.7.2011, lk 88.
5 ELT L 104, 8.4.2004, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 850/2004 püsivate orgaaniliste saasteainete kohta ning millega muudetakse direktiivi 79/117/EMÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) nr 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta direktiiv 2006/66/EÜ, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 91/157/EMÜ[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ[5]

---

1 ELT L 158, 30.4.2004, lk 7.
2 ELT L 201, 27.7.2012, lk 60.
3 ELT L 137, 24.5.2017, lk 1.
4 ELT L 266, 26.9.2006, lk 1.
5 ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 273/2004 narkootikumide lähteainete kohta[2]

24. Pestitsiidid, biotsiidid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta[4]

  Selle määruse artiklis 43 sisalduvat viidet liikmesriikidele ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

---

1 ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.
2 ELT L 47, 18.2.2004, lk 1.
3 ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.
4 ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta, määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist[1]

Selle määruse artikli 3 lõikes 3, artikli 15 lõikes 1, artikli 28 lõikes 4 ja artikli 75 lõike 1 punktis g sisalduvaid viiteid liikmesriikidele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

25. Jäätmed

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 1994. aasta direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. novembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1257/2013 laevade ringlussevõtu kohta ning määruse (EÜ) nr 1013/2006 ja direktiivi 2009/16/EÜ muutmise kohta[4]

1 ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.
2 ELT L 190, 12.7.2006, lk 1.
3 EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10.
4 ELT L 330, 10.12.2013, lk 1.

– Nõukogu 20. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/117/Euratom radioaktiivsete jäätmete ja kasutatud tuumkütuse vedude järelevalve ja kontrolli kohta[1]

26. Keskkond, energiatõhusus

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta[2]

– Nõukogu 11. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 708/2007 võõrliikide ja piirkonnast puuduvate liikide kasutamise kohta vesiviljeluses[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 66/2010 ELi ökomärgise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1998. aasta direktiiv 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi ning nõukogu direktiivi 93/12/EMÜ muutmise kohta[5]

1 ELT L 337, 5.12.2006, lk 21.
2 ELT L 317, 4.11.2014, lk 35.
3 ELT L 168, 28.6.2007, lk 1.
4 ELT L 27, 30.1.2010, lk 1.
5 EÜT L 350, 28.12.1998, lk 58.

– Nõukogu 20. aprilli 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/652, millega kehtestatakse arvutusmeetodid ja aruandlusnõuded vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 98/70/EÜ bensiini ja diislikütuse kvaliteedi kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/42/EÜ teatavates värvides, lakkides ja sõidukite taasviimistlustoodete orgaanilistes lahustites kasutamise tulemusena tekkivate lenduvate orgaaniliste ühendite heitkoguste piiramise kohta, millega muudetakse direktiivi 1999/13/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused[3]

– Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2173/2005 FLEGT-litsentsimissüsteemi kehtestamise kohta puidu impordi suhtes Euroopa Ühendusse[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 517/2014 fluoritud kasvuhoonegaaside kohta ja määruse (EÜ) nr 842/2006 kehtetuks tunnistamise kohta[5]

---

1 ELT L 107, 25.4.2015, lk 26.
2 ELT L 143, 30.4.2004, lk 87.
3 ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.
4 ELT L 347, 30.12.2005, lk 1.
5 ELT L 150, 20.5.2014, lk 195.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2009 osoonikihti kahandavate ainete kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) nr 2017/852 elavhõbeda kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1102/2008[2]

– Nõukogu 9. detsembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 338/97 looduslike looma- ja taimeliikide kaitse kohta nendega kauplemise reguleerimise teel[3]

– Nõukogu 4. novembri 1991. aasta määrus (EMÜ) nr 3254/91 ühenduses püünisraudade keelamise ja ühendusse teatavate metsloomaliikide karusnahkade ja neist valmistatud kaupade sisseveo kohta, mis pärinevad riikidest, kus loomi püütakse püünisraudade või püünisjahi meetoditega, mis ei vasta rahvusvahelistele humaanse püünisjahi standarditele[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1007/2009 hülgetoodetega kauplemise kohta[5]

---

1 ELT L 286, 31.10.2009, lk 1.
2 ELT L 137, 24.5.2017, lk 1.
3 EÜT L 61, 3.3.1997, lk 1.
4 EÜT L 308, 9.11.1991, lk 1.
5 ELT L 286, 31.10.2009, lk 36.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1523/2007, millega keelatakse kassi ja koera karusnahkade ning neid karusnahku sisaldavate toodete turuleviimine ja ühendusse import või ühendusest eksport[1]

– Nõukogu 28. märts 1983. aasta direktiiv 83/129/EMÜ teatavate hülgepoegade nahkade ja neist valmistatud toodete liikmesriikidesse importimise kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 106/2008 ühenduse kontoriseadmete energiatõhususmärgistuse programmi kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1222/2009 rehvide kütusesäästlikkuse ja muude oluliste parameetrite märgistamise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga -toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks[5]

1 ELT L 343, 27.12.2007, lk 1.
2 EÜT L 91, 9.4.1983, lk 30.
3 EÜT L 39, 13.2.2008, lk 1.
4 ELT L 342, 22.12.2009, lk 46.
5 ELT L 285, 31.10.2009, lk 10.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2017. aasta määrus (EL) 2017/1369, millega kehtestatakse energiamärgistuse raamistik ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2010/30/EL[1]

27. Laevavarustus

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiiv 2014/90/EL, milles käsitletakse laevavarustust ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 96/98/EÜ[2]

28. Raudteetransport

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. mai 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/797 Euroopa Liidu raudteesüsteemi koostalitluse kohta,[3] niivõrd kui see puudutab raudteetoodete

29. Toit – üldine

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused[4]

---

1 ELT L 198, 28.7.2017, lk 1.
2 ELT L 257, 28.8.2014, lk 146.
3 ELT L 138, 26.5.2016, lk 44.
4 EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

Selle määruse artikli 29 lõike 1 teises lõigus sisalduvat viidet liikmesriigile ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta[2].

30. Toit – hügieen

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad[3]

[1] ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.
[2] ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.
[3] ELT L 139, 30.4.2004, lk 55.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta[1]

– Nõukogu 21. detsembri 1988. aasta direktiiv 89/108/EMÜ kiirkülmutatud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[2]

31. Toit – koostisosad, jäägid, turustamisstandardid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1331/2008, millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus[3]

  Selle määruse artikli 3 lõikes 1 sisalduvat viidet liikmesriigile ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1332/2008, mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97[4]

---

1 ELT L 139, 30.4.2004, lk 1.
2 EÜT L 40, 11.2.1989, lk 34.
3 ELT L 354, 31.12.2008, lk 1.
4 ELT L 354, 31.12.2008, lk 7.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1334/2008, mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/46/EÜ liikmesriikide toidulisandeid käsitlevate õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1925/2006 vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2065/2003 toidus või toidu pinnal kasutatavate või kasutamiseks mõeldud suitsutuspreparaatide kohta[5]

  Selle määruse artikli 7 lõikes 2 sisalduvat viidet liikmesriigile ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

---

1 ELT L 354, 31.12.2008, lk 16.
2 ELT L 354, 31.12.2008, lk 34.
3 EÜT L 183, 12.7.2002, lk 51.
4 ELT L 404, 30.12.2006, lk 26.
5 ELT L 309, 26.11.2003, lk 1.

– Nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrus (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta määrus (EL) 2015/2283 uuendtoidu kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1169/2011 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 258/97 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1852/2001[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 609/2013 imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/4/EÜ kohvi- ja siguriekstraktide kohta[4]

---

1 EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.
2 EÜT L 327, 11.12.2015, lk 1.
3 ELT L 181, 29.6.2013, lk 35.
4 EÜT L 66, 13.3.1999, lk 26.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuni 2000. aasta direktiiv 2000/36/EÜ inimtoiduks ettenähtud kakao- ja šokolaaditoodete kohta[1]

– Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/110/EÜ mee kohta[2]

– Nõukogu 20. detsembri 2001 aasta direktiiv 2001/111/EÜ teatavate inimtoiduks ettenähtud suhkrute kohta[3]

– Komisjoni 7. juuni 2011. aasta rakendusmäärus (EL) nr 543/2011, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses puu- ja köögiviljasektori ning töödeldud puu- ja köögivilja sektoriga[4]

– Komisjoni 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1295/2008 humala importimise kohta kolmandatest riikidest[5]

– Komisjoni 23. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1375/2007 maisitärklise tootmisjääkide impordi kohta Ameerika Ühendriikidest[6]

---

1 EÜT L 197, 3.8.2000, lk 19.
2 EÜT L 10, 12.1.2002, lk 47.
3 EÜT L 10, 12.1.2002, lk 53.
4 ELT L 157, 15.6.2011, lk 1.
5 ELT L 340, 19.12.2008, lk 45.
6 ELT L 307, 24.11.2007, lk 5.

– Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/112/EÜ inimtoiduks ettenähtud puuviljamahlade ja teatavate samalaadsete toodete kohta[1]

– Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/113/EÜ inimtoiduks ettenähtud puuviljadžemmide, -želeede ja -marmelaadide ning magustatud kastanipüree kohta[2]

– Nõukogu 20. detsembri 2001. aasta direktiiv 2001/114/EÜ teatavate inimtoiduks ettenähtud täielikult või osaliselt veetustatud piimakonservide kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2015. aasta direktiiv (EL) 2015/2203 teatavaid inimestele toiduks ettenähtud kaseiine ja kaseinaate käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1306/2013 (ühise põllumajanduspoliitika rahastamise, haldamise ja seire kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 352/78, (EÜ) nr 165/94, (EÜ) nr 2799/98, (EÜ) nr 814/2000, (EÜ) nr 1290/2005 ja (EÜ) nr 485/2008)[5] V jaotise IV peatükk

---

1 EÜT L 10, 12.1.2002, lk 58.
2 EÜT L 10, 12.1.2002, lk 67.
3 EÜT L 15, 17.1.2002, lk 19.
4 ELT L 314, 1.12.2015, lk 1.
5 ELT L 347, 20.12.2013, lk 549.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007)[1] II osa II jaotise I peatüki 1. osa

32. Toiduga kokkupuutuv materjal

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. oktoobri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1935/2004 toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ[2]

  Selle määruse artikli 9 lõikes 1 sisalduvat viidet liikmesriigile ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki seoses Põhja-Iirimaaga.

– Nõukogu 15. oktoobri 1984. aasta direktiiv 84/500/EMÜ toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud keraamikatooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

[1] ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
[2] ELT L 338, 13.11.2004, lk 4.
[3] EÜT L 277, 20.10.1984, lk 12.

33. Toit – muu

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/2/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. veebruari 1999. aasta direktiiv 1999/3/EÜ ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta direktiiv 2009/32/EÜ toiduainete ja toidu koostisosade tootmisel kasutatavaid ekstrahente käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuni 2009. aasta direktiiv 2009/54/EÜ loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta[4]

– Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määrus (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta[5]

---

1 EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16.
2 EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24.
3 ELT L 141, 6.6.2009, lk 3.
4 ELT L 164, 26.6.2009, lk 45.
5 ELT L 189, 20.7.2007, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007[1]

– Nõukogu 15. jaanuari 2016. aasta määrus (Euratom) 2016/52, millega kehtestatakse toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuumaavarii või muu kiirgusliku avariiolukorra puhul ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) nr 3954/87 ja komisjoni määrused (Euratom) nr 944/89 ja (Euratom) nr 770/90[2]

– Nõukogu 15. juuli 2008. aasta määrus (EÜ) nr 733/2008 kolmandatest riikidest pärinevate põllumajandustoodete imporditingimuste kohta pärast Tšernobõli tuumaelektrijaama avariid[3]

34. Sööt – tooted ja hügieen

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 767/2009 sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ[4]

---

1 ELT L 150, 14.6.2018, lk 1.
2 ELT L 13, 20.1.2016, lk 2.
3 ELT L 201, 31.7.2008, lk 1.
4 ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. mai 2002. aasta direktiiv 2002/32/EÜ loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1831/2003 loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta[2]

Selle määruse II lisa punktis 6 sisalduvat viidet riiklikele tugilaboritele ei käsitata viitena, mida kohaldatakse Ühendkuningriigile, sealhulgas Põhja-Iirimaale. See ei takista liikmesriigis asuval riiklikul tugilaboril täitmast riikliku tugilabori funktsioone Põhja-Iirimaa suhtes. Sel eesmärgil Põhja-Iirimaa pädevate asutuste ja liikmesriigis asuva riikliku tugilabori vahel vahetatud teavet ja materjali ei avalikusta riiklik tugilabor ilma kõnealuste pädevate asutuste eelneva nõusolekuta.

– Nõukogu 26. märtsi 1990. aasta direktiiv 90/167/EMÜ, millega kehtestatakse ravimsöötade ühenduses valmistamise, turuleviimise ja kasutamise tingimused[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. jaanuari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 183/2005, millega kehtestatakse söödahügieeni nõuded[4]

1 EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10.
2 ELT L 268, 18.10.2003, lk 29.
3 EÜT L 92, 7.4.1990, lk 42.
4 ELT L 35, 8.2.2005, lk 1.

35. GMOd

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta,[1] välja arvatud artikli 32 teine lõik

See ei takista liikmesriigis asuval riiklikul tugilaboril täitmast riikliku tugilabori funktsioone Põhja-Iirimaa suhtes. Sel eesmärgil Põhja-Iirimaa pädevate asutuste ja liikmesriigis asuva riikliku tugilabori vahel vahetatud teavet ja materjali ei avalikusta riiklik tugilabor ilma kõnealuste pädevate asutuste eelneva nõusolekuta.

Selle määruse artikli 10 lõikes 1 ja artikli 22 lõikes 1 sisalduvaid viiteid liikmesriigile ei käsitata viitena, mis hõlmab Ühendkuningriiki, sealhulgas Põhja-Iirimaad.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1830/2003, milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist, geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust ning millega muudetakse direktiivi 2001/18/EÜ[2]

[1] ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.
[2] ELT L 268, 18.10.2003, lk 24.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1946/2003 geneetiliselt muundatud organismide piiriülese liikumise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ (geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta)[2] osa C

36. Elusloomad, loomne paljundusmaterjal ja loomsed saadused

Selles punktis loetletud õigusaktides sisalduvaid viiteid riiklikele tugilaboritele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigis asuvaid tugilaboreid. See ei takista liikmesriigis asuval riiklikul tugilaboril täitmast riikliku tugilabori funktsioone Põhja-Iirimaa suhtes. Sel eesmärgil Põhja-Iirimaa pädevate asutuste ja liikmesriigis asuva riikliku tugilabori vahel vahetatud teavet ja materjali ei avalikusta riiklik tugilabor ilma kõnealuste pädevate asutuste eelneva nõusolekuta.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2016. aasta määrus (EL) 2016/429 loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus)[3]

[1] ELT L 287, 5.11.2003, lk 1.
[2] EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.
[3] ELT L 84, 31.3.2016, lk 1.

– Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta[1]

– Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses[2]

– Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/156/EÜ hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta[3]

– Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/158/EÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta[4]

– Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse[5]

---

1 EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977.
2 EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19.
3 ELT L 192, 23.7.2010, lk 1.
4 ELT L 343, 22.12.2009, lk 74.
5 EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54.

– Nõukogu 14. juuni 1988. aasta direktiiv 88/407/EMÜ, millega sätestatakse koduveiste sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded[1]

– Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiiv 89/556/EMÜ koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta[2]

– Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/429/EMÜ, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded[3]

– Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/118/EMÜ, millega sätestatakse selliste toodete ühendusesisest kaubandust ja ühendusse importimist reguleerivad loomade ja inimeste tervishoiunõuded, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 89/662/EMÜ A lisa I peatükis ja patogeenide puhul direktiivis 90/425/EMÜ osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud nõudeid[4]

---

1 EÜT L 194, 22.7.1988, lk 10.
2 EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1.
3 EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62.
4 EÜT L 62, 15.3.1993, lk 49.

– Nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/88/EÜ vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta[1]

– Nõukogu 26. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/68/EÜ, millega kehtestatakse loomatervishoiu eeskirjad teatavate elusate kabiloomade impordile ühendusse ja transiidile ühenduse kaudu, muudetakse direktiive 90/426/EMÜ ja 92/65/EMÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 72/462/EMÜ[2]

– Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta direktiiv 2002/99/EÜ, milles sätestatakse inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste tootmist, töötlemist, turustamist ja ühendusse toomist reguleerivad loomatervishoiu eeskirjad[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 576/2013 lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1069/2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus)[5]

---

1 ELT L 328, 24.11.2006, lk 14.
2 ELT L 139, 30.4.2004, lk 321.
3 EÜT L 18, 23.1.2003, lk 11.
4 ELT L 178, 28.6.2013, lk 1.
5 ELT L 300, 14.11.2009, lk 1.

37. Loomataudide tõrje, zoonooside kontroll

Selles punktis loetletud õigusaktides sisalduvaid viiteid riiklikele tugilaboritele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigis asuvaid tugilaboreid. See ei takista liikmesriigis asuval riiklikul tugilaboril täitmast riikliku tugilabori funktsioone Põhja-Iirimaa suhtes. Sel eesmärgil Põhja-Iirimaa pädevate asutuste ja liikmesriigis asuva riikliku tugilabori vahel vahetatud teavet ja materjali ei avalikusta riiklik tugilabor ilma kõnealuste pädevate asutuste eelneva nõusolekuta.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 999/2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiate vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad[1]

– Nõukogu 17. mai 1977. aasta direktiiv 77/391/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed veiste brutselloosi, tuberkuloosi ja leukoosi tõrjeks[2]

– Nõukogu 13. detsembri 1977. aasta direktiiv 78/52/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse nõuded veiste brutselloosi, tuberkuloosi ja enzootilise leukoosi kiirendatud riiklike tõrjeplaanide kohta[3]

---

1 EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1.
2 EÜT L 145, 13.6.1977, lk 44.
3 EÜT L 15, 19.1.1978, lk 34.

– Nõukogu 29. septembri 2003. aasta direktiiv 2003/85/EÜ ühenduse meetmete kohta suu- ja sõrataudi tõrjeks, millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 85/511/EMÜ ja otsused 89/531/EMÜ ja 91/665/EMÜ ning muudetakse direktiivi 92/46/EMÜ[1]

– Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta direktiiv 2005/94/EÜ linnugripi tõrjet käsitlevate ühenduse meetmete ning direktiivi 92/40/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta[2]

– Nõukogu 23. oktoobri 2001. aasta direktiiv 2001/89/EÜ ühenduse meetmete kohta sigade klassikalise katku tõrjeks[3]

– Nõukogu 29. aprilli 1992. aasta direktiiv 92/35/EMÜ, milles sätestatakse hobuste Aafrika katku kontrollieeskirjad ja tõrjemeetmed[4]

– Nõukogu 27. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/60/EÜ, millega kehtestatakse erisätted sigade aafrika katku tõrjeks ja muudetakse direktiivi 92/119/EMÜ seoses Tescheni haiguse ja sigade aafrika katkuga[5]

---

1 ELT L 306, 22.11.2003, lk 1.
2 ELT L 10, 14.1.2006, lk 16.
3 EÜT L 316, 1.12.2001, lk 5.
4 EÜT L 157, 10.6.1992, lk 19.
5 EÜT L 192, 20.7.2002, lk 27.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 2160/2003 salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta[1]

– Nõukogu 14. juuli 1992. aasta direktiiv 92/66/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed Newcastle'i haiguse tõrjeks[2]

– Nõukogu 17. detsembri 1992. aasta direktiiv 92/119/EMÜ, millega seatakse sisse üldised ühenduse meetmed teatavate loomahaiguste tõrjeks ja konkreetsed meetmed seoses sigade vesikulaarhaigusega[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiiv 2003/99/EÜ zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ[4]

– Nõukogu 20. novembri 2000. aasta direktiiv 2000/75/EÜ, millega kehtestatakse erisätted lammaste katarraalse palaviku tõrjeks ja likvideerimiseks[5]

---

1 ELT L 325, 12.12.2003, lk 1.
2 EÜT L 260, 5.9.1992, lk 1.
3 EÜT L 62, 15.3.1993, lk 69.
4 ELT L 325, 12.12.2003, lk 31.
5 EÜT L 327, 22.12.2000, lk 74.

38. Loomade identifitseerimine

– Nõukogu 17. detsembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 21/2004, millega kehtestatakse lammaste ja kitsede identifitseerimise ja registreerimise süsteem ja muudetakse määrust (EÜ) nr 1782/2003 ning direktiive 92/102/EMÜ ja 64/432/EMÜ[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuli 2000. aasta määrus (EÜ) nr 1760/2000 veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta[2]

– Nõukogu 15. juuli 2008. aasta direktiiv 2008/71/EÜ sigade identifitseerimise ja registreerimise kohta[3]

39. Tõuaretus

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määruse (EL) 2016/1012 (tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus)[4] artikkel 37 ja artikli 64 lõige 3

---

1 ELT L 5, 9.1.2004, lk 8.
2 EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1.
3 ELT L 213, 8.8.2008, lk 31.
4 ELT L 171, 29.6.2016, lk 66.

40. Loomade heaolu

– Nõukogu 22. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1/2005, mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seonduvate toimingute ajal ning millega muudetakse direktiive 64/432/EMÜ ja 93/119/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1255/97[1]

– Nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel[2]

41. Taimetervis

– Nõukogu 8. mai 2000. aasta direktiiv 2000/29/EÜ taimedele või taimsetele saadustele kahjulike organismide ühendusse sissetoomise ja seal levimise vastu võetavate kaitsemeetmete kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta määrus (EL) 2016/2031, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ[4]

---

1 ELT L 3, 5.1.2005, lk 1.
2 ELT L 303, 18.11.2009, lk 1.
3 EÜT L 169, 10.7.2000, lk 1.
4 ELT L 317, 23.11.2016, lk 4.

42. Taimne paljundusmaterjal

– Nõukogu 14. juuni 1966. aasta direktiiv 66/402/EMÜ teraviljaseemne turustamise kohta[1]

– Nõukogu 9. aprilli 1968. aasta direktiiv 68/193/EMÜ viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta[2]

– Nõukogu 22. detsembri 1999. aasta direktiiv 1999/105/EÜ metsapaljundusmaterjali turustamise kohta[3]

– Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/53/EÜ ühise põllumajandustaimesortide kataloogi kohta[4]

– Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/54/EÜ peediseemne turustamise kohta[5]

– Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/55/EÜ köögiviljaseemne turustamise kohta[6]

---

1 EÜT 125, 11.7.1966, lk 2309.
2 EÜT L 93, 17.4.1968, lk 15.
3 EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17.
4 EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1.
5 EÜT L 193, 20.7.2002, lk 12.
6 EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33.

– Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/56/EÜ seemnekartuli turustamise kohta[1]

– Nõukogu 13. juuni 2002. aasta direktiiv 2002/57/EÜ õli- ja kiudtaimede seemne turustamise kohta[2]

– Nõukogu 29. septembri 2008. aasta direktiiv 2008/90/EÜ puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta[3]

43. Ametlik kontroll, veterinaarkontroll

Selles punktis loetletud õigusaktides sisalduvaid viiteid riiklikele referentlaboritele ei käsitata viidetena, mis hõlmavad Ühendkuningriigis asuvaid referentlaboreid. See ei takista liikmesriigis asuval riiklikul referentlaboril täitmast riikliku referentlabori funktsioone Põhja-Iirimaa suhtes. Sel eesmärgil Põhja-Iirimaa pädevate asutuste ja liikmesriigis asuva riikliku referentlabori vahel vahetatud teavet ja materjali ei avalikusta riiklik referentlabor ilma kõnealuste pädevate asutuste eelneva nõusolekuta.

---

1 EÜT L 193, 20.7.2002, lk 60.
2 EÜT L 193, 20.7.2002, lk 74.
3 ELT L 267, 8.10.2008, lk 8.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/625, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus)[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 882/2004 ametlike kontrollide kohta, mida tehakse sööda- ja toidualaste õigusnormide ning loomatervishoidu ja loomade heaolu käsitlevate eeskirjade täitmise kontrollimise tagamiseks[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 854/2004, millega kehtestatakse erieeskirjad inimtoiduks ettenähtud loomsete saaduste ametlikuks kontrollimiseks[3]

---

1 ELT L 95, 7.4.2017, lk 1.
2 ELT L 165, 30.4.2004, lk 1.
3 ELT L 139, 30.4.2004, lk 206.

– Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, millega nähakse ette ühendusse kolmandatest riikidest saabuvate loomade veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted ning muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ[1]

– Nõukogu 18. detsembri 1997. aasta direktiiv 97/78/EÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli põhimõtted[2]

– Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/425/EMÜ, milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle[3]

– Nõukogu 11. detsembri 1989. aasta direktiiv 89/662/EMÜ veterinaarkontrollide kohta ühendusesiseses kaubanduses seoses siseturu väljakujundamisega[4]

44. Sanitaar- ja fütosanitaarküsimused – muu

– Nõukogu 29. aprilli 1996. aasta direktiiv 96/22/EÜ, mis käsitleb teatavate hormonaalse või türostaatilise toimega ainete ja beeta-agonistide kasutamise keelamist loomakasvatuses ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 81/602/EMÜ, 88/146/EMÜ ja 88/299/EMÜ[5]

---

1 EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56.
2 EÜT L 24, 30.1.1998, lk 9.
3 EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29.
4 EÜT L 395, 30.12.1989, lk 13.
5 EÜT L 125, 23.5.1996, lk 3.

– Nõukogu 29. aprilli 1996. aasta direktiiv 96/23/EÜ, millega nähakse ette teatavate ainete ja nende jääkide kontrollimise meetmed elusloomades ja loomsetes toodetes ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 85/358/EMÜ ja 86/469/EMÜ ning otsused 89/187/EMÜ ja 91/664/EMÜ[1]

45. Intellektuaalomand

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2008. aasta määrus (EÜ) nr 110/2008 piiritusjookide määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 1576/89[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. novembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1151/2012 põllumajandustoodete ja toidu kvaliteedikavade kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta määrus (EL) nr 251/2014 aromatiseeritud veinitoodete määratlemise, kirjeldamise, esitlemise, märgistamise ja geograafiliste tähiste kaitse kohta ning nõukogu määruse (EMÜ) nr 1601/91 kehtetuks tunnistamise kohta[4]

---

1 EÜT L 125, 23.5.1996, lk 10.
2 ELT L 39, 13.2.2008, lk 16.
3 ELT L 343, 14.12.2012, lk 1.
4 ELT L 84, 20.3.2014, lk 14.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007)[1] II osa II jaotise I peatüki 2. ja 3. osa

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määrus (EL) nr 608/2013, mis käsitleb intellektuaalomandi õiguskaitse tagamist tollis ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1383/2003[2]

46. Kalandus ja vesiviljelus

– Komisjoni 23. detsembri 1985. aasta määrus (EMÜ) nr 3703/85, millega sätestatakse teatavate värskete ja jahutatud kalade ühiste turustusnormide üksikasjalikud rakenduseeskirjad[3]

– Nõukogu 21. juuni 1989. aasta määrus (EMÜ) nr 2136/89, milles sätestatakse sardiinikonservide ühised turustusnormid ning sardiinikonservide ja sardiinikonservilaadsete toodete müüginimetused[4]

---

1 ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
2 ELT L 181, 29.6.2013, lk 15.
3 EÜT L 351, 28.12.1985, lk 63.
4 EÜT L 212, 22.7.1989, lk 79.

– Nõukogu 9. juuni 1992. aasta määrus (EMÜ) nr 1536/92, millega sätestatakse tuuni- ja pelamiidikonservide ühised turustusnormid[1]

– Nõukogu 26. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2406/96, milles sätestatakse teatavate kalandustoodete ühised turustusnormid[2]

– Nõukogu 30. märtsi 1998. aasta määrus (EÜ) nr 850/98 kalavarude kaitsest noorte mereorganismide kaitseks võetud tehniliste meetmete kaudu,[3] kuivõrd see puudutab mereorganismide miinimumsuurust käsitlevaid sätteid

– Nõukogu 20. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1224/2009, millega luuakse ühenduse kontrollisüsteem ühise kalanduspoliitika eeskirjade järgimise tagamiseks, muudetakse määrusi (EÜ) nr 847/96, (EÜ) nr 2371/2002, (EÜ) nr 811/2004, (EÜ) nr 768/2005, (EÜ) nr 2115/2005, (EÜ) nr 2166/2005, (EÜ) nr 388/2006, (EÜ) nr 509/2007, (EÜ) nr 676/2007, (EÜ) nr 1098/2007, (EÜ) nr 1300/2008, (EÜ) nr 1342/2008 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1627/94 ja (EÜ) nr 1966/2006,[4] kuivõrd see puudutab turustusnorme käsitlevaid sätteid

---

1 EÜT L 163, 17.6.1992, lk 1.
2 EÜT L 334, 23.12.1996, lk 1.
3 EÜT L 125, 27.4.1998, lk 1.
4 ELT L 343, 22.12.2009, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1379/2013 kalapüügi- ja vesiviljelustoodete turu ühise korralduse kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1184/2006 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 104/2000,[1] kuivõrd see puudutab turustusnorme ja tarbijate teavitamist käsitlevaid sätteid

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1380/2013 ühise kalanduspoliitika kohta, millega muudetakse nõukogu määruseid (EÜ) nr 1954/2003 ja (EÜ) nr 1224/2009 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EÜ) nr 2371/2002 ja (EÜ) nr 639/2004 ning nõukogu otsus 2004/585/EÜ,[2] kuivõrd see puudutab kalandus- ja vesiviljelustoodete turustusnorme käsitlevaid sätteid

– Nõukogu 29. septembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1005/2008, millega luuakse ühenduse süsteem ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi vältimiseks, ärahoidmiseks ja lõpetamiseks ning muudetakse määrusi (EMÜ) nr 2847/93, (EÜ) nr 1936/2001 ja (EÜ) nr 601/2004 ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EÜ) nr 1093/94 ja (EÜ) nr 1447/1999[3]

– Nõukogu 22. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1035/2001 *Dissostichus* spp. püügidokumentide kehtestamise kohta[4]

---

1 ELT L 354, 28.12.2013, lk 1.
2 ELT L 354, 28.12.2013, lk 22.
3 ELT L 286, 29.10.2008, lk 1.
4 EÜT L 145, 31.5.2001, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. juuli 2010. aasta määrus (EL) nr 640/2010, millega kehtestatakse hariliku tuuni (*Thunnus thynnus*) püügi dokumenteerimise programm ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1984/2003[1]

– Nõukogu 18. septembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1100/2007, millega kehtestatakse meetmed euroopa angerja varude taastamiseks[2]

47. Muu

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007)[3] III osa, välja arvatud VI peatükk

– Nõukogu 20. detsembri 1995. aasta määrus (EÜ) nr 2964/95, millega nähakse ette toornafta impordi ja tarnete registreerimine ühenduses[4]

– Nõukogu 6. detsembri 2004. aasta määrus (EÜ) nr 2182/2004 euro müntidega sarnanevate medalite ja märkide kohta[5]

---

1 ELT L 194, 24.7.2010, lk 1.
2 ELT L 248, 22.9.2007, lk 17.
3 ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.
4 EÜT L 310, 22.12.1995, lk 5.
5 ELT L 373, 21.12.2004, lk 1.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1889/2005 ühendusse sisse toodava või ühendusest välja viidava sularaha kontrollimise kohta[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 3. aprilli 2014. aasta direktiiv 2014/40/EL tubaka- ja seonduvate toodete tootmist, esitlemist ja müüki käsitlevate liikmesriikide õigus- ja haldusnormide ühtlustamise kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/37/EÜ[2]

– Nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 116/2009 kultuuriväärtuste ekspordi kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/60/EL liikmesriigi territooriumilt ebaseaduslikult väljaviidud kultuuriväärtuste tagastamise kohta ja millega muudetakse määrust (EL) nr 1024/2012[4]

– Nõukogu 15. detsember 1969. aasta direktiiv 69/493/EMÜ kristallklaasi käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta[5]

---

1 ELT L 309, 25.11.2005, lk 9.
2 ELT L 127, 29.4.2014, lk 1.
3 ELT L 39, 10.2.2009, lk 1.
4 ELT L 159, 28.5.2014, lk 1.
5 EÜT L 326, 29.12.1969, lk 36.

– Nõukogu 5. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 428/2009, millega kehtestatakse ühenduse kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, edasitoimetamise, vahendamise ja transiidi kontrollimiseks[1]

– Nõukogu 18. juuni 1991. aasta 91/477/EMÜ direktiiv relvade omandamise ja valduse kontrolli kohta[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2012. aasta määrus (EL) nr 258/2012, millega rakendatakse rahvusvahelise organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni konventsiooni täiendava tulirelvade, nende osade ja laskemoona ebaseaduslikku valmistamist ja nendega ebaseaduslikku kauplemist tõkestava ÜRO protokolli (ÜRO tulirelvade protokoll) artiklit 10 ning kehtestatakse tulirelvade, nende osade ja laskemoona ekspordilubade andmise menetlus ning importi ja transiiti käsitlevad meetmed[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta direktiiv 2009/43/EÜ kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisese veo tingimuste lihtsustamise kohta[4]

---

1 ELT L 134, 29.5.2009, lk 1.
2 EÜT L 256, 13.9.1991, lk 51.
3 ELT L 94, 30.3.2012, lk 1.
4 ELT L 146, 10.6.2009, lk 1.

– Nõukogu 27. juuni 2005. aasta määrus (EÜ) nr 1236/2005, mis käsitleb kauplemist teatavate kaupadega, mida on võimalik kasutada surmanuhtluse täideviimiseks, piinamiseks või muul julmal, ebainimlikul või alandaval moel kohtlemiseks või karistamiseks[1]

– Nõukogu 20. detsembri 2002. aasta määrus (EÜ) nr 2368/2002 Kimberley protsessi sertifitseerimissüsteemi rakendamise kohta töötlemata teemantide rahvusvahelises kaubanduses[2]

– ELi toimimise lepingu artiklil 215 põhinevad kehtivad piiravad meetmed, niivõrd kui need puudutavad kaubavahetust liidu ja kolmandate riikide vahel

_____

1 ELT L 200, 30.7.2005, lk 1.
2 EÜT L 358, 31.12.2002, lk 28.

6. LISA

ARTIKLIS 9 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSE SÄTTED

1. Käibemaks[1]

– Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi[2]

– Nõukogu 12. veebruari 2008. aasta direktiiv 2008/9/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalikud eeskirjad käibemaksu tagastamiseks vastavalt direktiivile 2006/112/EÜ maksukohustuslastele, kelle asukoht ei ole tagastamisliikmesriigis, vaid teises liikmesriigis[3]

– Nõukogu 7. oktoobri 2010. aasta määrus (EL) nr 904/2010 halduskoostöö ning maksupettuste vastase võitluse kohta käibemaksu valdkonnas[4]

– Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel[5]

---

1 Käesolevas lisas esitatud pealkirjad ja alapealkirjad on üksnes soovituslikud.
2 ELT L 347, 11.12.2006, lk 1.
3 ELT L 44, 20.2.2008, lk 23.
4 ELT L 268, 12.10.2010, lk 1.
5 ELT L 84, 31.3.2010, lk 1.

– Nõukogu 17. novembri 1986. aasta kolmeteistkümnes direktiiv 86/560/EMÜ kumuleeruvate käibemaksudega seotud liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – ühenduse territooriumil registreerimata maksukohustuslastele käibemaksu tagastamise kord[1]

– Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta direktiiv 2007/74/EÜ kolmandatest riikidest saabuvate reisijate imporditava kauba käibemaksust ja aktsiisist vabastamise kohta[2]

– Nõukogu 19. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/132/EÜ direktiivi 2006/112/EÜ artikli 143 punktide b ja c rakendusala määratluse kohta seoses teatavate kaupade käibemaksuvabastusega nende lõplikul importimisel[3]

– Nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/79/EÜ kolmandatest riikidest imporditavate mittekaubanduslikku laadi kaupade väikesaadetiste maksuvabastuse kohta[4]

– Kohustused, mis tulenevad Euroopa Liidu ja Norra Kuningriigi vahelisest käibemaksu valdkonnaga seotud halduskoostööd, pettuste vastast võitlust ja nõuete sissenõudmist käsitlevast lepingust[5]

---

1 EÜT L 326, 21.11.1986, lk 40.
2 ELT L 346, 29.12.2007, lk 6.
3 ELT L 292, 10.11.2009, lk 5.
4 ELT L 286, 17.10.2006, lk 15.
5 ELT L 195, 1.8.2018, lk 1.

– Kohustused, mis tulenevad ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelisest koostöölepingust nende finantshuve kahjustava pettuse ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks[1]

2. Aktsiis

– Nõukogu 16. detsembri 2008. aasta direktiiv 2008/118/EÜ, mis käsitleb aktsiisi üldist korda ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 92/12/EMÜ[2]

– Nõukogu 2. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 389/2012, milles käsitletakse halduskoostööd aktsiisimaksude valdkonnas ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 2073/2004[3]

– Nõukogu 16. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/24/EL vastastikuse abi kohta maksude, maksete ja teiste meetmetega seotud nõuete sissenõudmisel[4]

– Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/83/EMÜ alkoholi ja alkohoolsete jookide aktsiisimaksude struktuuri ühtlustamise kohta[5]

1 ELT L 46, 17.2.2009, lk 8.
2 ELT L 9, 14.1.2009, lk 1.
3 ELT L 121, 8.5.2012, lk 1.
4 ELT L 84, 31.3.2010, lk 1.
5 EÜT L 316, 31.10.1992, lk 21.

– Nõukogu 19. oktoobri 1992. aasta direktiiv 92/84/EMÜ alkoholi ja alkohoolsete jookide aktsiisimäära ühtlustamise kohta[1]

– Nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta[2]

– Nõukogu 27. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/96/EÜ, millega korraldatakse ümber energiatoodete ja elektrienergia maksustamise ühenduse raamistik[3]

– Nõukogu 27. novembri 1995. aasta direktiiv 95/60/EÜ gaasiõlide ja petrooli erimärgistamise kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. juuni 2003. aasta otsus nr 1152/2003/EÜ aktsiisiga maksustatava kauba liikumise ja jälgimise arvutistamise kohta[5]

1 EÜT L 316, 31.10.1992, lk 29.
2 ELT L 176, 5.7.2011, lk 24.
3 ELT L 283, 31.10.2003, lk 51.
4 EÜT L 291, 6.12.1995, lk 46.
5 ELT L 162, 1.7.2003, lk 5.

– Nõukogu 20. detsembri 2007. aasta direktiiv 2007/74/EÜ kolmandatest riikidest saabuvate reisijate imporditava kauba käibemaksust ja aktsiisist vabastamise kohta[1]

– Nõukogu 5. oktoobri 2006. aasta direktiiv 2006/79/EÜ kolmandatest riikidest imporditavate mittekaubanduslikku laadi kaupade väikesaadetiste maksuvabastuse kohta[2]

_____

[1] ELT L 346, 29.12.2007, lk 6.
[2] ELT L 286, 17.10.2006, lk 15.

7. LISA

ARTIKLIS 11 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSE SÄTTED

Põhja-Iirimaaga seoses kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis järgmisi õigusakte niivõrd, kui need puudutavad elektrienergia tootmist, ülekandmist, jaotamist ja tarnimist, elektrienergia hulgimüüki või piiriülest elektrikaubandust.

Jaeturge ja tarbijakaitset käsitlevaid sätteid ei kohaldata. Viited mõne muu liidu õigusakti sättele käesolevas lisas loetletud õigusaktides ei muuda osutatud sätet kohaldatavaks, kui seda ei kohaldata muul viisil Põhja-Iirimaaga seoses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, välja arvatud juhul, kui see on hulgimüügiturgu reguleeriv säte, mida kohaldatakse Iirimaal ja see on vajalik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa ühtse elektrienergia hulgimüügituru ühiseks toimimiseks.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ[1]

[1] ELT L 211, 14.8.2009, lk 55.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003[1]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. jaanuari 2006. aasta direktiiv 2005/89/EÜ elektrienergia varustuskindluse ja infrastruktuuriinvesteeringute kohta[3]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määrus (EL) nr 1227/2011 energia hulgimüügituru terviklikkuse ja läbipaistvuse kohta[4]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta direktiiv 2010/75/EL tööstusheidete kohta (saastuse kompleksne vältimine ja kontroll)[5]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse liidus kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ[6]

---

1 ELT L 211, 14.8.2009, lk 15.
2 ELT L 211, 14.8.2009, lk 1.
3 ELT L 33, 4.2.2006, lk 22.
4 ELT L 326, 8.12.2011, lk 1.
5 ELT L 334, 17.12.2010, lk 17.
6 ELT L 275, 25.10.2003, lk 32.

8. LISA

LIIDU ÕIGUSE SÄTTED,
MILLELE ON OSUTATUD KÄESOLEVA PROTOKOLLI ARTIKLI 12 LÕIKES 1
JA 4. LISA ARTIKLI 7 LÕIKES 1

1. Riigiabi eeskirjad ELi toimimise lepingus[1]

   – ELi toimimise lepingu artiklid 107, 108 ja 109

   – ELi toimimise lepingu artikkel 106, kuivõrd see puudutab riigiabi

   – ELi toimimise lepingu artikkel 93

2. Riigiabi mõistet käsitlevad õigusaktid

   – Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta[2]

[1] Käesolevas lisas esitatud pealkirjad ja alapealkirjad on üksnes soovituslikud.
[2] ELT C 262, 19.7.2016, lk 1.

– Komisjoni teatis Euroopa riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvate teenuste osutamise eest makstava hüvitise suhtes[1]

– Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes[2]

3. Grupierandi määrus

3.1 Võimaldamismäärus

– Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1588, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist teatavate horisontaalse riigiabi liikide suhtes[3]

3.2 Üldine grupierandi määrus

– Komisjoni 17. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks[4]

1 ELT C 8, 11.1.2012, lk 4.
2 ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.
3 ELT L 248, 24.9.2015, lk 1.
4 ELT L 187, 26.6.2014, lk 1.

3.3 Valdkondlikud grupierandi määrused

– Komisjoni 25. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 702/2014 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi põllumajandus- ja metsandussektoris ja maapiirkondades tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks[1]

– Komisjoni 16. detsembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1388/2014, millega tunnistatakse teatavat liiki abi kalandus- ja vesiviljelustoodete tootmise, töötlemise ja turustamisega tegelevatele ettevõtjatele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamisel siseturuga kokkusobivaks[2]

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. oktoobri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 1191/69 ja (EMÜ) nr 1107/70[3]

[1] ELT L 193, 1.7.2014, lk 1.
[2] ELT L 369, 24.12.2014, lk 37.
[3] ELT L 315, 3.12.2007, lk 1.

– Komisjoni teatis tõlgendamissuuniste kohta seoses määrusega (EÜ) nr 1370/2007, mis käsitleb avaliku reisijateveoteenuse osutamist raudteel ja maanteel[1]

– Komisjoni 20. detsembri 2011. aasta otsus Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele avalike teenuste eest makstava hüvitisena antava riigiabi suhtes[2]

3.4 Vähese tähtsusega abi käsitlevad määrused

– Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes[3]

– Komisjoni 25. aprilli 2012. aasta määrus (EL) nr 360/2012 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes[4]

1 ELT C 92, 29.3.2014, lk 1.
2 ELT L 7, 11.1.2012, lk 3.
3 ELT L 352, 24.12.2013, lk 1.
4 ELT L 114, 26.4.2012, lk 8.

– Komisjoni 18. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1408/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris[1]

– Komisjoni 27. juuni 2014. aasta määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris[2]

4. Menetlusnormid

– Nõukogu 13. juuli 2015. aasta määrus (EL) 2015/1589, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks[3]

– Komisjoni 21. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 794/2004, millega rakendatakse nõukogu määrust (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ asutamislepingu artikli 93 kohaldamiseks[4]

– Komisjoni teatis „Ebaseaduslik ja ühisturuga kokkusobimatu riigiabi: abi tagasinõudmist käsitlevate komisjoni otsuste tõhus rakendamine liikmesriikides“[5]

---

1 ELT L 352, 24.12.2013, lk 9.
2 ELT L 190, 28.6.2014, lk 45.
3 ELT L 248, 24.9.2015, lk 9.
4 ELT L 140, 30.4.2004, lk 1.
5 ELT C 272, 15.11.2007, lk 4.

– Komisjoni teatis ebaseadusliku riigiabi hindamise suhtes kohaldatavate eeskirjade kindlaksmääramise kohta[1]

– Komisjoni teatis riigiabi reguleerivate õigusaktide täitmise tagamise kohta liikmesriikide kohtute poolt[2]

– Komisjoni teatis viite- ja diskontomäärade kindlaksmääramise meetodi läbivaatamise kohta[3]

– Komisjoni teatis „Parimate tavade juhend riigiabi kontrollimenetluste teostamiseks“[4]

– Komisjoni 1. detsembri 2003. aasta teatis C (2003) 4582, milles käsitletakse ametisaladust riigiabi otsustes[5]

1 ELT C 119, 22.5.2002, lk 22.
2 ELT C 85, 9.4.2009, lk 1.
3 ELT C 14, 19.1.2008, lk 6.
4 ELTs seni avaldamata.
5 ELT C 297, 9.12.2003, lk 6.

5. Kokkusobivusnormid

5.1 Üleeuroopalist huvi pakkuvad tähtsad projektid

– Komisjoni teatis – Kriteeriumid, mis võimaldavad analüüsida üleeuroopalise tähtsusega projektide elluviimise toetamiseks antava riigiabi kokkusobivust siseturuga[1]

5.2 Põllumajandustoetused

– Euroopa Liidu suunised riigiabi kohta põllumajandus- ja metsandussektoris ning maapiirkondades aastateks 2014–2020[2]

5.3 Kalandus- ja vesiviljelustoetused

– Komisjoni teatis – Kalandus- ja vesiviljelussektoris antava riigiabi kontrollimise suunised[3]

[1] ELT C 188, 20.6.2014, lk 4.
[2] ELT C 204, 1.7.2014, lk 1.
[3] ELT C 217, 2.7.2015, lk 1.

5.4 Regionaalabi

– Regionaalabi suunised aastateks 2014–2020[1]

5.5 Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antav abi

– Komisjoni teatis – Teadus- ja arendustegevuseks ning innovatsiooniks antava riigiabi raamistik[2]

5.6 Riskikapitaliabi

– Komisjoni teatis – Suunised riskifinantseerimisinvesteeringute edendamiseks antava riigiabi kohta[3]

5.7 Pääste- ja ümberstruktureerimisabi

– Komisjoni teatis – Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta[4]

1 ELT C 209, 23.7.2013, lk 1.
2 ELT C 198, 27.6.2014, lk 1.
3 ELT C 19, 22.1.2014, lk 4.
4 ELT C 249, 31.7.2014, lk 1.

5.8 Koolitusabi

– Komisjoni teatis – Koolituseks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi ühisturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid[1]

5.9 Tööhõiveabi

– Komisjoni teatis – Ebasoodsas olukorras olevate või puudega töötajate tööhõive jaoks antava ja eraldi teatamise kohustusega riigiabi ühisturuga kokkusobivuse analüüsi kriteeriumid[2]

5.10 Majandus- ja finantskriisiga seotud ajutised eeskirjad

– Komisjoni teatis riigiabieeskirjade kohaldamise kohta alates 1. augustist 2013 finantskriisi kontekstis pankade kasuks võetavate toetusmeetmete suhtes[3]

– Komisjoni teatis langenud väärtusega varade käsitlemise kohta ühenduse pangandussektoris[4]

1 ELT C 188, 11.8.2009, lk 1.
2 ELT C 188, 11.8.2009, lk 6.
3 ELT C 216, 30.7.2013, lk 1.
4 ELT C 72, 26.3.2009, lk 1.

– Komisjoni teatis finantssektori elujõulisuse taastamise ja praeguse kriisi olukorras riigiabi eeskirjade kohaste ümberkorraldamismeetmete hindamise kohta[1]

5.11 Ekspordikrediidikindlustus

– Komisjoni teatis liikmesriikidele Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta lühiajalise ekspordikrediidikindlustuse suhtes[2]

5.12 Energeetika ja keskkond

5.12.1 Keskkond ja energia

– Komisjoni teatis – Keskkonna- ja energiaalase riigiabi suunised aastateks 2014–2020[3]

– Komisjoni teatis – Suunised, mis käsitlevad teatavaid riigiabimeetmeid kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteemis pärast 2012. aastat[4]

1 ELT C 195, 19.8.2009, lk 9.
2 ELT C 392, 19.12.2012, lk 1.
3 ELT C 200, 28.6.2014, lk 1.
4 ELT C 158, 5.6.2012, lk 4

5.12.2 Elektrienergia (luhtunud kulud)

– Komisjoni teatis luhtunud kuludega seotud riigiabi analüüsimise metoodika kohta[1]

5.12.3 Kivisüsi

– Nõukogu 10. detsembri 2010. aasta otsus konkurentsivõimetute söekaevanduste sulgemise soodustamiseks antava riigiabi kohta[2]

5.13 Põhitööstusharud ja -tootmine (teras)

– Komisjoni teatis teatavate konkurentsijuhtumite käsitlemise kohta tulenevalt ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemisest[3]

5.14 Postiteenused

– Komisjoni teadaanne, mis käsitleb konkurentsieeskirjade kohaldamist postisektori suhtes ja teatavate postiteenustega seotud riiklike meetmete hindamist[4]

1 http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/stranded_costs_en.pdf
2 ELT L 336, 21.12.2010, lk 24.
3 ELT C 152, 26.6.2002, lk 5.
4 EÜT C 39, 6.2.1998, lk 2.

5.15 Audiovisuaal-, ringhäälingu- ja lairibateenused

5.15.1 Audiovisuaalteosed

– Komisjoni teatis filmidele ja muudele audiovisuaalteostele antava riigiabi kohta[1]

5.15.2 Ringhääling

– Komisjoni teatis riigiabi eeskirjade kohaldamise kohta avalik-õigusliku ringhäälingu suhtes[2]

5.15.3 Lairibavõrgud

– Suunised riigiabieeskirjade kohaldamiseks seoses lairibavõrkude kiire kasutuselevõtuga[3]

[1] ELT C 332, 15.11.2013, lk 1.
[2] ELT C 257, 27.10.2009, lk 1.
[3] ELT C 25, 26.1.2013, lk 1.

5.16 Transport ja infrastruktuur

– Komisjoni teatis – Ühenduse suunised raudtee-ettevõtjatele antava riigiabi kohta[1]

– Ühenduse suunised meretranspordile antava riigiabi kohta[2]

– Komisjoni teatis, milles antakse suuniseid riigiabi kohta, millega täiendatakse ühenduse rahastamist meremagistraalide rajamiseks[3]

– Komisjoni teatis, millega nähakse ette suunised laevahaldusettevõtjatele antava riigiabi kohta[4]

– Komisjoni teatis – Suunised lennujaamadele ja -ettevõtjatele antava riigiabi kohta[5]

1 ELT C 184, 22.7.2008, lk 13.
2 ELT C 13, 17.1.2004, lk 3.
3 ELT C 317, 12.12.2008, lk 10
4 ELT C 132, 11.6.2009, lk 6.
5 ELT C 99, 4.4.2014, lk 3.

5.17 Üldist majandushuvi pakkuvad teenused

– Komisjoni teatis – Euroopa Liidu raamistik riigiabi jaoks, mida antakse avalike teenuste eest makstava hüvitisena[1]

6. Liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvus.

– Komisjoni 16. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/111/EÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse ning teatavate ettevõtjate finantsläbipaistvuse kohta[2]

_____

[1] ELT C 8, 11.1.2012, lk 15.
[2] ELT L 318, 17.11.2006, lk 17.

9. LISA

ARTIKLI 12 LÕIKES 2 OSUTATUD MENETLUSED

Ühiskomitee määrab kindlaks artikli 12 lõikes 2 osutatud erandiga hõlmatud iga-aastase kogutoetuse esialgse ülemmäära ja esialgse minimaalse protsendimäära, võttes arvesse kõige värskemat kättesaadavat teavet. Erandiga hõlmatud iga-aastase kogutoetuse esialgse ülemmäära puhul võetakse arvesse Ühendkuningriigi tulevase põllumajandustoetuste kava ülesehitust ja praeguse mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) kohase ühise põllumajanduspoliitika raames Põhja-Iirimaal kantud kulude aasta keskmist kogusummat. Esialgse minimaalse protsendimäära puhul võetakse arvesse Ühendkuningriigi põllumajandustoetuste kava ülesehitust ja seda, kui suures osas olid ühise põllumajanduspoliitika raames liidus tehtud kogukulud kooskõlas WTO põllumajanduslepingu 2. lisa sätetega, nii nagu asjaomase ajavahemiku kohta teatatud.

Ühiskomitee kohandab esimeses lõigus osutatud toetuse taset ja protsendimäära suurust, võttes arvesse Ühendkuningriigi põllumajandustoetuste kava ülesehitust, vastavalt iga tulevase mitmeaastase finantsraamistiku alusel liidus ühise põllumajanduspoliitika jaoks kasutatavate toetuste kogusumma muutumisele.

Kui ühiskomitee ei suuda toetuse esialgset taset ja protsendimäära vastavalt esimesele lõigule kindlaks määrata või toetuse taset ja protsendimäära teise lõigu kohaselt kohandada olenevalt asjaoludest kas üleminekuperioodi lõpuks või ühe aasta jooksul pärast tulevase mitmeaastase finantsraamistiku jõustumist, peatatakse artikli 12 lõike 2 kohaldamine, kuni ühiskomitee on toetuse taseme ja protsendimäära kindlaks määranud või seda kohandanud.

10. LISA

ARTIKLI 18 LÕIKES 3 OSUTATUD MENETLUSED

1. Kui liit või Ühendkuningriik kaalub kaitsemeetmete võtmist käesoleva protokolli artikli 18 lõike 1 alusel, teavitab ta ühiskomitee kaudu viivitamata teist poolt ning esitab kogu asjaomase teabe.

2. Liit ja Ühendkuningriik alustavad ühiskomitees viivitamata konsultatsioone, et leida ühiselt vastuvõetav lahendus.

3. Vastavalt kas liit või Ühendkuningriik ei tohi võtta kaitsemeetmeid enne, kui lõikes 1 osutatud teavitamise kuupäevast on möödunud üks kuu, välja arvatud juhul, kui punkti 2 alusel toimunud konsultatsioonimenetlus on lõpetatud enne nimetatud tähtaja möödumist. Kui viivitamatut tegutsemist nõudvad erakorralised asjaolud välistavad eelneva läbivaatamise, võib vastavalt kas liit või Ühendkuningriik viivitamatult kohaldada olukorra lahendamiseks vajalikke kaitsemeetmeid.

4. Vastavalt kas liit või Ühendkuningriik teatab võetud meetmetest viivitamata ühiskomiteele ning esitab kogu asjakohase teabe.

5. Võetud kaitsemeetmete asjus konsulteeritakse ühiskomitees iga kolme kuu järel alates nende vastuvõtmisest, et need enne kavandatud kehtivusaja lõppu kaotada või piirata nende kohaldamise ulatust. Vastavalt kas liit või Ühendkuningriik võib igal ajal paluda ühiskomiteel sellised meetmed läbi vaadata.

6. Punkte 1–5 kohaldatakse *mutatis mutandis* käesoleva protokolli artikli 18 lõikes 2 osutatud tasakaalustavate meetmete suhtes.

KÜPROSEL ASUVAID SUURBRITANNIA JA PÕHJA-IIRI ÜHENDKUNINGRIIGI SUVERÄÄNSEID BAASIPIIRKONDI KÄSITLEV PROTOKOLL

Liit ja Ühendkuningriik,

MEENUTADES, et Ühendkuningriigi Euroopa ühendustega ühinemise lepingu lõppaktile lisatud ühisdeklaratsiooniga Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade kohta Küprosel on nähtud ette, et Euroopa Majandusühenduse ning suveräänsete baasipiirkondade vahelistele suhetele kohaldatav kord määratakse kindlaks ühenduse ja Küprose Vabariigi vahelise mis tahes lepingu kontekstis,

KINNITADES, et kord, mida kohaldatakse liidu ning suveräänsete baasipiirkondade vahelistele suhetele pärast Ühendkuningriigi liidust väljaastumist, tuleks ka edaspidi kindlaks määrata Küprose Vabariigi liidu liikmesuse kontekstis,

VÕTTES ARVESSE Küprose Vabariigi asutamise lepingu („asutamise leping“) sätteid Ühendkuningriigi suveräänsete baasipiirkondade Akrotiri ja Dhekelia („suveräänsed baasipiirkonnad“) kohta ja sellele liidetud nootide vahetamist 16. augustil 1960,

KINNITADES, et Ühendkuningriigi liidust väljaastumine ei tohiks mõjutada Küprose Vabariigi liidu õigusest tulenevaid õigusi ja kohustusi või asutamise lepingu poolte õigusi ja kohustusi,

MEENUTADES, et alates kuupäevast, mil Küprose Vabariik liiduga ühines, kohaldatakse liidu õigust suveräänsetes baasipiirkondades ainult määral, mil see on vajalik, et tagada selle korra rakendamine, mis on sätestatud Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimusi ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavaid muudatusi käsitlevale aktile lisatud Küprosel asuvaid Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi käsitlevas protokollis nr 3 („protokoll nr 3“),

OSUTADES nootide vahetusele Ühendkuningriigi valitsuse ja Küprose Vabariigi valitsuse vahel 16. augustil 1960. aastal suveräänsete baasipiirkondade haldamise kohta ja sellega seotud Ühendkuningriigi valitsuse deklaratsioonile, mille kohaselt üks peamisi püüeldavaid eesmärke on kaitsta nende inimeste huve, kes elavad või töötavad suveräänsetes baasipiirkondades, võttes sellega seoses arvesse, et nendele inimestele tuleks võimalikult suurel määral tagada Küprose Vabariigis elavate või töötavate inimestega sarnane kohtlemine,

OSUTADES Ühendkuningriigi lubadusele kohaldada ka edaspidi asutamise lepingust tulenevat korda, mille kohaselt haldavad Küprose Vabariigi ametiasutused suveräänsetes baasipiirkondades mitmesuguseid avalikke teenuseid, sealhulgas põllumajanduse, tolli ja maksunduse valdkonna avalikke teenuseid,

ARVESTADES, et suveräänsed baasipiirkonnad peaksid pärast Ühendkuningriigi liidust väljaastumist jääma liidu tolliterritooriumi osaks,

OSUTADES asutamise lepingu sätetele, milles käsitletakse suveräänsete baasipiirkondade ja Küprose Vabariigi vahelisi tolliprotseduure, eriti kõnealuse lepingu F lisa I osa sätetele,

OSUTADES Ühendkuningriigi lubadusele mitte seada suveräänsete baasipiirkondade ja Küprose Vabariigi vahel sisse tollipunkte ega muid piiritõkkeid ning mitte rajada kommerts- või tsiviilsadamaid või -lennujaamu,

SOOVIDES määrata kindlaks asjakohase korra protokollis nr 3 sätestatud korra eesmärkide saavutamiseks pärast seda, kui Ühendkuningriik on liidust välja astunud,

VÕTTES ARVESSE, et käesolevas protokollis sätestatud korraga tuleks tagada asjaomaste liidu õigusnormide nõuetekohane rakendamine ja täitmine seoses suveräänsete baasipiirkondadega pärast seda, kui Ühendkuningriik on liidust välja astunud,

VÕTTES ARVESSE, et on tarvis sätestada asjakohane kord tollimaksu- ja maksusoodustuste ning -vabastuste säilitamiseks Ühendkuningriigi relvajõudude ja nendega seotud personali jaoks pärast seda, kui Ühendkuningriik on liidust välja astunud,

TUNNISTADES, et on tarvis näha ette erikord suveräänsete baasipiirkondade välispiire ületavate kaupade ja isikute kontrollimiseks ning tingimused, mille alusel kohaldatakse asjaomaseid liidu õigusnorme Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli alt välja jäävate alade ja Dhekelia suveräänse baasipiirkonna vahelise eraldusjoone suhtes, nagu need on praegu ette nähtud Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimusi ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavaid muudatusi käsitlevale aktile lisatud protokolliga nr 10 Küprose kohta („protokoll nr 10“),

TUNNISTADES, et Küprose Vabariigi ja Ühendkuningriigi koostöö on käesolevas protokollis sätestatud korra tõhusa rakendamise tagamiseks ülioluline,

VÕTTES ARVESSE, et pärast seda, kui Ühendkuningriik on liidust välja astunud, kohaldatakse käesolevas protokollis sätestatud korra alusel teatavates liidu poliitikavaldkondades suveräänsete baasipiirkondade suhtes liidu õigust,

TUNNUSTADES ainulaadset korda, mida kohaldatakse suveräänsetes baasipiirkondades elavate ja töötavate isikute suhtes asutamise lepingu ja 1960. aasta deklaratsiooni alusel, ning eesmärki kohaldada liidu asjaomast õigust ühetaoliselt nii Küprose Vabariigis kui ka suveräänsetes baasipiirkondades selle korra toetuseks,

OSUTADES seoses sellega asjaolule, et käesoleva protokolliga usaldab Ühendkuningriik Küprose Vabariigile kui liidu liikmesriigile ülesande rakendada ja täita suveräänsetes baasipiirkondades liidu õigust, nagu see on käesoleva protokolliga ette nähtud,

MEENUTADES, et Küprose Vabariik vastutab liidu õiguse rakendamise ja täitmise tagamise eest seoses kaubaga, mille siht- või lähtekoht on suveräänsetes baasipiirkondades ja mis tuuakse neisse piirkondadesse või viiakse neist piirkondadest välja Küprose Vabariigi meresadama või lennujaama kaudu,

RÕHUTADES, et käesolevas protokollis sätestatud korraga ei piirata asutamise lepingu artiklite 1 ja 2 kohaldamist ega mõjutata Küprose Vabariigi ja Ühendkuningriigi vastavaid seisukohti,

VÕTTES ARVESSE, et käesolevas protokollis sätestatud korra ainus eesmärk peaks olema reguleerida suveräänsete baasipiirkondade eriolukorda ning seda ei tohiks kohaldada ühegi muu piirkonna suhtes ega kasutada pretsedendina,

ON LEPPINUD KOKKU järgmistes sätetes, mis lisatakse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingule („väljaastumisleping“):

ARTIKKEL 1

Üldsätted

1. Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse väljaastumislepingu kohaldatavates sätetes esitatud viiteid Ühendkuningriigile viidetena Ühendkuningriigile seoses suveräänsete baasipiirkondadega. Väljaastumislepingu kolmanda osa I, II ja III jaotist ja kuuendat osa kohaldatakse, ilma et see mõjutaks käesoleva protokolli sätteid.

2. Erandina väljaastumislepingu artikli 4 lõigetest 4 ja 5 tõlgendatakse käesolevas protokollis sisalduvaid viiteid liidu õigusele või selle mõistetele või sätetele nende rakendamisel ja kohaldamisel kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu asjaomase kohtupraktikaga.

3. Olenemata väljaastumislepingu artiklist 71, kohaldatakse lisaks käesoleva protokolli kohaselt suveräänsetes baasipiirkondades ja nende suhtes kohaldatavatele isikuandmete kaitset käsitlevatele liidu õigusnormidele suveräänsetes baasipiirkondades töödeldavate isikuandmete suhtes käesoleva protokolli alusel ka määrust (EL) 2016/679 ja direktiivi (EL) 2016/680.

4. Erandina väljaastumislepingu artikli 6 lõikest 1 käsitatakse protokolli viiteid konkreetsele liidu õigusaktile viidetena kõnealusele aktile selle muudetud või asendatud kujul. Käesolevat lõiget ei kohaldata seoses nõukogu määruse (EÜ) nr 866/2004[1] artikli 4 lõigetega 3 ja 10, mille suhtes kohaldatakse artikli 10 lõiget 2.

5. Kui liit leiab, et erandina väljaastumislepingu artiklitest 7 ja 8 on Ühendkuningriigil tervikuna või Ühendkuningriigil seoses suveräänsete baasipiirkondadega tarvis täielikku või osalist juurdepääsu, et täita käesolevast protokollist tulenevaid kohustusi, sealhulgas juhul, kui selline juurdepääs on vajalik seetõttu, et asjaomasele teabele ei ole võimalik juurde pääseda muude vahendite abil, käsitatakse käesoleva protokolli kaudu kohaldatavates liidu õigusnormides sisalduvaid viiteid liikmesriikidele ja liikmesriikide pädevatele asutustele seoses juurdepääsuga liidu õiguse alusel loodud mis tahes võrgule, infosüsteemile või andmebaasile viidetena, mis hõlmavad olenevalt asjaoludest ka kas Ühendkuningriiki tervikuna või Ühendkuningriiki seoses suveräänsete baasipiirkondadega.

[1] Nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 866/2004 ühinemisakti protokolli 10 artiklis 2 sätestatud korra kohta (ELT L 161, 30.4.2004, lk 128).

ARTIKKEL 2

Liidu tolliterritoorium

1. Võttes arvesse asutamise lepingut, on suveräänsed baasipiirkonnad osa liidu tolliterritooriumist. Seetõttu kohaldatakse suveräänsetes baasipiirkondades ja nende piirkondade suhtes liidu tolli- ja ühise kaubanduspoliitika valdkonna õigusnorme, sealhulgas selliseid liidu õigusnorme, millega nähakse ette tollikontrollid konkreetse kauba suhtes või konkreetsetel põhjustel.

2. Suveräänsete baasipiirkondade tootjate toodetud ja liidu tolliterritooriumil turule lastud kaupa käsitatakse vabas ringluses oleva kaubana.

3. Kõik kaubad, mis on mõeldud kasutamiseks suveräänsetes baasipiirkondades, tuuakse Küprose saarele Küprose Vabariigi tsiviillennujaamade ja -sadamate kaudu, ning kõiki nende kaupadega seotud tolliformaalsusi täidavad, tollikontrolle teevad ja imporditollimakse koguvad Küprose Vabariigi ametiasutused.

4. Kõik kaubad, mis on mõeldud ekspordiks, viiakse saarelt välja Küprose Vabariigi tsiviillennujaamade ja -sadamate kaudu, ning kõiki nende kaupadega seotud ekspordi tolliformaalsusi täidavad ja tollikontrolle teevad Küprose Vabariigi ametiasutused.

5. Asutamise lepingu C lisa artikli 11 lõikes 3 osutatud tollikontrolle, mida kohaldatakse dokumentide ja seadmete suhtes, tehakse kooskõlas kõnealuse artikliga.

6. Erandina lõigetest 3 ja 4 ning ainsa eesmärgiga toetada suveräänsete baasipiirkondade toimimist sõjaväebaasidena kohaldatakse asutamise lepingut arvestades järgmiseid sätteid:

a) Küprose saarele võib suveräänsete baasipiirkondade sadama või lennujaama kaudu tuua või sealt välja viia järgmisi kaupu, eeldusel et kõiki nende kaupadega seotud tolliformaalsusi täidavad, tollikontrolle teevad ja tollimakse koguvad suveräänsete baasipiirkondade ametiasutused:

   i) kaup, mida imporditakse või eksporditakse ametlikel või sõjalistel eesmärkidel;

   ii) kaup, mida impordivad või ekspordivad isiklikus pagasis ja eranditult isiklikuks kasutamiseks Ühendkuningriigi töötajad ning teised isikud, kes reisivad kaitsealase või ametliku tegevuse eesmärgil või mida imporditakse või eksporditakse isiklikus pagasis ja eranditult isiklikuks kasutamiseks nende nimel;

b) pakke, mida Ühendkuningriigi töötajad või nende ülalpeetavad saadavad või mida nad saavad Briti relvajõudude postitalituse vahendusel, võib suveräänsete baasipiirkondade sadama või lennujaama kaudu Küprose saarele tuua või sealt välja viia järgmistel tingimustel:

   i) saarele toodavaid pakke, mis on adresseeritud Ühendkuningriigi töötajatele või nende ülalpeetavatele, transporditakse plommitud konteineris ja pärast nende kohalejõudmist toimetatakse need edasi mõnda Küprose Vabariigi tollipunkti, et nende toodetega seotud tolliformaalsusi saaksid täita, kontrolle teha ja imporditollimakse koguda Küprose Vabariigi ametiasutused;

ii) saarelt väljaviidavate, Ühendkuningriigi töötajate või nende ülalpeetavate saadetavate pakkide tollikontrolli teevad suveräänsete baasipiirkondade ametiasutused.

Käesoleva lõike kohaldamisel hõlmab mõiste „Ühendkuningriigi töötajad või nende ülalpeetavad“ isikuid, kes on määratletud asutamise lepingu B lisa I osa lõikes 1.

Ühendkuningriik peab jagama Küprose Vabariigiga asjaomast teavet, et teha tihedat koostööd tollimaksudest ja maksudest kõrvalehoidumise ning smugeldamise ennetamiseks.

7. Suveräänsetes baasipiirkondades ja nende suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikleid 34, 35 ja 36 ning muid liidu õigusnorme, mis käsitlevad kaupu, eelkõige meetmeid, mis on vastu võetud vastavalt ELi toimimise lepingu artiklile 114.

8. Kaup, mis saabub sellistelt Küprose Vabariigi aladelt, mis jäävad Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli alt välja, tuuakse üle nimetatud alade ja idapoolse suveräänse baasipiirkonna vahelise eraldusjoone kooskõlas määrusega (EÜ) nr 866/2004.

Ilma et see piiraks käesoleva protokolli artikli 6 kohaldamist, vastutab määruse (EÜ) nr 866/2004 rakendamise ja täitmise tagamise eest seoses suveräänsete baasipiirkondadega ja kooskõlas kõnealuse määruse sätetega Ühendkuningriik. Ühendkuningriik palub Küprose Vabariigi ametiasutustel teha kõik kõnealuse määruse kohaselt nõutavad vajalikud veterinaar-, fütosanitaar-ja toiduohutuse kontrollid.

9. Ühendkuningriik vastutab lõikes 1 osutatud liidu õigusnormide rakendamise ja täitmise tagamise eest seoses kaubaga, mis tuuakse suveräänsetesse baasipiirkondadesse või viiakse suveräänsetest baasipiirkondadest välja vastavalt lõikele 6.

Ühendkuningriik vastutab ka kõikide litsentside, lubade või tunnistuste väljaandmise eest, mida võidakse nõuda seoses asutamise lepingu F lisa artikli 5 lõikes 1 käsitletava kaubaga.

10. Küprose Vabariik vastutab lõikes 7 osutatud liidu õigusnormide rakendamise ja täitmise tagamise eest suveräänsetes baasipiirkondades.

ARTIKKEL 3

Maksustamine

1. Suveräänsetes baasipiirkondades ja nende suhtes kohaldatakse ELi toimimise lepingu artikli 113 kohaselt vastu võetud liidu õigusnorme käibemaksu, aktsiisi ja muude kaudsete maksude kohta.

2. Tehinguid, mille lähte- või sihtkohaks on suveräänsed baasipiirkonnad, käsitatakse käibemaksu, aktsiisi ja muude kaudsete maksude puhul tehingutena, mille lähte- või sihtkohaks on Küprose Vabariik.

3. Küprose Vabariik vastutab käesolevas artiklis osutatud liidu õigusnormide rakendamise ja täitmise tagamise eest suveräänsetes baasipiirkondades, sealhulgas maksude ja tollimaksude kogumise eest suveräänsetes baasipiirkondades elavatelt füüsilistelt tsiviilisikutelt või seal asutatud juriidilistelt tsiviilisikutelt.

ARTIKKEL 4

Maksuvabastus

1. Tolli-, käibe- ja aktsiisimaksust on vabastatud kaubad ja teenused, mis on saadud, soetatud või imporditud kasutamiseks Ühendkuningriigi relvajõudude või nendega kaasas oleva tsiviilpersonali poolt või mida tarnitakse nende söögisaalide või sööklate varustamiseks, eeldusel et asjaomastel isikutel on õigus sellisele vabastusele vastavalt asutamise lepingule. Sel eesmärgil annab Ühendkuningriik artikli 2 lõikega 3 hõlmatud kauba kohta välja vabastussertifikaate, mille kiidab heaks Küprose Vabariik.

2. Kõik maksud, mille Ühendkuningriigi ametiasutused on suveräänsetes baasipiirkondades lõikes 1 osutatud kauba müügilt kogunud, antakse üle Küprose Vabariigi ametiasutustele.

ARTIKKEL 5

Sotsiaalkindlustus

Selleks et tagada suveräänsetes baasipiirkondades elavate või töötavate isikute õiguste kaitse ka edaspidi, sõlmivad Ühendkuningriik ja Küprose Vabariik vajaduse korral täiendavaid kokkuleppeid, millega tagatakse protokolli nr 3 artikli 4 nõuetekohane rakendamine pärast üleminekuperioodi lõppu.

ARTIKKEL 6

Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna õigusnormid ning veterinaar- ja fütosanitaareeskirjad

Suveräänsetes baasipiirkondades ja nende suhtes kohaldatakse liidu põllumajanduse ja kalanduse valdkonna õigusnorme, mis sisalduvad ELi toimimise lepingu kolmanda osa III jaotises, ja nende normide kohaselt vastuvõetud õigusakte ning veterinaar- ja fütosanitaareeskirju, mis on vastu võetud eelkõige vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 168 lõike 4 punktile b.

Esimeses lõigus osutatud liidu õigusnormide rakendamise ja täitmise tagamise eest suveräänsetes baasipiirkondades vastutab Küprose Vabariik.

ARTIKKEL 7

Suveräänsete baasipiirkondade välispiire ületavate isikute kontrollimine

1. Käesoleva artikli kohaldamisel hõlmab mõiste „suveräänsete baasipiirkondade välispiirid“ suveräänsete baasipiirkondade merepiiri ning lennujaamu ja meresadamaid, ent mitte nende maismaa- ja merepiiri Küprose Vabariigiga. Kui lõikest 6 ei tulene teisiti, hõlmab mõiste „piiripunktid“ lõigete 2 ja 7 kohaldamisel piiripunkte, milles Ühendkuningriigi ametiasutused on andnud loa ületada suveräänsete baasipiirkondade välispiire.

2. Suveräänsete baasipiirkondade välispiire ületavaid isikuid kontrollib Ühendkuningriik. See kontroll hõlmab reisidokumentide kontrollimist. Iga inimese suhtes tuleb teha vähemalt üks selline kontroll tema isiku tuvastamiseks. Ühendkuningriik lubab suveräänsete baasipiirkondade välispiire ületada ainult piiripunktides.

3. Kolmandate riikide kodanikel ja Ühendkuningriigi kodanikel lubatakse suveräänsete baasipiirkondade välispiire ületada ainult juhul, kui nad vastavad järgmistele tingimustele:

a) neil on kehtiv reisidokument;

b) neil on Küprose Vabariigi kehtiv viisa juhul, kui see on nõutav;

c) nad tegelevad kaitsealase tegevusega või on kaitsealase tegevusega tegeleva isiku pereliikmed ning

d) nad ei kujuta endast ohtu riigi julgeolekule.

Punktis c esitatud tingimust ei kohaldata lõikes 6 osutatud piiri ületavate Ühendkuningriigi kodanike suhtes.

Ühendkuningriik võib esimese lõigus loetletud tingimustest erandeid teha üksnes humanitaarsetel kaalutlustel, riiklikes huvides või selleks, et täita oma rahvusvahelisi kohustusi.

Relvajõudude liikmeid, tsiviiltöötajaid ja nende ülalpeetavaid, nagu need on määratletud asutamise lepingu C lisas, käsitatakse isikutena, kes ei vaja Küprose Vabariigi viisat.

4. Kõik varjupaigataotlejad, kes on saabunud väljastpoolt liitu Küprose saarele ühe suveräänse baasipiirkonna kaudu, võetakse suveräänsetesse baasipiirkondadesse tagasi, kui liikmesriik, kelle territooriumil varjupaigataotleja viibib, esitab vastava taotluse.

Küprose Vabariik jätkab Ühendkuningriigiga koostööd, et töötada välja praktilisi võimalusi ja vahendeid varjupaigataotlejate ja ebaseaduslike rändajate õiguste austamiseks ja nende vajaduste rahuldamiseks suveräänsetes baasipiirkondades, lähtudes humanitaarsetest kaalutlustest ja järgides suveräänse baasipiirkonna juhtkonna asjakohaseid akte.

5. Ilma et see piiraks lõike 6 kohaldamist, ei kontrollita isikuid suveräänsete baasipiirkondade ja Küprose Vabariigi vahelistel maismaa- ja merepiiridel.

6. Idapoolse suveräänse baasipiirkonna ja Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli alt välja jäävate Küprose Vabariigi alade vahelist piiri käsitatakse käesoleva artikli kohaldamisel suveräänsete baasipiirkondade välispiiride osana selle aja jooksul, mil *acquis*' kohaldamine on protokolli nr 10 artikli 1 kohaselt peatatud. Seda piiri võib ületada ainult Strovilia ja Pergamose piiripunktide kaudu. Eelneval kokkuleppel ja koostöös Ühendkuningriigi ametiasutustega võib Küprose Vabariik võtta kõnealuse piiri ületanud isikute suhtes täiendavaid meetmeid võitlemaks ebaseadusliku rände vastu.

7. Ühendkuningriigi ametiasutused kasutavad mobiilseid üksuseid välispiiride valveks piiripunktide vahel ja piiripunktides väljaspool piiripunktide harilikku lahtiolekuaega suveräänsete baasipiirkondade välispiiridel ning Dhekelia suveräänse baasipiirkonna ja Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli alt välja jäävate Küprose Vabariigi alade vahelisel piiril. Kõnealune piiride valvamine toimub viisil, mis aitab takistada isikutel piiripunktides toimuvate kontrollide vältimist. Välispiiri kontrollimiseks ja valvamiseks määravad Ühendkuningriigi ametiasutused ametisse piisaval arvul vajaliku kvalifikatsiooniga ametnikke.

8. Ühendkuningriigi ametiasutused teevad Küprose Vabariigi ametiasutustega pidevalt tihedat koostööd, et tagada lõigetes 6 ja 7 osutatud kontrollimise ja valvamise tõhusus.

ARTIKKEL 8

Koostöö

Küprose Vabariik ja Ühendkuningriik teevad koostööd käesoleva protokolli tõhusaks rakendamiseks, eelkõige selleks, et võidelda liidu või Ühendkuningriigi finantshuve kahjustava kelmuse ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu. Käesoleva protokolli sätete rakendamiseks võivad Küprose Vabariik ja Ühendkuningriik sõlmida täiendavaid kokkuleppeid. Küprose Vabariik teavitab Euroopa Komisjoni igast sellisest kokkuleppest enne selle jõustumist.

ARTIKKEL 9

Erikomitee

1. Küprose suveräänseid baasipiirkondi käsitleva protokolli rakendamise küsimustega tegelev, väljaastumislepingu artikliga 165 loodud erikomitee („erikomitee“):

a) hõlbustab käesoleva protokolli rakendamist ja kohaldamist;

b) arutab liidu või Ühendkuningriigi tõstatatud küsimusi, mis tekitavad probleeme ja on käesoleva protokolli jaoks olulised ning

c) annab ühiskomiteele soovitusi käesoleva protokolli toimimise kohta ning teeb eelkõige ettepanekuid liidu õigusele osutavate viidete muutmise kohta käesolevas protokollis.

2. Euroopa Komisjon teavitab erikomiteed igast määruse (EÜ) nr 866/2004 artikli 11 alusel esitatud aruandest ja konsulteerib Ühendkuningriigiga selliste komisjoni ettepanekute asjus, millega võetakse vastu õigusakt kõnealuse määruse muutmise või asendamise kohta, juhul kui need ettepanekud mõjutavad suveräänseid baasipiirkondi.

ARTIKKEL 10

Ühiskomitee

1. Ühiskomitee muudab erikomitee soovitusel liidu õigusele osutavaid viiteid käesolevas protokollis.

2. Juhul kui ühiskomitee peab seda käesoleva protokolli hea toimimise seisukohast vajalikuks, võib ta erikomitee soovitusel võtta vastu otsuseid, mis on vajalikud artikli 1 lõikes 4 osutatud sätete asendamiseks seoses käesoleva protokolliga.

3. Ühiskomitee võib erikomitee soovitusel muuta artikli 7 lõiget 6 seoses kõnealuses lõikes osutatud piiripunktidega.

ARTIKKEL 11

Protokolli nr 3 artikli 6 toimimine üleminekuperioodil

Olenemata väljaastumislepingu artikli 127 lõikest 1, ei kohaldata suveräänsetes baasipiirkondades ja nende suhtes ühtegi meedet, mis on protokolli nr 3 artikli 6 alusel vastu võetud üleminekuperioodil.

ARTIKKEL 12

Järelevalve ja täitmise tagamine

1. Suveräänsete baasipiirkondade ning neis piirkondades elavate või asuvate füüsiliste ja juriidiliste isikute suhtes on liidu institutsioonidel, organitel ja asutustel volitused, mis on neile antud liidu õigusega seoses käesoleva protokolliga ja käesoleva protokolli kaudu kohaldatavate liidu õigusnormidega. Eelkõige on sellega seoses pädevus Euroopa Liidu Kohtul vastavalt aluslepingutes sätestatule.

2. Institutsioonide, organite ja asutuste aktidel, mis on vastu võetud kooskõlas lõikega 1, on suveräänsetes baasipiirkondades ja seoses nende piirkondadega samasugused õiguslikud tagajärjed nagu neil on liidus ja selle liikmesriikides.

ARTIKKEL 13

Vastutus rakendamise eest

1. Kui käesolevas protokollis ei ole sätestatud teisiti, vastutab protokolli rakendamise ja täitmise tagamise eest suveräänsetes baasipiirkondades Ühendkuningriik. Olenemata lõikest 3, kehtestavad Ühendkuningriigi pädevad asutused siseriiklikud õigusaktid, mis on vajalikud käesoleva protokolli jõustamiseks suveräänsetes baasipiirkondades.

2. Ühendkuningriigile jääb ainuõigus rakendada ja täita käesolevat protokolli omaenda ametiasutuste suhtes või mis tahes kinnisvara suhtes, mis kuulub Ühendkuningriigi kaitseministeeriumi omandisse või mis on ministeeriumi käsutuses, samuti sundtäitmise kohaldamise õigus, mis eeldab elamusse sisenemise õigust või isikute vahistamise õigust. Ühendkuningriigile jäävad ka muud sundtäitmise kohaldamise õigused, välja arvatud juhul, kui lõikes 1 osutatud õigusaktides on sätestatud teisiti.

3. Küprose Vabariik vastutab käesoleva protokolli rakendamise ja täitmise eest suveräänsetes baasipiirkondades kooskõlas artikli 2 lõikega 10 ning artiklitega 3 ja 6.

GIBRALTARI PROTOKOLL

Liit ja Ühendkuningriik,

MEENUTADES, et Gibraltari välissuhete eest vastutab Ühendkuningriik ning et tulenevalt ELi toimimise lepingu artikli 355 lõikest 3 kohaldatakse Gibraltari suhtes liidu õigust määral, mis on ette nähtud 1972. aasta ühinemisaktis,

MEENUTADES, et käesolevat protokolli tuleb rakendada kooskõlas Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi põhiseadusliku korraga,

MEENUTADES, et ELi lepingu artikli 50 kohaselt, koostoimes Euratomi asutamislepingu artikliga 106a ning võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingus („väljaastumisleping“) sätestatud korda, lõpeb Euroopa Liidu ja Euratomi õiguse tervikuna kohaldamine Ühendkuningriigi ja seega ka Gibraltari suhtes alates väljaastumislepingu jõustumise kuupäevast,

VÕTTES ARVESSE vajadust tagada korrakohane väljaastumine liidust seoses Gibraltariga,

RÕHUTADES, et Ühendkuningriigi korrakohane väljaastumine liidust seoses Gibraltariga eeldab Gibraltari ja selle ümbruskonna – eelkõige peetakse silmas omavalitsusi, mis moodustavad Hispaania Kuningriigi Gibraltari maakonna omavalitsuste ühenduse (Mancomunidad de Municipios del Campo de Gibraltar) – tihedatele sotsiaalsetele ja majanduslikele sidemetele avalduva võimaliku negatiivse mõju asjakohast käsitlemist,

VÕTTES TEADMISEKS Ühendkuningriigi lubaduse leida Gibraltari puhul rahuldav lahendus seoses hüvitiste maksmisega kuni 31. detsembrini 2020,

TAOTLEDES piirkonna tasakaalustatud majandusliku ja sotsiaalse arengu, eelkõige töötingimuste arengu edendamist ka edaspidi ning keskkonnakaitse kõrgeima taseme jätkuvat tagamist kooskõlas liidu õigusega, samuti piirkonna elanike turvalisuse jätkuvat suurendamist eelkõige politsei- ja tolliküsimustes tehtava koostöö kaudu,

TUNNISTADES piirkonna majandusliku arengu eeliseid, mis tulenevad isikute vabast liikumisest kooskõlas liidu õigusega, mille kohaldamist jätkatakse ka üleminekuperioodil,

KINNITADES eelkõige püüdlust kaitsta rahvatervist ja tõstes esile vajadust võidelda suitsetamise tõsiste tervislike, sotsiaalsete ja majanduslike tagajärgedega,

TUUES SAMUTI ESILE vajaduse võidelda pettuste ja smugeldamise vastu ning kaitsta kõikide asjaomaste poolte finantshuve,

TOONITADES, et käesoleva protokolliga ei mõjutata Hispaania Kuningriigi ega Ühendkuningriigi õiguslikke seisukohti suveräänsuse ja jurisdiktsiooni kohta,

VÕTTES TEADMISEKS, et Hispaania Kuningriik ja Ühendkuningriik sõlmisid29. novembril 2018 vastastikuse mõistmise memorandumid kodanike õiguste, tubaka ja muude toodete, keskkonnaküsimustes tehtava koostöö ja politsei- ja tolliküsimustes tehtava koostöö kohta ning et nad jõudsid29. novembril 2018 kokkuleppele maksustamist ja finantshuvide kaitset käsitleva lepingu sõlmimise osas,

ON LEPPINUD KOKKU järgmistes sätetes, mis lisatakse väljaastumislepingule:

ARTIKKEL 1

Kodanike õigused

1. Hispaania Kuningriik („Hispaania“) ja Ühendkuningriik teevad Gibraltari küsimuses tihedat koostööd, et valmistada ette ja toetada väljaastumislepingu kodanike õigusi käsitleva teise osa tõhusat rakendamist, mida kohaldatakse täies ulatuses muu hulgas nende piirialatöötajate suhtes, kes elavad Gibraltaris või Hispaanias, eelkõige Gibraltari maakonna omavalitsuste ühenduse moodustavate omavalitsuste territooriumil, ning mille artiklitega 24 ja 25 nähakse piirialatöötajatele ette eriõigused.

2. Sel eesmärgil vahetavad pädevad ametiasutused kord kvartalis ajakohast teavet nende isikute kohta, kes on väljaastumislepingu teise osaga hõlmatud ja kes elavad Gibraltaris või Gibraltari maakonna omavalitsuste ühenduse moodustavate omavalitsuste territooriumil, sealhulgas eelkõige piirialatöötajate kohta.

3. Hispaania ja Ühendkuningriik loovad koordineerimiskomitee, mis kujutab endast foorumit pädevate ametiasutuste vaheliseks korrapäraseks aruteluks tööhõive ja töötingimustega seotud küsimuste üle. Koordineerimiskomitee annab korrapäraselt aru väljaastumislepingu artikliga 165 loodud Gibraltari protokolli rakendamisega seotud küsimuste komiteele („erikomitee“).

ARTIKKEL 2

Lennutranspordi valdkonna õigus

Lennutransporti käsitlevat liidu õigust, mida ei ole Gibraltari lennujaama suhtes kohaldatud enne 30. märtsi 2019, hakatakse Gibraltari lennujaama suhtes kohaldama kuupäevast, mille määrab kindlaks ühiskomitee. Ühiskomitee võtab vastava otsuse vastu pärast seda, kui Ühendkuningriik ja Hispaania on teatanud, et nad on jõudnud Gibraltari lennujaama kasutamise suhtes rahuldavale kokkuleppele.

ARTIKKEL 3

Eelarveküsimused ja finantshuvide kaitse

1. Hispaania ja Ühendkuningriik kujundavad seoses Gibraltariga välja koostöövormid, mis on vajalikud täieliku läbipaistvuse saavutamiseks maksuküsimustes ja kõikide asjaomaste poolte finantshuvide kaitsmiseks, kehtestades eelkõige halduskoostöö täiustatud süsteemi võitlemaks pettuste, smugeldamise ja rahapesu vastu ning lahendamaks maksuresidentsuse konflikte.

2. Gibraltaris tuleb järgida G20 ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) rahvusvahelisi standardeid hea eelarvejuhtimise, läbipaistvuse, teabevahetuse ja kahjulike maksutavade valdkonnas ning iseäranis OECD kahjulike maksutavade foorumil kehtestatud majandusliku sisu kriteeriumeid, pidades silmas Gibraltari osalemist OECD kaasavas raamistikus maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise (BEPS) vallas.

3. Ühendkuningriik tagab, et 21. mail 2003 Genfis vastu võetud tubaka tarbimise leviku vähendamise raamkonventsiooni ja Soulis 12. novembril 2012 vastu võetud tubakatoodetega ebaseadusliku kauplemise tõkestamise protokolli ratifitseerimine laiendatakse Gibraltarile 30. juuniks 2020.

Ilma et see piiraks esimese lõigu kohaldamist, tagab Ühendkuningriik, et Gibraltaris jõustub 30. juuniks 2020 tubakatoodetega seotud jälgitavus- ja turvameetmete süsteem, mis vastab liidu õiguses sätestatud nõuetele ja standarditele. Selle süsteemiga tuleb tagada vastastikune juurdepääs sigarettide jälgitavust käsitlevale teabele Hispaanias ja Gibraltaris.

4. Selleks et hoida ära ja tõkestada selliste toodetega smugeldamist, mille suhtes kohaldatakse aktsiise või erimakse, tagab Ühendkuningriik, et Gibraltaris kehtestatakse alkoholi ja mootorikütuse suhtes maksusüsteem, mis aitab ennetada neid tooteid hõlmavaid pettusi.

ARTIKKEL 4

Keskkonnakaitse ja kalapüük

Hispaania ja Ühendkuningriik loovad koordineerimiskomitee, mis kujutab endast foorumit pädevate ametiasutuste vaheliseks korrapäraseks aruteluks eelkõige jäätmekäitluse, õhukvaliteedi, teadusliku uurimistegevuse ja kalapüügiga seotud küsimuste üle. Selle koordineerimiskomitee koosolekutele kutsutakse osalema ka liit. Koordineerimiskomitee annab korrapäraselt aru erikomiteele.

ARTIKKEL 5

Koostöö politsei- ja tolliküsimustes

Hispaania ja Ühendkuningriik loovad koordineerimiskomitee, mis kujutab endast foorumit politsei- ja tolliküsimustes tehtava koostöö koordineerimiseks ning asjaomaste küsimuste arutamiseks pädevate ametiasutuste vahel. Selle koordineerimiskomitee koosolekutele kutsutakse osalema ka liit. Koordineerimiskomitee annab korrapäraselt aru erikomiteele.

ARTIKKEL 6

Erikomitee ülesanded

Erikomitee teeb järgmist:

a) hõlbustab käesoleva protokolli rakendamist ja kohaldamist;

b) arutab liidu või Ühendkuningriigi tõstatatud küsimusi, mis tekitavad probleeme ja on käesoleva protokolli jaoks olulised;

c) vaatab läbi käesolevas protokollis nimetatud koordineerimiskomiteede aruanded ning

d) annab ühiskomiteele soovitusi käesoleva protokolli toimimise kohta.

LISAD

I LISA

SOTSIAALKINDLUSTUSE KOORDINEERIMINE

I OSA

HALDUSKOMISJONI OTSUSED JA SOOVITUSED

Kohaldatavad õigusaktid (A-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr A1, mis käsitleb dialoogi- ja lepitusmenetluse kehtestamist seoses dokumentide kehtivusega, kohaldatavate õigusaktide kindlaksmääramisega ja hüvitiste maksmisega Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel[1];

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr A2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 12 tõlgendamise kohta, mis käsitleb ajutiselt väljaspool pädeva riigi territooriumi töötavate lähetatud töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate suhtes kohaldatavaid õigusakte[2];

[1] ELT C 106, 24.4.2010, lk 1.
[2] ELT C 106, 24.4.2010, lk 5.

– 17. detsembri 2009. aasta otsus nr A3, milles käsitletakse järjestikuste lähetusperioodide liitmist nõukogu määruste (EMÜ) nr 1408/71 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 alusel[1].

Elektrooniline andmevahetus (E-seeria):

– 3. märtsi 2010. aasta otsus nr E2, millega kehtestatakse kord määruse (EÜ) nr 883/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu artiklis 1 määratletud asutuste kohta EESSI juurde kuuluvasse elektroonilisse kataloogi kantud andmetes tehtavate muudatuste haldamiseks[2];

– 13. märtsi 2014. aasta otsus nr E4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 95 määratletud üleminekuperioodi kohta[3];

– 16. märtsi 2017. aasta otsus nr E5, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 4 osutatud elektroonilise andmevahetuse praktilist korraldust üleminekuperioodil[4].

1 ELT C 149, 8.6.2010, lk 3.
2 ELT C 187, 10.7.2010, lk 5.
3 ELT C 152, 20.5.2014, lk 21.
4 ELT C 233, 19.7.2017, lk 3.

Perehüvitised (F-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr F1, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 68 tõlgendamist seoses prioriteetsuse määramise eeskirjadega perehüvitiste kattumisel[1];

– 23. juuni 2015. aasta otsus nr F2, mis käsitleb teabevahetust institutsioonide vahel perehüvitiste taotluseks[2].

Horisontaalsed küsimused (H-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr H1, mis käsitleb nõukogu määrustelt (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ülemineku raamistikku ning sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni otsuste ja soovituste kohaldamist[3];

[1] ELT C 106, 24.4.2010, lk 11.
[2] ELT C 52, 11.2.2016, lk 11.
[3] ELT C 106, 24.4.2010, lk 13.

– 15. oktoobri 2009. aasta otsus nr H3, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 90 osutatud vahetuskursi kindlaksmääramisel aluseks võetavat kuupäeva[1];

– 22. detsembri 2009. aasta otsus nr H4, milles käsitletakse sotsiaalkindlustuse halduskomisjoni kontrollnõukogu koosseisu ja töömeetodeid[2];

– 18. märtsi 2010. aasta otsus nr H5, mis käsitleb koostööd võitluses pettuste ja vigade vastu nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) raames[3];

– 16. detsembri 2010. aasta otsus nr H6, mis käsitleb teatavate põhimõtete kohaldamist perioodide liitmise osas määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artikli 6 alusel[4];

1 ELT C 106, 24.4.2010, lk 56.
2 ELT C 107, 27.4.2010, lk 3.
3 ELT C 149, 8.6.2010, lk 5.
4 ELT C 45, 12.2.2011, lk 5.

– 25. juuni 2015. aasta otsus nr H7 otsuse nr H3 (mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklis 90 osutatud vahetuskursi kindlaksmääramisel aluseks võetavat kuupäeva) läbivaatamise kohta[1];

– 17. detsembri 2015. aasta otsus nr H8 (ajakohastatud väiksemate tehniliste selgituste lisamiseks 9. märtsil 2016), milles käsitletakse sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise halduskomisjoni andmetöötluse tehnilise komisjoni töökorda ja koosseisu[2];

– 19. juuni 2013. aasta soovitus nr H1, mis käsitleb Gottardo kohtuotsust, mille kohaselt mitteliikmesriigiga sõlmitud kahepoolsest sotsiaalkindlustuskonventsioonist riigi enda kodanikele tulenevaid eeliseid tuleb võimaldada ka töötajatele, kes on teiste liikmesriikide kodanikud[3].

Pensionid (P-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr P1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 50 lõike 4, artikli 58 ja artikli 87 lõike 5 tõlgendamise kohta invaliidsus-, vanadus- ja toitjakaotuspensioni määramisel[4].

---

1 ELT C 52, 11.2.2016, lk 13.
2 ELT C 263, 20.7.2016, lk 3.
3 ELT C 279, 27.9.2013, lk 13.
4 ELT C 106, 24.4.2010, lk 21.

Sissenõudmine (R-seeria):

– 20. juuni 2013. aasta otsus nr R1 määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 85 tõlgendamise kohta[1].

Haigushüvitised (S-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr S1 Euroopa ravikindlustuskaardi kohta[2];

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr S2, mis käsitleb Euroopa ravikindlustuskaardi tehnilist kirjeldust[3];

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr S3, millega määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 19 lõikega 1 ja artikli 27 lõikega 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 25 A osa lõikega 3 hõlmatud hüvitised[4];

1 ELT C 279, 27.9.2013, lk 11.
2 ELT C 106, 24.4.2010, lk 23.
3 ELT C 106, 24.4.2010, lk 26.
4 ELT C 106, 24.4.2010, lk 40.

– 2. oktoobri 2009. aasta otsus nr S5 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 1 punktis va sõnastatud mõiste „haiguse ning raseduse ja sünnituse korral antavad mitterahalised hüvitised" tõlgendamise kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklitele 17, 19, 20 ja 22, artikli 24 lõikele 1, artiklitele 25 ja 26, artikli 27 lõigetele 1, 3, 4 ja 5, artiklitele 28 ja 34 ning artikli 36 lõigetele 1 ja 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklite 62, 63 ja 64 alusel tagasi makstavate summade arvutamise kohta[1];

– 22. detsembri 2009. aasta otsus nr S6, milles käsitletakse elukohajärgses liikmesriigis registreerimist vastavalt määruse (EÜ) nr 987/2009 artiklile 24 ning määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 64 lõikega 4 ettenähtud arvestuste koostamist[2];

– 15. juuni 2011. aasta otsus nr S8 määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) artiklis 33 sätestatud proteeside, oluliste abivahendite ja muude oluliste mitterahaliste hüvitiste andmise kohta[3];

– 20. juuni 2013. aasta otsus nr S9, milles käsitletakse tagasimaksmise korda määruse (EÜ) nr 883/2004 artiklite 35 ja 41 rakendamisel[4];

---

1 ELT C 106, 24.4.2010, lk 54.
2 ELT C 107, 27.4.2010, lk 6.
3 ELT C 262, 6.9.2011, lk 6.
4 ELT C 279, 27.9.2013, lk 8.

– 19. detsembri 2013. aasta otsus nr S10, milles käsitletakse üleminekut määrustelt (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 määrustele (EÜ) nr 883/2004 ja (EÜ) nr 987/2009 ning hüvitusmenetluste rakendamist[1];

– 15. märtsi 2012. aasta soovitus nr S1, mis käsitleb piiriülese elusorganidoonorluse finantsaspekte[2];

– 22. oktoobri 2013. aasta soovitus nr S2, milles käsitletakse kindlustatud isikute ja nende pereliikmete õigust mitterahalistele hüvitistele kolmandas riigis viibimise ajal pädeva liikmesriigi ja kolmanda riigi vahelise kahepoolse konventsiooni raames[3].

Töötus (U-seeria):

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr U1 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 54 lõike 3 kohta, mis käsitleb töötushüvitise suurendamist ülalpeetavate pereliikmete olemasolul[4];

1 ELT C 152, 20.5.2014, lk 16.
2 ELT C 240, 10.8.2012, lk 3
3 ELT C 46, 18.2.2014, lk 8.
4 ELT C 106, 24.4.2010, lk 42.

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr U2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõike 2 (milles käsitletakse selliste täielikult töötute isikute, v.a piirialatöötajate õigust töötushüvitistele, kes oma viimasel töötamisperioodil või füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise perioodil elasid muus liikmesriigis kui pädev liikmesriik) kohaldamisala kohta[1];

– 12. juuni 2009. aasta otsus nr U3 mõiste „osaline töötus" ulatuse kohta, mis kehtib Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõikes 1 osutatud töötute isikute suhtes[2];

– 13. detsembri 2011. aasta otsus nr U4 määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 65 lõigete 6 ja 7 ning määruse (EÜ) nr 987/2009 artikli 70 kohase tagasimaksmise korra kohta[3];

– 12. juuni 2009. aasta soovitus nr U1, mis käsitleb selliste töötute suhtes kohaldatavat õigust, kes tegelevad osaajalise kutse- või kaubandustegevusega liikmesriigis, mis ei ole nende elukohariik[4];

---

1 ELT C 106, 24.4.2010, lk 43.
2 ELT C 106, 24.4.2010, lk 45.
3 ELT C 57, 25.2.2012, lk 4
4 ELT C 106, 24.4.2010, lk 49.

– 12. juuni 2009. aasta soovitus nr U2, mis käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 883/2004 artikli 64 lõike 1 punkti a kohaldamist töötute suhtes, kes lähevad kaasa oma abikaasa või partneriga, kes asub tegelema kutse- või äritegevusega liikmesriigis, mis ei ole pädev liikmesriik[1].

II OSA

OSUTATUD ÕIGUSAKTID

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrus (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta,[2] mida on muudetud järgmiste aktidega:

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 988/2009[3];

– komisjoni 9. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1244/2010[4];

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 465/2012[5];

1 ELT C 106, 24.4.2010, lk 51.
2 ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.
3 ELT L 284, 30.10.2009, lk 43.
4 ELT L 338, 22.12.2010, lk 35.
5 ELT L 149, 8.6.2012, lk 4.

– komisjoni 18. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1224/2012[1];

– nõukogu 13. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 517/2013[2];

– komisjoni 19. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1372/2013,[3] mida on muudetud komisjoni 17. detsembri 2014. aasta määrusega (EL) nr 1368/2014[4];

– komisjoni 21. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/492[5].

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 987/2009, milles sätestatakse määruse (EÜ) nr 883/2004 (sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimise kohta) rakendamise kord[6]. Määrust on muudetud järgmiste aktidega:

– komisjoni 9. detsembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1244/2010[7];

1 ELT L 349, 19.12.2012, lk 45.
2 ELT L 158, 10.6.2013, lk 1.
3 ELT L 346, 20.12.2013, lk 27.
4 ELT L 366, 20.12.2014, lk 15.
5 ELT L 76, 22.3.2017, lk 13.
6 ELT L 284, 30.10.2009, lk 1.
7 ELT L 338, 22.12.2010, lk 35.

– Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 465/2012[1];

– komisjoni 18. detsembri 2012. aasta määrus (EL) nr 1224/2012[2];

– komisjoni 19. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1372/2013[3];

– komisjoni 17. detsembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1368/2014[4];

– komisjoni 21. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/492[5].

[1] ELT L 149, 8.6.2012, lk 4.
[2] ELT L 349, 19.12.2012, lk 45.
[3] ELT L 346, 20.12.2013, lk 27.
[4] ELT L 366, 20.12.2014, lk 15.
[5] ELT L 76, 22.3.2017, lk 13.

III OSA

MÄÄRUSE (EÜ) nr 883/2004 JA MÄÄRUSE (EÜ) nr 987/2009
KOHANDUSED

Käesoleva lepingu kohaldamisel kohandatakse määrust (EÜ) nr 883/2004 järgmiselt:

a) II lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK–SAKSAMAA

a) 20. aprilli 1960. aasta sotsiaalkindlustuskonventsiooni artikli 7 lõiked 5 ja 6 (sõjaväes teenivate tsiviilisikute suhtes kohaldatavad õigusaktid);

b) 20. aprilli 1960. aasta töötuskindlustuskonventsiooni artikli 5 lõiked 5 ja 6 (sõjaväes teenivate tsiviilisikute suhtes kohaldatavad õigusaktid).

ÜHENDKUNINGRIIK–IIRIMAA

14. detsembri 2004. aasta sotsiaalkindlustuslepingu artikli 19 lõige 2 (milles käsitletakse teatavate puudetoetuste ülekandmist ja arvessevõtmist).“;

b) III lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK“;

c) VI lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK

Töövõimetustoetus

a) Enne 1. aprilli 2016 määratud toetus on esimese 91 päeva jooksul rahaline haigushüvitis (hindamisetapp). Alates 92. päevast muutub töövõimetustoetus (põhietapp) invaliidsustoetuseks;

b) 1. aprillil 2016 või pärast seda kuupäeva määratud toetus on esimese 365 päeva jooksul rahaline haigushüvitis (hindamisetapp). Alates 366. päevast muutub töövõimetustoetus (puuduv töövõime) invaliidsustoetuseks.

Suurbritannia õigusnormid: 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse 1. osa.

Põhja-Iirimaa õigusnormid: Põhja-Iirimaa 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seaduse 1. osa.“;

d) VIII lisa 1. osasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK

Kõik taotlused 2014. aasta pensioniseaduse 1. osa kohase vanaduspensioni ja riikliku pensioni ning lesetoetuse ja toitjakaotustoetuse saamiseks, välja arvatud taotlused, mille puhul 6. aprillil 1975 või pärast seda alanud maksustamisaastal:

i) asjaomasel poolel olid täitunud kindlustus-, töötamis-, või elamisperioodid Ühendkuningriigi ja teise liikmesriigi õigusaktide alusel ning üht (või mitut) maksustamisaastat ei käsitletud tingimusi täitva aastana Ühendkuningriigi õigusaktide tähenduses;

ii) kindlustusperioodid, mis täitusid Ühendkuningriigis perioodidel kuni 5. juulini 1948 kehtinud õigusaktide alusel, võetakse määruse artikli 52 lõike 1 punkti b kohaldamisel arvesse teise liikmesriigi õigusaktide kohaste kindlustus-, töötamis- või elamisperioodide kohaldamisega.

Kõik täiendava pensioni taotlused 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seaduse (*Social Security Contributions and Benefits Act*) artikli 44 ning 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste Põhja-Iirimaa seaduse (*Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act*) artikli 44 alusel.“;

e) VIII lisa 2. osasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK

Astmelised pensionihüvitised, mida makstakse vastavalt 1965. aasta riikliku kindlustusseaduse (*National Insurance Act*) artiklitele 36 ja 37 ning 1966. aasta riikliku kindlustusseaduse (Põhja-Iirimaa) (*National Insurance Act (Northern Ireland)*) artiklitele 35 ja 36.“;

f) X lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK

a) Riiklik pension (2002. aasta riikliku pensioni seadus ja Põhja-Iirimaa 2002. aasta riikliku pensioni seadus)

b) Sissetulekust sõltuvad toetused tööotsijatele (1995. aasta tööotsijate seadus ja Põhja-Iirimaa 1995. aasta tööotsijate määrus)

d) Puuetega isikute elatusraha liikumisvõime komponent (1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seadus ning Põhja-Iirimaa 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja -hüvitiste seadus)

e) Sissetulekuga seotud töövõimetustoetus (2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus ja Põhja-Iirimaa 2007. aasta hoolekandesüsteemi reformi seadus)“;

g) XI lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK

1. Kui vastavalt Ühendkuningriigi õigusaktidele võib isikul olla õigus saada väljateenitud pensioni juhul, kui

a) endise abikaasa tasutud sissemakseid võetakse arvesse, nagu oleksid need asjaomase isiku enda sissemaksed, või

b) nimetatud isiku abikaasa või endine abikaasa vastab sissemaksetingimustele, siis tingimusel, et abikaasa või endine abikaasa tegutseb või tegutses töötaja või füüsilisest isikust ettevõtjana, kelle suhtes kehtivad või kehtisid kahe või enama liikmesriigi õigusaktid, kohaldatakse käesoleva määruse III jaotise 5. peatüki sätteid, et määrata kindlaks õigused Ühendkuningriigi õigusaktide alusel. Sellisel juhul tõlgendatakse nimetatud 5. peatüki viiteid „kindlustusperioodidele“ viidetena kindlustusperioodidele, mis on täitunud

i) abikaasal või endisel abikaasal, kui nõude on esitanud:

– abielus naine või

– isik, kelle abielu on lõppenud muul põhjusel kui abikaasa surm, või

ii) endisel abikaasal, kui nõude on esitanud

– lesestunud mees, kellel vahetult enne pensioniiga ei ole õigust saada lesestunud lapsevanema toetust, või

– lesestunud naine, kellel vahetult enne pensioniiga ei ole õigust saada lesestunud ema toetust, lesestunud lapsevanema toetust või lesepensioni, või kellel on ainult õigus saada vastavalt käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punktile b arvestatud vanadusega seotud lesepensioni, ning seetõttu tähendab "vanadusega seotud lesepension" vastavalt 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksude ja hüvitiste seaduse jaotisele 39(4) lesepensioni maksmist vähendatud määral.

2. Käesoleva määruse artikli 6 kohaldamisel hooldustoetust, hooldajatoetust ja invaliidi ülalpidamistoetust reguleerivate sätete suhtes võetakse teise liikmesriigi kui Ühendkuningriik territooriumil täitunud töötamise, füüsilisest isikust ettevõtjana tegutsemise või elamisperioodi arvesse niivõrd, kuivõrd see on vajalik täitmaks nõutava Ühendkuningriigis viibimise perioodi tingimust enne kuupäeva, mil esmakordselt tekib õigus saada kõnealust hüvitist.

3. Käesoleva määruse artikli 7 kohaldamisel käsitatakse teise liikmesriigi territooriumil viibivat iga Ühendkuningriigi õigusaktide alusel invaliidsus-, vanadus- või toitjakaotuspensioni või tööõnnetus- või kutsehaiguspensioni või matusetoetuse saajat nii, nagu tema elukoht oleks selle teise liikmesriigi territooriumil.

4. Käesoleva määruse artikli 46 kohaldamisel, kui asjaomasel isikul on invaliidsusega lõppev töövõimetus ajal, kui tema suhtes kehtivad teise liikmesriigi õigusaktid, võtab Ühendkuningriik 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja hüvitiste seaduse (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) paragrahvi 30A (5) alusel arvesse kõiki perioode, mille jooksul isik on töövõimetuse tõttu saanud

   i) rahalisi haigushüvitisi või nende asemel palka või

   ii) invaliidsusega lõppenud töövõimetuse hüvitisi käesoleva määruse III jaotise 4. ja 5. peatükis määratletud tähenduses, teise liikmesriigi õigusaktide alusel, nagu need oleksid vastavalt 1992. aasta sotsiaalkindlustusmaksete ja hüvitiste seaduse (*Social Security Contributions and Benefits Act 1992*) paragrahvidele 30A (1)–(4) makstud lühiajalise töövõimetuse hüvitise perioodid.

   Käesoleva sätte kohaldamisel võetakse arvesse üksnes perioode, millal isik oleks olnud töövõimetu Ühendkuningriigi õigusaktides määratletud tähenduses.

5. 1) Sissetulekuteguri arvutamisel (määramaks kindlaks õigust saada hüvitisi Ühendkuningriigi õigusaktide alusel teise liikmesriigi õigusaktide alusel töötajana tegutsetud iga töönädala eest, mis algas vastava tulumaksuaasta jooksul Ühendkuningriigi õigusaktides määratletud tähenduses) peetakse asjaomast isikut sissemakseid tasunuks palgatöötajana või sellise sissetuleku saajana, millelt on makstud sissemakseid sissetuleku põhjal, mis võrdub kahe kolmandikuga selle aasta ülemisest tulupiirist.

2) Käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punkti b alapunkti ii kohaldamisel:

a) kui mõnel tulumaksuaastal, mis on alanud 6. aprillil 1975 või hiljem, on töötajana tegutsenud isikul täitunud kindlustus-, töötamis- või elamisperioodid üksnes muus liikmesriigis kui Ühendkuningriik, ja eelnimetatud lõike 5 punkti 1 kohaldamisest tulenevalt arvestatakse seda aastat tingimusi täitva aastana Ühendkuningriigi õigusaktides määratletud tähenduses käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punkti b alapunkti i kohaldamisel, loetakse ta sel aastal kindlustatuks 52 nädala jooksul nimetatud teises liikmesriigis;

b) kui mõnda tulumaksuaastat, mis on alanud 6. aprillil 1975 või hiljem, ei loeta tingimusi täitvaks aastaks Ühendkuningriigi õigusaktides määratletud tähenduses käesoleva määruse artikli 52 lõike 1 punkti b alapunkti i kohaldamisel, ei võeta arvesse ühtki sel aastal täitunud kindlustus-, töötamis- või elamisperioodi.

3) Sissetulekuteguri konverteerimisel kindlustusperioodideks jagatakse vastaval tulumaksuaastal Ühendkuningriigi õigusaktides määratletud tähenduses saadud sissetulekutegur selle aasta madalaima tulupiiriga. Tulemus väljendatakse täisarvuna, komakohti ei võeta arvesse. Niimoodi arvutatud suurust käsitatakse Ühendkuningriigi õigusaktide alusel sel aastal täitunud kindlustusnädalate arvu esindavana, tingimusel et selline arv ei ületa nädalate arvu, mille jooksul sel aastal kõnealuse isiku suhtes nimetatud õigusaktid kehtisid.“

Käesoleva lepingu kohaldamisel kohandatakse määrust (EÜ) nr 987/2009 järgmiselt:

a) 1. lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK–BELGIA

a) 4. mai ja 14. juuni 1976. aasta kirjavahetus määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõike 2 kohta (halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)

b) 18. jaanuari ja 14. märtsi 1977. aasta kirjavahetus määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 kohta (määruse (EMÜ) nr 1408/71 III jaotise 1. peatüki kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmise või tagasimaksmisest loobumise kord), mida on muudetud 4. mai ja 23. juuli 1982. aasta kirjavahetusega (kokkulepe määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 22 lõike 1 punkti a kohaldamisest tulenenud kulude tagasimaksmise kohta)

ÜHENDKUNINGRIIK–TAANI

30. märtsi ja 19. aprilli 1977. aasta kirjavahetus, mida on muudetud 8. novembri 1989. aasta ja 10. jaanuari 1990. aasta kirjavahetuse teel, kokkuleppe kohta mitterahaliste hüvitiste kulude ning halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumise kohta

ÜHENDKUNINGRIIK–EESTI

29. märtsil 2006. aastal Eesti Vabariigi ja Ühendkuningriigi pädevate võimuorganite vahel määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 ja artikli 63 lõike 3 kohaselt sõlmitud kokkulepe, millega määratakse kindlaks muud viisid kummaski riigis nimetatud määruse kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmiseks, mille kohaldamine algas 1. mail 2004

ÜHENDKUNINGRIIK–IIRIMAA

9. juuli 1975. aasta kirjavahetus määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 ja artikli 63 lõike 3 kohta (määruse (EMÜ) nr 1408/71 III jaotise 1. ja 4. peatüki kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmise või tagasimaksmisest loobumise kord) ning määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõike 2 kohta (halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)

ÜHENDKUNINGRIIK–HISPAANIA

18. juuni 1999. aasta kokkulepe vastavalt määrustele (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72 antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmise kohta

ÜHENDKUNINGRIIK–PRANTSUSMAA

a) 25. märtsi ja 28. aprilli 1997. aasta kirjavahetus määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõike 2 kohta (halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)

b) 8. detsembri 1998. aasta kokkulepe erimeetodite kohta mitterahaliste hüvitiste eest tagasimakstavate summade kindlaksmääramiseks vastavalt määrustele (EMÜ) nr 1408/71 ja (EMÜ) nr 574/72

ÜHENDKUNINGRIIK–ITAALIA

15. detsembril 2005. aastal Itaalia Vabariigi ja Ühendkuningriigi pädevate võimuorganite vahel määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 ja artikli 63 lõike 3 kohaselt alla kirjutatud kokkulepe, millega määratakse kindlaks muud viisid kummaski riigis nimetatud määruse kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmiseks, mille kohaldamine algas 1. jaanuaril 2005

ÜHENDKUNINGRIIK–LUKSEMBURG

18. detsembri 1975. aasta ja 20. jaanuari 1976. aasta kirjavahetus seoses määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõikega 2 (määruse (EMÜ) nr 574/72 artiklis 105 osutatud halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)

ÜHENDKUNINGRIIK–UNGARI

1. novembril 2005. aastal Ungari Vabariigi ja Ühendkuningriigi pädevate võimuorganite vahel määruse (EMÜ) nr 883/2004 artikli 35 lõike 3 ja artikli 41 lõike 2 kohaselt sõlmitud kokkulepe, millega määratakse kindlaks muud viisid kummaski riigis nimetatud määruse kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmiseks, mille kohaldamine algas 1. mail 2004

ÜHENDKUNINGRIIK–MALTA

17. jaanuaril 2007. aastal Malta ja Ühendkuningriigi pädevate võimuorganite vahel määruse (EMÜ) nr 883/2004 artikli 35 lõike 3 ja artikli 41 lõike 2 kohaselt sõlmitud kokkulepe, millega määratakse kindlaks muud viisid kummaski riigis nimetatud määruse kohaselt antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmiseks, mille kohaldamine algas 1. mail 2004

ÜHENDKUNINGRIIK–MADALMAAD

11. augusti 1954. aasta konventsiooni rakendamist käsitleva 12. juuni 1956. aasta halduskokkuleppe artikli 3 teine lause

ÜHENDKUNINGRIIK–PORTUGAL

8. juunil 2004. aastal kehtestatud kord, millega määratakse kindlaks muud viisid kummaski riigis antud mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmiseks, mille kohaldamine algas 1. jaanuaril 2003

ÜHENDKUNINGRIIK–SOOME

1. ja 20. juuni 1995. aasta kirjavahetus määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 ja artikli 63 lõike 3 kohta (mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmine või tagasimaksmisest loobumine) ning määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõike 2 kohta (halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)

ÜHENDKUNINGRIIK–ROOTSI

15. aprilli 1997. aasta kokkulepe määruse (EMÜ) nr 1408/71 artikli 36 lõike 3 ja artikli 63 lõike 3 kohta (mitterahaliste hüvitiste kulude tagasimaksmine või tagasimaksmisest loobumine) ning määruse (EMÜ) nr 574/72 artikli 105 lõike 2 kohta (halduskontrolli ja arstliku läbivaatuse kulude tagasimaksmisest loobumine)“;

b) 3. lisasse lisatakse järgmine tekst:

„ÜHENDKUNINGRIIK“.

II LISA

ARTIKLI 41 LÕIKES 4 OSUTATUD LIIDU ÕIGUSE SÄTTED

1. Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta[1].

2. Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ loomatervishoiu kohta ühendusesiseses lamba- ja kitsekaubanduses[2].

3. Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/156/EÜ (hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta)[3] II peatükk.

4. Nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiivi 2009/158/EÜ (kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta)[4] II peatükk.

5. Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiivi 92/65/EMÜ (milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse)[5] II peatükk.

---

1 EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977.
2 EÜT L 46, 19.2.1991, lk 19.
3 ELT L 192, 23.7.2010, lk 1.
4 ELT L 343, 22.12.2009, lk 74.
5 EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54.

6. Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiivi 89/556/EMÜ (koduveiste embrüote ühendusesisese kaubanduse ja nende kolmandatest riikidest impordi loomatervishoiu nõuete kohta)[1] II peatükk.

7. Nõukogu 14. juuni 1988. aasta direktiivi 88/407/EMÜ (millega sätestatakse koduveiste sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi suhtes kohaldatavad loomatervishoiu nõuded)[2] II peatükk.

8. Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivi 90/429/EMÜ (millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded)[3] II peatükk.

9. Nõukogu 24. oktoobri 2006. aasta direktiivi 2006/88/EÜ (vesiviljelusloomade ja vesiviljelustoodete loomatervishoiunõuete ning teatavate veeloomadel esinevate taudide ennetamise ja tõrje kohta)[4] III peatükk.

10. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 576/2013 (lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003)[5] II peatükk.

---

1 EÜT L 302, 19.10.1989, lk 1.
2 EÜT L 194, 22.7.1988, lk 10.
3 EÜT L 224, 18.8.1990, lk 62.
4 ELT L 328, 24.11.2006, lk 14.
5 ELT L 178, 28.6.2013, lk 1.

III LISA

ARTIKLI 49 LÕIKES 1 OSUTATUD
OLUKORDADE VÕI TOLLIPROTSEDUURIDEGA SEOTUD TÄHTPÄEVAD

Käesolevas lisas esitatud tähtpäevad on asjakohased lõppkuupäevad määruse (EL) nr 952/2013 kohaldamiseks.

Olukord / protseduur	Tähtpäev
1. Ajutine ladustamine	**90 päeva**, määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 149
2. Vabasse ringlusse lubamine	1 kuu + 10 päeva pärast deklaratsiooni aktsepteerimist, lisadeklaratsiooni puhul delegeeritud määruse (EL) 2015/2446[1] artikli 146 lõige 3; õigsuse kontrollimise „mõistlik tähtaeg“, määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 194 **Maksimaalselt: 60 päeva**

[1] Komisjoni 28. juuli 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2015/2446, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 952/2013 seoses liidu tolliseadustiku teatavaid sätteid täpsustavate üksikasjalike eeskirjadega (ELT L 343, 29.12.2015, lk 1).

Olukord / protseduur		Tähtpäev
3.	**Eriprotseduurid**	
Tolliprotseduuri lõpetamise ajavahemik on seestöötlemise, välistöötlemise, lõppkasutuse ja ajutise impordi puhul kohustuslik (andmeelement 4/17 delegeeritud määruse (EL) 2015/2446 lisas A). Tolliprotseduuri lõpetamine, kui kaup suunatakse järgmisele tolliprotseduurile, on liidu tolliterritooriumilt välja viidud või on hävitatud (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 215 lõige 1).		
a)	**Liidu transiit**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast vabastamist**
b)	**Tolliladustamine**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast üleminekuperioodi lõppu**
c)	**Vabatsoonid**	**Üleminekuperioodi lõpul**
d)	**Ajutine import**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast vabastamist**
e)	**Lõppkasutus**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast vabastamist**
f)	**Seestöötlemine**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast vabastamist**
g)	**Välistöötlemine**	**Maksimaalselt: 12 kuud pärast vabastamist**
4.	**Eksport**	**150 päeva pärast vabastamist**
5.	**Reeksport**	**150 päeva pärast vabastamist**

IV LISA

ARTIKLITES 50, 53, 99 JA 100 OSUTATUD VÕRKUDE, INFOSÜSTEEMIDE JA ANDMEBAASIDE LOETELU

1. Ühendkuningriigi ja liidu jaoks kehtestatakse tagasiühilduvus, et tagada, et võrkudes, infosüsteemides ja andmebaasides tehtavate muudatuste korral ning ka teabe vahetamiseks kasutatavate vormingute muutumise korral saavad liikmesriigid ja Ühendkuningriik jätkata üksteise teabe aktsepteerimist praeguses vormingus, kui liit ja Ühendkuningriik ei ole kokku leppinud teisiti.

2. Ühendkuningriigi juurdepääs konkreetsele võrgule, infosüsteemile või andmebaasile on ajaliselt piiratud. Vastav ajaline piirang on märgitud iga võrgu, infosüsteemi või andmebaasi kohta. Kui tolliasutuste vahel on vaja vahetada teavet protseduuride rakendamiseks kooskõlas artikliga 49 pärast seda, kui elektrooniline andmetöötlus ei ole kooskõlas käesoleva lisaga enam võimalik, kasutatakse teabe vahetamiseks ja salvestamiseks alternatiivseid vahendeid.

I osa: Toll

Tolli infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
ICS (impordikontrollisüsteem)	Saabumiseelse deklaratsiooni esitamine on piiratud: – sisenemise ülddeklaratsiooni andmete vastuvõtmise ja saatmisega deklaratsioonide kohta, mis on esitatud enne üleminekuperioodi lõppu (järgmiste sadamate või ümbersuunamise korral); – riskiandmete vastuvõtmise ja saatmisega nende deklaratsioonide kohta, mis on esitatud enne üleminekuperioodi lõppu.	31. juuli 2021
NCTS (uus arvutipõhine transiidisüsteem)	Kõiki funktsioone kohaldatakse pooleliolevate transiiditoimingute suhtes, s.t nende liikumiste suhtes, mis on vabastatud transiidiks enne üleminekuperioodi lõppu. [Pärast üleminekuperioodi lõppu uusi transiiditoiminguid ei alustata.]	31. jaanuar 2021

Tolli infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
ECS (ekspordikontrollisüsteem)	**Väljumiskinnitus pooleliolevate ekspordiprotseduuride jaoks**, s.t kaubad, mis on ekspordiks vabastatud enne üleminekuperioodi lõppu: – protseduurideks väljumistolliasutustega Ühendkuningriigis, et kinnitada ekspordikontrollisüsteemis kaupade väljumist Ühendkuningriigist; – protseduurideks väljumistolliasutustega liikmesriikides, s.t et eksporditolliasutus Ühendkuningriigis saaks liikmesriigi väljumistolliasutuselt väljumiskinnitused.	31. jaanuar 2021
INF (teabelehed)	– Ühendkuningriigi kauplejatele lugemisõigusega juurdepääs INF Specific Trader-portaalile. – Tolliasutuste jaoks lugemis- ja kirjutusõigusega juurdepääs aktiivsetele teabelehtedele INF-süsteemis.	31. detsember 2021

Tolli infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
SURV-RECAPP (tariifijälgimissüsteem – vastuvõtmisrakendus)	**Ühendkuningriigi tolliasutused edastavad andmeelemendid vabasse ringlusse lubamiseks või ekspordiprotseduuriks** – jälgimisdeklaratsioonikanded (SDR), mida ei ole veel edastatud vabasse ringlusse lubamiseks või ekspordiprotseduuriks, millele kaup suunati enne üleminekuperioodi lõppu; – SDR-elemendid vabasse ringlusse lubamiseks, millega viiakse lõpule või lõpetatakse pooleliolev protseduur või olek.	28. veebruar 2021
EBTI3 (Euroopa siduv tariifiinformatsioon)	**Sisend tollivõla arvutamiseks:** Juurdepääs teabele, mis on oluline siduva tariifiinformatsiooniga seotud otsuste jaoks või muu sündmuse jaoks, mis võib mõjutada algset taotlust või otsust [täielik juurdepääs konsulteerimiseks].	8. jaanuar 2021
TARIC3 (ühenduse integreeritud tariif)	**Sisend tollivõla arvutamiseks:** Igapäevaste uuenduste edastamine Ühendkuningriigile pärast üleminekuperioodi lõppu, välja arvatud konfidentsiaalsed andmed (statistilised seireandmed).	31. detsember 2021

Tolli infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
QUOTA2 (süsteem tariifikvootide, -lagede ja muu järelevalve haldamiseks)	**Sisend tollivõla arvutamiseks:** Kvootide haldamine, kvooditaotluste tühistamine ja tariifikvootide raames eraldatud kasutamatajäänud koguste tagastamine.	6. jaanuar 2021
SMS TRA, EXP (näidiste käitlemise süsteem)	Lugemisõigusega juurdepääs andmebaasile, kus on pitsatite, tõkendite ja tõendite näidised.	31. jaanuar 2021
SMS QUOTA (näidiste käitlemise süsteem)	Lugemisõigusega juurdepääs andmebaasile, kus on kvoodi kasutamiseks vajalikud autentsussertifikaadid.	6. jaanuar 2021
OWNRES (omavahendite aruandlus traditsiooniliste omavahenditega seotud pettuste ja rikkumiste kohta, millega seotud nõuded ületavad 10 000 eurot – määruse (EL, Euratom) nr 608/2014 artikli 5 lõige 1)	Piiratud juurdepääs juhtumitele, mis on seotud Ühendkuningriigiga (üldanalüüsile juurdepääs puudub).	20. veebruar 2026

Tolli infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
WOMIS (mahakandmise haldamise ja teabesüsteem määruse (EL, Euratom) nr 609/2014 artikli 13 lõike 3 kohaste traditsioonilisi omavahendeid käsitlevate juhtumite aruannete jaoks)	Täielik juurdepääs, nagu see on juba vaikimisi piiratud liikmesriigi mahakandmisaruannetega (alates 1. juulist 2025 lugemisõigusega juurdepääs, sest eraldi raamatupidamisarvestus kaotatakse 31. detsembriks 2025).	30. juuni 2025

Tugisüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
EOS/EORI (ettevõtjate süsteem – ettevõtjate registreerimine ja identifitseerimine)	Lugemisõigusega juurdepääs seotud süsteemidele.	31. detsember 2021
CDS (tolliotsuste süsteem)	Lugemisõigusega juurdepääs kauplejatele Ühendkuningriigis ja tolliasutustele Ühendkuningriigis.	31. jaanuar 2021
CS/RD2 (tsentraliseeritud teenused/võrdlusandmed)	Lugemisõigusega juurdepääs võrdlusandmete puhul Kirjutamisõigusega juurdepääs üksnes Ühendkuningriigi riiklikele tolliasutustele.	31. detsember 2021

Tugisüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
CS/MIS (tsentraliseeritud teenuste/juhtimisinfosüsteem)	Kirjutusõigusega juurdepääs katkestuste ja ettevõtlusstatistika üleslaadimiseks	31. juuli 2021
GTP (kauplejate üldportaal)	Juurdepääs portaali üldfunktsioonidele kauplejate jaoks Ühendkuningriigis, kuni viimane Specific Trader Portal on kauplejate jaoks Ühendkuningriigis välja lülitatud.	31. detsember 2021

Võrk ja taristu	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
CCN (ühine teabevõrk)	Lugemisõigusega juurdepääs seotud süsteemidele.	31. detsember 2021 (või kauem, kui see on vajalik aktsiisi jaoks või maksustamiseks)
UUM&DS (ühtse kasutajahalduse ja digiallkirja süsteem)	Lugemisõigusega juurdepääs seotud süsteemidele.	31. detsember 2021 (või kauem, kui see on vajalik aktsiisi jaoks või maksustamiseks)
CCN2 (ühine teabevõrk 2)	Lugemisõigusega juurdepääs seotud süsteemidele.	31. detsember 2021 (või kauem, kui see on vajalik aktsiisi jaoks või maksustamiseks)

II osa: Aktsiis

Aktsiisi infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
EMCS Core (aktsiisikaupade liikumise ja kontrolli süsteem)	Aktsiisi peatamine: Ühendkuningriigile ja Ühendkuningriigist vastuvõtmise kinnituste / ekspordi kinnituste (IE818) edastamine.	31. mai 2021
EMCS Admin Coop (aktsiisikaupade liikumise ja kontrolli süsteem - halduskoostöö)	– Ühendkuningriigile ja Ühendkuningriigist lõpetamata liikumistega seotud sõnumite (juhtumiaruanded, kontrolliaruanded, (halduskoostöö uurimised lõpetamata EMCS-liikumiste kohta)) edastamine; – Liikmesriigid ja Ühendkuningriik hoiavad EMCS halduskoostöö võrgus, et uurimisi ja auditeid oleks võimalik teha liikumiste kohta, mis toimusid kuni üleminekuperioodi lõpuni.	31. mai 2021 31. detsember 2024

Tugisüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
SEED (aktsiisikaupade andmete vahetamise süsteem)	Lugemisõigusega juurdepääs, uusi liikumisi Ühendkuningriigi kohta ei sisestata.	31. mai 2021
CS/MISE (tsentraliseeritud teenuste/juhtimisinfosüsteem EMCS jaoks)	Filtreeritud, et piirata liikumistega, mis on seotud Ühendkuningriigiga.	31. mai 2021

Võrk ja taristu	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
CCN (ühine teabevõrk)	Lugemisõigusega juurdepääs seotud süsteemidele.	31. mai 2021 (või kauem, kui see on vajalik aktsiisi jaoks või maksustamiseks)

III osa: Käibemaks

Käibemaksu infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
VAT-VIES (käibemaksuteabe vahetamise süsteem)	**Maksukohustuslaste registreerimisinfo:** Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vastastikune juurdepääs[1] infosüsteemidele, et vahetada kuni 31. detsembrini 2024 teise poole[2] varasemat registreerimisinfot (enne üleminekuperioodi lõppu süsteemi sisestatud registreerimisandmed) ja teise poole pärast üleminekuperioodi lõppu uuendatud registreerimisinfot (näiteks maksukohustuslase registrist kustutamine).	31. detsember 2024[3]

[1] Käesolevas lisas tähendab „vastastikune juurdepääs“ seda, et Ühendkuningriik peab tagama, et liikmesriikidel on Ühendkuningriigis sellistele andmetele samasugune juurdepääs kui Ühendkuningriigil ja liikmesriikidel sellistele andmetele liikmesriikides.

[2] Käesolevas lisas tähendab „teine pool“ Ühendkuningriigi suhtes liikmesriiki ja liikmesriigi suhtes Ühendkuningriiki.

[3] Ühendkuningriik peab oma maksukohustuslaste käibemaksukohustuslasena registreerimise numbreid puudutavaid andmeid uuendama kuni 31. detsembrini 2024.

Käibemaksu infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
	Tehingud – käibealane teave: Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vastastikune juurdepääs infosüsteemidele, et vahetada teavet, mis sisaldub koondaruannetes, mis esitati teisele poolele tehinguteks, mis toimusid[1] enne üleminekuperioodi lõppu ja kuhu on kaasatud maksukohustuslasest saaja pool; Ühendkuningriigil ja liikmesriikidel puudub juurdepääs üksteise käibealasele teabele, mis on seotud pärast 31. detsembrit 2020 tehtud tehingutega.	31. detsember 2024
Käibemaksutagastus	Juurdepääs infosüsteemidele, et – edastada liikmesriikidele Ühendkuningriigis asuvate maksukohustuslaste esitatud käibemaksutagastustaotlusi kooskõlas direktiiviga 2008/9/EÜ ja võtta liikmesriikidest vastu liikmesriikides asuvate maksukohustuslaste esitatud käibemaksutagastustaotlusi;	30. aprill 2021

[1] Sealhulgas artikli 51 lõikega 1 hõlmatud tehingud.

Käibemaksu infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
	– menetleda[1] Ühendkuningriigi saadud käibemaksutagastustaotlusi, mille on esitanud liikmesriikides asuvad maksukohustuslased, ja liikmesriikide saadud käibemaksutagastustaotlusi, mille on esitanud Ühendkuningriigis asuvad maksukohustuslased.	31. jaanuar 2022
MOSS (väike ühe akna süsteem)	**Registreerimisinfo** Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vastastikune juurdepääs infosüsteemidele, selleks et:	
	– vahetada teavet registreerimise ja varasema registreerimise kohta;	31. detsember 2024
	– levitada teavet, mis on seotud selliste uute MOSS-registreerimistega, mille registreeringu jõustumiskuupäev on hiljemalt 31. detsember 2020.	20. veebruar 2021

[1] Siin tähendab „menetlema“ seda, et tehakse kõik toimingud, mis on vajalikud taotluse läbivaatamise lõpuleviimiseks, sealhulgas teatamine summadest, mis jäetakse tagastamata, teave selle kohta, kuidas otsus edasi kaevata, tagastamiskõlblike summade tagastamine ning käibemaksutagastussüsteemis edastatud asjakohased sõnumid.

Käibemaksu infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
	Käibedeklaratsioon: Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vastastikune juurdepääs infosüsteemidele, selleks et:	
	– vahetada MOSS-deklaratsioonidega seotud teavet enne 31. jaanuarit 2021 või sel kuupäeval esitatud deklaratsioonide kohta;	20. veebruar 2021
	– vahetada teavet muudatuste kohta MOSS-käibedeklaratsioonides, mis on esitatud enne 20. jaanuarit 2021 või sel kuupäeval;	20. jaanuar 2022
	– vahetada käibedeklaratsioonide teavet tehingute kohta, kuhu on kaasatud teine pool;	31. detsember 2024
	– Ühendkuningriigil ja liikmesriikidel puudub juurdepääs üksteise teabele, mis puudutab selliste tehingute käibedeklaratsioone, mis tehti pärast 31. detsembrit 2020.	

Käibemaksu infosüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
	Teave maksete kohta: Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vastastikune juurdepääs infosüsteemidele, selleks et: – vahetada maksetega seotud teavet, mis puudutab MOSSis registreeritud ettevõtjatelt enne 31. jaanuarit 2021 või sel kuupäeval saadud makseid; – seoses teise poole maksustatava tehinguga vahetada teavet maksutagastuste või maksete kohta seoses MOSS-käibedeklaratsioonides enne 31. detsembrit 2021 või sel kuupäeval tehtud muudatustega.	20. veebruar 2021 20. jaanuar 2022

Tugisüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
CCN/eFCA **Käibemaksualane halduskoostöö** (ühine teabevõrk / e-vormi keskne rakendus)	Taotluste edastused Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vahel – ja nende taotluste järelmeetmed – seoses käibemaksualase halduskoostööga.	31. detsember 2024
Maksundusalane teavitus- ja teabevahetussüsteem (TIC) - Käibemaksutagastussoodustused	Ühendkuningriigi juurdepääs, et uuendada Ühendkuningriigi käibemaksutagastussoodustusi	31. märts 2021

IV osa: Abi maksu- ja tollimaksunõuete sissenõudmisel

Tugisüsteem	Juurdepääsuliik	Tähtpäev
CCN/eFCA **Abi sissenõudmisel**	Taotluste edastused Ühendkuningriigi ja liikmesriikide vahel – ja nende taotluste järelmeetmed – seoses sissenõudmisabiga.	31. detsember 2025

V LISA

EURATOM

Käesolevas lisas sätestatakse Ühendkuningriigis asuvate selliste ühenduse seadmete ja muu vara kategooriad, mille suhtes kohaldatakse Euratomi asutamislepingu alusel julgeolekumeetmeid ja mis lähevad üleminekuperioodi lõpus üle Ühendkuningriigi omandisse.

Üleminekuperioodi lõpus edastab Euroopa Komisjon Ühendkuningriigile üleantud Euratomi seadmete ja muu vara lõplikud inventuuriandmed.

Kooskõlas artikli 84 lõikega 1 ja artikliga 148 peab Ühendkuningriik hüvitama liidule nende seadmete ja muu vara väärtuse, mis arvutatakse neile 2020. aasta konsolideeritud raamatupidamisaruandes määratava väärtuse põhjal. Nimetatud väärtuse teatab Euroopa Komisjon Ühendkuningriigile pärast selle lõplikku ametlikku heakskiitu.

Euratomi seadmete asukohad:

– **Sellafield**[1], kus asub Ühendkuningriigi tuumkütuse ümbertöötlemise jaam;

[1] Sellafield Ltd, SELLAFIELD CA20 1PG, ÜHENDKUNINGRIIK.

– **Dounreay**[1], kus asub Ühendkuningriigi kiire reaktori teadus- ja arendustegevuse endine keskus;

– **Sizewell**[2], kus asub kaks tuumaelektrijaama – Sizewell A (ei ole kasutusel) ja endiselt kasutusel olev survevesireaktor Sizewell B;

– **Capenhurst**[3], kus asub uraani rikastamise tehas;

– **Springfields**[4], kus asub kütusetootmistehas;

– muud reaktorid, teadus-, meditsiini- ja muud käitised, kus kasutatakse kaitseseadmeid.

---

1 Dounreay Site Restoration Ltd, KW14 7TZ THURSO CAITHNESS, ÜHENDKUNINGRIIK.

2 EDF Energy Nuclear Generation Limited - Sizewell B Power Station, SUFFOLK, IP16 4UR LEISTON.

3 Urenco UK Limited, Capenhurst Works, CHESTER CH1 6ER, ÜHENDKUNINGRIIK.

4 Westinghouse Springfields Fuels Ltd, SALWICK PRESTON PR4 OXJ, ÜHENDKUNINGRIIK.

Euratomi seadmed hõlmavad eri elemente, mille alla kuuluvad paiksed rajatised ja nende paigaldiste käitamiseks vajalikud seadmed, mis moodustavad tervikliku süsteemi lahutamatu osa:

1. pitserid:

   – ühekordselt kasutatavad metallist pitserid;

   – ühekordselt ja korduskasutatavad kiudoptilised pitserid ja

   – pitseririiderid;

2. jälgimisseadmed:

   – ühe ja mitme komponendiga julgeolekumeetmete jälgimise analoog- ja digitaalsüsteemid;

3. mõõteseadmed (mittepurustav katse):

   – mitmesugused gammadetektorid, millel on eelvõimendid ja arvestuselektroonika gammamõõtmisteks;

   – mitmesugused neutronite detektorid, millel on eelvõimendid ja arvestuselektroonika neutronite mõõtmisteks, ning

– seadmed uute ja kasutatud tuumkütuseelementide jaoks, uraani ja plutooniumi mahutite sisu mõõtmiseks, sealhulgas varda- ja kütuseelementide skannerid, kaalud ja koormusandurid;

4. laboriseadmed (Sellafieldi kohapealse labori osa):

– mass-spektromeeter (TIMS);

– gamma- ja röntgenkiirgusel põhinevad mõõteseadmed (näiteks K-edge densitomeetria ja XRF) ning

– laminaarboksid analüüsiseadmetega, sealhulgas densitomeetri ja analüütiliste kaaludega.

Nende seadmete võimalikult tulemuslikule üleandmisele kaasa aitamiseks peavad Ühendkuningriik ja ühendus sõlmima õiguslikud kokkulepped, millega vabastada ühendus British Nuclear Fuels PLCga (nüüd Sellafield Ltd) 25. märtsil 1994 sõlmitud lepingust tulenevatest kohustustest ja kohustistest;

5. arvuti ja juurdekuuluvad seadmed (büroodes ja mõõtesüsteemides):

– personaalarvutid, samuti juurdekuuluvad seadmed, sealhulgas andmete kaugedastuse taristu (patareikogumid ja toiteallikad, mitme arvuti üle kontrolli võimaldav riistvara, võrguseadmed, sealhulgas kiudoptika, Etherneti kaablid ja konverterid, lülitusseadmed, jadaserverid, VPN-ruuter, aja- ja domeenikontroller, kapid), ning

– juurdekuuluvad serverid, ekraanid ja printerid.

VI LISA

ARTIKLIS 98 OSUTATUD HALDUSKOOSTÖÖ MENETLUSTE LOETELU

1. Liikmesriikide vaheline halduskoostöö, mis on seotud kauba päritolu käsitlevate tarnija deklaratsioonidega, mis on kehtestatud liidu ja teatavate riikide vahelise sooduskaubanduse jaoks (rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artiklid 61–66).

2. Kolmandate riikide ametiasutuste või nende volitatud asutuste väljaantud päritolutõendite kontrollimine (sooduskohtlemiseta importimise erikord) (rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 59) ning kolmandate riikide ametiasutuste või eksportijate väljaantud või koostatud päritolutõendite kontrollimine (sooduskorrad) (rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artiklid 108–111 ja artikkel 125, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/1076 II lisa artikkel 32, nõukogu otsuse 2013/755/EL VI lisa artikkel 55 ning samaväärsed sätted sooduskaubanduslepingutes).

3. Vastastikune abi tollivõla sissenõudmisel (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 101 lõige 1 ja artikli 102 lõige 1, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 165).

4. Vastastikune abi olukorras, kus tagatise heakskiitnud liikmesriik kannab tollivõla summa üle tollivõla tekkimise liikmesriigile (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 92 lõike 1 punkt c, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 153).

5. Kauba staatust liidu kaubana tõendavate dokumentide kontrollimine (ja haldusabi) (määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 153, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 212).

6. Asutustevaheline teabevahetus, mis puudutab tagasitoodud kaupa (määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 203, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 256).

7. Halduskoostöö muude maksude sissenõudmisel ATA-konventsiooni või Istanbuli konventsiooni kohasele ajutise impordi protseduurile suunatud kauba korral (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 226 lõike 3 punkt c, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 170).

8. Vastastikune abi täiendava teabe saamiseks, kui see on vajalik otsuse tegemiseks tollimaksusumma tagasimaksmise või vähendamise taotluse kohta (määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 22 ja artikli 116 lõige 1, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 175).

9. Liidu transiidiprotseduuriga seotud teabe õigsuse kontrollimine ja haldusabi pärast kauba vabastamist (määruse (EL) nr 952/2013 artikkel 48, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 292).

10. Halduskoostöö transiidiprotseduuridega seotud muude maksude sissenõudmisel (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 226 lõike 3 punktid a, b ja c, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artiklid 167 ja 169).

11. Liidu transiidiprotseduuriga ja TIR-konventsiooni alusel toimuva transiidiga seotud tolli- ja muude maksude sissenõudmisest teatamine (määruse (EL) nr 952/2013 artikli 226 lõike 3 punktid a ja b, rakendusmääruse (EL) 2015/2447 artikkel 168).

12. Liikmesriikide vaheline otsese koostöö ja teabevahetus kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi kontrollimiseks (nõukogu määruse (EÜ) nr 428/2009 artikli 19 lõige 2).

VII LISA

ARTIKLI 128 LÕIKES 6 OSUTATUD ÕIGUSAKTIDE/SÄTETE LOETELU

1. Nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrus (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (ilma et see piiraks käesoleva lepingu artikli 96 lõike 1 kohaldamist)[1].

[1] EÜT L 227, 1.9.1994, lk 1.

2. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/83/EÜ (inimtervishoius kasutatavaid ravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta)[1] III ja IX jaotis, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1901/2006 pediaatrias kasutatavate ravimite kohta,[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1394/2007 uudsete ravimite kohta,[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 141/2000 harva kasutatavate ravimite kohta,[4] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. novembri 2001. aasta direktiivi 2001/82/EÜ (veterinaarravimeid käsitlevate ühenduse eeskirjade kohta)[5] jaotised III ja VII, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. mai 2009. aasta määrus (EÜ) nr 470/2009, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes,[6] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta määrus (EÜ) nr 726/2004, milles sätestatakse ühenduse kord inim- ja veterinaarravimite lubade andmise ja järelevalve kohta ning millega asutatakse Euroopa ravimiamet,[7] komisjoni 19. juuni 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 520/2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 726/2004 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2001/83/EÜ sätestatud ravimiohutuse järelevalve toimingute tegemise kohta[8] ning komisjoni 24. novembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1234/2008, mis käsitleb inimtervishoius ja veterinaarias kasutatavate ravimite müügilubade tingimuste muudatuste läbivaatamist[9].

---

1 EÜT L 311, 28.11.2001, lk 67.
2 ELT L 378, 27.12.2006, lk 1.
3 ELT L 324, 10.12.2007, lk 121.
4 EÜT L 18, 22.1.2000, lk 1.
5 EÜT L 311, 28.11.2001, lk 1.
6 ELT L 152, 16.6.2009, lk 11.
7 ELT L 136, 30.4.2004, lk 1.
8 ELT L 159, 20.6.2012, lk 5.
9 ELT L 334, 12.12.2008, lk 7.

3. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet[1].

4. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist[2].

5. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise kohta[3] ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määrus (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide kohta[4].

6. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. mai 2012. aasta määrus (EL) nr 528/2012, milles käsitletakse biotsiidide turul kättesaadavaks tegemist ja kasutamist[5].

7. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. aprilli 2014. aasta määrus (EL) nr 536/2014, milles käsitletakse inimtervishoius kasutatavate ravimite kliinilisi uuringuid[6].

---

1 ELT L 396, 30.12.2006, lk 1.
2 ELT L 353, 31.12.2008, lk 1.
3 ELT L 309, 24.11.2009, lk 1.
4 ELT L 70, 16.3.2005, lk 1.
5 ELT L 167, 27.6.2012, lk 1.
6 ELT L 158, 27.5.2014, lk 1.

8. Komisjoni 8. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1235/2008 (millega sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad mahepõllumajanduslike toodete kolmandatest riikidest importimise korra kohta)[1] artikkel 16.

9. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 391/2009 laevade kontrollimise ja ülevaatusega tegelevate organisatsioonide ühiste eeskirjade ja standardite kohta[2].

10. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta,[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta)[4] artikli 6 lõike 3 punkt c.

11. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta[5].

---

1 ELT L 334, 12.12.2008, lk 25.
2 ELT L 131, 28.5.2009, lk 11.
3 EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1.
4 ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.
5 ELT L 404, 30.12.2006, lk 9.

12. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL) nr 1143/2014 looduslikku tasakaalu ohustavate võõrliikide sissetoomise ja levimise ennetamise ja ohjamise kohta[1].

13. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 767/2009 sööda turuleviimise ja kasutamise kohta[2].

---

[1] ELT L 317, 4.11.2014, lk 35.
[2] ELT L 229, 1.9.2009, lk 1.

VIII LISA

ÜHISKOMITEE JA ERIKOMITEEDE TÖÖKORD

1. reegel

Eesistuja

1. Ühiskomiteed juhivad ühiselt Euroopa Komisjoni liige ja Ühendkuningriigi valitsuse esindaja ministri tasandil või nende asendajaks määratud kõrgetasemelised ametnikud. Euroopa Liit ja Ühendkuningriik teatavad kaaseesistujate ja nende asendajate määramisest üksteisele kirjalikult.

2. Käesoleva töökorra kohaselt tehtavate kaaseesistujate otsusteni tuleb jõuda vastastikusel kokkuleppel.

3. Kui kaaseesistuja ei saa koosolekul osaleda, võib teda sellel koosolekul asendada määratud isik. Kaaseesistuja või tema määratud isik teatab teisele kaaseesistujale ja ühiskomitee sekretariaadile sellest määramisest kirjalikult ja võimalikult vara.

4. Kaaseesistuja määratud isik kasutab selle eesistuja õigusi määramisel ette nähtud ulatuses. Kui käesolevas töökorras viidatakse kaaseesistujatele, loetakse, et see hõlmab ka määratud isikut.

2. reegel

Sekretariaat

Ühiskomitee sekretariaati („sekretariaat“) kuulub Euroopa Komisjoni ametnik ja Ühendkuningriigi valitsuse ametnik. Sekretariaat täidab kaaseesistujate alluvuses talle käesoleva töökorraga pandud ülesandeid.

3. reegel

Koosolekutel osalemine

1. Enne iga koosolekut teavitavad liit ja Ühendkuningriik sekretariaadi kaudu üksteist delegatsioonide kavandatavast koosseisust.

2. Vajaduse korral ja kui kaaseesistujad nii otsustavad, võib mingi konkreetse teema kohta teabe saamiseks kutsuda ühiskomitee koosolekutele eksperte või teisi isikuid, kes ei ole delegatsioonide liikmed.

4. reegel

Koosolekud

1. Kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti, toimuvad ühiskomitee koosolekud vaheldumisi Brüsselis ja Londonis.

2. Erandina punktist 1 võivad kaaseesistujad otsustada pidada ühiskomitee koosoleku videokonverentsi või telekonverentsi vahendusel.

3. Ühiskomitee iga koosoleku kutsub kokku sekretariaat kaaseesistujate valitud kuupäeval ja kohas. Kui liit või Ühendkuningriik on koosolekut taotlenud, püüab ühiskomitee kokku tulla 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest. Kiireloomulistel juhtudel püütakse kokku tulla varem.

5. reegel

Dokumendid

Sekretariaat nummerdab kirjalikud dokumendid, millest ühiskomitee oma aruteludes lähtub, ning saadab need ühiskomitee dokumentidena edasi liidule ja Ühendkuningriigile.

6. reegel

Kirjavahetus

1. Liit ja Ühendkuningriik saadavad ühiskomiteele adresseeritud kirjad sekretariaadile. Selline kirjavahetus võib toimuda igasuguses kirjalikus vormis, sealhulgas e-posti teel.

2. Sekretariaat tagab, et ühiskomiteele adresseeritud kirjad edastatakse kaaseesistujale ja saadetakse vajaduse korral 5. reegli kohaselt edasi.

3. Kõik kaaseesistujate saadetavad või isiklikult neile adresseeritud kirjad tuleb edastada sekretariaadile ja vajaduse korral saadetakse need 5. reegli kohaselt edasi.

7. reegel

Koosolekute päevakorrad

1. Iga koosoleku esialgse päevakorra kavandi koostab sekretariaat. See saadetakse koos asjaomaste dokumentidega kaaseesistujatele hiljemalt 15 päeva enne koosoleku toimumist.

2. Esialgne päevakord sisaldab punkte, mille päevakorda arvamist on taotlenud liit või Ühendkuningriik. Vastav taotlus saadetakse koos asjaomase dokumendiga sekretariaadile hiljemalt 21 päeva enne koosoleku algust.

3. Hiljemalt kümme päeva enne koosoleku toimumist panevad kaaseesistujad paika koosoleku esialgse päevakorra. Nad võivad otsustada selle esialgse päevakorra enne koosoleku algust täielikult või osaliselt avalikustada.

4. Ühiskomitee võtab päevakorra vastu iga koosoleku alguses. Liidu või Ühendkuningriigi taotluse korral võib ühiskomitee otsusega päevakorda arvata muid punkte lisaks esialgses päevakorras nimetatutele.

5. Kaaseesistujad võivad erandjuhul punktides 1 ja 2 osutatud tähtaegadest kõrvale kalduda.

8. reegel

Protokollid

1. Kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti, koostab sekretariaat iga koosoleku protokolli kavandi 21 päeva jooksul alates koosoleku lõpust.

2. Protokollis võetakse üldjuhul kokku iga päevakorrapunkt, esitades vajaduse korral järgmise teabe:

   a) ühiskomiteele esitatud dokumendid;

   b) kõik märkused, mille protokolli lisamist emb-kumb kaaseesistuja nõudis, ning

   c) vastuvõetud otsused, antud soovitused, kokkulepitud ühisavaldused ja konkreetsetes küsimustes tehtud jooksvad järeldused.

3. Protokolli kantakse kõikide koosolekul osalenud isikute nimed, ametinimetused ja pädevus.

4. Kaaseesistujad kiidavad esialgse protokolli kirjalikult heaks 28 päeva jooksul pärast koosoleku toimumist või muuks kuupäevaks, mille kaaseesistujad on kokku leppinud. Pärast heakskiitmist kirjutavad sekretariaadi liikmed alla protokolli kahele autentsele eksemplarile. Liit ja Ühendkuningriik saavad mõlemad ühe neist autentsetest eksemplaridest. Kaaseesistujad võivad otsustada, et see nõue täidetakse elektrooniliste koopiate allkirjastamise ja vahetamise teel.

5. Sekretariaat koostab ka protokolli kokkuvõtte. Pärast kokkuvõtte heakskiitmist võivad kaaseesistujad otsustada see avalikustada.

9. reegel

Otsused ja soovitused

1. Koosolekutevahelisel ajal võib ühiskomitee võtta vastu otsuseid või soovitusi kirjalikus menetluses, kui kaaseesistujad otsustavad seda menetlust kasutada. Kirjalik menetlus koosneb kaaseesistujate vahelisest teadete vahetamisest.

2. Kui ühiskomitee võtab vastu soovitusi või otsuseid, kasutatakse nende pealkirjas vastavalt sõna „otsus“ või „soovitus“. Sekretariaat registreerib iga otsuse või soovituse ning lisab seerianumbri ja vastuvõtmise kuupäeva.

3. Ühiskomitee vastu võetud otsustes märgitakse nende jõustumise kuupäev.

4. Ühiskomitee vastu võetud otsustele ja soovitustele kirjutavad alla kaaseesistujad ja sekretariaat saadab need pooltele kohe pärast allakirjutamist.

10. reegel

Avaldamine ja konfidentsiaalsus

1. Kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti, on ühiskomitee koosolekud konfidentsiaalsed.

2. Kui liit või Ühendkuningriik esitab ühiskomiteele või erikomiteedele teavet, mis on tema õigusnormide kohaselt konfidentsiaalne või avalikustamise eest kaitstav, käsitab teine pool saadud teavet konfidentsiaalsena.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 kohaldamist, võivad nii liit kui ka Ühendkuningriik ise otsustada, kas avaldada ühiskomitee vastu võetud otsused ja soovitused oma ametlikus väljaandes.

11. reegel

Keeled

1. Ühiskomitee ametlikud keeled on liidu ja Ühendkuningriigi ametlikud keeled.

2. Ühiskomitee töökeel on inglise keel. Kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti, lähtutakse ühiskomitee aruteludes dokumentidest, mis on koostatud inglise keeles.

12. reegel

Kulud

1. Liit ja Ühendkuningriik kannavad kõik neile ühiskomitee koosolekutel osalemisest tulenevad kulud ise.

2. Koosolekute korraldamise ja dokumentide paljundamisega seotud kulud kannab Brüsselis toimuvate koosolekute korral liit ja Londonis toimuvate koosolekute korral Ühendkuningriik.

3. Kulud, mis on seotud koosolekutel pakutava suulise tõlkega ühiskomitee töökeelde ja töökeelest, kannab suulist tõlget taotlenud pool.

13. reegel

Erikomiteed

1. Ilma et see piiraks käesoleva reegli punktide 2 ja 3 kohaldamist, kohaldatakse 1.–12. reeglit *mutatis mutandis* erikomiteede suhtes, kui ühiskomitee ei otsusta teisiti.

2. Erikomiteesid juhivad ühiselt Euroopa Komisjoni ja Ühendkuningriigi valitsuse määratud esindajad. Euroopa Liit ja Ühendkuningriik teatavad üksteisele esindajate määramisest.

3. Lepingu artikli 165 lõike 4 kohaselt erikomitee esitatav teave ja aruanded edastatakse põhjendamatu viivituseta ühiskomiteele.

14. reegel

Aastaaruanne

Sekretariaat koostab iga kalendriaasta kohta järgmise aasta 1. maiks artikli 164 lõike 6 kohase aasta-aruande lepingu toimimise kohta. Selle võtavad vastu ja sellele kirjutavad alla kaaseesistujad.

IX LISA

TÖÖKORD

A OSA

VAIDLUSTE LAHENDAMIST REGULEERIV TÖÖKORD

I. Mõisted

1. Käesolevas töökorras kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „pool“ – liit või Ühendkuningriik;

b) „kaebuse esitaja“ – pool, kes taotleb lepingu artikli 170 alusel vahekohtu moodustamist;

c) „vastustaja“ – pool, kes väidetavalt rikub käesoleva lepingu sätet;

d) „esindaja“ – poole teenistuja või poole nimetatud isik, kes esindab poolt käesoleva lepinguga seotud vaidlustes;

e) „nõustaja“ – isik, kelle pool on määranud ennast vahekohtumenetluses nõustama või abistama;

f) „assistent“ – isik, kes ametisse nimetamise tingimuste kohaselt tegeleb uurimistööga või abistab vahekohtu liiget selle liikme juhendamise ja kontrolli all.

II. Teated

2. Poolte ja vahekohtu vahetatavate teadete suhtes kehtivad järgmised reeglid:

a) vahekohus saadab kõik taotlused, teated, kirjalikud esildised ja muud dokumendid mõlemale poolele samal ajal;

b) kui pool saadab vahekohtule taotluse, teate, kirjaliku esildise või muu dokumendi, saadab ta samal ajal sellest ühe eksemplari ka teisele poolele ning

c) kui pool saadab vaidluse asjus teisele poolele taotluse, teate, kirjaliku esildise või muu dokumendi, saadab ta samal ajal sellest ühe eksemplari ka vahekohtule.

3. Punktis 2 osutatud teated edastatakse e-posti või vajaduse korral mõne muu sidevahendiga, mis tagab teate saatmise registreerimise. Kui ei ole tõendatud teisiti, loetakse teade kättetoimetatuks selle saatmise kuupäeval. Kõik teated adresseeritakse vastavalt Euroopa Komisjoni õigustalitusele või Ühendkuningriigi välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi õigusnõunikule.

4. Poolte või vahekohtu kirjaliku taotluse korral vahendab poolte ja vahekohtu vahelist suhtlust Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo.

5. Kõigi taotlustes, teadetes, kirjalikes esildistes või muudes vahekohtumenetlusega seotud dokumentides esinevate kirjavigade parandamiseks võib saata uue dokumendi, milles on muudatused selgelt välja toodud.

6. Kui dokumendi kättetoimetamise tähtpäev langeb nädalavahetusele või Euroopa Liidu või Ühendkuningriigi välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi ametlikule pühale, võib dokumendi kätte toimetada järgmisel tööpäeval. Hiljemalt iga aasta 30. septembril teavitavad liit ja Ühendkuningriik üksteist ja punktis 4 osutatud juhul ka Alalise Vahekohtu rahvusvahelist bürood vastavalt Euroopa Komisjoni või Ühendkuningriigi välis- ja Rahvaste Ühenduse asjade ministeeriumi järgitavatest ametlikest pühadest.

III. Vahekohtu liikmete ametisse nimetamine ja asendamine

7. Kui lepingu artikli 171 lõike 5 kohaselt valitakse üks või mitu vahekohtu liiget loosi teel, teatab Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo pooltele kohe valiku tegemise kuupäeva, kellaaja ja koha. Pooled võivad soovi korral olla valiku tegemise juures. Ühe või mõlema poole puudumine ei takista siiski valiku tegemist.

8. Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo teatab vahekohtu liikmeks valitud isikule kirjalikult, et ta on ametisse nimetatud. Valitud isik kinnitab oma valimisolekut Alalise Vahekohtu rahvusvahelisele büroole ja mõlemale poolele viie päeva jooksul alates selle teate saamisest.

9. Kui pool leiab, et vahekohtu liige ei vasta B osas sätestatud käitumisjuhendile ja tuleks seetõttu asendada, teatab kõnealune pool sellest teisele poolele 15 päeva jooksul alates sellest, kui ta sai piisavad tõendid vahekohtu liikme väidetava mittevastavuse kohta.

10. Pooled konsulteerivad üksteisega 15 päeva jooksul alates punktis 9 osutatud teate saamisest. Pooled teatavad vahekohtu liikmele tema väidetavast mittevastavusest ja nad võivad paluda sellel liikmel võtta meetmeid olukorra lahendamiseks. Samuti võivad nad ühiselt otsustada selle liikme ametist eemaldada ja valida lepingu artikli 171 kohaselt uue vahekohtu liikme.

    Kui pooled ei jõua vahekohtu liikme (v.a eesistuja) asendamise küsimuses kokkuleppele, võib emb-kumb pool taotleda, et küsimus suunataks vahekohtu eesistujale, kes teeb lõpliku otsuse.

    Kui vahekohtu eesistuja leiab, et vahekohtu liige ei vasta käitumisjuhendile, valitakse lepingu artikli 171 kohaselt uus vahekohtu liige.

11. Kui pooled ei suuda eesistuja asendamises kokku leppida, võib kumbki pool taotleda, et see küsimus suunataks ühele ülejäänud isikutest, kes on lepingu artikli 171 lõike 1 kolmanda lause kohaselt liidu ja Ühendkuningriigi poolt ühiselt eesistuja kohale esitatud („valitud isik“). Valitud isiku määrab Alalise Vahekohtu peasekretariaat loosi teel.

Kui valitud isik leiab, et vahekohtu eesistuja ei vasta käitumisjuhendile, valitakse lepingu artikli 171 kohaselt eesistuja kohale liidu ja Ühendkuningriigi poolt ühiselt esitatud kandidaatide seast (v.a valitud isik) uus eesistuja.

IV. Finantsküsimused

12. Vahekohtu moodustamise ja tööga seotud kulud, sealhulgas vahekohtu liikmetele makstav tasu ja kuluhüvitised, kannavad pooled võrdselt.

13. Pooled lepivad seitsme päeva jooksul alates vahekohtu moodustamisest vahekohtuga kokku järgmistes punktides:

a) vahekohtu liikmetele makstav tasu ja kulude hüvitamine mõistlikus ulatuses ja kooskõlas WTO normidega;

b) assistentidele makstav tasu; iga vahekohtu liikme assistendile makstava tasu kogusumma peab olema mõistlik ega tohi mingil juhul ületada üht kolmandikku sellele liikmele makstavast tasust.

Kokkuleppe võib sõlmida mis tahes sidevahendi kaudu.

V. Ajakava ja kirjalikud esildised

14. Vahekohus, olles pooltega konsulteerinud, kehtestab esialgse ajakava seitsme päeva jooksul vahekohtu moodustamisest arvates.

15. Kaebuse esitaja esitab kirjalikud esildised vahekohtule hiljemalt 20 päeva pärast esialgse ajakava kehtestamise kuupäeva. Vastustaja esitab oma kirjalikud esildised vahekohtule hiljemalt 20 päeva pärast kuupäeva, mil ta sai kaebuse esitaja kirjaliku esildise ärakirja.

VI. Vahekohtu töö

16. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki koosolekuid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha haldus- ja menetlusotsuseid.

17. Kui käesolevas lepingus või töökorras ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus menetlemiseks ja aruteludes kasutada mis tahes sidevahendeid.

18. Vahekohtu nõupidamisel võivad osaleda üksnes vahekohtu liikmed, kuid vahekohus võib lubada nõupidamise juures viibida liikmete assistentidel.

19. Otsuse koostamise eest vastutavad üksnes vahekohtu liikmed ja seda ülesannet ei tohi delegeerida kellelegi teisele.

20. Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo osutab vahekohtule sekretariaaditeenuseid ja muud logistilist tuge.

21. Kui tekib menetlusküsimus, mida ei ole käsitletud käesolevas lepingus ega töökorras, võib vahekohus pärast pooltega konsulteerimist valida, millist menetlust kohaldada, eeldusel et see menetlus on kooskõlas käesoleva lepingu ja töökorraga.

22. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta käesolevas töökorras osutatud menetlustes kohaldatavaid tähtaegu või teha muid menetluslikke või halduslikke kohandusi, teatab ta pooltele kirjalikult ja pärast pooltega konsulteerimist muudatuse või kohanduse põhjused ja nimetab vajaliku tähtaja või kohanduse.

VII. Istungid

23. Punkti 14 kohaselt kehtestatud esialgset ajakava järgides teatab vahekohtu eesistuja pärast poolte ja teiste vahekohtu liikmetega konsulteerimist pooltele istungi kuupäeva, kellaaja ja toimumise koha. See teave tehakse avalikkusele kättesaadavaks, v.a kinnise istungi korral.

Vahekohus võib pooltega kokku leppides otsustada istungit mitte pidada.

24. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, toimub istung Haagis Alalise Vahekohtu ruumides.

25. Vahekohus võib kokku kutsuda täiendava istungi, kui pooled selles kokku lepivad.

26. Kõik vahekohtu liikmed peavad kogu istungi ajal kohal olema.

27. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, võivad järgmised isikud istungil osaleda olenemata sellest, kas istung on avalik või kinnine:

    a) poole esindajad;

    b) nõustajad;

    c) assistendid;

    d) vahekohtu tõlgid, tõlkijad ja protokollijad ning

    e) eksperdid, kui vahekohus nii otsustab.

28. Kumbki pool esitab hiljemalt viis päeva enne istungi toimumist vahekohtule ja teisele poolele tema nimel suulisi väiteid või selgitusi esitavate isikute ning istungil osalevate muude esindajate ja nõustajate nimekirja.

29. Vahekohus peab istungi järgmise ülesehitusega ja tagades, et kaebuse esitajale ja vastustajale antakse võrdselt aega nii väidete esitamisel kui ka vastamisel:

a) väide:

i) kaebuse esitaja väide;

ii) vastustaja väide;

b) vastus:

i) kaebuse esitaja vastus;

ii) vastustaja vasturepliik.

30. Vahekohus võib esitada mõlemale poolele küsimusi mis tahes ajal istungi jooksul.

31. Vahekohus tagab, et iga istungi kohta koostatakse protokoll, mis edastatakse pooltele võimalikult kiiresti pärast istungit. Pooled võivad protokolli kohta märkusi esitada ning vahekohus võib neid märkusi arvesse võtta.

32. Kumbki pool võib kümne päeva jooksul pärast istungi toimumist esitada vahekohtule istungil tekkinud küsimuste kohta täiendavaid kirjalikke esildisi.

VIII. Kirjalikud küsimused

33. Vahekohus võib igal ajal menetluse käigus esitada ühele või mõlemale poolele kirjalikke küsimusi.

34. Pooltele antakse võimalus esitada kirjalikke märkusi vastuste kohta, mida teine pool on andnud vahekohtu esitatud küsimustele, viie päeva jooksul pärast nende vastuste ärakirja kättesaamise kuupäeva.

IX. Konfidentsiaalsus

35. Kui pool esitab vahekohtule konfidentsiaalsena tähistatud teavet, käsitavad teine pool ja vahekohus seda teavet konfidentsiaalsena. Kui pool esitab vahekohtule kirjaliku esildise, mis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab ta 15 päeva jooksul ka konfidentsiaalse teabeta esildise, mis avalikustatakse.

36. Miski käesolevas töökorras ei takista poolel avaldada üldsusele oma kirjalikke esildisi, vastuseid vahekohtu esitatud küsimustele ega suuliste väidete ümberkirjutusi, eeldusel et ta ei avalda teise poole esitatud teabele osutades teise poole konfidentsiaalsena tähistatud teavet.

37. Vahekohtu istungid on avalikud, v.a juhul kui poole esildised ja väited sisaldavad konfidentsiaalset teavet või pooled lepivad kokku, et istung on kinnine. Sellisel juhul järgivad pooled vahekohtu istungite konfidentsiaalsuse nõuet.

X. Ühepoolsed kontaktid

38. Vahekohus ei kohtu ega võta muul moel suuliselt ühendust poolega ilma teise poole juuresolekuta.

XI. Kiireloomulised asjad

39. Lepingu artikli 173 lõikes 2 osutatud kiireloomuliste asjade korral kohandab vahekohus pärast pooltega konsulteerimist käesolevas töökorras nimetatud tähtaegu vastavalt vajadusele. Vahekohus teavitab pooli kõnealustest kohandustest.

XII. Kirjalik ja suuline tõlge

40. Vahekohtu menetluskeel on inglise keel. Vahekohus esitab otsused inglise keeles.

41. Kumbki pool kannab muus kui inglise keeles koostatud dokumentide vahekohtusse esitamisel nende tõlkimise kulud, samuti istungite ajal tema esindajate või nõustajate jaoks suulise tõlke pakkumise kulud.

B OSA

VAHEKOHTU LIIKMETE KÄITUMISJUHEND

Mõisted

1. Käitumisjuhendis kasutatakse terminit „assistent“ töökorras sätestatud tähenduses. Lisaks peetakse termini „kandidaat“ all silmas isikut, kelle nimi on lepingu artikli 171 lõikes 1 osutatud nimekirjas ja kelle valimist vahekohtu liikmeks kaalutakse selle artikli alusel.

Menetlusega seotud kohustused

2. Vahekohtu kandidaadid ja liikmed peavad vältima ebasobivat või ebasobivana tunduvat käitumist, olema sõltumatud ja erapooletud, vältima otseseid ja kaudseid huvide konflikte ning järgima rangeid käitumisnorme, et tagada vaidluste lahendamise menetluse usaldusväärsus ja erapooletus. Endised vahekohtu kandidaadid või liikmed peavad täitma punktides 8, 9 ja 10 sätestatud kohustusi.

Avalikustamiskohustus

3. Enne käesoleva lepingu kohaselt vahekohtu liikmeks valimise kinnitamist avalikustavad kandidaadid pooltele kirjalikult kõik neile teada olevad huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada nende sõltumatust või erapooletust või mõistliku eelduse kohaselt tekitada vahekohtumenetlustes ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje.

4. Vahekohtu kandidaadid ja liikmed edastavad teabe käesoleva käitumisjuhendi tegeliku või võimaliku rikkumise kohta üksnes ühiskomiteele, et liit ja Ühendkuningriik saaksid kõnealust teavet kaaluda.

5. Vahekohtu liikmed avalikustavad vahekohtumenetluse mis tahes etapis pooltele kirjalikult kõik punktis 3 kirjeldatud laadi huvid, suhted või küsimused, mis on neile teada või millest nad teada saavad.

Vahekohtu liikmete hoolsuskohustus

6. Pärast väljavalimist täidavad vahekohtu liikmed kogu menetluse kestel oma kohustusi põhjalikult, kiiresti, ausalt ja hoolikalt. Eelkõige teevad nad järgmist:

    a) käsitlevad üksnes neid küsimusi, mis tõstatatakse vahekohtumenetluses ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet kellelegi teisele;

b) võtavad kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et nende assistendid on teadlikud käesoleva tegevusjuhendi 2., 3., 4., 5., 9. ja 10. punkti kohastest nõuetest ning täidavad neid.

Vahekohtu liikmete sõltumatus ja erapooletus

7. Vahekohtu liige:

a) on sõltumatu ja erapooletu, väldib ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje teket ega lase end mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikest protestidest, lojaalsusest liidule või Ühendkuningriigile ega kriitikakartusest;

b) ei võta otseselt ega kaudselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või tunduda takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist;

c) ei kasuta oma seisundit vahekohtu liikmena isiklike või erahuvide edendamiseks ning hoidub toimingutest, mis võivad jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada;

d) ei lase rahalistel, ärilistel, erialastel, isiklikel ja sotsiaalsetel suhetel ega kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid;

e) väldib selliste suhete tekkimist või rahaliste huvide omandamist, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad mõistliku eelduse kohaselt jätta ebasobiva või erapooliku mulje;

f) ei aruta ühe või mõlema poolega vahekohtumenetluse sisu ega korralduslike küsimuste üle, kui juures ei viibi teisi vahekohtu liikmeid.

Endiste vahekohtu liikmete kohustused

8. Kõik endised vahekohtu liikmed väldivad tegevusi, mis võivad jätta mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtu otsusest kasu.

Konfidentsiaalsus

9. Vahekohtu liige ega endine liige ei tohi kunagi

a) avalikustada ega kasutada vahekohtumenetlusega seotud või sellise menetluse käigus saadud mitteavalikku teavet menetlusvälisel otstarbel ega sellist teavet mitte mingil juhul avalikustada või kasutada, et saada isiklikku kasu, tuua kasu kellelegi teisele või kahjustada teiste isikute huve;

b) avalikustada vahekohtu aruteludes arutatut ega vahekohtu liikmete seisukohti.

10. Vahekohtu liige ei avalikusta vahekohtu otsust ega selle osa enne, kui otsus käeoleva lepingu kohaselt avalikustatakse.